

Programmabegroting 2014 - 2017

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk.

Gemeente Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Telefoon 0900 1852

E-mail info@haarlemmermeer.nl

Internet www.haarlemmermeer.nl

Fotografie

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Meerjarenbeeld Programmabegroting 2014-2017	7
Stand van zaken bezuinigingen	12
Leeswijzer	13
Kerngegevens.....	16
Overzicht van baten en lasten	18
Programma's	21
Bestuur, samenleving en publiekscontact	23
Veiligheid	36
Zorg en welzijn.....	43
Werk en inkomen.....	56
Jeugd en onderwijs.....	64
Cultuur, sport en recreatie	72
Mobiliteit.....	84
Ruimtelijke ontwikkelingen	92
Wonen	101
Kwaliteit fysieke omgeving	107
Economische zaken	119
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	128
Paragrafen	132
Inleiding	133
Dienstverlening	134
Duurzaamheid, kennis en innovatie	136
Lokale heffingen	142
Weerstandsvermogen	146
Risico's	150
Onderhoud kapitaalgoederen	157
Financiering	163
Bedrijfsvoering	166
Verbonden partijen	172
Grondbeleid	193
Verklarende woordenlijst	198

Inleiding

Voor u ligt de laatste begroting van deze collegeperiode. Een periode die gekenmerkt wordt door grote financiële onzekerheid. De Nederlandse economie kwam in een recessie. Het begrotingstekort bij het Rijk leidt tot zowel bezuinigingen als lastenverzwaring, waarbij de bezuinigingen via de uitkering van het gemeentefonds leiden tot lagere inkomsten van gemeenten. Er is nog onduidelijkheid over hoe de rijksfinanciën zich verder zullen ontwikkelen. Voor de komende periode verwachten wij in ieder geval lagere inkomsten voor gemeenten. Dit zorgt voor een moeilijk te voorspellen toekomst voor veel gemeenten en hun financiële perspectieven.

Wij zien ook de gevolgen van de crisis voor de burgers en bedrijven in de gemeente. Deze crisis duurt langer dan verwacht en heeft een grote impact op de Haarlemmermeer. Burgers die hun baan verliezen, of hun huis niet verkocht krijgen. Jongeren die geen baan vinden. Bedrijven die te maken hebben met lagere omzetten, verliezen of zelfs een faillissement. Waar mogelijk ondersteunt de gemeente burgers en ondernemingen, bijvoorbeeld door burgers te begeleiden naar nieuw werk – iets wat steeds beter lukt. Het college wil uit het verwachte batige saldo van 2014 extra middelen ter beschikking stellen voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid. In november 2013 zal een plan worden gepresenteerd aan de raad. Het plan zal bestaan uit een serie concrete maatregelen om de werkloosheid van diverse groepen jongeren aan te pakken en/of te voorkomen. Te denken valt aan het direct oppakken van jongeren die zich melden voor een werkloosheidsuitkering, extra inspanningen om jongeren die in de bijstand zitten aan het werk te helpen en het stimuleren van extra leerwerkplekken, bijvoorbeeld in sectoren waar sprake is van vraag van jongeren maar te weinig aanbod. In het plan zal tevens worden aangegeven welke middelen noodzakelijk zijn om de beoogde doelstellingen en resultaten te behalen.

Tevens zal de gemeente inventariseren welke andere middelen haar ter beschikking staan om bedrijven verder te ondersteunen (bijvoorbeeld microfinancieringen en vergroten mogelijkheden voorgeschiedstellingen). Dit sluit ook aan op de maatregelen zoals opgenomen in de miljoenennota 2014. De gemeente kan de gevolgen van de crisis niet tenietdoen, maar kan wel burgers en ondernemers helpen waar mogelijk.

Wij zijn er in geslaagd om zelfs in deze sombere tijden financieel gezond te blijven, door vroeg te anticiperen, behoedzaam om te gaan met financiën en te durven investeren. Voor onze inwoners zijn vrijwel alle lokale lasten gelijk gebleven en alleen maar gecorrigeerd voor de inflatie en in deze laatste begroting stelt het college voor om dit jaar zelfs geen inflatiecorrectie toe te passen. Dit ter stimulering van de lokale economie en ter compensatie van de lastenverzwaringen van het Rijk. De anticyclische investeringen in onze gemeente leiden ertoe dat er binnenkort veel nieuwe voorzieningen voor onze inwoners beschikbaar komen zoals het Sportcomplex Koning Willem-Alexander, het nieuwe onderkomen van Hoofddorp Pioniers, het eerste deelplan Park21 en de oplevering van de eerste huizen in Tudorpark. Maar ook kan geogst worden van de investeringen in het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer en het Deltaplan Bereikbaarheid. In de Metropool Regio Amsterdam (MRA) ontstaan steeds meer kansen op het gebied van economie en ruimtelijke ordening. Door goede samenwerking binnen de MRA is onze gemeente in goede positie om deze kansen te benutten. Op Beukenhorst Zuid en Park20/20 gaat de verkoop van duurzame bedrijfspanden en de bouw en oplevering ondanks de crisis in de vastgoed toch door. Daar waar in de rest van Nederland nauwelijks gebouwd wordt, is de gemeente Haarlemmermeer de afgelopen jaren erin geslaagd toch projecten van de grond te krijgen die bij moeten dragen aan een steeds verbeterend en nog hoogwaardiger woon-, leef- en werkklimaat.

Hoewel de gemeente zich goed heeft voorbereid op de bezuinigingen en Rijksmaatregelen blijft de toekomst ook voor onze gemeente onzeker. De plannen van het huidige kabinet zijn tijdens het opstellen van deze laatste begroting nog niet geheel duidelijk. De decentralisaties van het Sociaal Domein hebben de volledige aandacht. Het terrein is nog steeds volop in beweging. In oktober 2013 stelt het college het koersdocument sociaal domein vast. De middelen die via het rijk als invoeringsbudget zijn ontvangen zijn in deze begroting opzij gezet. De Proeftuin Sociaal team in Nieuw-Vennep is inmiddels gestart en er zijn slagen gemaakt in de manier waarop wij de regionale samenwerking verder willen vormgeven. Via een kwartaalbrief wordt de gemeenteraad periodiek geïnformeerd.

Zoals eerder vermeld, zal het college ook dit jaar de lokale lasten niet verhogen en zelfs de reguliere inflatiecorrectie achterwege laten. Het college hoopt hiermee onze inwoners iets meer ruimte te geven in deze tijd van lastenverzwaring vanuit het Rijk en tevens een impuls te geven aan onze lokale economie. Kostendekkendheid blijft het uitgangspunt bij de retributies en leges.

Het college kijkt met een goed gevoel terug op de afgelopen vier jaar waarbij samen met de gemeenteraad die keuzes zijn gemaakt die ook in deze lastige tijd perspectief bieden voor de toekomst. Het programma van dit college 'Kwaliteit door keuzes' is daarin leidend. Ondanks de financieel lastige periode zijn wij wederom in staat een sluitende meerjarenbegroting aan u voor te leggen. In dit meerjarenbeeld is voor 2014 zelfs nog financiële ruimte, terwijl afgelopen jaren de behoedszaamheidsreserve is opgebouwd en er ook structureel ruimte is voor de Rijksbezuinigingen die nog op ons af komen op te vangen. Wij kiezen ervoor deze financiële ruimte niet in te vullen, zodat het nieuwe college en raad hun eigen keuzes daarin kunnen maken. Wij kiezen ervoor een deel van deze financiële ruimte in te zetten voor het eerder genoemde plan ter bestrijding van jeugdwerkloosheid. Hier komen we in november op terug.

Meerjarenbeeld Programmabegroting 2014-2017

In dit hoofdstuk treft u het financiële meerjarenbeeld aan. In dit meerjarenbeeld zijn de ontwikkelingen verwerkt sinds de Voorjaarsrapportage, zoals de meicirculaire.

Stand Voorjaarsrapportage 2013

Onderstaande cijfers zijn overgenomen uit de Voorjaarsrapportage 2013.

Er kunnen afrondingsverschillen optreden (bedragen x € 1.000)(Min = nadeel)	2013	2014	2015	2016	2017
Meerjarenbeeld Programmabegroting 2013	121	13	28	84	84
Structurele effecten Najaarsrapportage 2012	-487	-477	-477	-477	-477
Structurele effecten Jaarstukken 2012	-144	-29	-29	-30	-30
Algemene uitkering	-407	1.806	1.168	1.420	1.543
Bezuinigingen		92	-1.463	-1.851	-3.988
Loon en prijsmutaties	-686	-2.098	-2.098	-2.098	-2.098
Belastingen	3.754	3.864	3.864	3.864	3.864
Financiering en kapitaallasten	841	2.652	1.655	828	3.035
Effecten Meerjaren Perspectief Grondzaken	-207	-217	-227	99	-13
Reorganisatie SDV		-650	-1.150	-1.150	-1.150
Onderwijshuisvesting	-834	451	466	1.186	1.153
Overige ontwikkelingen	-2.224	-1.503	-1.318	-1.133	-1.053
Meerjarenbeeld Voorjaarsrapportage 2013	-273	3.904	419	742	870

Onderstaande tabellen hebben betrekking op de Voorjaarsrapportage 2013.

Verloop behoedzaamheidsreserve	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	6.071	5.541	5.191	4.921	3.221
Storting	450	1.000	150	150	0
Onttrekkingen	980	1.350	420	1.850	0
Stand behoedzaamheidsreserve per einde jaar	5.541	5.191	4.921	3.221	3.221

Onttrekkingen behoedzaamheidsreserve	2013	2014	2015	2016	2017
Transitiekosten programma Sociaal Domein	980	1.350	420	650	0
Resultaat 2016				1.200	
Totaal	980	1.350	420	1.850	0

Het Meerjarenbeeld van gemeente Haarlemmermeer blijft structureel sluitend. Uiteraard zijn ook binnen de Ringvaart de effecten van de Rijksbezuinigingen zichtbaar, maar het financieel beleid dat de gemeente voert werpt haar vruchten af.

Het college heeft bewust voorgesorteerd op bezuinigingen, met een behoedzame blik op de financiële toekomst: kwaliteit door keuzes. Hierbij zijn de lasten voor burgers zo weinig mogelijk gestegen, maar is ook structureel geïnvesteerd in de gemeente.

Het huidige college streeft ernaar dat de nieuwe gemeenteraad en college in 2014 op basis van de dan beschikbare financiële ruimte opnieuw keuzes kan maken. Daarom zetten we de nu bekende financiële ruimte voor 2014 niet in.

In 2014 wordt momenteel nog een surplus in het resultaat geprognoseerd. Dit wordt gebruikt om over de jaren 2015-2017 schommelingen van het resultaat op te vangen. Begin 2017 heeft de gemeente een verwachte behoedzaamheidsreserve van € 3,2 mln.

In deze cijfers zijn de nu bekende effecten van het regeerakkoord volledig opgenomen. De stelpost Rijksbezuinigingen is ná de mutaties in de tabel als gevolg van de meicirculaire als volgt (deze bedragen kunnen dus gebruikt worden om toekomstige Rijksbezuinigingen op te vangen):

(Bedragen maal € 1.000)	2013	2014	2015	2016	2017
stelpost Rijksbezuinigingen: regeerakkoord		2.800	2.000	2.200	2.837

Wat nog niet verwerkt is in het meerjarenbeeld zijn de extra Rijksbezuinigingen in de grootte van € 6 mrd. Hierover is binnen het kabinet reeds overeenstemming. Verwerking van deze bezuinigingen vindt plaats in de Rijksbegroting die verschijnt op Prinsjesdag en wordt voor de gemeenten vertaald in de septembercirculaire. Ook was in de meicirculaire al een winstwaarschuwing opgenomen dat het positief accres gemeentefonds 2014 (voor ons + € 2,2 mln.) onrealistisch is. Waarschijnlijk wordt in de septembercirculaire een meer realistische inschatting van het accres gemaakt. Inmiddels zijn de voorstellen van genoemde extra Rijksbezuinigingen (€ 6 mrd.) meer helder voor het jaar 2014.

Op basis van de laatst bekende voorstellen is onze inschatting dat ca. € 2 mrd. hiervan direct invloed heeft op de uitkering op het gemeentefonds, wat zou leiden tot een verlaging van onze uitkering in 2014 met ca. € 2 mln. gelet op het aandeel in het gemeentefonds van onze gemeente. Een belangrijk onderdeel van deze bezuinigingen betreft de nullijn voor ambtenaren. Dit levert een 'voordeel' voor de gemeente op van ca. € 0,6 mln (geen stijging personeelslasten). Netto verwachten wij (met de nodige slagen om de arm) een nadeel van ca. € 1,4 mln. Dit valt op te vangen in de prognose van het resultaat in 2014. Daarnaast is er in 2014 nog € 2,8 miljoen beschikbaar in de stelpost Rijksbezuinigingen.

Hoe de maatregelen in de jaren na 2014 uit zullen pakken, is nog onvoldoende bekend. In de septembercirculaire wordt naar verwachting meer duidelijkheid gegeven. Voor deze jaren geldt dat ook structureel er nog minimaal € 2,0 mln. ruimte is in de stelpost Rijksbezuinigingen om effecten op te vangen. Of alle bezuinigingen daadwerkelijk gerealiseerd zullen worden is nog niet bekend, wat via 'trap op trap af' ook positieve effecten heeft voor de algemene uitkering. 'Trap op trap af' wil zeggen dat hogere uitgaven bij het Rijk ook leiden tot een hogere algemene uitkering.

Bedragen x € 1.000 (min = nadeel) Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

	2013	2014	2015	2016	2017
Prognose meerjarenbeeld 2014-2017	-273	3.904	419	742	870
Actuele ontwikkelingen Programmabegroting 2014-2017					
1. Algemene uitkering (meicirculaire 2013)	576	2.210	-1.803	-190	-2.358
Vrijval stelpost Rijksbezuinigingen: regeerakkoord			2.000	1.000	2.500
1a. Stelpost sociaal domein		-829	191		
2. Effect aanpassing rekenrente naar 4 %		-46	173	28	-1.030
3. Renteaanpassing deelnemingen		-177	-183	-190	-197
4. Investerings VOR2			-216	-216	-216
5. Bijdrage brede scholen		-170			
6. Hogere sociale lasten		-207	-154	-154	-154
7. Indexering bijdrage VRK		-119	-119	-119	-119
8. Bedrijfsvoering					
8a. Taakstelling ICT-samenwerking / innovatie bedrijfsvoering		-390	-440	-90	-90
8b. Achterblijvende Friciekosten Omgevingsdienst NKZG		-300	-250		
9. Mutaties reserves		-208			-600
Actuele prognose resultaat	303	3.668	-382	811	-1.394
Mutatie storting behoedzaamheidsreserve (egalisatie)		-1.050	450	-800	1.400
Prognose resultaat (na storting behoedzaamheidsreserve)	303	2.618	68	11	6

Algemene uitkering (meicirculaire 2013)

Zie hiervoor de brief die naar de raad is uitgegaan op 1 juli 2013 (2013/29985).

Stelpost sociaal domein

Het Programma Sociaal Domein zet in op een transformatie van het sociaal domein als geheel waarbij de decentralisaties in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gaat grote veranderingen met zich meebrengen, zowel in de dienstverlening als de praktische hulpverlening richting onze inwoners. Zoals het er nu naar uitziet, zullen de meeste taken van het rijk naar de gemeente overgaan per 1 januari 2015. Wij gaan er van uit dat deze operatie eenmalige invoeringskosten met zich mee zal brengen, waarvan aard en omvang nu nog niet goed zijn te overzien. Vandaar dat wij voorstellen om in de Programmabegroting 2014-2017 hier alvast een post voor op te nemen. Met het Koersdocument (in voorbereiding, B&W-besluitvorming voorzien in oktober 2013), hebben wij een leidraad in handen voor de verdere uitwerking en het in beeld brengen van deze incidentele invoeringskosten. Op voorhand reserveren we het (via de meicirculaire) ontvangen bedrag als stelpost. Bij de Voorjaarsrapportage 2014 verwachten wij ter integrale afweging door de raad een eerste concrete inschatting van deze kosten te kunnen geven. Hiernaast is er in de begroting een verschuiving geweest van 2015 naar 2014.

Effect aanpassing rekenrente naar 4%

Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is de rekenrente aangepast naar 4 % (was 5 %). Nu is de exacte verdeling naar de producten gemaakt en zijn ook de effecten van de aanpassing op het MPG doorgerekend. Hier komt een effect voor de programmabegroting uit naar voren.

Renteaanpassing deelnemingen

Volgens de contractuele afspraken wordt de door ons te ontvangen rente van deelnemingen in projecten naar beneden bijgesteld op basis van de 10-jaars kapitaalmarktrente, die afgelopen periode gedaald is. Hierdoor ontstaat een nadelig financieel effect in de begroting van de gemeente. Bij de deelneming leidt dit tot een voordeel in dezelfde grootte.

Investingering VOR2

Uit de VOR2 wordt de jaarschijf 2014 beschikbaar gesteld als krediet van € 9,1 miljoen. Hiervan wordt € 5 miljoen in één keer afgeschreven via de in het raadsbesluit jaarstukken 2012 gevormde bestemmingsreserve. De kapitaallasten van de resterende € 4,1 miljoen worden nu opgenomen in het financiële meerjarenbeeld.

Bijdrage brede scholen.

In 2014 subsidiëren we de Stichting Brede Scholen Haarlemmermeer niet langer voor het coördineren van brede schoolontwikkeling. Uitgangspunt was dat deze coördinatiefunctie uiteindelijk bij de scholen zelf zou komen te liggen. Gebleken is dat niet alle brede scholen dezelfde ambitie hebben, maar ook dat niet alle brede scholen zich op dit moment voldoende hebben ontwikkeld om zelfstandig verder te kunnen. De brede scholen met een duidelijke brede schoolvisie en – ambitie wil de gemeente eenmalig projectmatig ondersteunen. Voorwaarde is dat de scholen een concreet projectplan hebben ingediend, waarin wordt aangegeven hoe zij in een beperkte periode met een duidelijk gedefinieerd resultaat gaan zorgen dat zij alsnog tot een zelfstandig functionerende brede school uitgroeien. Dit plan dient voor een belangrijk deel door de brede schoolpartners zelf te worden gefinancierd, de gemeentelijke projectfinanciering is hierop een aanvulling.

Hiervoor is een bedrag nodig van € 170.000 dat niet uit bestaande middelen kan worden gedekt.

Hogere sociale lasten

Op grond van een herberekening moet de voorziening voormalig personeel in 2014 worden aangevuld met € 53.000. Daarnaast is de prognose van de sociale lasten hoger uitgevallen als gevolg van een herberekening van de kosten van de WIA/WGA, waarvoor wij eigen risico-drager zijn.

Indexering bijdrage VRK

Op 13 juni 2013 heeft onze gemeenteraad ingestemd met de begroting van de VRK. In het indexatiebudget inkomensoverdrachten was 0,4 % als indexatie opgenomen (€ 49.000) voor het materiële deel. De werkelijke indexatie bij de VRK overstijgt dit met € 119.000.

Bedrijfsvoering

Door innovatie in de bedrijfsvoering worden op termijn de nadelen die ontstaan door het niet doorgaan van de ICT samenwerking en de frictiekosten als gevolg van oprichting van de Omgevingsdienst, opgevangen.

- *Taakstelling ICT-samenwerking / innovatie bedrijfsvoering*

In het kader van regionale samenwerking was op het gebied van ICT een taakstelling opgelegd van € 0,7 mln. in 2014 en €1,0 mln. vanaf 2015. Inmiddels zijn maatregelen geformuleerd die deze taakstelling invulling kunnen geven en waarbij de continuïteit in het primair proces gewaarborgd blijft. In het licht van het afketsen van de ICT-samenwerking met Haarlem levert het volledig realiseren van de taakstelling op korte termijn een extra uitdaging op. In 2014 en 2015 zijn er daarom frictiekosten; voor de jaren erna wordt met innovaties in de bedrijfsvoering door het programma SLIMMR (lean) en door in te zetten op verdergaande digitalisering verder bespaard in onze bedrijfsvoering. Ten slotte is met de doorlichting van het investeringsplan in het voorjaar 2013 reeds een besparing gerealiseerd van € 90.000, die nu in de begroting wordt verwerkt. Daarmee wordt vanaf 2016 de volledige taakstelling van € 1,0 mln. gerealiseerd.

- *Achterblijvende Friciekosten Omgevingsdienst NZKG*

De overdracht van taken en budgetten aan de Omgevingsdienst kan niet per direct budgettair neutraal gebeuren zonder in te boeten op de integrale bedrijfsvoering. Ook hiervoor geldt dat met innovatie in bedrijfsvoering middels het programma SLIMMR (lean) en verdere digitalisering op termijn bespaard kan worden. Daarmee blijven alleen in 2014 en 2015 frictiekosten over.

Mutaties reserves

Bij de voorjaarsrapportage zijn de stortingen en onttrekkingen van 2016 van een tweetal reserves ten onrechte doorgetrokken naar 2017. Deze moeten beide in eerste instantie op nul worden gesteld. Hiernaast is er een administratieve aanpassing bij de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting om aansluiting te hebben met de reeds genomen besluiten.

Mutatie storting behoedzaamheidsreserve

Het effect van de mutaties in de behoedzaamheidsreserve is financieel gezien per saldo nul. In het goede financiële jaar 2014 sparen we om de mindere jaren 2015-2017 financieel op te vangen. De resultaten over de periode 2014-2017 zijn geëgaliseerd.

Stand van zaken bezuinigingen

In de Voorjaarsrapportage 2013 is uitgebreid ingegaan op de stand van zaken van alle bezuinigingsmaatregelen. Bij deze Programmabegroting gaan we alleen in op de maatregelen waar ten opzichte van de Voorjaarsrapportage additionele informatie beschikbaar is.

Shared services/ samenwerking ICT

bedragen x € 1.000	2013	2014	2015
VJR 2012	-	700	1.000
Actuele prognose	-	400	400

De hoofdconclusie uit het onderzoek naar de ICT samenwerking met de gemeente Haarlem is dat de vorm van een gezamenlijk ICT-centrum onvoldoende toegevoegde waarde gaat opleveren. We onderzoeken hoe we op eigen kracht invulling kunnen geven aan de bezuinigingen. Een realistische indicatie van de mogelijkheden levert een besparing op van € 0,4 miljoen in 2014 en 2015 en deze loopt op tot € 0,7 miljoen in 2016 en later.

Reductie fte's overhead, management en staf

bedragen x € 1.000	2013	2014	2015
VJR 2012	2.500	3.000	3.000
Actuele prognose	2.500	3.000	3.000

De taakstelling voor 2013 is ingevuld en ook de aanvullende taakstelling voor 2014 wordt naar verwachting gerealiseerd.

Hiernaast is er in de Voorjaarsrapportage 2012 een structurele besparing vanaf 2014 opgenomen van € 0,5 mln. voor het terugbrengen van de overhead. Deze reductie wordt gerealiseerd door het afsluiten van goedkopere contracten en door het aframes van budgetten die steeds minder worden benut, zoals werving en selectie.

Leeswijzer

Wat is een programmabegroting?

Een programmabegroting heeft verschillende doelen. Het is een instrument voor de gemeenteraad om kaders, zowel inhoudelijk als financieel, te stellen. In de begroting leggen wij vast: doelen en maatschappelijke effecten, de producten en diensten die we als gemeente leveren (output) en de middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. Daarnaast is de programmabegroting voor het college van burgemeester en wethouders een middel om collegeprioriteiten te benoemen. Vervolgens legt het college bij de jaarstukken verantwoording af over het behaalde resultaat.

Tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2011-2014 heeft de gemeenteraad aangegeven behoefte te hebben aan een programmabegroting die qua inrichting en inhoud beter voldoet aan de wensen van de raadsleden.

De Auditcommissie en de Regiegroep hebben in 2011 ingestemd met het aangepaste verbetervoorstel. In de twee voorgaande Programmabegrotingen vond u de uitwerking hiervan. In de nu voorliggende Programmabegroting 2014-2017 wordt deze lijn doorgezet. Resumerend gingen de verbetervoorstellen in op:

1. Meer samenhang tussen doelen en financiën,
2. Meer samenhang tussen programma's,
3. Betere indicatoren (meer indicatief voor doelen en prestaties),
4. Meer aandacht voor nieuw beleid,
5. Meer aandacht voor trends en ontwikkelingen,
6. Meer inzicht in financiële beslissingsruimte,
7. Meer detaillering van financiële informatie,
8. Compactere programmabegroting,
9. Vergelijken budgetten met referentiekaders,
10. Betere toelichting op financiële begrippen.

Programmadoorlichtingen

In 2013 zijn de doorlichtingen gereed gekomen. De laatste vier doorlichtingen (de programma's Algemene dekkingsmiddelen, Veiligheid, Cultuur, sport en recreatie en Kwaliteit fysieke omgeving) heeft u ontvangen bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2013.

Wijzigingen in Programmabegroting 2014-2017

Naar aanleiding van de laatste doorlichtingen is het programma Algemene dekkingsmiddelen vervangen door een overzicht algemene dekkingsmiddelen. Dit overzicht volgt direct op de programma's. Het onderdeel grondexploitaties wordt vanaf deze begroting verantwoord in het programma Ruimtelijke ontwikkelingen, beleidsdoel B.

Op grond van de uitgevoerde doorlichtingen hebben verschuivingen plaatsgevonden in de budgetten. Hierdoor is bij de doorgelichte programma's niet altijd een aansluiting mogelijk met de Programmabegroting 2013-2016.

Effectindicatoren per programma

Bij alle programma's zijn effectindicatoren benoemd. Effectindicatoren geven, zoals het woord indicator al aangeeft, een aanwijzing over de mate waarin de doelstellingen zijn bereikt. Indien deze indicatoren periodiek worden bijgehouden, laten ze een trend zien van maatschappelijke ontwikkelingen. Trends in maatschappelijk effecten kunnen gebruikt worden om indicatief verantwoording af te leggen en om op grote lijnen regie te voeren. Een losse effectindicator/los cijfer zegt op zich nog niet zo veel over de effecten van het beleid. Als trend tonen ze stijgende of dalende

ontwikkelingen in de samenleving. Als trend dienen effectindicatoren als instrumenten voor college en raad om gesignaleerde daling of stijging van een trend te bespreken en te duiden. Dit is nodig omdat ontwikkelingen in de samenleving door meer factoren bepaald worden dan door beleidsinspanningen alleen. Naarmate er meer factoren het effect van de beleidsinspanningen beïnvloeden is de aanwijzing van de effectindicator zwakker.

Terwijl effectindicatoren een aanwijzing zijn van de effecten van beleid in de samenleving, laten prestatie-indicatoren de inspanningen zien die zijn verricht om een maatschappelijk effect te bereiken. Dit laatste type indicator zegt dus niets over de mate waarin de gestelde doelstellingen bereikt zijn. Soms is het niet mogelijk of wenselijk om de effecten van beleid te meten: waar dit het geval is wordt in de programmabegroting met prestatie-indicatoren gewerkt.

Efficiënt meten

Wij hebben bij het formuleren van de indicatoren rekening gehouden met:

- indicatoren waarover we reeds (jaarlijkse of tweejaarlijks) gegevens verzamelen;
- benchmarks waaraan de gemeente (jaarlijks of tweejaarlijks) deelneemt, zodat voorkomen wordt dat we additionele definities of dataverzameling moeten toepassen.

Deze programmabegroting is op basis van de volgende uitgangspunten opgesteld:

- De Programmabegroting 2013-2016 en de Voorjaarsrapportage 2013 gelden als financieel uitgangspunt voor deze programmabegroting. Daarna genomen besluiten en te kwantificeren onvermijdelijke ontwikkelingen zijn in de begroting meegenomen. De kapitaallasten zijn gebaseerd op het geactualiseerde Investeringsplan en Meerjaren Perspectief Grondzaken (MPG) per 1 januari 2013. Onder het kopje Wat mag het kosten zijn verschillen per doelstelling toegelicht.
- De actualisaties uit de Voorjaarsrapportage 2013 zijn in deze begroting op programmaniveau doorgevoerd. Het betreft bijstellingen zoals de indexeringen, autonome ontwikkelingen en de actualisatie van het investeringsplan. In dit kader melden wij dat de prijscompensatie niet meer generiek is toegepast. Deze wordt conform de B&W-nota (2007/184022) specifiek toegewezen voor contractuele verplichtingen, subsidies en bijdragen. Vanaf 2011 worden ook areaaluitbreidingen niet meer standaard begroot in de kosten.
- Na het opstellen van de Voorjaarsrapportage heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan met effect op het meerjarenbeeld. Voor een juiste weergave van dit meerjarenbeeld zijn deze meegenomen in de begroting. Dit betreft onder meer een aantal onvermijdbare ontwikkelingen, zoals de meicirculaire, de loon/prijsontwikkelingen en reeds genomen besluiten.
- De kosten van de organisatie en de medewerkers worden met een directe urenbesteding toegerekend aan de verschillende producten, waarbij een opslag wordt gehanteerd voor de indirecte kosten. De CAO-ontwikkeling en het principe van reëel begroten is het uitgangspunt van deze toerekening. De toegerekende uren zijn voor het komende jaar geactualiseerd, waardoor een verschuiving over de doelstellingen heeft plaatsgevonden.
- De meerjareninvesteringsplanning is bij de Voorjaarsrapportage geactualiseerd en deze effecten zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. De geactualiseerde investeringsbegroting maakt onderdeel uit van de financiële begroting.

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

Meerjarenbeeld Programmabegroting 2014-2017

In dit onderdeel komt het financiële meerjarenbeeld aan bod. Evenals vorig jaar kiezen we ervoor in het gedrukte exemplaar van de begroting de amendementen en moties, die tijdens de begrotingsbehandeling op 7 november 2013 worden aangenomen, toe te voegen.

Algemene informatie

In dit onderdeel worden kerncijfers en de sociale, fysieke en financiële structuur van onze gemeente gepresenteerd. Om de informatie per programma in een breder financieel kader te kunnen plaatsen, presenteren wij in dit hoofdstuk een totaaloverzicht van onze financiële uitgaven. U vindt er ook de samenstelling van het college en de raad.

Programma's en paragrafen

Bij dit onderdeel wordt per programma ingegaan op wat we als gemeente willen bereiken, hoeveel het mag kosten en wat we daarvoor gaan doen.

- **Maatschappelijk doel**
Hier geven we informatie om de reikwijdte van het programma aan te geven en in perspectief te plaatsen. Bij het maatschappelijk doel beschrijven wij het gewenste maatschappelijk effect, waar het programma als geheel zich op richt.
- **Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?**
De beleidsdoelen die voortvloeien uit het bovenstaande contextuele deel dragen bij aan de realisatie van het maatschappelijk doel. Zowel bij het maatschappelijk doel als bij de beleidsdoelen formuleren wij waar mogelijk effectindicatoren. Deze indicatoren geven aan in welke mate wij een doel bereiken. Per beleidsdoel gaan we in op de activiteiten die de gemeente onderneemt en op de verantwoordelijkheid die de gemeente heeft, ook in relatie tot externe partijen. Daar waar nodig lichten we activiteiten nader toe. Ook de nota's en achterliggende stukken die in het programma aan de orde komen staan hier op een rij.
- **Wat mag het kosten?**
De beleidsdoelen waar de gemeentelijke administratie op gebaseerd is staan hier meerjarig in een overzichtelijke tabel. Verschillen tussen 2013 en 2014 groter of gelijk aan € 75.000 lichten we toe. Ook bij verschillen van die grootte in latere jaren geven we een toelichting. In de financiële begroting vindt u de meer gedetailleerde gegevens.

Naast de 10 beleidsprogramma's is het overzicht Algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

De paragrafen volgen op de programma's. Hierin worden de beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen vastgelegd. Naast de volgens het BBV verplichte paragrafen hebben we de paragrafen 'Dienstverlening' en 'Duurzaamheid, kennis en innovatie' toegevoegd.

Financiële begroting

In een apart boekwerk bieden wij dit onderdeel aan, waarin verschillende financiële totaaloverzichten worden gepresenteerd. Zoals onder andere het overzicht van reserves en voorzieningen, subsidies, salarissen en het investeringsplan.

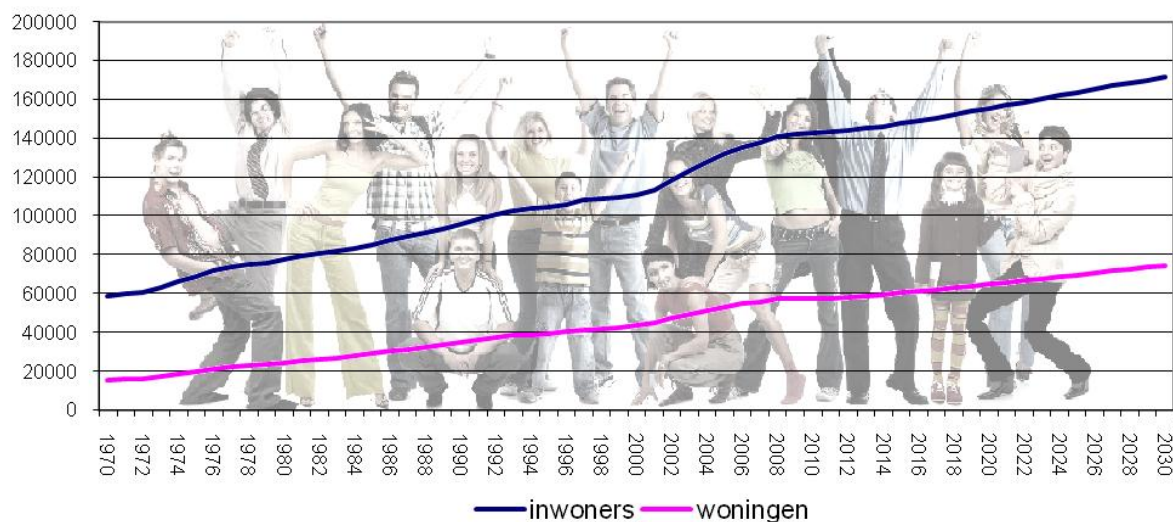
Kerngegevens

Vanaf het begin van de jaren zeventig is het aantal inwoners van Haarlemmermeer voortdurend toegenomen. Duidelijk is te zien dat in de afgelopen periode de groei extra groot is geweest door de ontwikkeling van de VINEX woningbouwlocaties. Deze groei heeft inmiddels geleid tot een aantal inwoners van ruim 144.000 per 1 januari 2013.

De programmabegroting is gebaseerd op de in januari 2013 bekende gegevens van de bevolkingsgroei en woningproductie. Hieruit bleken de volgende aantallen.

Tabel 2 Stand per 1 januari: Arealontwikkeling VJR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Inwoners	144.164	145.200	144.600	145.000	146.500
Woningen	58.925	59.125	59.475	60.650	61.375

Vanaf 2010 is de bevolkingsgroei afgeremd door een geringere woningproductie. De grens van 150.000 inwoners zal waarschijnlijk niet voor 2020 worden bereikt. Bij het niveau van de huidige jaarlijkse woningproductie zal de bevolking van Haarlemmermeer verder kunnen groeien naar meer dan 160.000 personen tegen het jaar 2030.

bevolkingsontwikkeling Haarlemmermeer vanaf 1970, met prognoses voor de jaren 2010-2030

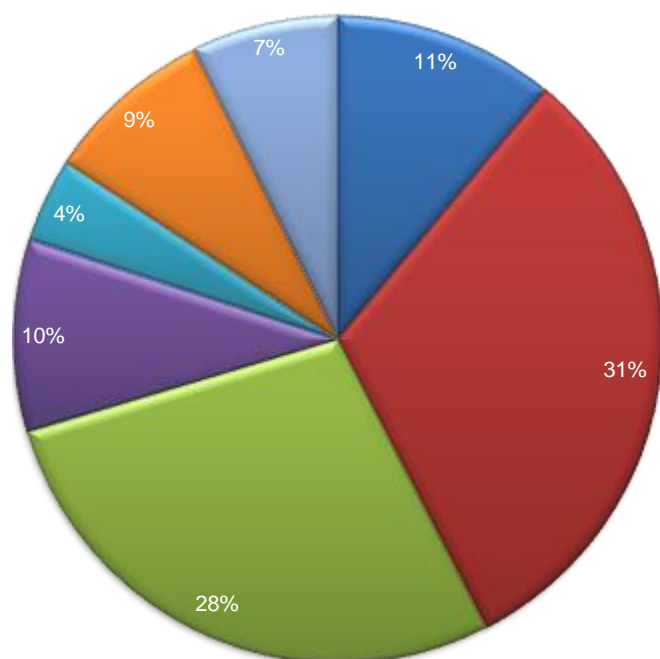
Woningbouw

De woningbouwproductie is van grote invloed op de ontwikkeling van het aantal inwoners. Voor de aankomende jaren kent de woningproductie door de situatie op de woningmarkt echter een grote mate van onzekerheid. Deze onzekerheid maakt samen met de aan de verschillende locaties samenhangend onzekerheden dat de woningbouwproductie en de daaruit voortvloeiende bevolkingsontwikkeling een zeer voorlopig karakter heeft.

	rekening		begroting			
Financiële structuur	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lasten programma's	405.945	405.478	335.598	325.211	316.978	311.331
Baten programma's	166.200	151.692	125.863	129.624	129.257	117.686
Saldo programma's	239.745	253.786	209.735	195.587	187.721	193.645
Saldo algemene dekkingsmiddelen	205.077	206.100	202.289	198.059	198.946	196.853
Resultaat voor bestemming	-34.670	-47.691	-7.448	2.469	11.224	3.207
Saldo mutaties reserve	48.451	47.420	10.067	-2.401	-11.214	-3.200
Resultaat na bestemming	13.782	-271	2.618	68	12	7

Overzicht van baten en lasten

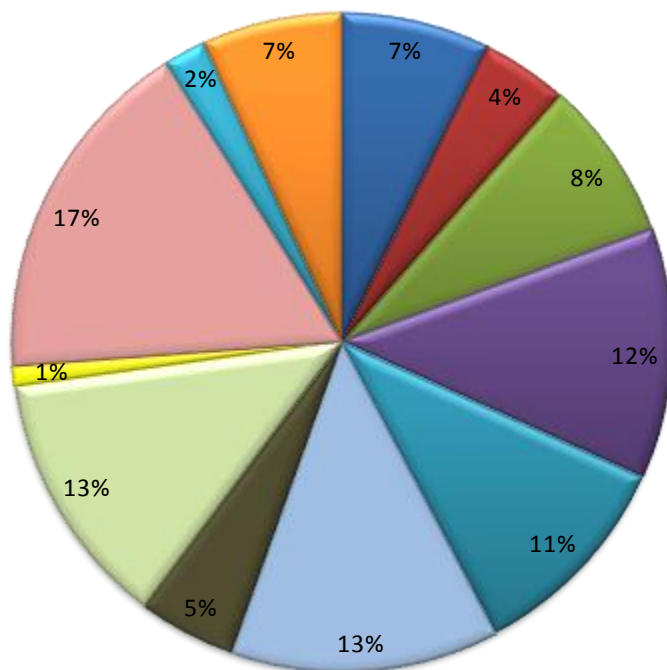
Programma naam	Lasten						Baten								
	Reken.	Begrot.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Reken.	Begrot.	2012	2013	2014	2015	2016
Bestuur, samenleving en publiekscontact	24.979	25.563	26.258	26.093	25.870	25.866	2.754	2.608	2.608	2.608	2.608	2.608	2.608	2.608	2.608
Veiligheid	15.825	17.291	15.337	15.342	15.356	15.346	175	515	215	215	215	215	215	215	215
Zorg en welzijn	28.372	28.936	28.563	28.031	28.245	28.212	4.112	3.784	3.385	3.385	3.385	3.385	3.385	3.385	3.385
Werk en inkomen	43.507	45.014	44.223	44.223	44.223	44.223	36.801	35.681	34.688	34.688	34.688	34.688	34.688	34.688	34.688
Jeugd en onderwijs	40.618	40.499	37.870	37.221	37.421	37.730	2.437	1.955	1.963	1.963	1.731	1.731	1.731	1.731	1.731
Cultuur, sport en recreatie	44.078	44.080	47.438	48.361	48.130	48.034	7.373	6.812	9.750	9.794	9.809	9.809	9.809	9.809	9.809
Mobiliteit	6.940	16.126	17.297	10.904	6.475	6.152	184	114	114	114	114	114	114	114	114
Ruimtelijke ontwikkelingen	114.226	80.963	45.424	47.716	43.652	38.531	80.313	72.081	45.062	48.391	48.225	36.441	36.441	36.441	36.441
Wonen	2.625	5.327	3.598	2.367	2.581	2.578	1.454	198	198	198	198	198	198	198	198
Kwaliteit fysieke omgeving	78.491	94.043	62.062	57.258	57.185	56.886	28.628	26.372	26.433	26.821	26.837	27.050	27.050	27.050	27.050
Economische zaken	6.284	7.636	7.528	7.695	7.840	7.773	1.969	1.572	1.447	1.447	1.447	1.447	1.447	1.447	1.447
Algemene dekkingsmiddelen	4.148	5.330	1.606	-2.743	-2.453	-1.816	209.225	211.430	203.895	195.316	196.493	195.037	195.037	195.037	195.037
Totaal voor bestemming	410.093	410.808	337.204	322.468	314.525	309.515	375.425	363.122	329.758	324.940	325.750	312.723	312.723	312.723	312.723
Subtotaal mutaties reserves	31.351	21.862	20.472	22.682	31.315	16.939	79.802	69.282	30.539	20.281	20.101	13.739	13.739	13.739	13.739
Totaal na bestemming	441.445	432.672	357.676	345.152	345.838	326.454	455.227	432.401	360.294	345.220	345.850	326.461	326.461	326.461	326.461

Baten 2014

- Grondexploitatie
- Algemene uitkering
- Lokale heffingen
- Werk en inkomen
- Bespaarde rente
- Reserves
- Overige

Saldo						
Reken.	Begrot.	2014	2015	2016	2017	
2012	2013	2014	2015	2016	2017	
-22.225	-22.955	-23.650	-23.485	-23.262	-23.258	
-15.650	-16.776	-15.122	-15.127	-15.141	-15.131	
-24.260	-25.152	-25.178	-24.646	-24.860	-24.827	
-6.706	-9.333	-9.535	-9.535	-9.535	-9.535	
-38.181	-38.544	-35.907	-35.258	-35.690	-35.999	
-36.705	-37.268	-37.688	-38.567	-38.321	-38.225	
-6.756	-16.012	-17.183	-10.790	-6.361	-6.038	
-33.913	-8.882	-362	675	4.573	-2.090	
-1.171	-5.129	-3.400	-2.169	-2.383	-2.380	
-49.863	-67.671	-35.629	-30.437	-30.348	-29.836	
-4.315	-6.064	-6.081	-6.248	-6.393	-6.326	
205.077	206.100	202.289	198.059	198.946	196.853	
-34.668	-47.686	-7.446	2.472	11.225	3.208	
48.451	47.420	10.067	-2.401	-11.214	-3.200	
-13.782	271	-2.618	-68	-12	-7	

Lasten 2014

- Bestuur, samenleving en publiekscontact
- Veiligheid
- Zorg en welzijn
- Werk en inkomen
- Jeugd en onderwijs
- Cultuur, sport en recreatie
- Mobiliteit
- Ruimtelijke ontwikkelingen
- Wonen
- Kwaliteit fysieke omgeving
- Economische zaken
- Algemene dekkingsmiddelen

Programma's

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Lasten in €

26.258

Portefeuillehouders: Weterings, Bak, Nederstigt, Elzakalai, Nobel

% totale begroting

7,3%

Maatschappelijk doel:**Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan bewoners, instellingen en bedrijven.****Wat willen wij bereiken?****Beleidsdoel A:**

Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).

Beleidsdoel B:

Het verzamelen van achtergrondinformatie en transparant, rechtmatig en duidelijk zijn in de besluitvorming en informatieverstrekking.

Beleidsdoel C:

Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.

Beleidsdoel D:

Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, bedrijven en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.

Beleidsdoel E:

Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente
2. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie
3. Het houden van verkiezingen

Activiteiten

1. Het doen van generiek onderzoek
2. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming
3. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen (Belangengroep Gehandicapten (BGH), Wmo-raad e.d.)
4. Het communiceren van besluitvorming (via website, begrotingskrant e.d.)
5. Het uitbrengen van gemeentekrant Informeer
6. Het verstrekken van gerichte informatie aan inwoners en bedrijven over de activiteiten van de gemeente door bewonersbrieven en dergelijke
7. Het inzetten van social media
8. Het beschikbaar stellen van informatie via een portal over de Haarlemmermeer
9. Het organiseren van de planning en control cyclus (inclusief interne controlfunctie)
10. Het faciliteren van controles door de accountant

Activiteiten

1. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverband en
2. Het onderhouden van het lidmaatschap van de VNG en G32
3. Het onderhouden van de stedenband(en)
4. Het ontplooiën van activiteiten ten behoeve van citymarketing

Activiteiten

1. Het openstellen van balies
2. Het telefonisch bereikbaar zijn op 0900-1852
3. Het beschikbaar maken van producten en diensten via de digitale balie
4. Het afhandelen van brieven en e-mails
5. Het zoveel mogelijk in het eerste contact beantwoorden en afhandelen van vragen en meldingen
6. Het effectief inspelen op meldingen, vragen, wensen, behoeften en initiatieven door gebiedsgericht te werken
7. Het adequaat reageren op meldingen en klachten die betrekking hebben op onze bejegening, besluiten en regels
8. Het lokaal bereikbaar zijn voor meldingen, vragen, wensen, behoeften en initiatieven door gebiedsgericht te werken
9. Het afhandelen van gevonden en verloren voorwerpen

Activiteiten

1. Het leveren van producten en diensten van burgerzaken en de burgerlijke stand
2. Het bestrijden van fraude
3. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's (enkel aan niet-ingezetenen) via de Schipholbalie
4. Het bieden van one-stop-shop service voor expats van internationale bedrijven
5. Het beheren van betrouwbare basisregistraties in samenwerking met ketenpartners
6. Het verstrekken van informatie uit GBA (Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens)
7. Werken aan landelijke en lokale ontwikkeling van de GBA

Wat mag het kosten?

Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014
batens 1	batens 0	batens 0	batens 0	batens 2.607
lasten 13.718	lasten 637	lasten 982	lasten 4.685	lasten 6.236
saldo -13.717	saldo -637	saldo -982	saldo -4.685	saldo -3.629
percentage verschil lasten t.o.v. 2013 4%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 0%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 0%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 1%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 2%

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Maatschappelijk doel: Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan bewoners, instellingen en bedrijven.

Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer bestaat uit de Raad, burgemeester en het College van burgemeester en wethouders. Deze organen geven samen invulling aan een lokaal democratisch besluitvormingsproces dat transparant en zorgvuldig plaatsvindt. Daartoe worden ze ambtelijk ondersteund. Op deze wijze kan er in de gemeente Haarlemmermeer sprake zijn van goed bestuur dat zichtbaar is en herkenbaar is voor de inwoners. Daarnaast opereert het gemeentebestuur in een regionale, nationale en internationale context en worden daarbinnen diverse contacten en relaties onderhouden.

Haarlemmermeer heeft 144.000 inwoners, 17 kantoorlocaties en 54 bedrijventerreinen. Inwoners, bedrijven en instellingen vragen om excellente dienstverlening en een transparante en zorgvuldige democratische besluitvorming waarbij samen met de klant wordt gewerkt aan de invulling ervan.

Ons doel is een dienstbare, betrouwbare en daadkrachtige overheid te zijn met een bestuur dat zichtbaar en herkenbaar is voor de inwoners. De klant wordt bediend door één herkenbare ingang te bieden voor alle diensten en beleidsvelden. Het invulling geven aan dit gastheerschap gemeentebreed en het leveren van diensten voor burgerzaken maakt onderdeel uit van dit programma. Specifieke dienstverlening is opgenomen in de betreffende beleidsprogramma's.

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Het functioneren van de raad, zijn leden, zijn gremia en zijn voorzitter met betrekking tot de volksvertegenwoordigende, de kaderstellende en de controlerende rol vormen niet alleen de kern van de besluitvorming van het bestuursorgaan, maar zijn tevens de basis voor de ondersteuning en facilitering door zijn eigen apparaat, de griffie. Het college van B&W en de burgemeester worden ondersteund door de ambtelijke organisatie onder leiding van de gemeentesecretaris en zijn directieteam.

Kengetallen	Bron	Metingen	
		2006	2010
Opkomst gemeenteraadsverkiezingen	Team Onderzoek	50,9%	50,82%

Activiteiten

1. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente
2. Het faciliteren van de Rekenkamercommissie
3. Het houden van verkiezingen

Toelichting

Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente

De gemeenteraad streeft op zeer diverse wijze de transparantie in besluitvorming na. Het raadsplein is, tenzij anders besloten wordt, geheel openbaar. De besluitvorming is altijd openbaar.

Tevens worden alle raadsvoorstellen, evenals de getekende besluiten van de gemeenteraad op de website gecommuniceerd.

Het faciliteren van de Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie (RKC) ondersteunt de Raad in zijn kaderstellende en controlerende taak door het verschaffen van informatie, verkregen uit onderzoek naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en / of doeltreffendheid van het gemeentelijke beleid. Om aan te sluiten bij de informatiebehoefte van de Raad volgt de RKC nauwgezet wat de Raad beweegt, onder andere door regelmatig te overleggen met haar klankbordgroep uit de Raad. In deze klankbordgroep zijn eveneens de burgemeester, als liaison tussen Raad en RKC, en de griffier vertegenwoordigd. Jaarlijks publiceert de RKC twee á drie onderzoeken naar 'nieuwe' onderwerpen en kijkt zij in circa twee vervolgonderzoeken terug op wat er met de aanbevelingen uit eerder onderzoek is gedaan. Het onderzoeksprogramma voor het nieuwe bestuursjaar stelt de RKC telkens na het zomerreces vast.

Het houden van verkiezingen 2014

Op 19 maart 2014 vinden de gemeenteraadsverkiezingen weer plaats. De voorbereiding hierop is in 2013 gestart, maar zal in 2014 de meeste aandacht vragen, verdeeld over drie aandachtsgebieden:

- individuele raadsleden: voorafgaand aan de verkiezingen zullen de potentiële gemeenteraadsleden meerdere, inhoudelijke oriëntatie-avonden krijgen aangeboden. Na de verkiezingen zullen gekozen raadsleden en benoemde fractie-assistenten gedurende meerdere avonden een nadere introductie krijgen op de zaken die van belang zijn voor startende gemeenteraadsleden in Haarlemmermeer, naast het geactualiseerde Handboek Raadslid en een overdrachtsdocument. Tevens zullen de vertrekkende raadsleden op gepaste wijze zowel formeel als informeel uitgeleide worden gedaan.
- gemeenteraad als orgaan: als uitvloeisel van de verkiezingen zullen fracties gevormd worden, zal uit onderhandelingen een coalitie ontstaan en vervolgens een college benoemd worden. Aan de hand van deze ontwikkelingen zullen weer een aantal bestuurlijke benoemingen plaatsvinden, onder meer in het dagelijks en algemeen bestuur van de Regioraad.
- communicatie over de verkiezingen: de gemeenteraadsverkiezingen zullen gepaard gaan met zeer veel communicatieve activiteiten en contacten met de lokale media. Tevens worden een aantal activiteiten georganiseerd die procedureel vereist zijn (stemkaarten versturen, stembureaus inrichten), politiek informatief (verkiezingsdebatten, live uitzending verkiezingsavond, samenstelling en presentatie nieuwe gemeenteraad), maar tevens opkomstbevorderend. Een digitale stemhulp zal ook onderdeel uitmaken van de wijze waarop de bewoners van Haarlemmermeer zich kunnen oriënteren op de verkiezingen.

Relevant beleid

- Verordening op Onderzoeksrecht (2005/10234)
- Gedragscode raadsleden (2004/166)
- Verordening op de raadscommissie vastgesteld op 26 mei 2005; geactualiseerde versie augustus 2008
- Reglement van Orde Auditcommissie (2005/29530); uitbreiding aantal leden Auditcommissie (2010/28194) vastgesteld op 22 april 2010
- Implementatie van aanbevelingen gericht op de werkwijzen van de Raad (2008/229924)
- Evaluatie Optimale Raadstukken (2008/22925)
- Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer (2009/85981); aanpassing art. 31 en 36 (2010/74641)
- Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer (2009/85981); aanpassing art. 31 en 36 (2010/74641)
- Verordening op de Rekenkamercommissie (2012/26812)
- Reglement van Orde Rekenkamercommissie (2010.0055869)
- Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van het college van burgemeester en wethouders (2010/0018175)
- Gedragscode college van burgemeesters en wethouder gemeente Haarlemmermeer (2011.0018751)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	Baten	173	1	1	1	1	1
	Lasten	13.327	13.439	13.718	13.439	13.254	13.254
	Saldo	-13.154	-13.438	-13.717	-13.438	-13.253	-13.253

Toelichting

Lasten

2014 is een dubbel verkiezingsjaar met gemeenteraadsverkiezingen en verkiezingen voor het Europees Parlement. In 2015 volgt nog de verkiezing voor de Provinciale Staten. Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is hiervoor respectievelijk € 370.000 en € 185.000 beschikbaar gesteld.

De lastenverlaging in 2014 bij dit beleidsdoel wordt veroorzaakt door een accuratere toerekening van personele inzet aan andere beleidsdoelen.

Voor het begrotingsjaar 2014 staat een eenmalige storting in de voorziening wachtgeld voormalig personeel van € 53.000 gepland en zijn de griffiekosten eenmalig met € 40.000 verhoogd vanwege de gemeenteraadsverkiezingen. Dit veroorzaakt de afwijking ten opzichte van 2015.

Beleidsdoel B: Het verzamelen van achtergrondinformatie en transparant, rechtmatig en duidelijk zijn in de besluitvorming en informatieverstrekking.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Bewoners worden in Haarlemmermeer door de gemeente geraadpleegd middels het digipanel, enquêtes, inspraakronden en dergelijke, en dat blijven we doen, zowel in beleidstrajecten als in uitvoeringsprojecten. Participatie is te verbeteren door voort te bouwen op de pijlers bewuster, herkenbaarder en gecoördineerde participatie. Ook is in onze "Visie op communicatie van Haarlemmermeer" integraal aandacht besteed aan participatie. Daarnaast hebben we vorig jaar de toekomst van sociale cohesie participatie verkend gezien de aanzienlijke verschillen in de wensen en behoeften van burgers aangaande participatie. In 2014 werken we verder met de gebiedsagenda's die in 2013 zijn opgesteld.

Naast de participatietrajecten hebben we een uitgebreid netwerk in het gebied om signalen op te vangen en helder te communiceren. Zo vindt er vanuit gebiedsmanagement op regelmatige basis overleg plaats met alle dorps- en wijkraden en zijn er in totaal 47 reguliere overleggen waarmee (in verschillende samenstelling) met ketenpartners, dorps- en wijkraden en ondernemers in de gebieden wordt overlegd. Verder zijn er in het ruimtelijk en sociaal domein veel vormen van structureel overleg, waarbij bewoners en ondernemers zijn betrokken. Te denken valt aan de Wmo-raad en klankbordgroep, de Cliëntenraad sociale dienstverlening en de Klankbordgroep Collectief Vraag afhankelijk vervoer.

Kengetallen	Bron	Metingen	
		2011	2013
Aantal structurele adviesraden en overlegplatforms met bewoners en ondernemers	Gemeente	47	
Waardering van inwoners over de duidelijkheid van de informatie, die de gemeente in het algemeen geeft	Bevolkingsenquête	6,8	6,9

Activiteiten

1. Het doen van generiek onderzoek
2. Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming
3. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen (Belangengroep Gehandicapten (BGH), Wmo-raad e.d.)
4. Het communiceren van besluitvorming (via website, begrotingskrant e.d.)
5. Het uitbrengen van gemeentekrant Informeer
6. Het verstrekken van gerichte informatie aan inwoners en bedrijven over de activiteiten van de gemeente door bewonersbrieven en dergelijke
7. Het inzetten van *social media*
8. Het beschikbaar stellen van informatie via een portal over de Haarlemmermeer
9. Het organiseren van de planning en control cyclus (inclusief interne controlfunctie)
10. Het faciliteren van controles door de accountant

Toelichting

Het doen van generiek onderzoek

Ook voor de komende collegeperiode (2014-2018) zal Team onderzoek een gemeentelijk onderzoeksprogramma opstellen. Door een programmatische aanpak worden bestuur en organisatie van kennis voorzien en bouwen we gestaag aan een lokale Haarlemmermeerse kennisinfrastructuur en gegevensbeheer. De reeksen Kijk op de Wijk en Staat van Haarlemmermeer zijn voorbeeldresultaten van deze aanpak. Om de komende periode wederom de continuïteit van kennis en gegevensbeheer te waarborgen zullen we trends en ontwikkelingen blijven volgen op het gebied van ruimte en economie en onderzoek doen naar sociale en bestuurlijke vraagstukken. Een compact overzicht van de tot nu opgebouwde kennis zal aan het nieuwe college worden aangeboden in het overdrachtdossier.

Andere onderzoeksthema's zullen afhankelijk van de accenten en prioriteiten van het nieuwe collegeprogramma worden opgenomen in het onderzoeksprogramma. Onverwachte ontwikkelingen of trendbreuken in de Nederlandse óf lokale samenleving zullen eveneens aanleiding zijn om onderzoeksprojecten op te starten. Voor 2014 staan de volgende onderdelen van het programma in ieder geval al op de planning:

- Staat van Haarlemmermeer 3 afronden en opzetten Kijk op de Wijk 5;
- Trendvolging op de in het vorige onderzoeksprogramma genoemde strategische onderzoeksthema's;
- Kennisoverdracht over de lokale samenleving door presentaties en workshops binnen de organisatie en aan Haarlemmermeerse maatschappelijke instellingen;
- Adviseren, uitbesteden of zelf onderzoek opzetten voor specifieke onderzoekbehoeften van uiteenlopende organisatieonderdelen;
- Wetenschappelijk netwerk onderhouden en uitbreiden en organiseren van symposia;
- Bevolkingsprognose;
- Gegevensbeheer.

Het stimuleren van participatie bij beleidsvorming

In het najaar van 2013 zal gestart worden met de evaluatie van het convenant tussen de dorps- en wijkraden en de gemeente. Daarnaast is er dat jaar een rekenkameronderzoek gestart naar participatiebeleid. De bevindingen van beide trajecten zullen hun vervolg vinden in 2014. Het zal aan de nieuw gekozen raad zijn om daarin keuzes te maken.

Het communiceren van besluitvorming (via website, begrotingskrant e.d.)

Bij de nieuwsvoorziening van de gemeente wordt nadrukkelijke gebruik gemaakt van de wisselwerking tussen verschillende online-platforms en klassieke informatiekkanalen. De gemeente ontwikkelt een crossmediaal concept dat meer service biedt aan de lezer. De platforms waarop de gemeente reeds aanwezig is, zoals de Haarlemmermeer Portal, de site en eigenaccounts op de social media zullen

meer in samenhang worden ingezet. Daarmee wordt de nieuwsvoorziening sneller en de gemeente richt zich naar het zoekgedrag van haar ontvangers. Het bereik zal daardoor toenemen.

Het uitbrengen van gemeentekrant InforMeer

De gemeentekrant wordt meer in wisselwerking met andere media ingezet. De papieren InforMeer leent zich bij uitstek voor achtergrondverhalen over beleids- en planontwikkelingen. Er is veel ruimte voor beeldmateriaal. Bestuurders kunnen hun visie toelichten en begrip kweken voor hun plannen. De krant is ook geschikt voor 'human interest'-verhalen: interviews met mensen die in de Haarlemmermeerse gemeenschap actief zijn en anderen inspireren met hun verhaal. Verder biedt de krant een platform voor de aankondiging van evenementen of een nieuw product van burgerzaken. Deze informatie kan beknopt zijn. Voor de details wordt steeds verwezen naar de gemeentesite. Gemeentelijke bekendmakingen staan voor het overgrote deel in het elektronisch gemeentebled zoals de wet dat per 1 januari 2014 voorschrijft. Per geval kan worden besloten of aanvullende vermelding in de papieren krant InforMeer gewenst is. De wijziging wordt doorgevoerd met de nieuwe aanbesteding voor opmaak, druk en verspreiding van InforMeer.

Het inzetten van sociale media

Binnen de organisatie wordt benutting van twitter, facebook en linkedin actief bevorderd. In verschillende organisatieonderdelen wordt ervaring opgedaan. De 'do's & don't's van socialmediagebruik zijn verwoord in een toetsingskader dat aan de hand van nieuwe ervaringen geregeld zal worden herijkt.

Portal Haarlemmermeer

De Haarlemmermeer Portal is in maart 2013 gelanceerd. Met inmiddels ruim 13.000 unieke bezoekers per week is deze site zeer succesvol. Na de start van de basisversie is de ontwikkeling van nieuwe functionaliteiten (Portal fase II) ter hand genomen. De Portal vormt een centraal platform voor gemeenschapsopbouw en voor gezamenlijke Haarlemmermeer-marketing. Het is één van de belangrijkste middelen voor citymarketing.

Het organiseren van de planning en control cyclus (inclusief interne controlfunctie)

In 2014 zullen de gebruikelijke planning en control-producten worden opgeleverd: jaarstukken 2013, voorjaarsrapportage, najaarsrapportage en de begroting 2015. Begin 2014 zal de raad via het spoorboekje planning en control worden geïnformeerd over de verschillende producten in de planning en control cyclus. De nieuwe raadsleden zullen worden meegenomen in deze systematiek. In overleg met de raad voeren we periodiek begrotingsdoorlichtingen uit die leiden tot meer inzicht en betere stuurbaarheid van de begroting voor de raad. Ten behoeve van het waarborgen van de getrouwheid en rechtmatigheid van de gepresenteerde cijfers voeren we uitgebreide interne controles.

Het faciliteren van controles door de accountant

Op donderdag 6 juni 2013 heeft de gemeenteraad een nieuwe accountant benoemd. In overleg met de auditcommissie werken we in 2014 samen met de nieuwe accountant aan het optimaliseren van onze interne controles. Doel is de interne controlelast te verlagen door meer risicogericht te gaan controleren. Voor het vormen van zijn oordeel steunt de accountant op ons systeem van interne controle.

Relevant beleid

- Actualisatie Participatiebeleid en Inspraakverordening 2008 (2008/19950)
- Convenant "Spelregels voor participatie", juni 2009 (2009/92329)
- Visie op communicatie, juni 2012 (2012.29134)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Het verzamelen van achtergrondinformatie en transparant, rechtmatig en duidelijk zijn in de besluitvorming en informatieverstrekking.	Baten						
	Lasten	388	519	637	628	594	594
	Saldo	-388	-519	-637	-628	-594	-594

Toelichting

Lasten

De personele inzet voor de gemeentekrant InforMeer wordt vanaf 2014 specifiek toegerekend aan deze doelstelling, dit veroorzaakt de hogere lasten.

Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Een gemeente met de omvang en ligging van Haarlemmermeer kan niet volstaan met een oriëntatie op haar eigen grondgebied. Zij zal bestuurlijk en ambtelijk zijn ogen en oren ook moet richten op de regio en het nationale speelveld om de belangen van haar inwoners te behartigen. Daarbij speelt dat we steeds vaker en met steeds meer partijen en partners samenwerken om onze primaire gemeentelijke taken te verrichten. Dan is niet alleen van belang dat je weet wat je zelf wil en kan, maar ook wat anderen willen en kunnen. Met de decentralisaties wordt een aantal nieuwe taken naar gemeente gebracht vanuit de overtuiging dat ze daar beter belegd zijn. Op 17 juni 2013 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het herindelingsontwerp inzake de samenvoeging van Flevoland, Utrecht en Noord-Holland bekend gemaakt. Daarnaast is in juli 2013 een wetsvoorstel tot afschaffing van de WGR+ samenwerkingsverbanden ingediend. Dit heeft gevolgen voor de Stadsregio Amsterdam (zie paragraaf verbonden partijen).

Citymarketing neemt in de positionering en profilering van Haarlemmermeer een bijzondere positie in. In tegenstelling tot andere beleidsvelden is 'citymarketing' niet exclusief van of voor de gemeente. De inzet is de Haarlemmermeerse marketinginspanningen gezamenlijk te realiseren met (andere) belanghebbenden die zich verbonden voelen met de Haarlemmermeerse belangen.

Activiteiten

1. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden
2. Het onderhouden van het lidmaatschap van de VNG en G32
3. Het onderhouden van de stedenband(en)
4. Het ontplooiën van activiteiten ten behoeve van citymarketing

Toelichting

Onderhouden van de stedenbanden

Eind 2013 ontvangt de gemeenteraad een evaluatie van de vriendschapsband met Hódmezővásárhely. Op basis daarvan kan de raad in 2014 de toekomst voor deze stedenband bepalen. Tevens willen we breder ingaan op de doelstellingen van ons beleid met betrekking tot stedenbanden.

Ontplooiën van activiteiten ten behoeve van Citymarketing

Citymarketing is er op gericht de kernen van Haarlemmermeer te verbinden en de bewustwording van het merk te vergroten: "Haarlemmermeer verbindt en is de plek om te pionieren". De afgelopen jaren is via het activiteitenprogramma gebouwd aan ons profiel. In de campagne vertellen we over onze successen en activiteiten met als doel om partijen om ons heen te inspireren en aan te zetten tot actie. De gemeente gaat meer en meer fungeren als katalysator in processen waarbij de daadwerkelijke uitvoering door partners in het gebied wordt opgepakt. In 2014 wordt verder geïnvesteerd in het partner-netwerk. De samenwerking wordt niet vrijblijvend maar voorwaardenscheppend ingericht. Doel is dat partners mede-eigenaar van het citymarketing-project worden en samen met de gemeente gestalte geven aan het programma. Dat kan door een financiële inbreng, maar ook door inbreng van expertise en faciliteiten.

Relevant beleid

- Stand van zaken stedenbanden en beleid nieuwe verzoeken om internationale projecten/stedenbanden (2008/20831)
- Kaders voor Citymarketing: voorstellen voor citymarketing in Haarlemmermeer (2009/568)
- Inzet Haarlemmermeer in het stedenbeleid vanaf 2010 (2009/53421)
- Visie op communicatie, juni 2012 (2012.29134)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Baten	60					
	Lasten	1.100	958	982	982	982	982
	Saldo	-1.040	-958	-982	-982	-982	-982

Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, bedrijven en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Onze dienstverlening heeft een basishouding van "ja, het kan, tenzij....." en goed gastheerschap. Dit laten we zien door klantgericht en deskundig te zijn. We bieden voldoende servicelocaties met passende openingstijden, een goede bereikbaarheid van het contactcenter met een hoge mate van eerstelijns (digitale) afhandeling, goede dienstverlening via de digitale balie en een optimale postafhandeling. Door gebiedsgericht te werken voorzien we in een aanspreekpunt met lokale kennis en draagvlak voor meldingen, vragen, wensen, behoeften en initiatieven. We onderhouden contacten en stellen ons ter plaatse op de hoogte. We zorgen ervoor dat de lokale vragen goed worden belegd en opgepakt.

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden		
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Waardering van klanten van de dienstverlening aan de balie	Benchmark Publiekszaken (KTO-balie)	7.5	7.9	7.4	7.7	7.7	7.7
Waardering van klanten van de dienstverlening via de telefoon	Benchmark Publiekszaken (KTO-telefonie)	7.5	7.2	7.1	7.6	7.6	7.6
Waardering van klanten van de dienstverlening via de website	Benchmark Publiekszaken (KTO-telefonie)	6.7	6.3	7.	7.3	7.3	7.3

Kengetallen	Bron	Metingen		
		2010	2011	2012
Aantal bezoeken balie	Qmatic		110.375	107.050
Aantal telefoontjes callcenter	Avaja	170.137	170.218	155.732
Aantal bezoeken website	One stat Halverwege 2011 Google Analytics	339.277	332.455	451.061

Activiteiten

1. Het openstellen van balies
2. Het telefonisch bereikbaar zijn op 0900-1852
3. Het beschikbaar maken van producten en diensten via de digitale balie
4. Het afhandelen van brieven en e-mails
5. Het zoveel mogelijk in het eerste contact beantwoorden en afhandelen van vragen en meldingen
6. Het effectief inspelen op meldingen, vragen, wensen, behoeften en initiatieven door gebiedsgericht te werken
7. Het adequaat reageren op meldingen en klachten die betrekking hebben op onze bejegening, besluiten en regels
8. Het lokaal bereikbaar zijn voor meldingen, vragen, wensen, behoeften en initiatieven door gebiedsgericht te werken
9. Het afhandelen van gevonden en verloren voorwerpen

Toelichting

Multichanneling

In de basis is de 'snelle' dienstverlening via het digitale kanaal, de telefoon en de balie (click, call en face) hetzelfde. Bewoners, bedrijven en instellingen kunnen ervan uitgaan dat zij via ieder kanaal hetzelfde antwoord op hun vraag zullen krijgen en daardoor kunnen ze zelf bepalen op welke wijze zij met de gemeente contact zoeken (zoals uitgewerkt in het landelijke programma Gemeente heeft Antwoord). Gezien de continue bereikbaarheid zal de gemeente de komende jaren actief sturen op een toename in het gebruik van het digitale kanaal. Ook stimuleert de gemeente het maken van een afspraak bij face-to-face contact. Door het werken op afspraak kan de vraag beter worden afgestemd met de inzet van expertise. Klanten die een afspraak hebben gemaakt hoeven niet meer in de rij te staan, maar worden direct geholpen. Verder zetten we in op *digitaal, tenzij...* De centralisatie van de webfunctie en bundeling van expertise vormt de basis om online-dienstverlening op niveau te krijgen. De focus ligt op vernieuwing en vereenvoudigen van content (inhoudelijke boodschap) op dagelijkse basis, kwaliteitsborging van de 'content' en vooral ook de doorontwikkeling van nieuwe online-instrumenten. Webcare en mobile apps zijn immers niet meer weg te denken in de huidige maatschappij. Bovendien wordt meerwaarde verwacht met de afstemming van online-informatie en telefonische klantcontacten op de gesignaleerde vraagpatronen.

Relevant beleid

- Nota Dienstverlening (2010-0048491)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, bedrijven en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	Baten	4					
	Lasten	3.950	4.232	4.685	4.686	4.687	4.687
	Saldo	-3.946	-4.232	-4.685	-4.686	-4.687	-4.687

Toelichting

Lasten

Eind 2012 is de start gemaakt met de centralisatie van de onlinedienstverlening en zijn budgetten vanuit verschillende organisatieonderdelen verschoven. Het doorvoeren hiervan op de begroting van 2014 resulteert op deze doelstelling in € 333.000 aan hogere lasten.

Daarnaast stijgen de lasten met € 174.000 doordat er een betere toerekening van de capaciteit heeft plaatsgevonden. In plaats van milieuproducten, zoals vorig jaar geraamd, wordt advies en begeleiding geleverd op het terrein van economische zaken: bedrijvenadvisering en vergunningenadvisering.

Door actieve kanaalsturing en procesverbetering waarbij bewoners via het juiste medium naar de gevraagde informatie worden geleid (antwoordportaal, informatie op internet) wordt door het Callcenter minder tijd besteed aan extern doorverbinden. Financieel levert dit een voordeel op van € 76.000.

Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Onze dienstverlening varieert van standaard dienstverlening, zoals de vijfjaarlijkse verlenging van een paspoort, tot zeer complexe vraagstukken, zoals bestrijding van fraude. Deze ambitie vraagt om een gemeentelijke organisatie die denkt vanuit het perspectief van onze bewoners, bedrijven en instellingen. Wij willen daarom dat het duidelijk is wat bewoners, bedrijven en instellingen van ons kunnen verwachten op het gebied van tijdige en correcte behandeling van hun vragen. De status van een productaanvraag of andere persoonlijke informatie is te vinden op een persoonlijke internetpagina. Ook investeren wij in ons kennisniveau en in onze houding en gedrag.

Wij streven ernaar de administratieve lasten van bewoners, bedrijven en instellingen verder te verminderen. Eenmalige opslag en meervoudig gebruik van gegevens zijn hierbij sleutelbegrippen. Afnemers van gemeentelijke diensten mogen er daarom op rekenen dat ze eenmaal geleverde gegevens niet nogmaals hoeven door te geven.

Effectindicatoren	Bron	Metingen	Streefwaarden			
			2013	2014	2015	
Percentage fouten bij steekproefsgewijze controle in het bevolkingsregister	Periodieke audit GBA door Ministerie van Binnenlandse Zaken	A: 0 % B: 2,7 % C: 1,7 % (2009)	A: B: C:	A: <1% B: <5 % C: <10 %	A: <1% B: <5 % C: <10 %	A: <1% B: <5 % C: <10 %
Percentage fouten bij steekproefsgewijze controle in de BAG	Eerste audit vindt plaats in 2013					

* Normpercentages gebaseerd op kwaliteit GBA

Activiteiten

1. Het leveren van producten en diensten van burgerzaken en de burgerlijke stand
2. Het bestrijden van fraude
3. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's (enkel aan niet-ingezetenen) via de Schipholbalie
4. Het bieden van one-stop-shop service voor expats van internationale bedrijven
5. Het beheren van betrouwbare basisregistraties in samenwerking met ketenpartners
6. Het verstrekken van informatie uit GBA (Gemeentelijke Basisadministratie Persoongegevens)
7. Werken aan landelijke en lokale ontwikkeling van de GBA

Toelichting

Het bestrijden van fraude

Documentfraude is een continu aandachtsgebied. We verstaan hieronder de aanpak van meervoudige vermissingen van reisdocumenten, identiteitsfraude en documentfraude op basis van valse brondocumenten. Hierbij is de kwaliteit van de dienstverlening, benodigde kennis van de medewerkers, naast de inzet van technische middelen, een doorlopend aandachtspunt.

Schipholbalie

Naast de traditionele levering van alle producten en diensten van burgerzaken op het raadhuis en de servicecentra breiden we de specifieke dienstverlening op reisdocumenten uit naar Schiphol. Samen met de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken realiseren we een uitgifteloket van Nederlandse reisdocumenten en DigiD's aan niet-ingezetenen. Het voordeel van de gemeentebalie op Schiphol voor inwoners van de gemeente Haarlemmermeer is dat dit een extra locatie is waar men terecht kan voor het aanvragen en afhalen van reisdocumenten; een locatie die veel ruimere openingstijden kent en tevens in de weekenden geopend is. Dit project betreft een pilot van 4 jaar. Hiermee geven we een impuls aan overheidsdienstverlening op onze luchthaven Schiphol. Aanloopverliezen worden gedekt door het Rijk.

Expatcenter

In het kader van regionale samenwerking en stimulering van het lokale vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven en werknemers, continueren we de samenwerking met het Expatcenter.

Samenwerking ketenpartners en een betrouwbare GBA

Fysieke adresonderzoeken wordt in nauwe samenwerking uitgevoerd met ketenpartners binnen en buiten de gemeente. Vanuit de gedachte dat een betrouwbare GBA een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, is voortzetting van de onderlinge samenwerking van groot belang. Op verzoek van het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) is er een pilot waarbij asielzoekers door medewerkers van Haarlemmermeer worden ingeschreven in de GBA waarna men naar de definitieve woongemeente is overgeschreven. De centrale inschrijving is een pilot en heeft als voordeel dat alle benodigde expertise voorhanden is in de eerste 48 uur na aankomst van de asielzoekers. Na evaluatie zal worden bekeken of deze vestigingsprocedure voor ong. 500 asielzoekers per jaar structureel wordt voortgezet.

Verstrekken van informatie uit GBA

Verzoeken om producten en diensten moeten voor de afnemers van diensten zo overzichtelijk, snel en gemakkelijk mogelijk verlopen en worden daarom ook digitaal ondersteund. Waar gewenst kunnen elektronische aanvragen direct geautomatiseerd worden verwerkt om zo de levering te bespoedigen. De basisgegevens zijn actueel en betrouwbaar en dragen daardoor bij aan kwalitatief hoogwaardige gemeentelijke producten. Dit leidt tot snellere doorlooptijden, minder bezwaarschriften, vooringevulde formulieren en betere integratiemogelijkheden van producten en diensten. Hiermee zijn we een betrouwbare partner in het kader van informatieverstrekking aan de overheid, aangewezen instellingen en personen.

Modernisering GBA

Landelijk zijn de voorbereidingen in volle gang om over te gaan van het huidige GBA-stelsel naar de invoering van de Basisregistratie Personen (BRP). De gemeente Haarlemmermeer behoort tot de 12 koplopergemeenten. De gemeente zal om de overgang van GBA naar BRP te realiseren een keuze maken voor een softwareleverancier van Burgerzakenmodules. De huidige planning is dat de koplopergemeenten in 2013 de voorbereidingen treffen om in het eerste kwartaal van 2014 over te gaan van GBA naar BRP. De gemeente Haarlemmermeer is ook betrokken bij de landelijke werkgroepen die de invoering van de BRP voorbereiden.

Relevant beleid

- Verordening Verwerking persoonsgegevens gemeente Haarlemmermeer (2009-0006297);
- Verordening Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) (2009-0006297);
- Nota Trouwbeleid (2008-112519).

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	Baten	2.517	2.607	2.607	2.607	2.607	2.607
	Lasten	6.214	6.416	6.236	6.359	6.354	6.349
	Saldo	-3.697	-3.809	-3.629	-3.752	-3.747	-3.742

Toelichting

Lasten

Het effect van de diverse bezuinigingsmaatregelen binnen het werkgebied van Burgerzaken genereren een efficiency van € 337.000.

De verhoging van € 157.000 is het gevolg van uitbreiding van wet- en regelgeving BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie). Daarnaast is sprake van een toename in het beheren van gegevens (wegenlegger, bijhouden grenzen bebouwde kommen, parkeerzones, registreren bodemgegevens van wegdelen, Natuurkwaliteitskaart).

Landelijk ontwikkelen koplopergemeenten, waaronder de gemeente Haarlemmermeer, de nieuwe Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Implementatie hiervan wordt verwacht in 2014, waarna in 2015 extra kapitaallasten van € 124.000 worden ingeboekt.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bestuur, samenleving en publiekscontact							
Maatschappelijk doel: Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan bewoners, instellingen en bedrijven.	Baten	2.754	2.608	2.608	2.608	2.608	2.608
	Lasten	24.979	25.563	26.258	26.093	25.870	25.866
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-22.225	-22.955	-23.650	-23.485	-23.262	-23.258

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamercommissie).	Baten	173	1	1	1	1	1
	Lasten	13.327	13.439	13.718	13.439	13.254	13.254
	Saldo	-13.154	-13.438	-13.717	-13.438	-13.253	-13.253
Beleidsdoel B: Het verzamelen van achtergrondinformatie en transparant, rechtmatig en duidelijk zijn in de besluitvorming en informatieverstrekking.	Baten						
	Lasten	388	519	637	628	594	594
	Saldo	-388	-519	-637	-628	-594	-594
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Baten	60					
	Lasten	1.100	958	982	982	982	982
	Saldo	-1.040	-958	-982	-982	-982	-982
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, bedrijven en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	Baten	4					
	Lasten	3.950	4.232	4.685	4.686	4.687	4.687
	Saldo	-3.946	-4.232	-4.685	-4.686	-4.687	-4.687
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	Baten	2.517	2.607	2.607	2.607	2.607	2.607
	Lasten	6.214	6.416	6.236	6.359	6.354	6.349
	Saldo	-3.697	-3.809	-3.629	-3.752	-3.747	-3.742

Veiligheid

Portefeuillehouders: Weterings, Nobel

lasten in €

15.337

% totale begroting

4,3%**Maatschappelijk doel:****Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.****Wat willen wij bereiken?****Beleidsdoel A:**

Overlast en verloedering in de gemeente Haarlemmermeer worden aangepakt.

Beleidsdoel B:

Inbraken, overvallen, vernielingen en mishandeling worden zoveel mogelijk voorkomen.

Beleidsdoel C:

Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Toezicht op straat gericht op leefbaarheid en veiligheid
2. Jeugdoverlast actief en groepsgericht aanpakken
3. De burger betrekken bij het tegengaan van onveiligheid
4. Participeren in het Veiligheidshuis Kennemerland

Activiteiten

1. Het aanpakken van woninginbraken
2. Het aanpakken van overvallen (bevorderen veilig ondernemen)
3. Het aanpakken van huiselijk geweld
4. Het aanpakken van veel voorkomende criminaliteit

Activiteiten

1. Het voorkomen van brand;
2. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland;
3. Uitvoeren van de wettelijke taak ten aanzien van inspecties omtrent brandveiligheidsvoorschriften;
4. Bevorderen van intergemeentelijke samenwerking op gebied van crisisbeheersing;
5. Bevorderen van "plan-do-check-act"-cyclus voor crisisbeheersing.

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

baten	0
lasten	1.498
saldo	-1.498
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	0%

Begroting 2014

baten	0
lasten	178
saldo	-178
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	0%

Begroting 2014

baten	215
lasten	13.662
saldo	-13.447
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	4%

Veiligheid

Maatschappelijk doel: Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.

In februari 2011 is het integraal veiligheidsbeleid (IVB) geactualiseerd. Het IVB is de basis voor het veiligheidsbeleid van de gemeente Haarlemmermeer. De uitvoering van de politieke en bestuurlijke prioriteiten in ons integrale veiligheidsbeleid is gebaseerd op de volgende visie:

- een wijkgerichte aanpak;
- met de juiste mix van maatregelen zowel repressief (lik-op-stuk) als preventief;
- waarbij we uitgaan van de zelfredzaamheid van burgers;
- we integraal werken;
- met een regierol voor de gemeente;
- en de mogelijkheid tot flexibiliteit in prioritering.

In het IVB zijn de volgende speerpunten benoemd: inbraakpreventie, aanpak huiselijk geweld, toezicht op straat, aanpak overlast en verloedering, veilig ondernemen, groepsaanpak overlastgevende jeugd, brandveiligheid en crisisbeheersing. Jaarlijks wordt in het Uitvoeringsprogramma veiligheid en handhaving aangegeven welke acties worden ondernomen op het gebied veiligheid (inclusief handhaving en toezicht) en gerapporteerd wat er het afgelopen jaar is gedaan.

In 2014 wordt het Integraal Veiligheidsbeleid geactualiseerd en voor de zomer van 2014 vastgesteld door de raad. Daarmee wordt 2014 een overgangsjaar waarin de huidige veiligheidsprioriteiten worden vervangen door nieuwe of bijgestelde prioriteiten en doelstellingen. Bij het opstellen van de begroting 2014 wordt uitgegaan van het huidige beleid.

Beleidsdoel A: Overlast en verloedering in de gemeente Haarlemmermeer worden aangepakt.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Onder dit beleidsdoel vallen de speerpunten: overlast en verloedering, toezicht op straat en groepsaanpak overlastgevende jeugd.

Kengetal	Bron	Meting	
		2009	2012
Aandeel inwoners dat zich zelden of nooit onveilig voelt in de eigen buurt	Bevolkingsenquête	78%	76%

Effectindicatoren	Bron	Metingen					Streefwaarden		
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal meldingen van overlast veroorzaakt door jeugd.	Politie	1.500	1.412	1.485	1.173	1.113	1.050	1.050	1.050
Aantal incidenten overlast jeugd	Politie	1.641	1.893	1.597	1.279	1.260	1.200	1.200	1.200

Activiteiten

1. Toezicht op straat gericht op leefbaarheid en veiligheid
2. Jeugdoverlast actief en groepsgericht aanpakken
3. De burger betrekken bij het tegengaan van onveiligheid
4. Participeren in het Veiligheidshuis Kennemerland

Toezicht op straat gericht op leefbaarheid en veiligheid

De capaciteit voor de toezichthouders is in 2013 met 2 fte. uitgebreid. De extra capaciteit wordt ingezet om de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente op peil te houden en verder te verbeteren.

Jeugdoverlast actief en groepsgericht aanpakken

De capaciteit van de straatcoaches is vanaf 2013 met 2 fte. uitgebreid. De straatcoaches zijn onderdeel van de succesvolle groepsgerichte aanpak met als doel en resultaat minder jeugdoverlast.

De burger betrekken bij het tegengaan van onveiligheid

We zetten meer in op het betrekken van de burger bij het bevorderen van veiligheid. Burgernet is een voorbeeld hiervan. In de aanpak van o.a. woninginbraken wordt aandacht besteed aan hoe burgers zichzelf kunnen organiseren om de veiligheid in de straat te verbeteren door bijvoorbeeld whatsapp groepen te vormen.

Participeren in het Veiligheidshuis Kennemerland

Het Veiligheidshuis Kennemerland wordt verder ontwikkeld in 2014. Afgelopen jaar is het Openbaar Ministerie gestart met het ZSM-aanpak (Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht mogelijk). De komende periode wordt er extra aandacht besteed aan een goede aansluiting tussen het Veiligheidshuis en ZSM. Doel is om er voor te zorgen dat zaken snel worden afgehandeld en tegelijkertijd dat er voldoende aandacht is voor zaken die een integrale aanpak vanuit het Veiligheidshuis nodig hebben. Ook wordt er gekeken naar de rol van het Veiligheidshuis in de transitie van het sociaal domein.

Relevant beleid

- Integraal Veiligheidsbeleid (2011.0000334)
- Algemeen Plaatselijke Verordening 2013 (2013.0031225)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Overlast en verloedering in de gemeente Haarlemmermeer worden aangepakt.	Baten						
	Lasten	1.472	1.520	1.498	1.498	1.498	1.498
	Saldo	-1.472	-1.520	-1.498	-1.498	-1.498	-1.498

Beleidsdoel B: Inbraken, overvallen, vernielingen en mishandeling worden zoveel mogelijk voorkomen.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Met dit beleidsdoel willen we de criminaliteit en geweld in de gemeente verminderen. Het bestaat uit de speerpunten: inbraakpreventie, veilig ondernemen en huiselijk geweld.

Inbraken, overvallen en geweld zijn van grote impact op de veiligheidsgevoelens van inwoners en ondernemers in Haarlemmermeer. Politie en het Openbaar Ministerie zetten in op repressie. De gemeente, inwoners en ondernemers spelen een belangrijke rol om geweld en criminaliteit te voorkomen.

Effectindicatoren	Bron	Metingen				Streefwaarden		
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Percentage aangiften woninginbraken op het totale woningbestand	Politie	1,14 649 totaal	1,25 711 totaal	1,25 714 totaal	1,20 692 totaal	0,8	0,8	0,8
Aantal aangiften van bedrijfsinbraak per 1000 inwoners	Politie	3,4 484 totaal	2,5 359 totaal	1,72 246 totaal	1,39 200 totaal	1,7	1,7	1,7
Aantal overvallen per 1000 inwoners	Politie	0,19 28 totaal	0,10 14 totaal	0,07 10 totaal	0,10 14 totaal	0,10	0,10	0,10
Aantal aangiften van vernieling per 1000 inwoners	Politie	8,4 1.195 totaal	8,52 1.219 totaal	7,36 1.035 totaal	6,57 946 totaal	7,0	7,0	7,0
Aantal aangiften van bedreiging, mishandeling en huiselijk geweld per 1000 inwoners	Politie		3,56 508 totaal	3,56 511 totaal	3,39 488 totaal	3,4	3,4	3,4

Activiteiten

1. Het aanpakken van woninginbraken
2. Het aanpakken van overvallen (bevorderen veilig ondernemen)
3. Het aanpakken van huiselijk geweld
4. Het aanpakken van veel voorkomende criminaliteit

Toelichting

Het aanpakken van woninginbraken

Het aanpakken van woninginbraken blijft een belangrijke prioriteit binnen de gemeente. In 2014 gaan we extra aandacht besteden aan mogelijke alternatieven voor het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande bouw. Het PKVW brengt vaak aanzienlijke kosten met zich mee. Er zijn alternatieven die goedkoper zijn en specifiek gericht op het type woning en het inbraakrisico. We gaan ook de mogelijkheden van een digitaal opkopersregister onderzoeken.

Het aanpakken van overvallen (bevorderen veilig ondernemen)

Het Keurmerk Veilig Ondernemen is de afgelopen jaren behoorlijk uitgebreid. De gemeente werkt mee aan het starten van het behouden van de keurmerken veilig ondernemen in winkelgebieden en bedrijventerreinen en aan het starten van mogelijk nieuwe keurmerken. We zetten extra in op het voorkomen van overvallen door met ondernemers en politie maatregelen te nemen.

Het aanpakken van huiselijk geweld

In 2013 is het aantal huisverboden gegroeid door extra inzet vanuit de politie. In 2014 gaan we deze aanpak voortzetten en de ketensamenwerking verder versterken. Het huisverbod wordt ingezet bij kindermishandeling.

Het aanpakken van veel voorkomende criminaliteit

Op basis van de aangiftecijfers wordt gemonitord hoe het staat met de veiligheid in de gemeente. Indien er een stijging is waar te nemen op specifieke criminaliteit, bijvoorbeeld autocriminaliteit, zakkenrollerij of fietsendiefstal, dan wordt daar samen met de politie een plan van aanpak voor opgesteld en uitgevoerd. Voor de gemeente ligt de nadruk op voorlichting en fysieke maatregelen om criminaliteit tegen te gaan.

Relevant beleid

- Integraal Veiligheidsbeleid (2011.0000334)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Inbraken, overvallen, vernielingen en mishandeling worden zoveel mogelijk voorkomen.	Baten						
	Lasten	108	137	178	178	178	178
	Saldo	-108	-137	-178	-178	-178	-178

Beleidsdoel C: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Onze inzet is om branden, zware ongevallen en rampen zoveel mogelijk te voorkomen. Onze gemeente en veiligheidsregio hebben een groot risicoprofiel, met name veroorzaakt door de aanwezigheid van de luchthaven Schiphol en Tata Steel in de IJmond. Bij een calamiteit willen wij zo adequaat mogelijk kunnen reageren.

Effect en prestatie indicatoren	Bron	Metingen				Streefwaarden		
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Percentage scholen dat voldoet aan de brandveiligheidsvoorschriften	Brandweer			45%*	93%	85%	100%	100%
Aantal controles uitgevoerd door de brandweer	Brandweer	1.800	1.426	1.390	1.411	1.470	1.470	1.470
Aantal controles uitgevoerd door milieu inspecteurs op brandveiligheid	Gemeente			337	650**	330	330	330

* Dit percentage geeft de scholen aan die de afgelopen 5 jaar op enig moment hebben voldaan aan de brandveiligheidsvoorschriften. In 2012 heeft 93% van de scholen voldaan aan de brandveiligheidsvoorschriften.

** Dit jaar is een groot deel van de milieucontroles uitbesteed aan een extern bureau. Aan het bureau is, naast het doen van een milieucontrole, meteen de opdracht gegeven om de brandweertoets te doen.

Activiteiten

1. Het voorkomen van brand
2. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland
3. Uitvoeren van de wettelijke taak ten aanzien van inspecties omtrent brandveiligheidsvoorschriften
4. Bevorderen van intergemeentelijke samenwerking op gebied van crisisbeheersing
5. Bevorderen van "plan-do-check-act"-cyclus voor crisisbeheersing

Toelichting

Het voorkomen van brand

De afgelopen twee jaar is ingezet op community safety. Het doel van community safety is om burgers beter bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheid om zich te beschermen tegen bedreigingen van brand in de woning. In 2014 wordt ingezet op de zorginstellingen met niet-

zelfredzame bewoners. Zo gaat de brandweer ontruimingsoefeningen doen met deze instellingen. Het doel is tweeledig: de zorginstellingen nog meer bewust maken van de risico's van brand en de brandweerploegen nog beter bekend maken met deze specifieke objecten.

Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland

De veiligheidsregio's zijn ingesteld om een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren ten aanzien van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt een aantal documenten vast: het regionaal risicoprofiel, het beleidsplan Crisisbeheersing, het crisisplan en rampbestrijdingsplan(nen). In Kennemerland is de wens uitgesproken om meerjarenbeleidsplannen te koppelen aan de planning van het beleidsplan Politie. Dat betekent dat eind 2014 een beleidsplan crisisbeheersing wordt vastgesteld, gelijk met het regionaal beleidsplan Politie. Daarna volgt het een vierjaarlijkse cyclus. Het beleidsplan van de Politie, de meerjarenbeleidsplannen van de veiligheidsregio en de integrale veiligheidsplannen van de gemeenten worden in 2014 opgesteld en vastgesteld. Hiermee wordt een integrale afstemming tussen de plannen beoogd.

Uitvoeren van de wettelijke taak ten aanzien van inspecties omtrent brandveiligheidsvoorschriften

De gemeente maakt gebruik van de brandweer voor advisering over en toezicht op brandveiligheid in de breedste zin van het woord. Bestemmingsplannen, bouwvergunningaanvragen, milieutechnische zaken en aanvragen voor evenementen worden aan de brandweer voorgelegd om advies. De inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften voert de brandweer uit volgens een landelijk risicomodel.

Binnen Kennemerland is een onderzoek gestart naar een alternatief systeem voor brandpreventiecontroles. In dit alternatieve systeem vormt zelfcontrole door de gebouwbeheerder de basis. Op de nieuwe wijze van controleren krijgen gebouwbeheerders/-eigenaren meer eigen verantwoordelijkheid. In 2014 zal dit verder uitgewerkt worden.

Bevorderen van intergemeentelijke samenwerking op gebied van crisisbeheersing

Sinds mei 2012 werken de tien gemeenten in Kennemerland intergemeentelijk samen. Dit betekent dat niet elke gemeente zijn eigen crisisorganisatie in stand hoeft te houden, maar dat regionale crisispools ingezet worden bij crises. In 2014 zal een tweede slag gemaakt worden met de regionale pools: de gemeentelijke deelplannen zullen – conform de aanbevelingen van het rapport van de commissie Bruijnooge “Bevolkingszorg op orde” – vernieuwd worden en gestoeld worden op het principe van zelfredzaamheid.

Bevorderen van “plan-do-check-act”-cyclus voor crisisbeheersing

De planvorming binnen Kennemerland is goed op orde (zie ook het oordeel van de Inspectie in de Staat van de Rampenstrijding). Door evaluatiepunten uit incidenten en oefeningen te verwerken in de planvorming blijven de plannen goed up-to-date en bruikbaar tijdens crises.

Relevant beleid

- Wet veiligheidsregio's

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	175	515	215	215	215	215
	Lasten	14.244	15.634	13.662	13.667	13.680	13.671
	Saldo	-14.069	-15.119	-13.447	-13.452	-13.465	-13.456

Toelichting

Baten

Via de algemene uitkering ontvangt de gemeente in 2013 een specifieke bijdrage voor het ruimen van niet gesprongen explosieven (NGE's) in de Ringvaart, bij PrimAviera en het Jansoniusterrein. De verwachting is dat het gehele project in 2013 wordt afgerond.

Lasten

Het project Opsporen en ruimen explosieven met een budget van € 1,9 miljoen wordt naar verwachting in dienstjaar 2013 afgesloten. De bijdrage aan de Veiligheidsregio Kennemerland is met € 74.000 verlagend in overeenstemming gebracht met de begroting van de VRK voor 2014.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Veiligheid							
Maatschappelijk doel: Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.	Baten	175	515	215	215	215	215
	Lasten	15.825	17.291	15.337	15.342	15.356	15.346
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-15.650	-16.776	-15.122	-15.127	-15.141	-15.131

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Overlast en verloedering in de gemeente Haarlemmermeer worden aangepakt.	Baten						
	Lasten	1.472	1.520	1.498	1.498	1.498	1.498
	Saldo	-1.472	-1.520	-1.498	-1.498	-1.498	-1.498
Beleidsdoel B: Inbraken, overvallen, vernielingen en mishandeling worden zoveel mogelijk voorkomen.	Baten						
	Lasten	108	137	178	178	178	178
	Saldo	-108	-137	-178	-178	-178	-178
Beleidsdoel C: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulverlening op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	175	515	215	215	215	215
	Lasten	14.244	15.634	13.662	13.667	13.680	13.671
	Saldo	-14.069	-15.119	-13.447	-13.452	-13.465	-13.456

Zorg en welzijn

Portefeuillehouders: Bak, Nederstigt

lasten in €

28.563

% totale begroting

7,9%**Maatschappelijk doel:****Inwoners van Haarlemmermeer zijn en blijven zo lang mogelijk zelfstandig en actief en tonen zich verantwoordelijk voor hun maatschappelijke omgeving.****Wat willen wij bereiken?****Beleidsdoel A:**

Inwoners ervaren zo weinig mogelijk gezondheidsproblemen.

Beleidsdoel B:

Inwoners nemen zo lang mogelijk zelfstandig deel aan de samenleving.

Beleidsdoel C:

Inwoners nemen actief deel aan de samenleving.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg
2. Zorg dragen voor collectieve preventie
3. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg
4. Zorg dragen voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
5. (Zwerf)dierenopvang

Activiteiten

1. Verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen
2. Bieden van lichte begeleiding (psychosociaal en/of ondersteunend)
3. Mantelzorgondersteuning en respijtzorg
4. Bieden van maatschappelijke dienstverlening
5. Bieden van schuldhulpverlening
6. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen
7. Bieden van maatschappelijke opvang

Activiteiten

1. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties
2. Herontwikkeling Dorpshuis Badhoevedorp
3. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten
4. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
5. Bevorderen van burgerschap en sociale samenhang in de wijk

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

baten	0
lasten	2.499
saldo	-2.499
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	1%

Begroting 2014

baten	2.595
lasten	21.126
saldo	-18.531
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	6%

Begroting 2014

baten	790
lasten	4.938
saldo	-4.149
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	1%

Zorg en welzijn

Maatschappelijk doel: Inwoners van Haarlemmermeer zijn en blijven zo lang mogelijk zelfstandig en actief en tonen zich verantwoordelijk voor hun maatschappelijke omgeving.

Wij streven ernaar dat inwoners in Haarlemmermeer zo weinig mogelijk problemen ervaren op het gebied van gezondheid. Wij zetten in op preventieve maatregelen om de gezondheid van inwoners te bevorderen. Gezond zijn heeft ook een veel breder maatschappelijk effect: zo zijn gezonde inwoners zelfstandiger, beter inzetbaar op de arbeidsmarkt en kunnen zij in informele sfeer meer bijdragen. Het is ons doel om een kwalitatief goede maatschappelijke ondersteuning te realiseren, die uitgaat van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van onze inwoners¹. Hiermee beogen wij dat inwoners zelfstandig hun eigen leven kunnen vormgeven en deel kunnen nemen aan de samenleving. Dit is ook de centrale opgave van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo): de beweging van curatie naar preventie, oftewel van zorgafhankelijkheid naar zelfstandigheid. Voor wie dit niet mogelijk is, biedt de gemeente een vangnet aan voorzieningen.

Vanaf 2009 is de gemeente in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning verantwoordelijk voor mensen met licht regieverlies, die hun aanspraak op AWBZ-begeleiding (gedeeltelijk) hebben verloren. En vanaf 2015 zullen alle overgebleven aanspraken op extramurale zorg in de AWBZ komen te vervallen en de bijbehorende budgetten worden overgeheveld naar gemeenten. Gemeenten krijgen een brede verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke ondersteuning van hun inwoners. Aangezien een overlap bestaat met de doelgroepen van de Jeugdzorg en de onderkant van de arbeidsmarkt en aangezien we nadrukkelijk een integrale aanpak nastreven, vinden deze ontwikkelingen plaats binnen de programmaorganisatie Sociaal Domein. Naast werkzaamheden om onze organisatie voor te bereiden op de nieuwe wettelijke taken gaan we door met het investeren in domeinoverstijgende projecten en proeftuinen.

Waar dat kansen biedt voor vergroting van effectiviteit en efficiëntie van onze aanpak streven we naar meer regionale samenwerking.

Tot slot streven wij ernaar dat inwoners ook zo lang mogelijk actief deelnemen aan de samenleving en (naar vermogen) ook een bijdrage leveren aan deze samenleving, bijvoorbeeld door het doen van vrijwilligerswerk.

Maatschappelijk doel: Inwoners van Haarlemmermeer zijn en blijven zo lang mogelijk zelfstandig en actief en tonen zich verantwoordelijk voor hun maatschappelijke omgeving.

Wij streven naar een samenleving waarin ook onze kwetsbare inwoners zelf zo veel mogelijk regie op hun eigen leven hebben en worden gestimuleerd om, binnen hun eigen mogelijkheden, zelf aan de oplossing van hun problemen bij te dragen. Uitgangspunt is dat inwoners naar vermogen deelnemen aan de maatschappij. Wij verwachten dat inwoners hun eigen sociale omgeving inschakelen als zij problemen ervaren, zelf initiatief nemen en zelf keuzes maken. Dat laatste is niet gemakkelijk en zeker niet voor iedere inwoner mogelijk. Waar nodig biedt de gemeente een vangnet. Met een krachtige basisinfrastructuur aan algemene voorzieningen proberen wij te beperken dat mensen een beroep op individuele zorg en ondersteuning moeten doen. Ook mensen met beperkingen moeten optimaal gebruik kunnen maken van deze algemene voorzieningen. Uitgangspunt is 'gewoon waar mogelijk, bijzonder waar nodig'.

¹ 2012.0013203

Kengetallen	2009	2010	2011	2012	2013
0-24 jarigen	44.908	45.188	45.303	45.386	45.167
25 t/m 44 jarigen	42.722	41.532	40.300	39.076	37.946
45 t/m 64 jarigen	38.352	39.367	40.462	40.851	41.304
65 t/m 84 jarigen	14.465	15.033	15.544	16.779	17.834
85 jarigen e.o.	1.581	1.705	1.802	1.870	1.911

Aantal inwoners van Haarlemmermeer per leeftijdsgroep op 1 januari van de jaren 2009-2013

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo weinig mogelijk gezondheidsproblemen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De publieke gezondheidszorg richt zich op de zorg voor de gezondheid van inwoners en specifieke risicogroepen. De publieke gezondheidszorg is een aanvulling op de reguliere, op het individu gerichte zorg. De reguliere zorg is vooral gericht op behandeling ter genezing (cure) en verzorging (care) van patiënten op het moment dat hun gezondheid al geschaad is. De gemeente is op basis van de Wet publieke gezondheidszorg verantwoordelijk voor de volgende taken:

- openbare gezondheidszorg (algemene- en jeugdgezondheidszorg);
- collectieve preventie en
- ouderengezondheidszorg.

Daarnaast is de gemeente in het kader van de Wmo verantwoordelijk voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz).

Openbare Gezondheidszorg

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om een GGD in stand te houden voor de uitvoering van de taken op het gebied van de openbare gezondheidszorg. De GGD voert diverse activiteiten uit ter bevordering van de gezondheid van de samenleving en het voorkomen van ziekten, vooral bij kwetsbare groepen zoals kinderen, jongeren, ouderen en asielzoekers. Vooral de uitvoeringstaken op het gebied van infectieziektebestrijding zijn gedetailleerd omschreven en centraal geregeld. Gemeenten hebben hier weinig ruimte om zelf hun beleid in te vullen en de GGD voert in opdracht van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) deze taken uit. Hetzelfde geldt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (zie programma Jeugd en onderwijs).

Collectieve preventie

Voorlichting en vroegsignalering, schadelijk alcoholgebruik, overgewicht, depressie/psychosociale klachten/eenzaamheid, diabetes en ouderen blijven onze speerpunten op het terrein van collectieve preventie. Deze speerpunten betreffen gezondheidsaspecten, maar de effecten zijn ook op breder terrein merkbaar: gezonde mensen zijn meer zelfredzaam, meer en beter inzetbaar op de arbeidsmarkt en kunnen in informele sfeer (vrijwilligerswerk en mantelzorg) meer bijdragen, minder verslaving leidt tot minder overlast en heeft daarmee een positief effect op veiligheid.

Ouderengezondheidszorg

Gemeenten hebben de taak gezondheidsproblemen bij ouderen te signaleren, monitoren en voorkomen. Gezondheid wordt door veel factoren beïnvloed, preventieve gezondheidszorg voor ouderen vergt dan ook een integrale aanpak waarin naar de hele situatie van de oudere wordt gekeken; ook naar maatschappelijke en sociale factoren in het leven van ouderen, woonsituatie, woonomgeving, openbaar vervoer en mogelijkheden voor participatie.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

OGGz is een onderdeel van de openbare gezondheidszorg. Ze omvat alle activiteiten op het gebied van de geestelijke volksgezondheid, die niet worden uitgevoerd op een vrijwillige, individuele hulpvraag. Het gaat om diffuse hulpbehoeften die doorgaans niet door de betrokkenen zelf worden

gesignaleerd. OGGz is gericht op het individu, op risicogroepen en op het collectief. Het doel van de OGGz is voorkomen van maatschappelijke uitval en dakloosheid door het vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van (risico)factoren. De risicogroepen bevinden zich in de maatschappelijke opvang, de verslavingszorg en de vrouwenopvang.

Kengetallen	Bron	Metingen	
		2008	2012
Volwassenen tot 65 die de eigen gezondheid als 'gaat wel' tot '(zeer) slecht' ervaren.	GGD	*	17%
Volwassenen tot 65 met matig of ernstig overgewicht	GGD	43% **	48%
Volwassenen tot 65: percentage gewoontedrinkers***	GGD	11%	7%
Volwassenen tot 65 die (zeer) ernstig eenzaam zijn.	GGD	7%	8%
Volwassenen tot 65 met een hoog risico op psychische klachten****	GGD	5%	6%

* Door de landelijke samenwerking van de GGD met het CBS is de vraagstelling gewijzigd, waardoor de cijfers van 2012 helaas niet te vergelijken zijn met 2008.

** De eerder vermelde 34% was alleen matig overgewicht. Matig en ernstig samen is 43%.

*** Gewoontedrinkers drinken meer dan 21 glazen (mannen) of meer dan 14 glazen (vrouwen) alcohol per week.

**** Op advies van de GGD is de oude indicator 'volwassenen met sombere/depressieve gevoelens' vervangen. De nieuwe indicator is gebaseerd op een aantal vragen in het gezondheidsonderzoek.

Activiteiten

1. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg
2. Zorg dragen voor collectieve preventie
3. Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg
4. Zorg dragen voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
5. (Zwerf)dierenopvang

Toelichting

Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg

Financieren van de GGD voor het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg.

Zorg dragen voor collectieve preventie

In onze aanpak van preventie van schadelijk alcoholgebruik ligt het accent bij de doelgroep jongeren. Voor preventie van schadelijk middelen gebruik bij jongeren zetten we een breed pakket in. Dit pakket behelst: publieksvoorlichting, handhaving, individuele adviezen, vroegsignalering en tijdige doorverwijzing, ambulante hulpverlening, toerusting van intermediairs en deskundigheidsbevordering van bijvoorbeeld horecapersoneel en barvrijwilligers. Preventie van depressie en angststoornissen bij volwassenen en ouderen vindt plaats in regionaal verband in Zuid-Kennemerland, Amstelland en de Meerlanden, met een samenhangend en gedifferentieerd pakket van interventies en ketenzorg. Elementen in de aanpak zijn publieksvoorlichting over klachten en preventiemogelijkheden, laagdrempelige screening en advisering, vroegsignalering en toeleiding naar interventies. Daarnaast vindt deskundigheidsbevordering plaats van professionals en vrijwilligers in de nulde- en eerste- lijnszorg en ondersteuning en wordt de ketenzorg versterkt. Specifieke aandacht wordt besteed aan ouderen, migranten, vluchtelingen, mensen met lage sociaal economische status en mantelzorgers. Goede voeding en voldoende beweging zijn belangrijke factoren in de aanpak van overgewicht. Op basisscholen en in het voortgezet onderwijs worden leerlingen in een schoolbrede aanpak gestimuleerd tot gezonder gedrag. Ten behoeve van meer efficiëntie en effectiviteit wordt On The Move vervangen door Lekker Fit! en vindt de aanpak plaats onder de JOGG-(Jongeren Op Gezond Gewicht) paraplu. Specifieke aandacht is er voor inactieve leerlingen, bijvoorbeeld via Alle Leerlingen Actief. Kinderen van 8-12 jaar met overgewicht kunnen het wegens succes voortgezette project met

Obelixitas begeleid worden naar een gezondere leefstijl en een gezonder gewicht. Om ouderen in beweging te krijgen en te houden, blijven de fittesten met daarna een beweegadvies en een aanbod van sport- en beweegactiviteiten.

Zorg dragen voor ouderengezondheidszorg

De gemeente heeft als taak het monitoren, signaleren en voorkomen van gezondheidsproblemen bij ouderen. In 'Preventieve gezondheidszorg voor ouderen Haarlemmermeer 2012-2016', supplement bij onze nota lokaal volksgezondheidsbeleid, zijn onze inzet en de lacunes bij onze inzet in kaart gebracht. Specifieke aandacht gaat uit naar preventie schadelijk alcoholmisbruik; de in 2013 ingezette aanpak wordt voortgezet. Ouderen kunnen een cursus valpreventie doen, een combinatie van informatie en bewegen. Het consultatienetwerk ouderen mishandeling Haarlemmermeer draagt bij aan een effectievere aanpak van ouderen mishandeling. De ketenzorg voor dementerenden is in 2013 opgezet en wordt nog versterkt. In dit kader faciliteren we extra inzet en activiteiten zoals een geheugenspreekuur door MeerWaarde.

Zorg dragen voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Binnen de regionale OGGz neemt Haarlemmermeer samen met centrumgemeente Haarlem haar verantwoordelijkheid door ook in 2014 een maatschappelijke opvang voor gezinnen te exploiteren. De toegang tot deze zorg loopt via de Brede Centrale Toegang. Verder houden wij samen met de veiligheidsregio Kennemerland een steunpunt huiselijk geweld in stand. Dat steunpunt geeft hulp en ondersteuning aan slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk geweld. Het steunpunt doet casemanagement en crisis-interventie bij een tijdelijk huisverbod. Ook zetten we de aanpak van voorkomen ouder mishandeling voort.

(Zwerf) dierenopvang

De inspanningen van het college richten zich op het beter laten functioneren van de keten van noodhulp aan dieren. Dit betreft zowel het transport als de opvang van zwerfdieren, een wettelijke taak van de gemeente. Ook in 2014 beheert de dierenbescherming zowel de dierenambulance als de exploitatie van het asiel.

Relevant beleid

- Meer doen aan gezondheid, nota lokaal volksgezondheidsbeleid 2009-2012 (2008/107172)
- Raadsvoorstel verlenging nota lokaal volksgezondheidsbeleid 'Meer doen aan gezondheid' (2012/0025965) inclusief supplement 'Preventieve gezondheidszorg voor ouderen Haarlemmermeer 2012-2016'
- Nota van B&W Haarlemmermeer kiest voor de JOGG-aanpak (2012.0055492)
- Plan van Aanpak JOGG-Haarlemmermeer Voor een gezonde omgeving en een gezonde jeugd! 2013/29310
- Wet publieke gezondheid (Wpg)
- Startnotitie huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland 2008-2011 (2008/101779), implementatie Wet tijdelijk huisverbod (2008/115514) en nota Voortgangsrapportage huiselijk geweld (2008/20903)
- Raadsvoorstel implementatienota huiselijk geweld (2009/8586)
- Regionale samenwerking op het gebied van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg in de AM regio in 2009 Registratienummer (2009/5283)
- Nota Maatschappelijke structuren volwassenen- en jeugdzorg (2009/8678)
- Uitvoeringsnota regionaal kompas (2009/20287)
- Financiering 2010 voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) en de Maatschappelijke Opvang (MO) (2010/5276)
- OGGz en CJG convenanten (nr 2010/16214)
- Programma van Eisen 2014 Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (2013.004 7897)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo weinig mogelijk gezondheidsproblemen.	Baten	22					
	Lasten	2.466	2.456	2.499	2.516	2.516	2.516
	Saldo	-2.444	-2.456	-2.499	-2.516	-2.516	-2.516

Beleidsdoel B: Inwoners nemen zo lang mogelijk zelfstandig deel aan de samenleving.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Wij streven ernaar dat inwoners, ondanks eventuele beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig deel kunnen nemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven kunnen behouden.

Uitgangspunt is de compensatieplicht: wat kan iemand met een beperking zelf en wat heeft hij of zij nodig om zelf de regie te houden, zolang mogelijk zelfstandig te kunnen leven en mee te doen aan de samenleving. Voor degenen die door een beperking niet zelfstandig deel kunnen nemen, biedt de gemeente een vangnet.

Het is ons doel om een kwalitatief goede maatschappelijke ondersteuning te realiseren, die uitgaat van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van onze inwoners. Hiermee beogen wij dat inwoners zelfstandig hun eigen leven kunnen vormgeven en deel kunnen nemen aan de samenleving. Dit is ook de centrale opgave van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Indien mensen in mindere mate kunnen participeren, kan de gemeente deze beperkingen op het gebied van het voeren van een huishouden, het zich verplaatsen in en om de woning en om zich lokaal per vervoermiddel te verplaatsen compenseren. De compensatie wordt gezamenlijk vastgesteld via het brede vraagesprek, zoals ontwikkeld in de pilot Kansen en Kantelen², en een brede diagnose. We houden hierbij altijd rekening met de persoonskenmerken, de mogelijkheden in het eigen netwerk en de behoefte van de burger. Daar waar een voorziening op zijn plaats is, is dit altijd op basis van 'goedkoopst compenserend'.

Jaarlijks blijken tientallen huishoudens zo ontregeld dat ondersteuning in het huishouden gewenst is om hen te helpen meer zelfredzaam te worden. Het gaat om mensen met lichamelijke, psychosociale en licht verstandelijke beperkingen of een combinatie hiervan. Hulpverleners signaleren een geleidelijke toename van mensen die zich melden in verband met het wegvallen van hun geïndiceerde AWBZ begeleiding (als gevolg van de pakketmaatregel en het schrappen van de grondslag Psychosociaal). Deze inwoners bieden wij ondersteuning om weer op eigen kracht regeltaken in relatie tot het voeren van het huishouden aan te kunnen.

Daarnaast bieden we mensen met licht regieverlies praktische vormen van ondersteuning door vrijwilligers of professionals, hetzij in groepsverband, hetzij individueel. Ook ontwikkelen we meer groepsgerichte vormen van ondersteuning en begeleiding door professionele organisaties voor welzijn of zorg, ook binnen reguliere voorzieningen.

Aan inwoners wordt steeds meer gevraagd om een beroep te doen op het eigen netwerk. Daarmee worden mantelzorgers nog belangrijker: zonder hen zouden veel meer mensen een beroep doen op professionele zorg. Het is daarom van groot maatschappelijk belang om te voorkomen dat deze mantelzorgers overbelast raken en de zorg voor hun naasten niet meer op zich kunnen nemen. De ondersteuning van mantelzorgers is een taak van de gemeente in het kader van prestatievelid 4 van de Wmo.

² Deze pilot is inmiddels afgesloten en richtte zich op het uitproberen van een nieuwe handelingsmethode binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De werkwijze staat centraal in de nieuwe werkwijze van de sociale dienstverlening, geldt voor alle "producten van de gemeente" en gaat uit van individueel maatwerk in plaats van productgerelateerd werken. In de pilot Sociaal Team wordt in een multidisciplinaire setting nog verder geëxperimenteerd met deze werkwijze.

Kengetallen	Bron	Metingen		
		2009	2011	2012
Percentage inwoners dat zich als mantelzorgers inzet	Bevolkingsenquête	11%	12%	13%
Percentage mantelzorgers dat zich zeer zwaar belast of overbelast voelt*	Bevolkingsenquête	6%	9%	7%

* aangepaste indicator: eerder werden de antwoordcategorieën tamelijk zwaar, zeer zwaar en overbelast meegeteld als overbelast. Nu tellen alleen zeer zwaar en overbelast mee, zodat er een reëler beeld ontstaat van overbelasting.

Kengetallen	Bron	Metingen			Verwachtingen			
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal vragen informatie en advies (individueel) bij het steunpunt mantelzorg	WMO Benchmark	2200	2169	2225	2250	2275	2275	2275
Aantal plaatsingen maatschappelijke opvang	Uitvoerende instelling	37	46	48	60	65	65	65
Wmo-voorzieningen	Aantal gezinnen huishoudelijke hulp	extern	2065	2421	2400	2450	2500	2500
	Aantal individuele vervoersvoorzieningen	extern	3000	2688	3100	3150	3200	3200
	Aantal gebruikers collectief vervoer*	extern	2977	2849	2700	2750	2900	2900
Schuldhelpverlening	Aantal budget adviesgesprekken	SDV	577	502	518	650	650	650
	Aantal gehonoreerde aanvragen Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening**	SDV	521	332	330	400	400	400
Aantal trajecten lichte begeleiding****	Uitvoerende instellingen	180	161	160	180	180	180	180

*Het aantal unieke gebruikers van de Meertaxi wijkt ernstig af van het aantal pashouders, het percentage niet gebruik ligt rond de 50% (2011 5936 pashouders, ultimo 2012 5000)

** We hebben een stijging waargenomen in het aantal aanvragen schuldhulpverlening. Omdat wij diverse doelgroepen kunnen herkennen in het eerste gesprek leidt dit niet altijd tot aanmelding bij sociaal.nl. Er zijn diverse opties die wij hebben in het geval van schuldhulpverlening. Hiermee zorgen wij ervoor dat de uitval in deze (dure) trajecten lager is dan voorheen en mensen meer passende ondersteuning bij hun financiële problematiek krijgen. We hebben op deze werkwijze de afgelopen tijd sterk ingezet.

*** Dit betreft individuele trajecten Thuisbegeleiding (OB-psychosociaal), Eigen kracht conferenties, coördinatie (langdurige) hulp bij administratie, buitenschoolse opvang, vrijwillige thuiszorg voor mensen met een verstandelijke beperking, zorgambassadeurs en netwerkcoaches en dagbesteding)

Activiteiten

1. Verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen
2. Bieden van lichte begeleiding (psychosociaal en/of ondersteunend)
3. Mantelzorgondersteuning en respijtzorg
4. Bieden van maatschappelijke dienstverlening
5. Bieden van schuldhulpverlening
6. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen
7. Bieden van maatschappelijke opvang

Toelichting

Verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen

Het verstrekken van hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen, woningaanpassingen en hulp bij het huishouden.

Bieden van lichte begeleiding (psychosociaal en/of ondersteunend)

Hieronder vallen verschillende activiteiten zoals het inzetten van thuisbegeleiding bij ontregelde huishoudens en ondersteuning van kwetsbare ouderen, onder meer door trajecten mogelijk te maken die ondersteunend zijn aan de uitgerolde ketenzorg dementie (vroegsignalering, casemanagement). We voorzien in coördinatie van hulp bij de administratie (LHBA), inlooplocaties, avonden en themabijeenkomsten voor diverse doelgroepen (Alzheimercafé, oudercontactgroepen autisme, Informatiepunt Autisme), het matchen van individuele hulpvragers met vrijwilligers (maatjesprojecten, netwerkcoaches, zorgambassadeurs en vrijwillige thuiszorg voor gezinnen met een gezinslid met een beperking), groepsactiviteiten als huiskamergruopen, dagopvanggruopen en activerende dagbesteding. Reguliere kinderopvanglocaties bij de buitenschoolse opvang worden ondersteund voor de opvang van kinderen met een beperking. Ook bevorderen we deskundigheid bij medewerkers van loketten in het (h)erkennen van (gedrag van) mensen met een beperking en het ondersteunen van eigen kracht. Daarnaast geven we in het belang van doelmatigheid van geboden ondersteuning nieuwe impulsen aan het vrijwilligersbeleid.

Mantelzorgondersteuning en respijtzorg

Wij subsidiëren het Mantelzorg Steunpunt voor haar dienstverlening aan mantelzorgers. Deze bestaat o.a. uit het geven van informatie en advies, het bieden van praktische en emotionele ondersteuning (lotgenotencontact), voorlichting en de inzet van vrijwilligers voor het tijdelijk ontlasten van mantelzorgers (respijtzorg).

Bieden van maatschappelijke dienstverlening

We zorgen voor een breed aanbod aan maatschappelijke dienstverlening door het subsidiëren van het algemeen maatschappelijk werk, woonbegeleiding, het opbouwwerk, het sociaal-raadswerk en het ouderenadvieswerk. Deze hebben wij belegd bij de Stichting MeerWaarde.

Bieden van schuldhulpverlening

Met de invoer van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening heeft de gemeente de wettelijke taak om binnen vier weken actie te ondernemen op aanvragen voor schuldhulpverlening (bij bedreigende schulden is dit drie dagen). Wij voldoen op dit moment al aan deze eisen en gaan door met het voeren van hoogwaardige budgetadviesgesprekken. Op basis van deze gesprekken wordt samen met de burger bepaald of een schuldhulpverleningstraject ingezet moet worden. De schuldhulpverlening wordt uitgevoerd door een externe partner onder regie van de gemeente.

Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen

In het kader van ons integratiebeleid subsidiëren wij organisaties die activiteiten organiseren die een bijdrage leveren aan de deelname aan het maatschappelijk en economisch verkeer van diverse doelgroepen (migranten, maar ook mensen met een beperking etc.), zoals voorlichtingsbijeenkomsten, activiteiten gericht op toeleiding naar werk, taalcurssussen en

computercursussen. Wij subsidiëren daarnaast Vluchtelingenwerk NoordWest Holland voor het bieden van maatschappelijke ondersteuning aan vluchtelingen en asielzoekers. De Stichting MeerWaarde subsidiëren wij voor het organiseren van activiteiten gericht op toeleiding naar scholing en (vrijwilligers)werk in het P-punt in Graan voor Visch.

Bieden van maatschappelijke opvang

Binnen de regionale Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) zijn wij samen met centrumgemeente Haarlem verantwoordelijk voor het bieden van een maatschappelijke opvang voor gezinnen/ouders met kinderen. In 2014 is RIBW-K/AM in de nieuwe voorziening aan de Hoofdweg te Hoofddorp verantwoordelijk voor begeleiding van cliënten en exploitatie van het gebouw. Er zijn 30 woonunits (10 meer dan in de tijdelijke opvangvoorziening). Het plaatsingsbeleid van cliënten in de maatschappelijke opvang wordt mede bepaald door centrumgemeente Haarlem. Concrete plaatsing van cliënten vindt plaats via de Brede Centrale Toegang.

Relevant beleid

- Nota Richting, proces en aanpak programma sociaal domein (2012/13203)
- Plan van aanpak sociaal domein en visie op de stelselwijziging Jeugdhulp (2012.0073899)
- Wmo-beleidsplan 2008-2011 'Meer doen aan meedoen' (2008/2855)
- Raadsvoorstel Wmo participatie verordening (2010/0027599)
- Nota aanbesteding Hulp bij het huishouden (Hbh) (2010/20390)
- Aanbesteding trapliften, kleinere woningaanpassingen en Wmo-hulpmiddelen (inclusief individuele vervoersvoorzieningen) (2012.0025691)
- Ondersteunende begeleiding psychosociaal (2009/5967)
- Bestedingsplan AWBZ-pakketmaatregel 2011-2014 (2011/6653) \
- Bestedingsplan Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) Pakketmaatregel 2012-2014, fase 2 (2011/38221)
- Nota mantelzorgondersteuning en respijtzorg 2011 – 2012 (2011/38212)
- Schuldhulpverlening 2012: beleid en aanbesteding (2012/6217)
- Willen, kunnen en mogen meedoen in Haarlemmermeer, visie op integratie (2008/101831)
- Verdeelregels voor Integratieactiviteiten (2011/9964)
- Voorlopig ontwerp en voorbereidingskrediet Structurele Maatschappelijke Opvang Raadsvoorstel 2014 (20011/11924)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Inwoners nemen zo lang mogelijk zelfstandig deel aan de samenleving.	Baten	3.077	2.994	2.595	2.595	2.595	2.595
	Lasten	21.471	21.647	21.126	20.421	20.420	20.419
	Saldo	-18.394	-18.653	-18.531	-17.826	-17.825	-17.824

Toelichting

Baten

De lagere baten in 2014 ten opzichte van 2013 zijn voor € 200.000 het gevolg van bij de Voorjaarsrapportage 2013 incidenteel extra geraamde te ontvangen eigen bijdragen van het CAK voor hulp bij de huishouding en voor € 191.000 van eenmalige subsidies van de provincie Noord-Holland voor projecten met betrekking tot het Sociaal Domein (beide posten komen ook terug onder lasten).

Lasten

Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is incidenteel € 200.000 extra beschikbaar gesteld voor hulp bij de huishouding (zie ook onder baten) en € 220.000 voor collectief vervoer. Vanaf 2014 wordt € 150.000 bezuinigd op Woonvoorzieningen (Bezuinigingen 2e tranche, onderdeel Versoberen sociale dienstverlening) en in 2013 geven we eenmalige subsidies (€ 191.000) van de provincie Noord-Holland uit aan projecten met betrekking tot het Sociaal Domein.

Er staat momenteel € 250.000 minder gebudgetteerd in 2014 voor ouderenadvies dan in 2013. Dit is het gevolg van een budgetverschuiving in 2013 van sociaal-cultureel werk ouderen (doelstelling C) naar ouderenadvies. Deze budgetverschuiving zal naar verwachting ook voor 2014 plaatsvinden nadat het Programma van Eisen 2014 voor stichting MeerWaarde is vastgesteld. Ook zijn in 2014 diverse subsidiebudgetten voor stichting MeerWaarde verlaagd als gevolg van de 2de tranche bezuinigingen.

Voor de opvang van dak- en thuislozen wordt in de zomer van 2013 de nieuwe (permanente) locatie opgeleverd die door Ymere beheerd gaat worden. De huur van de tijdelijke huisvesting in de vorm van portecabines komt hiermee in 2014 te vervallen ter omvang van €60.000.

Tegenover al deze verlagingen staat de uitbreiding van de formatie van het cluster Sociale Dienstverlening en de verbeterde grondslag van urentoerekening aan de verschillende producten, waardoor € 681.000 meer aan kosten aan deze doelstelling wordt toegerekend.

Het verschil tussen 2014 en 2015 is het gevolg van het vanaf 2015 niet meer beschikbaar zijn van de tijdelijke extra middelen voor OB Psychosociaal en de Pakketmaatregel AWBZ.

Beleidsdoel C: Inwoners nemen actief deel aan de samenleving.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een actieve deelname van mensen op alle levensgebieden is een van onze centrale ambities. Door deel te nemen aan sociaal-culturele activiteiten of vrijwilligerswerk te verrichten kunnen mensen actief mee (blijven) doen. Daarnaast bieden dergelijke activiteiten mogelijkheden voor ontmoeting, ontplooiing, sociale contacten en meer sociale samenhang.

Activiteiten en diensten op sociaal-maatschappelijk terrein moeten op maat in wijken en kernen uitgevoerd kunnen worden. Voor de huisvesting daarvan wordt een nagenoeg dekkend netwerk van sociaal-culturele accommodaties in stand gehouden (wijkgebouwen, dorpshuizen, jongerencentra en een dienstencentrum). In 2014 wordt de uitvoering voltooid van een plan van aanpak om de continuïteit van dit maatschappelijk vastgoed te borgen. Eind 2012 zijn de accommodaties in bezit van de stichtingen SCAH en MeerWaarde door onze gemeente overgenomen en in verhuur / gebruik gegeven aan Stichting Maatvast. Vanaf 2013 is deze stichting operationeel om op een professionele wijze onder andere de wijkgebouwen en jongerencentra in Hoofddorp en Nieuw-Vennep te beheren en exploiteren en zelfstandige dorpshuisbesturen daartoe te ondersteunen. Het oogmerk is dat professionele dienstverleners en vrijwilligersorganisaties in deze gebouwen zich maximaal kunnen richten op hun inhoudelijk aanbod.

Met een breed aanbod aan sociaal-culturele activiteiten bieden wij inwoners de mogelijkheid om actief deel te (blijven) nemen aan de samenleving. Wij ondersteunen diverse organisaties die sociaal-culturele activiteiten bieden, o.a. voor ouderen en mensen met een beperking. Deze activiteiten zijn gericht op ontspanning, ontmoeting en ontplooiing. Zo proberen wij ook eenzaamheid en isolement van inwoners te voorkomen en tegen te gaan.

Vrijwilligerswerk is een belangrijke manier waarop burgers enerzijds zelf actief kunnen deelnemen aan de samenleving en anderzijds ook een actieve bijdrage kunnen leveren aan deze samenleving. Een belangrijk deel van onze samenleving draait op vrijwilligers. De gemeente is in het kader van de Wmo verantwoordelijk voor de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers (prestatievelid 4). Er is voortdurend behoefte aan meer vrijwilligers. Het college legt daarom nadrukkelijk de aandacht op het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties, onder andere bij het werven van nieuwe vrijwilligers.

Effectindicatoren		Bron	Metingen			Streefwaarden			
			2009	2011	2013	2013	2014	2015	2016
Percentage inwoners dat vrijwilligerswerk doet		Bevolkingsenquête	25%	26%	27%	≥ 25%	≥ 25%	≥ 25%	≥ 25%
Maatschappelijke participatie*		Bevolkingsenquête	61%	62%	60%	≥ 62%	≥ 62%	≥ 62%	≥ 62%
Aantal bijdragen uit wijkbudget **		Gemeentelijke administratie	Innovatie fonds: 8 Wijkbudgetten: 107	Innovatie fonds: 12 Wijkbudgetten: 88		Wijkbudgetten: 120	Wijkbudgetten: 120	Wijkbudgetten: 120	Wijkbudgetten: 120
Aantal activiteiten in Sociaal-culturele accommodaties (naar functie)	Totaal	Onderzoek sociaal-culturele accommodaties	570	Geen meting	***	570	570	570	570
	Ontmoeting & ontspanning	Onderzoek sociaal-culturele accommodaties	296	Geen meting		300	300	300	300
	Ontwikkeling & ontplooiing	Onderzoek sociaal-culturele accommodaties	212	Geen meting		200	200	200	200
	Informatie en Advies	Onderzoek sociaal-culturele accommodaties	36	Geen meting		40	40	40	40
	Preventie en lichte begeleiding	Onderzoek sociaal-culturele accommodaties	26	Geen meting		30	30	30	30

*De definitie van maatschappelijke participatie in de Bevolkingsenquête is de mate waarin iemand arbeid verricht, vrijwilligerswerk doet of betrokken is bij levensbeschouwelijke organisatie(s), club- of buurthuizen of (sport)verenigingen/stichtingen.

** Per 1 januari 2012 zijn de doelstellingen van de Wijkbudgetten veranderd. Alleen projecten gericht op het bevorderen van burgerschap komen nog in aanmerking voor een Wijkbudget. Het budget voor Wijkbudgetten wordt vanaf 2013 gehalveerd tot € 300.000. Op het Wmo-Innovatiefonds is de afgelopen jaren ook flink bezuinigd: het budget is in fasen teruggebracht van € 300.000 in 2010 tot slechts € 25.000 in 2013 en verder. Het budget Wmo-innovatiefonds is per 2013 samengevoegd met de Wijkbudgetten. Het innovatiefonds is hiermee komen te vervallen.

*** Over aantal activiteiten in Sociaal- culturele accommodaties (naar functie) zijn er geen actuele cijfers. Na een aanloopperiode in 2013 verwachten we begin 2014 actuele cijfers over het gebruik van de sociaal-culturele accommodaties.

Activiteiten

1. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties
2. Herontwikkeling Dorpshuis Badhoevedorp en Dorpshuis Zwanenburg
3. Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten
4. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
5. Bevorderen van burgerschap en sociale samenhang in de wijk

Toelichting

Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties

Eind 2012 zijn de accommodaties, voor zover in bezit van Stichting Beheer Sociaal-culturele Accommodaties en van MeerWaarde, overgedragen aan onze gemeente. In 2013 is “beheer en exploitatie” van de wijkgebouwen, jongerencentra etc. door MeerWaarde overgedragen aan de nieuwe exploitatiestichting “Maatvast”.

In 2014 zal de aandacht o.a. uitgaan naar initiatieven en samenwerkingsverbanden om de accommodaties in te schakelen bij de ambities en taakstellingen die de gemeente heeft in het Sociale Domein.

Herontwikkeling Dorpshuis Badhoevedorp en Dorpshuis Zwanenburg

In 2013 is het Programma van Eisen vastgesteld, een architect geselecteerd en het voorlopig ontwerp gemaakt. In 2014 wordt de grond bouwrijp gemaakt en zal de start van de bouw plaatsvinden. Geplande oplevering van het gebouw is eind 2014.

In het kader van Hart van Zwanenburg wordt in Zwanenburg een dorps huis met sporthal gerealiseerd. In 2013 is het Programma van Eisen vastgesteld. In 2014 wordt een architect geselecteerd, een voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp gemaakt. In 2015 is de oplevering gepland.

Zorgen voor een breed aanbod van sociaal-culturele activiteiten

Wij subsidiëren diverse organisaties die sociaal-culturele activiteiten aanbieden voor diverse doelgroepen, gericht op ontplooiing, ontspanning en ontmoeting: o.a. de Stichting MeerWaarde, dorps- en wijkraden, buurt- en bewonersverenigingen, ouderenorganisaties en Oranjeverenigingen.

Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet

De Vrijwilligerscentrale Haarlemmermeer (VCH), onderdeel van de Stichting MeerWaarde, is de centrale ondersteuningsorganisatie voor het vrijwilligerswerk in Haarlemmermeer. Wij continueren de subsidieverlening aan VCH, o.a. voor de vacaturebank, de vrijwilligersmanifestatie, NL Doet, de Beursvloer en de makelaarsfunctie Maatschappelijke stages. Daarnaast continueren wij de subsidie aan de vrijwillige hulpdiensten. Tot slot ondersteunen wij door subsidiering via de diverse verdeelregels allerlei organisaties die met vrijwilligers werken (o.a. op het gebied van sport, welzijn en cultuur).

Bevorderen van burgerschap en sociale samenhang in de wijk

Met behulp van de Wijkbudgetten stimuleren wij (innovatieve) initiatieven van burgers en organisaties gericht op actieve inzet in de eigen wijk of kern, vrijwilligerswerk, vrijwillige inzet, (sociale) veiligheid, sociale duurzaamheid en betrokkenheid van inwoners op elkaar (ontmoeten en verbinden).

Relevant beleid

- Nota Plan van Aanpak sociaal-culturele accommodaties (2009/101290)
- Nota Uitwerking exploitatie en beheer sociaal-culturele accommodaties (2012/3829)
- Nota Uitwerking overdracht eigendom van sociaal-culturele accommodaties en ontvlechting van exploitatie en beheer uit Stichting MeerWaarde(2012/72866)
- Nota Programma van Eisen en intentieverklaringen Dorpshuis Badhoevedorp
- Dorpshuis Badhoevedorp, actualisatie programma, beheer, exploitatie en kredietaanvraag 2012.0038086
- Algemene subsidieverordening Haarlemmermeer 2011 (2010/55938)
- Subsidiebeleidskader (2012/10134)
- Uitwerkingsnota Subsidiebeleidskader Haarlemmermeer 2013 (2012/29486)
- Uitwerkingsnota Subsidiebeleidskader Haarlemmermeer 2014 (2013/33779)
- Actieplan Vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet (2008/21509)
- Nota verdeelregels wijkbudgetten en verdeelregel Wmo-Innovatiefonds 2012 (2011/42603)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: Inwoners nemen actief deel aan de samenleving.	Baten	1.013	790	790	790	790	790
	Lasten	4.435	4.833	4.938	5.095	5.309	5.278
	Saldo	-3.422	-4.043	-4.148	-4.305	-4.519	-4.488

Toelichting

Lasten

Er staat momenteel € 250.000 meer gebudgetteerd in 2014 voor sociaal-cultureel werk ouderen dan in 2013. Dit is het gevolg van een budgetverschuiving in 2013 van ouderenadvies (doelstelling B) naar sociaal-cultureel werk ouderen. Deze budgetverschuiving zal naar verwachting ook voor 2014 plaatsvinden nadat het Programma van Eisen 2014 voor stichting MeerWaarde is vastgesteld.

Hier staat tegenover dat er vanaf 2014 geen rijksmiddelen meer beschikbaar zijn voor maatschappelijke stages. Tot en met 2013 was er jaarlijks een bedrag van € 75.000 beschikbaar. Ook de in 2013 verantwoorde eenmalige uitkering vanuit het ministerie van BZK van € 100.000 voor bewonersinitiatieven is vanaf 2014 niet meer opgenomen.

De stijging van de lasten in 2015 en 2016 wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kapitaallasten voortvloeiend uit investeringen in het Dorpshuis Badhoevedorp.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zorg en welzijn							
Maatschappelijk doel: Inwoners van Haarlemmermeer zijn en blijven zo lang mogelijk zelfstandig en actief en tonen zich verantwoordelijk voor hun maatschappelijke omgeving.	Baten	4.112	3.784	3.385	3.385	3.385	3.385
	Lasten	28.372	28.936	28.563	28.031	28.245	28.212
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-24.260	-25.152	-25.178	-24.646	-24.860	-24.827

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo weinig mogelijk gezondheidsproblemen.	Baten	22					
	Lasten	2.466	2.456	2.499	2.516	2.516	2.516
	Saldo	-2.444	-2.456	-2.499	-2.516	-2.516	-2.516
Beleidsdoel B: Inwoners nemen zo lang mogelijk zelfstandig deel aan de samenleving.	Baten	3.077	2.994	2.595	2.595	2.595	2.595
	Lasten	21.471	21.647	21.126	20.421	20.420	20.419
	Saldo	-18.394	-18.653	-18.531	-17.826	-17.825	-17.824
Beleidsdoel C: Inwoners nemen actief deel aan de samenleving.	Baten	1.013	790	790	790	790	790
	Lasten	4.435	4.833	4.938	5.095	5.309	5.278
	Saldo	-3.422	-4.043	-4.148	-4.305	-4.519	-4.488

Werk en inkomen

Portefeuillehouders: Nederstigt, Bak

Lasten in € **44.223**% totale begroting **12,3%****Maatschappelijk doel:****Alle inwoners kunnen in hun levensonderhoud voorzien.****Wat willen wij bereiken?****Beleidsdoel A:**

Haarlemmermeerse burgers zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.

Beleidsdoel B:

Haarlemmermeer garandeert een bestaansminimum voor de inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie
2. Bemiddelen naar werk/aanbieden van individuele trajecten
3. Regie voeren op de Wsw
4. Organiseren vraaggerichte werkgeversbenadering
Vorbereiding op de nieuwe Participatiewet

Activiteiten

1. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen
2. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht
3. Uitvoeren minimabeleid

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

baten	10.727
lasten	13.061
saldo	-2.334
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	4%

Begroting 2014

baten	23.961
lasten	31.162
saldo	-7.200
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	9%

Werk en inkomen

Maatschappelijk doel: Alle inwoners kunnen in hun levensonderhoud voorzien.

Hervorming van het sociaal domein is een van de speerpunten van dit kabinet. In april 2013 is een Sociaal Akkoord gesloten, daarin hebben het kabinet en de sociale partners overeenstemming bereikt over een mix van maatregelen om economisch herstel op de korte termijn te stimuleren en de arbeidsmarkt te hervormen. De kern van het Sociaal Akkoord is een actievere aanpak om werkloosheid te voorkomen en het helpen van mensen van werk naar werk, met name ook voor mensen met een arbeidshandicap. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers, werknemers en gemeenten.

Gemeenten staan voor de opgave om in korte tijd te komen tot een samenhangende en integrale benadering van het sociaal domein. Per 2015 vinden, naar verwachting, drie grote decentralisaties plaats: Jeugdzorg, van AWBZ naar WMO en Participatiewet. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor nieuwe doelgroepen. Alhoewel momenteel nog veel onduidelijk is, zal 2014 voor een groot deel in het teken staan van de voorbereiding op deze transities en in het bijzonder de Participatiewet. Naast werkzaamheden om onze organisatie voor te bereiden op de nieuwe wettelijke taken, investeren wij ook in 2014 in domeinoverstijgende projecten en proeftuinen, en verdere doorontwikkeling daarvan, bijvoorbeeld door verdere uitbouw van het Sociaal Team dat in 2013 van start is gegaan.

De integrale benadering van het Sociaal Domein vindt zijn weerslag in de manier van werken van de cluster Sociale Dienstverlening. Per 1 september 2013 zal integraal gewerkt worden middels de "brede intake". Niet het product of voorziening, maar de klant staat daarbij centraal. De vraag hierbij blijft wel wat de klant zelf kan doen. Eigen kracht, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zullen daarin voorop staan. De rol van de gemeente hierbij is vooral faciliterend en daar waar nodig ondersteunend van aard. Het is ons doel om een kwalitatief goede maatschappelijke ondersteuning te realiseren.

Naast deze activiteiten, zal in 2014 extra geïnvesteerd worden in de bestrijding van jeugdwerkloosheid. In november 2013 zal een plan worden gepresenteerd aan de raad. Het plan zal bestaan uit een serie concrete maatregelen om de werkloosheid van diverse groepen jongeren aan te pakken en/of te voorkomen. Te denken valt aan het direct oppakken van jongeren die zich melden voor een werkloosheidsuitkering, extra inspanningen om jongeren die in de bijstand zitten aan het werk te helpen en het stimuleren van extra leerwerkplekken, bijvoorbeeld in sectoren waar sprake is van vraag van jongeren maar te weinig aanbod. In het plan zal tevens worden aangegeven welke middelen noodzakelijk zijn om de beoogde doelstellingen en resultaten te behalen.

Mensen in hun eigen kracht zetten zodat ondersteuning niet (meer) nodig is, is een van onze kerntaken. Enerzijds wordt daarbij ingezet op het benadrukken van rechten en plichten en verdere verbetering van de informatievoorziening naar (potentiële) klanten toe. Daar waar mogelijk worden via instrumenten zoals WerkStroom of Direct Werk, mensen aan het werk geholpen. Anderzijds zal handhaving aan de voorkant, maar ook bij het zittende bestand, in de uitvoering verder worden geprofessionaliseerd om te voorkomen dat mensen onterecht aanspraak maken op bijstand.

Kengetallen	Bron	Metingen			
		2009	2010	2011	2012
Beroepsbevolking	GBA	97.001	96.995	96.406	95.989
Netto arbeidsparticipatie	Bevolkingsenquête	-	79%	-	79%
Aantal werkzoekenden	UWV	2791	2616	2351	2491
Aantal bijstand-ontvangers	GWS4ALL	1243	1488	1455	1316

Beleidsdoel A: Haarlemmermeerse burgers zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.

De Wet werk en bijstand 2012 is het wettelijke kader waarbinnen dit beleidsdoel wordt gerealiseerd. Naar verwachting zal de omvang van het door het rijk beschikbaar gestelde Participatiebudget ook in 2014 verder afnemen. De gemeente zal dan meer keuzes moet maken ten aanzien van het op effectieve en efficiënte wijze uitvoeren van re-integratie en arbeidsmarktbeleid.

In het licht van de op handen zijnde decentralisaties en bezuinigingen, zal in de periode 2014-2017 een combinatie van activiteiten worden verricht waarbij de vraag van de markt als vertrekpunt zal fungeren voor onze re-integratieactiviteiten. Werk boven uitkering is het uitgangspunt.

In combinatie met verdere aanscherping van toegang tot de bijstand wordt beoogd een driedig doel te bereiken: duurzame (arbeids)participatie van onze klanten, praktisch inspelen op de vraag van de markt en beheersing van de budgetten. Onderliggende doelen zijn het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt in proactieve en preventieve zin.

Effectindicatoren	Bron	Metingen				Streefwaarden				
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal trajecten	GWS4ALL	-	-	-	858	800	800	***	***	***
Uitstroom Wsw	AM Groep	4	4	3	2	5	10	***	***	***
Aantal personen op wachtlijst Wsw	AM groep	71	49	45	49	40	35	***	***	***

***In afwachting van nieuwe wet- en regelgeving kunnen voor de jaren 2015 t/m 2017 geen streefwaarden worden geformuleerd.

Definities:

- Aantal trajecten: alle personen met een WWB-uitkering die een traject volgen in het kader van re-integratie en/of participatie.
- Uitstroom Wsw: aantal Wsw-medewerkers die uitstromen naar regulier werk
- Aantal personen op wachtlijst Wsw: alle personen met een Wsw-indicatie die nog niet werkzaam zijn in het kader van de Wsw.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Activiteiten

1. Uitoefenen van de poortwachtersfunctie
2. Bemiddelen naar werk/aanbieden van individuele trajecten
3. Regie voeren op de Wsw
4. Organiseren vraaggerichte werkgeversbenadering
5. Voorbereiding op de nieuwe Participatiewet

Toelichting

Uitoefenen van de poortwachtersfunctie

De economische crisis duurt voort. Dit vertaalt zich in een onverminderd hoog aantal meldingen voor bijstand. In combinatie met de terugtrekkende beweging van het UWV werkbedrijf is daarom vanaf medio 2012 de toegang tot de bijstand (de zgn. poort) opnieuw ingericht om instroom in de bijstand te beperken en klanten sneller dan voorheen door te leiden naar de arbeidsmarkt. Hiervoor zetten wij ondermeer in op WerkStroom in combinatie met Direct Werk.

Bemiddelen naar werk/aanbieden van individuele trajecten

Bemiddeling naar werk van onze klanten is de pijler waarop de uitvoering van de bijstand is gebaseerd. Op basis van de re-integratieladder worden klanten ingedeeld op afstand tot de arbeidsmarkt en zal een passend aanbod worden geboden; maatwerk. Dit kunnen zorg-, sociale activerings-, leerwerk- of begeleiding naar reguliere werktrajecten zijn.

De nadruk ligt op de trajecten die klanten begeleiden naar regulier werk. Er moet wel worden vastgesteld dat regulier werk niet voor iedereen is weggelegd. In individuele gevallen zullen klanten dan ook moeten worden bemiddeld naar trajecten die als opstap zullen fungeren naar regulier werk of maatschappelijk zinvolle activiteiten.

Regie voeren op de Wsw

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Kwetsbare groepen kunnen via Wsw werken bij een leerwerkbedrijf en in hun eigen onderhoud voorzien. Focus ligt op het doorgeleiden van deze groepen naar regulier werk om de wachtlijsten bij leerwerkbedrijven te laten slinken. De uitvoering van dit beleid vindt plaats door AM Groep. In de nota Modernisering Wsw (2009) is, onder andere, bepaald dat maximaal 1/3 van de Wsw- medewerkers werkt op een beschutte werkplek binnen het SW-bedrijf (AM Groep) en dat minimaal 2/3 werkt op locatie, via detacheren of Begeleid Werken. In afwachting van nieuwe wet- en regelgeving (waaronder de Participatiewet en de Wsw kunnen voor de jaren 2015 t/m 2017 geen doelstellingen worden geformuleerd.

De gemeenten zijn van mening dat de toenemende financiële risico's bij de uitvoering van de sociale werkvoorziening directere sturing op de uitvoering rechtvaardigen. In 2013 is deze sturing geëffectueerd. Voorafgaand aan de vergaderingen van het dagelijks bestuur van AM Groep vindt er overleg plaats tussen de hoofden van sociale zaken en directeur AM Groep. De agenda voor de vergadering van het dagelijks bestuur van AM Groep wordt tijdens dit overleg vastgesteld.

Organiseren vraaggerichte werkgeversbenadering

Naast de aanbodgerichte benadering blijven we inzetten op vraaggerichte werkgeversbenadering. Deze benadering gaat uit van de vraag van de werkgever; wat heeft een werkgever nodig om iemand een baan te bieden? Zo kan de match tussen vraag en aanbod worden verbeterd wanneer onderwijs en werkgevers elkaar vinden en het aanbod afstemmen. De gemeente biedt hier met het Lokaal Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs (LPAO) een platform voor en probeert binnen haar bevoegdheden te stimuleren dat inwoners en klanten opgeleid worden voor functies in branches waar werk is. Regionaal zullen in de zorg en de techniek de eerste personeelstekorten ontstaan. Vooral op deze branches wordt nu ingezet via de werkgroepen Zorg en Techniek van het LPAO, het project Leren & Werken en de lokale en regionale inzet van het WerkgeversServicePunt. De inzet richt zich hierbij zowel op de korte (directe matching) als de langere termijn (beïnvloeding van studie- en beroepskeuzes).

Vorbereiding op de nieuwe Participatiewet

De Participatiewet is uitgesteld en zal naar verwachting op 1 januari 2015 van start gaan. Ondanks de onzekerheden bereidt Haarlemmermeer zich in eerste instantie middels lokale- en regionale inhoudelijke verkenningen op de thema's WWB, Wsw en Wajong voor op de toekomstige situatie. Dit gebeurt binnen het Sociaal Domein in nauwe samenhang met de transities Jeugdzorg en begeleiding AWBZ. Het project Participatiewet richt zich op een tijdige en kwalitatieve uitvoering van de Participatiewet dat leidt tot een regeling aan de onderkant van de arbeidsmarkt, waarbij mensen niet tussen wal en schip vallen. Dit betekent:

- Zowel de gemeentelijke organisatie als onze externe partijen zijn per 1 januari 2015 (her)ingericht om de nieuwe taken te kunnen uitvoeren (benodigde verordeningen gemaakt, inkoop/afspraken met partners zijn geregeld, de nieuwe werkprocessen zijn geïmplementeerd, het personeel is bijgeschoold en geïnstrueerd, de systemen zijn aangepast)
- In een vereenvoudigd stelsel is de omslag gerealiseerd van complexe, verkokerde ondersteuning veraf naar eenvoudige, integrale, preventieve ondersteuning dichtbij
- Binnen de beschikbare middelen

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Haarlemmermeerse burgers zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	Baten	12.910	11.720	10.727	10.727	10.727	10.727
	Lasten	15.005	13.553	13.061	13.061	13.061	13.061
	Saldo	-2.095	-1.833	-2.334	-2.334	-2.334	-2.334

Toelichting

Baten

De lagere baten in 2014 worden veroorzaakt doordat in de raming voor 2013 ook de zogenaamde meeneemregeling vanuit 2012 van € 1 miljoen is opgenomen.

Lasten

Ook de lagere lasten in 2014 zijn het gevolg van het opnemen in 2013 van hetzelfde bedrag van de meeneemregeling. Daarnaast is in 2013 rekening gehouden met een eenmalige toevoeging van € 200.000 aan de WEB-middelen vanuit het reïntegratiedeel van het Participatiebudget. Daar staat tegenover dat als gevolg van de uitbreiding van de formatie van het cluster Sociale Dienstverlening en het hanteren van een betere grondslag voor de toerekening van kosten aan de diverse producten € 734.000 meer aan deze doelstelling wordt toegerekend.

Beleidsdoel B: Haarlemmermeer garandeert een bestaansminimum voor de inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.

De burger heeft recht op een bestaansminimum en het is een taak van de overheid om daarvoor te zorgen als haar burgers niet in staat zijn daarin zelfstandig te kunnen voorzien. In de WWB is dit geregeld. Deze wet wordt in medebewind door de gemeente uitgevoerd, waarbij de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen slechts beperkt kunnen worden vergroot als de werkelijke vraag de verwachting overstijgt (zogenaamde openeinderegelingen). Verstrekking van een bestaansminimum is geen vanzelfsprekendheid. De noodzaak hiertoe moet vaststaan en tegenover deze rechten staan ook plichten. Nadrukkelijk zal gekeken worden naar die plichten, in nauwe samenhang met de mogelijkheden van klanten om aan het werk te gaan (beleidsdoel A).

Kengetallen	Bron	Metingen			
		2009	2010	2011	2012
Aantal bijstandsontvangers tot 18 - 27 jaar *	GWS4ALL	-	192	204	125
Aantal bijstandsontvangers van 27 – 65 jaar	GWS4ALL	1243	1296	1251	1191
Aantal opgelegde maatregelen	GWS4ALL	135	157	153	249

*Deze uitsplitsing wordt gehanteerd sinds de Wet investeren in jongeren (WIJ). Geen gegevens bekend van voor 2010. Inmiddels is de WIJ afgeschaft, desalniettemin wordt de leeftijdsuitsplitsing in het kader van vigerende WWB-wetgeving omtrent jongeren wel zinvol geacht.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Activiteiten

1. Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen
2. Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht
3. Uitvoeren minimabeleid

Toelichting

Garanderen van bestaanszekerheid door het rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen

Uitgangspunt is dat alle uitkeringsaanvragen binnen de daarvoor geldende wettelijke termijn wordt afgehandeld. Daarnaast vindt aan de poort intensieve controle op rechtmatigheid plaats en wordt het zittende bestand steekproefsgewijs, of indien de situatie dat noodzaakt, gecontroleerd.

Fraudebestrijding en het nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en de inlichtingenplicht

In 2013 heeft de wetgever met de invoering van de Wet Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetgeving veranderingen aangebracht ten aanzien de inlichtingenplicht en de gevolgen indien deze niet wordt nagekomen. Indien sprake is van schending van de inlichtingenplicht, dient een boete te worden opgelegd ter hoogte van de ten onrechte verstrekte bijstand.

Mede naar aanleiding van de nieuwe wetgeving, is ingezet op verdere professionalisering van handhaving binnen Sociale Dienstverlening (zie nota 2013.0028486). Uitgangspunt is dat niemand ten onrechte uitkering ontvangt. Door middel van goede informatievoorziening (rechten en plichten), vroegtijdige opsporing van fraude aan de poort, verdere controle van zittend bestand en via themacontroles wordt nog intensiever ingezet op bestrijding van oneigenlijk gebruik.

Uitvoeren minimabeleid

Uitgangspunt is dat alle inwoners kunnen meedoen in de maatschappij. Daarom heeft de gemeente het minimabeleid opgesteld. Het categoriale minimabeleid (pc-regeling, schoolkosten, collectieve zorgverzekering, langdurigheidstoelage, 65 plus en chronisch zieken) is door de wetgever in 2012 begrensd op 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Dit betekent dat mensen met een inkomen hoger dan deze 110% hier niet meer voor in aanmerking komen. Voor individuele bijzondere bijstand geldt een grens van 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Tijdens de brede intake zal ook aandacht zijn voor de ondersteuning in de vorm van de verlening van bijzondere bijstand.

Relevant beleid

- Modernisering Wet Sociale Werkvoorziening (Raadsbesluit 2007/155210)
- Rapportage kredietcrisis en recessie 2009 Gemeente Haarlemmermeer (10.04122224)
- Modernisering Wet Sociale Werkvoorziening 2e fase (2009)
- Agenda Arbeidsmarktbeleid 2011-2014
- Vaststelling programma van eisen en gunningcriteria bij de aanbesteding van re-integratie en inburgeringsvoorzieningen (2010.0056314)
- Wijziging Wet werk en bijstand en intrekking Wet investeren in jongeren met ingang van 1 januari 2012 (2011.0042338)
- Nota aanvraag Meerjarige Aanvullende Uitkering (2012.001638)
- Motie Social Return (2012)
- Nota Richting, proces en aanpak programma sociaal domein, (2012/0013203)
- Aanvraag herstructureringsfaciliteit Sociale Werkvoorziening (Raadsvoorstel 2012.0014387)
- Nota Keuzes nadere invulling aanscherpingen Wet Werk en Bijstand 2012/003268
- Verdere professionalisering Handhaving Sociale Dienstverlening en vaststelling beleidsregels terugvordering en verhaal (2013.0028486)
- Arbeidsmarktbeleid en werkgeversbenadering (13.0054476)
- Programma Sociaal Domein: plan van aanpak 2013-2015

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer garandeert een bestaansminimum voor de inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	Baten	23.891	23.961	23.961	23.961	23.961	23.961
	Lasten	28.502	31.461	31.162	31.162	31.162	31.162
	Saldo	-4.611	-7.500	-7.201	-7.201	-7.201	-7.201

Toelichting

Lasten

Bij de Voorjaarsrapportage 2010 zijn voor een periode van vier jaar extra middelen voor bijstandverlening beschikbaar gesteld. Voor de jaren 2010 t/m 2013 respectievelijk € 1,8 miljoen, € 1,7 miljoen, € 0,6 miljoen en € 0,3 miljoen. In 2014 is deze extra impuls afgebouwd en is het budget gelijk aan de door het Rijk beschikbaar gestelde budget voor de bijstandsverlening. Gezien het succes van onze nieuwe aanpak zijn deze middelen toereikend. Over 2012 is het extra aangevraagde bedrag al niet nodig geweest.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Werk en inkomen							
Maatschappelijk doel: Alle inwoners kunnen in hun levensonderhoud voorzien.	Baten	36.801	35.681	34.688	34.688	34.688	34.688
	Lasten	43.507	45.014	44.223	44.223	44.223	44.223
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-6.706	-9.333	-9.535	-9.535	-9.535	-9.535

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Haarlemmermeerse burgers zijn economisch zelfstandig; werk boven uitkering.	Baten	12.910	11.720	10.727	10.727	10.727	10.727
	Lasten	15.005	13.553	13.061	13.061	13.061	13.061
	Saldo	-2.095	-1.833	-2.334	-2.334	-2.334	-2.334
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer garandeert een bestaansminimum voor de inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	Baten	23.891	23.961	23.961	23.961	23.961	23.961
	Lasten	28.502	31.461	31.162	31.162	31.162	31.162
	Saldo	-4.611	-7.500	-7.201	-7.201	-7.201	-7.201

Jeugd en onderwijs

Portefeuillehouder: Nederstigt

lasten in €

37.870

% totale begroting

10,5%**Maatschappelijk doel:****Onze jonge inwoners ontwikkelen zich - naar hun mogelijkheden - maximaal tot zelfredzame, verantwoordelijke en actieve burgers.****Wat willen wij bereiken?****Beleidsdoel A:**

Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.

Beleidsdoel B:

Onze jonge inwoners groeien op onder veilige en gezonde omstandigheden.

Beleidsdoel C:

Onze jonge inwoners ontplooiën zich in hun vrije tijd tot zelfredzame, verantwoordelijke en actieve burgers.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Zorgdragen voor onderwijshuisvesting
2. Aanpak schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten
3. Zorgen voor leerlingenvervoer
4. Bieden van onderwijsvoorbereiding en – ondersteuning (zoals onderwijsachterstandenbeleid, voor- en vroegschoolse educatie)
5. Bieden van onderwijsverbreding (zoals natuur- en milieueducatie, brede schoolbeleid)

Activiteiten

1. Implementeren taken jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz en lvb
2. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroei-ondersteuning
3. Jeugdgezondheidszorg
4. Aansluiten van jeugd- en opvoedhulp op de ondersteuningsplannen Passend Onderwijs

Activiteiten

1. Stimuleren van jeugdparticipatie via het platform Menes
2. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren (kinder-, tiener- en jongerenwerk)
3. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast via groepsaanpak, informatie en ouderbetrokkenheid

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

baten	1.838
lasten	27.435
saldo	-25.597
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	8%

Begroting 2014

baten	125
lasten	6.490
saldo	-6.365
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	2%

Begroting 2014

baten	0
lasten	3.945
saldo	-3.945
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	1%

Jeugd en onderwijs

Maatschappelijk doel: Onze jonge inwoners ontwikkelen zich - naar hun mogelijkheden - maximaal tot zelfredzame, verantwoordelijke en actieve burgers.

Haarlemmermeer besteedt als jonge gemeente veel aandacht aan haar jeugdige inwoners en hun ouders en begeleiders. Het programma Jeugd en Onderwijs richt zich op het creëren van optimale omstandigheden waarbinnen de Haarlemmermeerse jeugd kan opgroeien tot zelfstandige en zelfredzame burgers. Het jeugd- en onderwijsbeleid kenmerkt zich door een grote verscheidenheid aan activiteiten en opgaven die de gemeente en de vele maatschappelijke partners samen met jongeren en hun ouders trachten te realiseren, altijd vanuit de vraag en behoefte van het kind. Ons jeugdbeleid kenmerkt zich door een aanpak die de nadruk legt op preventie, die meedenkt maar niet overneemt, ondersteunt waar het nodig is en kansen biedt voor ontplooiing.

Het programma Sociaal Domein is erop gericht om de grote decentralisaties waaronder de stelselwijziging jeugdzorg te implementeren. Daarbij gaan transitie en transformatie hand in hand. Met het Koersdocument Sociaal Domein hebben wij de richting bepaald waarmee in 2014 deze implementatie concreet gestalte krijgt. Voor het jeugdbeleid betekent het dat in 2014 wordt gezorgd dat wij vanaf 2015 de volle verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de stelselwijziging Jeugd. Daarnaast zullen primair en voortgezet onderwijs er samen met de gemeente zorg voor dragen dat het in 2014 in te voeren Passend Onderwijs naadloos aansluit op de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden rond jeugdhulp, leerplicht, leerlingenvervoer, huisvesting en arbeidsmarktbeleid.

Hiermee is onze belangrijkste inzet binnen het programma Jeugd & Onderwijs aangegeven. Daarnaast blijft onze inzet gericht op het implementeren van de koers die wij omtrent onderwijshuisvesting hebben gekozen in de actualisatie van ons Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Daarop zijn de lokale en landelijke ontwikkelingen van invloed, onder meer de krimp van het aantal leerlingen, het vervallen van de kleine scholentoeslag en de overheveling van het buitenonderhoud bij het primair onderwijs naar de schoolbesturen. Verder vindt een continuering plaats van onze inzet om meer hoger onderwijs in onze gemeente te realiseren, gericht op onze ambities op het gebied van duurzaamheid en op het versterken van de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt binnen relevante sectoren als logistiek en luchtvaart.

De wijze waarop jonge inwoners zich ontplooiën is voor ieder kind en jongere verschillend. Onze ambitie is hen de kansen te bieden waarbinnen ontplooiing optimaal kan zijn qua opleiding, kansen op werk, vrijetijdsbesteding, talentontwikkeling, zorg en ondersteuning. Op deze onderdelen hebben wij indicatoren opgenomen waarmee een aantal trends kunnen worden gevolgd. Een uitgebreidere set is opgenomen in de monitor jeugdbeleid, die in 2013 voor het eerst is afgenomen en jaarlijks wordt herhaald.

Kengetal	Bron	Metingen				
		2009	2010	2011	2012	2013
Aantal 0-4 jarigen	GBA	9.904	9.630	9.273	8.946	8.430
Aantal 5-14 jarigen	GBA	19.152	19.456	19.797	19.961	19.998
Aantal 15-24 jarigen	GBA	15.852	16.102	16.233	16.479	16.739

Beleidsdoel A: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

De gemeente heeft een aantal onderscheiden taken op het gebied van het onderwijs. Met onze inzet op terreinen als leerplicht/RMC, onderwijsachterstandenbeleid, leerlingenvervoer en brede schoolbeleid zetten we er op in dat leerlingen een zo optimaal mogelijke schoolcarrière doorlopen die leidt tot een diploma dat aansluit bij hun capaciteiten en interesses. Hiernaast geven wij onder deze doelstelling uitvoering aan het peuterwerk en voor- en vroegschoolse educatie.

Een belangrijke voorwaardenscheppende taak die onder dit beleidsdoel wordt uitgevoerd, betreft onze wettelijke taak om tijdig te voorzien in passende en adequate huisvesting voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Middels het jaarlijks op te stellen Huisvestingsprogramma geven wij structureel uitvoering aan deze taak.

Kengetal	Bron	Metingen								
		2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal leerlingen PO*	DUO ('13 Pronexus)	15.686	15.603	15.423						
Aantal leerlingen VO*		6.701	6.798	6.977						
Aantal leerlingen SBO*		441	428	-**						
Aantal leerlingen (V)SO*		375	369	-**						
Totaal aantal scholen PO	DUO ('13 Pronexus)	60	60	59						
Aantal scholen PO onder de opheffingsnorm***	DUO ('13 Pronexus)	15	17	17						
Gebruik van lokaties (PO)	Noodlokalen	Gem. admin.	10	7	7					
	Medegebruik lokalen	Gem. admin.	6	5	6					
	Gebruik schoolwoningen	Gem. admin.	6	6	6					
			2008	2009	2010	2011	2012	2013		
Belangstellingspercentage openbaar onderwijs			33,0	32,9	32,1	31,8	31,4	31,2		
Belangstellingspercentage bijzonder onderwijs			67,0	67,1	67,9	68,2	68,6	68,8		

*resp. teldatum 1-10-2011, 1-10-2012 en prognose 2013

** i.v.m. onzekerheid ontwikkeling Passend Onderwijs geen nieuwe prognose opgesteld.

*** 138 leerlingen (per 1-1-2013)

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden		
		2008	2009	2010	2012	2013	2014
Percentage jongeren 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie*	Leerlingenadministratie/RMC	3,5	3,3	3,3	3,3	3,2	3,1

*Betreft het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters in het betreffende schooljaar

Activiteiten

1. Zorgdragen voor onderwijshuisvesting
2. Aanpak schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten
3. Zorgen voor leerlingenvervoer
4. Bieden van onderwijsvoorbereiding en –ondersteuning (zoals onderwijsachterstandenbeleid, voor- en vroegschoolse educatie)
5. Bieden van onderwijsverbreding (zoals natuur- en milieueducatie, brede schoolbeleid)

Onderwijshuisvesting

Het Huisvestingsprogramma 2014 wordt uitgevoerd. In dit programma zijn aanvragen opgenomen die getoetst zijn aan de verordening en die passen binnen de meerjarige verkenning van behoefte aan voorzieningen huisvesting onderwijs (de actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan). Onder invloed van lokale en landelijke ontwikkelingen, onder meer de krimp van het aantal leerlingen en het vervallen van de kleine scholentoeslag, wordt de focus t.a.v. onderwijshuisvesting in de komende jaren gelegd op het duurzaam en optimaal inzetten -en waar noodzakelijk- verkleinen van de beschikbare capaciteit aan onderwijshuisvesting. Deze koers wordt momenteel uitgewerkt in concrete voorstellen.

Gelet op de overheveling van middelen voor buitenonderhoud naar de schoolbesturen in het primair onderwijs per 1 januari 2015, zullen via het Huisvestingsprogramma 2014 voor de laatste maal onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd. In 2014 wordt, ten gevolge van een wetwijziging, de verordening hierop aangepast. De effecten die deze wetwijziging met zich meebrengt zullen in kaart worden gebracht.

Voor gebieden waar we te maken hebben met een combinatie van dreigende leegstand onder invloed van de krimp en ouderdom van de gebouwen worden in 2014 voorstellen gedaan tot optimalisatie van het gebruik van de beschikbare onderwijsgebouwen. In 2014 zal de benutting van de capaciteit bewegingsonderwijs verder worden geoptimaliseerd.

De bovengenoemde ontwikkelingen gebeuren alle in nauw overleg met de schoolbesturen.

Leerlingenvervoer

In overleg met gemeenten in de regio onderzoeken wij de mogelijkheden tot het combineren van leerlingenvervoer, daarnaast bezien wij ook in hoeverre combinaties zijn te maken met andere vormen van zorgvervoer. Gezien de aanbestedingsregels dient in 2014 het lokale leerlingenvervoer opnieuw worden aanbesteed, hierbij is onze inzet om maximale ruimte te houden om in te kunnen spelen op een eventuele regionalisering van het vervoer.

Bijdrage brede scholen.

In 2014 subsidiëren we de Stichting Brede Scholen Haarlemmermeer niet langer voor het coördineren van brede schoolontwikkeling. Uitgangspunt was dat deze coördinatiefunctie uiteindelijk bij de scholen zelf zou komen te liggen. Gebleken is dat niet alle brede scholen dezelfde ambitie hebben, maar ook dat niet alle brede scholen zich op dit moment voldoende hebben ontwikkeld om zelfstandig verder te kunnen. De brede scholen met een duidelijke brede schoolvisie en – ambitie wil de gemeente eenmalig projectmatig ondersteunen. Voorwaarde is dat de scholen een concreet projectplan hebben ingediend, waarin wordt aangegeven hoe zij in een beperkte periode met een duidelijk gedefinieerd resultaat gaan zorgen dat zij alsnog tot een zelfstandig functionerende brede school uitgroeien. Dit plan dient voor een belangrijk deel door de brede schoolpartners zelf te worden gefinancierd, de gemeentelijke projectfinanciering is hierop een aanvulling.

Hiervoor is een bedrag nodig van € 170.000 dat niet uit bestaande middelen kan worden gedekt.

Relevant beleid

- Actualisatie jeugdbeleid 2011-2014, focus op uitvoering (2011)
- Ontwerp monitor jeugdbeleid (2012)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer 2012 en actualisatie integraal huisvestingsplan onderwijs Haarlemmermeer 2011 (2011)
- Verordening leerlingenvervoer 2012/2013
- Verkenning Hoger Onderwijs (2012)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	Baten	1.863	1.838	1.838	1.838	1.606	1.606
	Lasten	30.532	30.100	27.435	26.855	27.057	27.373
	Saldo	-28.669	-28.262	-25.597	-25.017	-25.451	-25.767

Toelichting

Baten

De baten zijn in 2016 en 2017 € 232.000 lager dan in de voorgaande jaren omdat de rijksbijdrage onderwijsachterstanden tot en met 2015 wordt verstrekt.

Lasten

De lagere lasten vanaf 2014 zijn voor € 300.000 het gevolg van de verbeterde grondslag van urentoerekening aan de verschillende producten die is gehanteerd in het kader van de reorganisatie van het cluster Sociale Dienstverlening.

Bij de voorjaarsrapportage 2013 is met ingang van 2014 het renteomslag percentage verlaagd van 5% naar 4%. Hierdoor wordt in 2014 € 1,9 miljoen minder aan kapitaallasten toegerekend aan deze doelstelling. Daarnaast zijn de kapitaallasten in 2014 met € 1,0 miljoen gestegen vanwege de uitvoering van het investeringsplan onderwijshuisvesting. Beide ontwikkelingen leiden samen tot een toename van de lasten met € 0,5 miljoen in 2017.

De subsidie ten behoeve van de coördinatie Brede School is met € 200.000 verlaagd op grond van het bij de Actualisatie Jeugdbeleid 2011 genomen besluit (N.B.: in 2013 is reeds € 70.000 bezuinigd). In 2014 wordt dit incidenteel aangevuld met € 170.000.

Het budget voor de tijdelijke projectmatige inzet van personeel voor onderwijshuisvesting is met € 150.000 afgenomen. Vanaf 2015 is dit budget niet meer beschikbaar.

In 2013 was er incidenteel een bedrag van € 1,6 miljoen beschikbaar voor de huur en sloop van tijdelijke onderwijshuisvesting. In 2014 is er een bedrag van € 0,4 miljoen beschikbaar voor de sloop van 2 scholen. De extra afschrijvingskosten vanwege de sloop en verwijdering van schoollokalen zijn in 2014 € 158.000 lager. Meerjarig fluctueren de bedragen.

Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners groeien op onder veilige en gezonde omstandigheden.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Vanuit onze verantwoordelijkheid op het gebied van zorg voor jeugd werken wij in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners aan een optimaal vraaggericht en preventief aanbod. In 2014 vindt de implementatie plaats van de stelselwijziging Jeugd die vanaf 2015 een feit is. Vanaf dat moment zijn wij bestuurlijk verantwoordelijk voor de jeugdzorg, jeugd-ggz en de zorg voor jongeren met een licht verstandelijke beperking (lvb). Deze grootschalige operatie wordt uitgevoerd als opgave binnen het programma Sociaal Domein. Conform de doelstelling van het programma Sociaal Domein is daarbij het versterken van eigen kracht en verantwoordelijkheid van onze inwoners steeds het uitgangspunt. De nadruk op vroegsignalering en preventie in het lokale veld blijft een belangrijk speerpunt met als doel het beroep op zwaardere (jeugd) zorg te verminderen. De CJG-ontwikkeling vormt een belangrijke basis voor deze transitie van de jeugdzorg.

Het organiseren en implementeren van de jeugdhulp heeft als basis de uitgangspunten die wij hebben vastgelegd in het Koersdocument Sociaal Domein.

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarde		
		2009	2011	2013	2013	2015	2017
Bekendheid CJG*	Bevolkingsenquête	30%	44%	41%	50%	50%	50%
Tevredenheid klanten CJG	KTO CJG	Nog te verrichten					

* Aantal ouders dat weet waar zij terecht kunnen voor professioneel advies bij de opvoeding en het CJG kent.

Activiteiten

1. Implementeren taken jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz en lvb
2. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning
3. Jeugdgezondheidszorg
4. Aansluiten van jeugd- en opvoedhulp op de ondersteuningsplannen Passend Onderwijs

Preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning

In de nota "Voortgangsrapportage CJG" van juni 2012 hebben wij uiteengezet welk pakket aan activiteiten worden gecontinueerd en deels nieuw ontwikkeld. De inzet van gemeente en partners is om de toegang tot deze activiteiten zo te organiseren dat steeds de vraag van de burger centraal staat en deze wordt toegeleid naar het aanbod dat het best bij deze vraag past.

Aansluiten van jeugd- en opvoedhulp op de ondersteuningsplannen Passend Onderwijs.

Met ingang van het schooljaar 2014-2015 is de Wet Passend Onderwijs van kracht, en zijn de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs ervoor verantwoordelijk om een samenhangend geheel van voorzieningen en ondersteuning te bieden aan leerlingen. Dit met als doel om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs te geven. Wij trekken nauw samen op met de samenwerkingsverbanden om ervoor te zorgen dat waar raakvlakken bestaan tussen onze domeinen, we die optimaal op elkaar laten aansluiten. Dat geldt onder andere voor jeugdzorg, leerplicht, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting en onderwijsachterstanden. Daartoe stellen de Samenwerkingsverbanden Ondersteuningsplannen op die worden afgestemd met de gemeenten.

Relevant beleid

- Actualisatie jeugdbeleid 2011-2014, focus op uitvoering (2011)
- Ontwerp monitor jeugdbeleid (2012)
- Evaluatie en doorontwikkeling Centra voor Jeugd en Gezin (2012)
- Gemeentelijk uitvoeringsplan ambulant opdrachtgeverschap Jeugdhulp 2014 (2013)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners groeien op onder veilige en gezonde omstandigheden.	Baten	574	117	125	125	125	125
	Lasten	6.261	6.121	6.490	6.422	6.420	6.414
	Saldo	-5.687	-6.004	-6.365	-6.297	-6.295	-6.289

Toelichting

Lasten

De toename van de lasten met € 380.000 betreft de personele inzet voor het CJG. Deze inzet is toegelicht in de Voortgangsrapportage CJG uit 2012.

Bij de voorjaarsrapportage 2013 is met ingang van 2014 het renteomslagpercentage verlaagd van 5% naar 4%. Hierdoor wordt in 2014 € 12.000 minder aan rentekosten toegerekend aan deze doelstelling. Het meerjarige verschil wordt veroorzaakt door een daling in de afschrijvingslasten.

Beleidsdoel C: Onze jonge inwoners ontplooiën zich in hun vrije tijd tot zelfredzame, verantwoordelijke en actieve burgers.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Wij stimuleren dat jongeren in deze gemeente elkaar kunnen ontmoeten binnen voorzieningen of in de openbare ruimte. Via onze groepsaanpak jongerenoverlast zorgen wij dat dit ook binnen aanvaardbare grenzen gebeurt. Daarnaast hechten wij waarde aan een actieve inzet van jongeren, door zelf initiatieven te nemen, vrijwilligerswerk uit te voeren of door gevraagd of ongevraagd het gemeentebestuur te adviseren over zaken die zij belangrijk vinden.

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden		
		2010	2011	2012	2012	2013	2014
Activiteiten kinder-, tiener- en jongerenwerk *	Meerwaarde						
Aantal incidenten jeugdoverlast	Politie	1597	1279	1260	1250	1200	1200

* In de volgende Jeugdmonitor (2014) bepalen wij een nieuwe indicator waarmee wij de resultaten van het kinder-, tiener- en jongerenwerk zullen volgen.

Activiteiten

1. Stimuleren van jeugdparticipatie via het platform Menes
2. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren (kinder-, tiener- en jongerenwerk)
3. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast via groepsaanpak, informatie en ouderbetrokkenheid

De drie genoemde activiteitenclusters betreffen de continuering van bestaande activiteiten, in aansluiting met de nota 'Actualisatie Jeugdbeleid' (2011) beogen wij binnen deze activiteiten te komen tot een groter bereik en een grotere mate van activering en zelfinitiatief vanuit de jeugd zelf, onder andere vanuit jongerenvoorzieningen als Studio 5.

Relevant beleid

- Actualisatie jeugdbeleid 2011-2014, focus op uitvoering (2011)
- Ontwerp monitor jeugdbeleid (2012)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: Onze jonge inwoners ontplooiën zich in hun vrije tijd tot zelfredzame, verantwoordelijke en actieve burgers.	Baten						
	Lasten	3.825	4.278	3.945	3.944	3.944	3.943
	Saldo	-3.825	-4.278	-3.945	-3.944	-3.944	-3.943

Toelichting

Lasten

De lasten nemen af met € 170.000 vanwege de doorwerking van de bezuinigingen op het onderdeel Jeugd. Een deel van deze bezuiniging werkt door op de subsidie van Stichting Meerwaarde.

Daarnaast zijn de lasten afgenomen met € 120.000 vanwege het beheer voor de jongerencentra dat nog diende te worden verschoven van subsidie Meerwaarde aan subsidie Stichting Maatvast.

Maatvast is immers nu de beheerder ook van de jongerencentra.

Bij de voorjaarsrapportage 2013 is met ingang van 2014 het renteomslagpercentage verlaagd van 5% naar 4%. Hierdoor wordt in 2014 € 28.000 minder aan rentekosten toegerekend.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jeugd en onderwijs							
Maatschappelijk doel: Onze jonge inwoners ontwikkelen zich - naar hun mogelijkheden - maximaal tot zelfredzame, verantwoordelijke en actieve burgers.	Baten	2.437	1.955	1.963	1.963	1.731	1.731
	Lasten	40.618	40.499	37.870	37.221	37.421	37.730
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-38.181	-38.544	-35.907	-35.258	-35.690	-35.999

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	Baten	1.863	1.838	1.838	1.838	1.606	1.606
	Lasten	30.532	30.100	27.435	26.855	27.057	27.373
	Saldo	-28.669	-28.262	-25.597	-25.017	-25.451	-25.767
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners groeien op onder veilige en gezonde omstandigheden.	Baten	574	117	125	125	125	125
	Lasten	6.261	6.121	6.490	6.422	6.420	6.414
	Saldo	-5.687	-6.004	-6.365	-6.297	-6.295	-6.289
Beleidsdoel C: Onze jonge inwoners ontplooiën zich in hun vrije tijd tot zelfredzame, verantwoordelijke en actieve burgers.	Baten						
	Lasten	3.825	4.278	3.945	3.944	3.944	3.943
	Saldo	-3.825	-4.278	-3.945	-3.944	-3.944	-3.943

Cultuur, sport en recreatie

Portefeuillehouders: Elzakalai, Loggen, Nobel

lasten in €

47.438

% totale begroting

13,2%

Maatschappelijk doel:**Inwoners voelen zich thuis en beschikken over voldoende mogelijkheden tot ontspanning en vrijetijdsbesteding en nemen deel aan culturele, sportieve en recreatieve activiteiten in de gemeente.****Wat willen wij bereiken?****Beleidsdoel A:**

Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.

Beleidsdoel B:

Inwoners bewegen actief en nemen deel aan sport.

Beleidsdoel C:

In Haarlemmermeer zijn voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Implementeren van de nieuwe cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'
2. Sturing geven aan instandhouding en innovatie van het Haarlemmermeerse culturele klimaat
3. Uitvoeren ambitieniveau 2 conform nota
4. 'Erfgoed op de kaart'
5. Continuëren Visie op de Geniedijk in Haarlemmermeer
6. Behouden en duurzaam ontwikkelen van de Stelling van Amsterdam
7. Ontwikkeling van het Geniepark
8. Uitvoering programma Beeldende Kunst en Vormgeving, waaronder de gedecentraliseerde BKV-gelden

Activiteiten

1. Het activeren van inwoners tot sportief gedrag en actief bewegen
2. Zorgen voor ondersteuning van (sport-) verenigingen en organisaties
3. Subsidiëren van sportorganisaties via de regelingen Vereniging Ondersteuning Sport en Stimulering Sportdeelname
4. Ondersteuning kern- en groeisporten, talentontwikkeling en evenementen via het topsportloket
5. Voorbereiding en realisatie projecten
6. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van voldoende, kwalitatief geschikte gemeentelijke sportaccommodaties
7. Onderzoeken mogelijke uitbesteding beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties
8. Het organiseren van het Jaar van de Sport, waarin bewegen en gezondheid centraal staan
9. Uitwerken toekomstig gebruik Spectrum

Activiteiten

1. Uitwerken van de beleidsagenda actualisatie recreatiebeleid
2. Uitvoering werkzaamheden conform van de nota Actualisatie Evenementenbeleid (2011)
3. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte
4. Het voorbereiden van de realisatie van de vier faseringen en beheer en exploitatie van Park21
5. Afronden van de uitvoering Raamplan Haarlemmermeer groen
6. Zorgen voor regulier beheer, onderhoud en toezicht in de gemeentelijke recreatiegebieden het Haarlemmermeerse Bos en de Toolenburger Plas
7. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude en samenwerking met andere recreatiegebiedsbeheerders in de gemeente zoals Staatsbosbeheer
8. Afronden van de overgenomen projecten en werkzaamheden van de stichting Mainport en Groen (in liquidatie)

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

baten	5.770
lasten	23.937
saldo	-18.166
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	7%

Begroting 2014

baten	3.674
lasten	18.753
saldo	-15.079
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	5%

Begroting 2014

baten	306
lasten	4.749
saldo	-4.443
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	1%

Cultuur, sport en recreatie

Maatschappelijk doel: Inwoners voelen zich thuis en beschikken over voldoende mogelijkheden tot ontspanning en vrijetijdsbesteding en nemen deel aan culturele, sportieve en recreatieve activiteiten in de gemeente.

Doel van dit programma is om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners deel kunnen nemen aan activiteiten en gebruik kunnen maken van voorzieningen en middelen op het gebied van vrijetijdsbesteding. Dit past binnen de gemeentelijke visie dat, naast wonen en werken, een goed cultureel, sportief en recreatief aanbod in activiteiten en accommodaties een essentiële pijler is voor het maatschappelijke belevingsniveau van Haarlemmermeer. Dit draagt actief bij aan de eigen verbondenheid en betrokkenheid van onze inwoners en maakt Haarlemmermeer tot een aangename gemeente met hoge sociale en economische aantrekkingskracht voor de huidige en toekomstige inwoners en bezoekers van Haarlemmermeer.

Cultuur, sport en recreatie zijn gebieden waarin mensen zich kunnen ontplooiën en waarmee ze kunnen ontspannen. Om dit mogelijk te maken creëren wij een omgeving waar jong en oud zich thuis voelt, meedoet en kansen krijgt, gefaciliteerd en gestimuleerd wordt door een gevarieerd aanbod aan vrijetijdsbesteding, waarbij zowel actieve als passieve deelname van belang is. Daarnaast maken cultuur, sport en recreatie ontmoeting mogelijk en versterken daarmee de sociale samenhang en cohesie tussen onze inwoners.

Wij bieden een divers, laagdrempelig en kwalitatief hoogwaardig aanbod van voorzieningen en diensten. Een actueel aanbod en het bieden van goede voorzieningen zijn randvoorwaarde schepend om het leven aantrekkelijk te maken en te houden voor zowel de huidige als de toekomstige inwoners. Dit geldt naast accommodaties ook voor een breed aanbod van activiteiten, evenementen en gezond verenigingsleven voor zowel sport als cultuur.

Op recreatiegebied ontwikkelen en onderhouden we een goed toegankelijk, veilig en gevarieerd aanbod van speel-, sport en ontmoetingsplekken in de openbare buitenruimte (voor de jeugd) en een voldoende aanbod van bereikbare gevarieerde recreatiegebieden en -voorzieningen in de Haarlemmermeer (inclusief evenementen).

Beleidsdoel A: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.

Cultuur is een van de kernthema's van het collegeprogramma. Naast wonen, werken, sport en recreëren is een goed cultureel aanbod een essentiële pijler voor het maatschappelijke belevingsniveau van Haarlemmermeer. Wij hebben gekozen voor een actief cultuurbeleid dat veel ruimte biedt aan cultureel ondernemerschap. Ons cultuurbeleid creëert op deze wijze een cultureel programma dat bestaat uit een cultureel aanbod dat wij als gemeente waarborgen, vermeerderd met een aanbod aan kunst en cultuur dat door cultureel ondernemerschap van onze instellingen tot stand komt. Wij hebben hierbij gekozen voor een 'kanteling' in de rolverdeling tussen gemeente en de culturele instellingen: wij investeren in de maatschappelijke vraag, in een aanbod van culturele activiteiten. Wij waarborgen en stimuleren zodoende een cultureel programma dat aansluit bij onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Een actief cultuurbeleid met uitvoeringsprogramma dat er voor zorgt dat zij nu en in de toekomst met plezier in onze gemeente wonen, werken en verblijven. In het uitvoeringsprogramma zijn de volgende speerpunten benoemd:

1. Cultuurgebouw als spil in een netwerk van culturele kernen
2. Cultureel ondernemerschap
3. Cultuureducatie en jongerencultuur

4. Landschap en geschiedenis als inspiratiebron
5. Specialiseren en samenwerken in een regio

Wij zetten bij het realiseren van ons beleid in op het optimaal benutten en versterken van de aanwezige culturele voorzieningen en het bestaande culturele klimaat. Tevens kiezen wij ervoor om, naast een maatschappelijk relevant niveau aan basisvoorzieningen en activiteiten, onze instellingen volop de ruimte te geven om hun eigen cultureel ondernemerschap uit te bouwen. Wij kiezen daarom bewust voor een nieuwe rolverdeling tussen gemeente en de culturele instellingen. Dit houdt in: de gemeente investeert in de maatschappelijke vraag', middels het financieren van prestatieafspraken met de instellingen, evenzo geeft de gemeente daarnaast de ruimte om te ondernemen en daarbij nieuwe maatschappelijke allianties aan te gaan. De gemeente verlegt met dit cultuurbeleid de koers dan ook van een nadruk op controle en verantwoording 'achteraf' naar regie, inspiratie en vertrouwen 'vooraf'. Hierdoor wordt een aanvullend en rijk cultuurprogramma gecreëerd.

Ook is de unieke ontstaansgeschiedenis van Haarlemmermeer nog altijd terug te lezen in het stedelijke en groene landschap. Musea, kunst, architectuur en cultuurhistorie tonen die landschappelijke en culturele kenmerken aan bewoners en bezoekers en leggen verbindingen tussen de sporen uit het verleden en de hedendaagse en toekomstige ontwikkelingen in onze gemeente. Het voeren van een proactief erfgoedbeleid is daarvoor belangrijk, zoals is weergegeven in de nota 'Erfgoed op de kaart'. Hierin ligt de nadruk op materieel erfgoed in verband met de directe wettelijke verantwoordelijkheid en het stimuleren van monumenteigenaren door middel van een goede informatievoorziening en subsidiemogelijkheden.

Effectindicatoren	Bron	Metingen		Streefwaarden		
		2011	2013	2015	2017	2019
Aandeel inwoners dat één of meerdere culturele voorzieningen bezoekt in een jaar	Bevolkings enquête	75%	78%	78%	78%	78%
Aandeel inwoners dat één of meerdere culturele activiteiten ontplooit	Bevolkings enquête	38%	44%	44%	44%	44%

Kengetallen	Bron	Metingen		
		2010	2011	2012
Bezoekersaantal podiumkunsten	Registraties Cultuurgebouw	73.200	99.000	109.600
Deelnemersaantal cultuuronderwijs	Registraties Cultuurgebouw	21.700	21.700	21.700
Ledenaantal bibliotheek	Registraties Cultuurgebouw	36.600	37.200	36.200
Aantal cursisten/ bezoekers activiteiten Pier K	Registraties Cultuurgebouw	43.700	40.700	36.100
Aantal museum bezoekers*	Registraties van deze musea	30.000	30.000	30.000

* Aantal bezoekers Cruquiusmuseum, Historisch Museum H'meer en Crash

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Activiteiten

1. Implementeren van de nieuwe cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'
2. Sturing geven aan instandhouding en innovatie van het Haarlemmermeerse culturele klimaat
3. Uitvoeren ambitieniveau 2 conform nota 'Erfgoed op de kaart'
4. Continueren Visie op de Geniedijk in Haarlemmermeer
5. Behouden en duurzaam ontwikkelen van de Stelling van Amsterdam
6. Ontwikkeling van het Geniepark
7. Uitvoeren programma Beeldende Kunst en Vormgeving en lokaal programma voor cultuureducatie

Toelichting

Implementeren van de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'

De activiteiten zijn allemaal vervat onder de hierboven genoemde vijf speerpunten uit de cultuurnota 'Ruimte voor Cultuur, kansen voor ondernemerschap'. Eén van de prioriteiten in de komende periode is de verdere ontwikkeling in/van het Cultuurgebouw. Het Cultuurgebouw moet gaan fungeren als belangrijkste spil in het culturele netwerk van Haarlemmermeer. Dit betekent dat er meer levendigheid in het Cultuurgebouw moet komen, maar dat het Cultuurgebouw ook nadrukkelijker moet gaan fungeren als (digitaal) platform voor het kennismaken met de cultuur in Haarlemmermeer in brede zin. Van de instellingen in het Cultuurgebouw wordt gevraagd in 2014 tot een optimale vorm van samenwerking komen.

Stimuleren cultureel ondernemerschap

De instellingen in het Cultuurgebouw krijgen gelegenheid om zich als cultureel ondernemer te ontwikkelen. Essentieel is dat nieuwe initiatieven niet in de plaats komen van de prestatieafspraken, maar zorgen voor een economische verbreding en/of een cultuurinhoudelijke verdieping hiervan.

Sturing geven aan instandhouding en innovatie van het Haarlemmermeerse culturele klimaat

Met cultuurinstellingen en -verenigingen geeft de gemeente sturing aan instandhouding en innovatie van de Haarlemmermeerse culturele voorzieningen en activiteiten op het gebied van cultuur door middel van prestatie- en subsidieafspraken. Voor de subsidies > € 250.000 vindt dit plaats op basis van een programma van eisen. Daarnaast wordt gestimuleerd het Haarlemmermeerse culturele en monumentale erfgoed in stand te houden en dit regulier te onderhouden. Door middel van de Verdeelregels (voor Amateurkunst en voor Culturele Projecten) stimuleren we expliciet de zichtbaarheid van en de netwerkontwikkeling binnen het culturele veld.

Behouden en duurzaam ontwikkelen van de Stelling van Amsterdam

Het behouden en duurzaam ontwikkelen van de Stelling van Amsterdam in Haarlemmermeer richt zich op de verschillende functies, zowel cultureel, recreatief, toeristisch en ecologisch. Alsmede de herontwikkeling van de forten Hoofddorp en Aalsmeer.

Uitvoering programma Beeldende Kunst en Vormgeving, waaronder de gedecentraliseerde BKV-gelden

Het ministerie van OCW heeft de beschikbare rijksmiddelen voor beeldende kunst en vormgeving gedecentraliseerd naar 35 gemeenten, waaronder Haarlemmermeer. Per 2009 ontvangt Haarlemmermeer hiervoor jaarlijks een budget ter hoogte van € 150.000. Op basis van een bestedingsplan wordt uitvoering gegeven aan de professionalisering van de bestaande broedplaats, het Kunstfort bij Vijfhuizen, en aan het creëren van een nieuwe broedplaats.

Relevant beleid

- Cultuurnota "Ruimte voor Cultuur, Kansen voor Ondernemerschap" (RV 2012.0016382)
- Nota "Erfgoed op de Kaart" (RV 2011/0049739)
- Nota Herontwikkeling van het Fort bij Aalsmeer (BW 2009/13968)
- Visie op de Geniedijk (RV 2009.0014576)
- Voorlopig ontwerp en Ontwikkelstrategie Geniepark (RV 2011.0043257)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	Baten	5.457	5.832	5.770	5.814	5.829	5.829
	Lasten	25.119	25.265	23.937	23.864	23.792	23.720
	Saldo	-19.662	-19.433	-18.167	-18.050	-17.963	-17.891

Toelichting

Lasten

Bij de voorjaarsrapportage 2013 is met ingang van 2014 het renteomslagpercentage verlaagd van 5% naar 4%. Hierdoor wordt in 2014 € 714.000 minder aan rentekosten toegerekend aan deze doelstelling. Deze besparing loopt op tot € 927.000 in 2017.

De daling van de lasten in 2014 ten opzichte van 2013 wordt veroorzaakt door de bezuinigingen van de 1^e 2^e tranche voor cultuurinstellingen. Dit resulteert in een daling van € 702.000.

Als gevolg van de investering in de locatie van Pier K te Nieuw-Vennep nemen de kapitaallasten in 2014 toe met € 60.000.

Beleidsdoel B: Inwoners bewegen actief en nemen deel aan sport.

Sport als zinvolle vrijetijdsbesteding is nog steeds het belangrijkste thema om sportbeoefening te stimuleren. De aandacht voor het benutten van de maatschappelijke waarde van sport blijft toenemen. De maatschappelijke betrokkenheid (sociale cohesie) scoort ook in Haarlemmermeer het hoogste bij sportverenigingen en zorgt niet alleen voor een actief vrijwilligersnetwerk, maar ook voor een sterke (buurt-)cohesie in de woonkernen. (bron: Staat van Haarlemmermeer 2)

Als het om sportambities gaat, legt de gemeente Haarlemmermeer de lat hoog. Door het aanbieden van goede sportfaciliteiten en ondersteuning van sportorganisaties wil de gemeente een bijdrage leveren aan een vitale samenleving. Sport en bewegen maakt mensen gezonder, actiever en meer betrokken. Ondanks het huidige economische tij, kiest de Haarlemmermeer om te blijven investeren in sport en daarmee in het welzijn van de bewoners. We zijn ervan overtuigd dat deze investeringen zich terug betalen. Sport speelt zich immers niet alleen af binnen de kalklijnen van het speelveld maar ook ver daarbuiten. Sport blijkt een krachtige aanjager van sociale cohesie te zijn (uit de Staat van de Haarlemmermeer komt naar voren dat sport voor 40% bijdraagt), brengt mensen bij elkaar, bevordert de integratie (bijvoorbeeld van mensen met een beperking) en speelt ook een voorname rol bij de citymarketing van onze gemeente. Door de gemeente met sport te profileren, vergroten we de naamsbekendheid van Haarlemmermeer. Door te investeren in ondernemerschap, kan sport ook fungeren als economische motor. Faciliteiten als het Sportcomplex Koning Willem Alexander en sportieve evenementen hebben een aantrekkende werking op ondernemers en kunnen ook gunstige economische effecten veroorzaken.

Een stijging van de actieve deelname aan sport en bewegen blijft voor de gemeente Haarlemmermeer een belangrijk aandachtspunt. De komende jaren willen we in ons beleid meer accent leggen op volwassenen en op het dagelijks bewegen. Hiertoe wordt tevens zorggedragen voor de realisatie en behoud van voldoende kwalitatief geschikte basisvoorzieningen en bovenwijkse sportaccommodaties. Daarnaast gaan we, gezien de huidige trends, ook meer aandacht besteden aan sport in de openbare buitenruimte.

Op het terrein van de Topsportontwikkeling zorgt het Topsportloket voor adequate begeleiding en ondersteuning van topsport talent in onze gemeente. Wij geven actief uitvoering aan bovenstaande beleidsvoornemens uit de sportnota en doen dat in samenwerking met sportverenigingen, overige sportaanbieders, het onderwijsveld en relevante maatschappelijke organisaties.

Effectindicatoren	Bron	Metingen 2012	Streefwaarden 2016 (meetmoment)
Percentage jeugdige inwoners (4 tot 18 jarigen) dat voldoet aan de Ned. Norm Gezond Bewegen (beleidsnota Sport 2009)** 4 - 11 jaar 12 – 17 jaar	Sportlandschap van Haarlemmermeer *	24% 18%	25% 18%
Percentage volwassen inwoners (18+) dat voldoet aan de Ned. Norm Gezond Bewegen (beleidsnota Sport 2009)**	Bevolkingsenquête*	42%	50%
Percentage jeugdige inwoners dat voldoet aan de Fit-norm*** 4 – 11 jaar 12 – 17 jaar	Sportlandschap van Haarlemmermeer*	56% 66%	56% 66%
Percentage volwassen inwoners (18+) dat voldoet aan de Fit-norm***	Sportlandschap van Haarlemmermeer*	31%	31%

* deze indicator wordt 1 keer per 4 jaar in het sportonderzoek gemeten

** Conform evaluatie sportnota (2013) is het algemene streven om het landelijk gemiddelde dat voldoet aan NNGB te bereiken (peildatum 2012). Landelijk gemiddelde in 2012:

- 4-11 jaar: 25%
- 12-17 jaar: 15%
- 18+: 59%

*** Conform evaluatie sportnota (2013) is het streven om het percentage inwoners dat voldoet aan de fitnorm te handhaven.

Activiteiten

1. Het activeren van inwoners tot sportief gedrag en actief bewegen
2. Zorgen voor ondersteuning van (sport-) verenigingen en organisaties
3. Subsidiëren van sportorganisaties via de regelingen Vereniging Ondersteuning Sport en Stimulering Sportdeelname
4. Ondersteuning kern- en groeisporten, talentontwikkeling en evenementen via het topsportloket
5. Voorbereiding en realisatie projecten
6. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van voldoende, kwalitatief geschikte gemeentelijke sportaccommodaties
7. Onderzoeken mogelijke uitbesteding beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties
8. Het organiseren van het Jaar van de Sport, waarin bewegen en gezondheid centraal staan
9. Uitwerken toekomstig gebruik Spectrum

Toelichting

Het activeren van inwoners tot sportief gedrag en actief bewegen

Naast het stimuleren van sport is er aandacht voor het aanzetten tot een gezonde levensstijl met voldoende beweging. Dit doen we onder andere via deelname aan het programma Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG). Natuurlijk blijft doorlopende aandacht voor jeugd en sport, school en sport, senioren sport, aangepast sporten, sport in de wijk en via de benutting van de openbare buitenruimte en recreatiegebieden.

Vorbereiding en realisatie projecten

In de loop van 2014 worden twee toonaangevende sportcomplexen in gebruik genomen; Huis van de Sport en honkbalcomplex Hoofddorp Pioniers. Daarnaast speelt de verplaatsing van de sportcomplexen in Badhoevedorp en worden voorbereidingen gestart voor de realisatie van het dorps huis annex sporthal in Zwanenburg

Onderzoeken mogelijke uitbesteding beheer en onderhoud buitensportaccommodaties

Conform de nota Evaluatie Sportnota gaan we onderzoeken op welke wijze het dagelijkse en grote beheer ingericht kan worden om zo effectief mogelijk met de middelen om te gaan zonder in te leveren op de kwaliteit van het onderhoud. Het uitbesteden van deze werkzaamheden wordt in dit onderzoek als optie meegenomen.

Jaar van de Sport

Wij zien een belangrijke rol voor de gemeente weggelegd om onze inwoners te helpen bij het bereiken van een gezond beweeggedrag en een gezonde lichamelijke gesteldheid. Om deze doelstelling meer onder de aandacht te brengen willen we in 2014 het Jaar van de Sport organiseren. Onder deze vlag zullen gedurende het jaar de reguliere top- en breedtesportevenementen plaatsvinden. Het Jaar van de Sport krijgt extra cachet door de opening van twee toonaangevende sportcomplexen, daarnaast streven wij ernaar een aantal nieuwe sportevenementen te organiseren.

Uitwerken toekomstig gebruik Spectrum

Door de aanstaande realisatie van het Sportcomplex Koning Willem Alexander is het toekomstige gebruik van Sportcomplex Het Spectrum ter discussie komen te staan. Het Spectrum biedt nu de volgende functies:

- Sporthal
- Horeca
- Sauna/fitness
- Squash
- Overdekt zwembad en ligweide met peuterbassin

Op de sporthal en horeca na is geen behoefte meer aan de overige functies. De intentie is om per 1 maart 2014 (tegelijk met de ingebruikname van het Sportcomplex Koning Willem Alexander) het gebruik van deze functies te stoppen. In 2005 en 2010 zijn reeds (markt)verkenningen gedaan naar de gebruiksmogelijkheden van de leegkomende functies. Daaruit zijn geen concrete mogelijkheden c.q. behoeften naar voren gekomen. Onder andere in overleg met de huidige exploitant (Sportfondsen Haarlemmermeer) bekijken wij mogelijke toekomstscenario's. De huidige verwachting is dat een bestuurlijk besluit hierover niet eerder dan het tweede kwartaal van 2014 genomen zal kunnen worden.

Relevant beleid

- Raadsvoorstel 2008/115504, Vaststelling nota 'Sport in een beweeglijk perspectief
- Nota B&W (2009.0008685) Uitwerking inzet Combinatiefuncties brede scholen, sport en cultuur
- Nota B&W (2012.0055492) Haarlemmermeer kiest voor JOGG aanpak
- Nota B&W (2013.0014912) Concept nota - Evaluatie Sportnota 'Haarlemmermeer in een beweeglijk perspectief
- Nota B&W (2012.0068182) Uitbreiding deelname Programma Sport en Bewegen in de Buurt

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Inwoners bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	842	674	3.674	3.674	3.674	3.674
	Lasten	13.691	14.459	18.753	20.168	20.117	20.102
	Saldo	-12.849	-13.785	-15.079	-16.494	-16.443	-16.428

Toelichting

Baten

In 2014 opent het Sportcomplex Koning Willem Alexander zijn deuren. Hiervoor ontvangen wij een jaarlijkse huursom van de exploitant van € 3.000.000.

Lasten

De opening van het Sportcomplex Koning Willem Alexander in 2014 zorgt voor in totaal € 4,5 mln. aan additionele lasten (kapitaallasten, exploitatiebijdrage, objectlasten en ureninzet). Tevens is sprake van toegenomen huurdersonderhoud van drie sportlocaties (Fanny Blankers Koen hal, Estafette en Sportcomplex Sporthoeve) van € 360.000 en een storting van € 340.000 in de voorziening ten behoeve van het meerjarig onderhoudsplan sportgebouwen. Hier tegenover staat een daling van de gecalculeerde rente van € 930.000 door de verlaging van de rekenrente van 5% naar 4%.

De lastenstijging in 2015 wordt veroorzaakt door additionele kapitaallasten voor het sportcomplex.

Beleidsdoel C: In Haarlemmermeer zijn voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Bewoners hechten steeds meer belang aan een gevarieerd aanbod van recreatievoorzieningen in en dichtbij de woonwijken. Zij hebben behoefte aan een recreatieve, multifunctionele leefomgeving om te wandelen, te fietsen, te sporten, te bewegen, zich te vermaken en elkaar te ontmoeten. We blijven ons derhalve inzetten voor:

- voldoende recreatiemogelijkheden dicht bij huis (speel-, sport- en ontmoetingsplekken, buurtparken),
- recreatiemogelijkheden in centrale openbare ruimten (wijkparken) en
- 'groene en blauwe' mogelijkheden in het buitengebied (groen- en recreatiegebieden).

In samenwerking met rijk en provincie zijn hiervoor in de afgelopen jaren langjarige programma's overeengekomen, mede in relatie tot de omvangrijke woningbouw/toename inwonertal in de afgelopen decennia, om in de achterstand die in het benodigde aanbod van recreatieruimte en recreatieve verbindingen is ontstaan, te voorzien. Met steun van en in samenwerking met de provincie richten wij ons de komende jaren op het terugbrengen van de achterstanden en tijdig plannen van nieuwe recreatieruimte bij toekomstige groei van het aantal inwoners.

Effectindicatoren	Bron	Metingen		Streefwaarden		
		2009	2012	2014	2015	2016
Waardering van inwoners over het recreatieaanbod. - (zeer) tevreden - neutraal	Bevolkings enquête		65% 30%	> 65%		> 65%
Waardering van inwoners over het evenementenaanbod. - (zeer) tevreden - neutraal	Bevolkings enquête		48% 45%	> 48%		> 48%
Percentage kinderen/jongeren dat gebruik maakt van de speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte	Jeugd omnibus*	72%	*		72%	
Percentage kinderen/jongeren dat tevreden is over de aantrekkelijkheid van de speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte	Jeugd omnibus*	37%	*		37%	

*De volgende jeugdombibus meting in 2015

Kengetallen*	Bron	Metingen 2012
Aantal ha recreatiegebied	Gemeente	850 ha 12 gebieden
Aantal bezoeken per jaar van belangrijkste recreatiegebieden - Haarlemmermeerse Bos - Toolenburgerplas - Groene Weelde	Telonderzoek gemeente, recreatieschap	1,2 mln. 1,4 mln. 0,7 mln.
Aantal grote en kleine evenementen	Vergunningenbestand gemeente	80
Aantal bezoeken enkele grote evenementen - Mysteryland - Concours Hippique - Meerlive - Meerjazz	Tellingen en schattingen gemeente/organisatoren	60.000 25.000 20.000 15.000

* Deze kengetallen zijn in deze programmabegroting voor het eerst opgenomen. Komende jaren worden trends zichtbaar.

Activiteiten

1. Uitwerken van de beleidsagenda actualisatie recreatiebeleid
2. Uitvoering werkzaamheden conform van de nota Actualisatie Evenementenbeleid (2011)
3. Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte
4. Het voorbereiden van de realisatie van de vier faseringen en beheer en exploitatie van Park21
5. Afronden van de uitvoering Raamplan Haarlemmeer Groen
6. Zorgen voor regulier beheer, onderhoud en toezicht in de gemeentelijke recreatiegebieden het Haarlemmermeerse Bos en de Toolenburger Plas
7. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude en samenwerking met andere recreatiegebiedsbeheerders in de gemeente zoals Staatsbosbeheer
8. Afronden van de overgenomen projecten en werkzaamheden van de stichting Mainport en Groen (in liquidatie)

Toelichting

Uitwerken van de beleidsagenda actualisatie recreatiebeleid

Eind 2013 bieden wij de raad een beleidsagenda aan waarin we o.a. ingaan op nieuwe (regionale) ontwikkelingen op het gebied van recreatie (en toerisme en leisure) en op de aanbevelingen van het rapport van de Rekenkamercommissie over 'Groot Groen'. Deze agenda bevat punten voor de actualisatie van het recreatiebeleid uit 2007.

Uitvoering geven aan de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte

Uitvoering geven aan de aanbeveling die mogelijk voortkomen uit de evaluatie van de nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte (najaar 2013) en zorgen voor regulier beheer, onderhoud en vervanging van de openbare speelvoorzieningen.

Afronden van de uitvoering Raamplan Haarlemmermeer groen

Dit betreft de onderstaande projecten:

- a. moduleprojecten (Boseilanden, Park Zwaanshoek-Noord, Park Zwanenburg)
- b. deelprojecten Mainport & Groen (Park Vijfhuizen, Stimuleringsprojecten en kwaliteitsimpuls)
- c. deelprojecten Groene AS (Badhoevedorp-zuid)

Afronden projecten stichting Mainport en Groen (in liquidatie)

Samen met de andere betrokken partijen is besloten uit het convenant Mainport en Groen te treden. Het besluit tot liquidatie van de stichting wordt najaar 2013 genomen worden. Wij nemen daarbij de nog lopende projecten en verplichtingen over en ontvangen daarvoor de beschikbare budgetten van de stichting Mainport en Groen.

Relevant beleid

- Raamplan Haarlemmermeer Groen (2000)
- Nota groen en recreatie in Haarlemmermeer (2007/158899)
- Nota Golfbeleid in Haarlemmermeer (BW 2007/151164)
- Kampeerbeleid gemeente Haarlemmermeer (2008/16635)
- Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte 2009-2013 (2009/52387)
- B&W Nota Heroverweging Haarlemmermeer Groen (2011/20042)
- Masterplan Park21 (2011/0011913)
- Kredietaanvraag en bevestiging kredieten Groenprojecten Haarlemmermeer Groen (2011.0010128)
- Actualisatie evenementenbeleid Haarlemmermeer 2011-2014 (2011.0024350)
- Park 21 Haalbaarheid, voortgang en kredietaanvraag (2012.0009999)
- Afronding PASO en kredietaanvraag projecten Mainport en Groen (2013.0030720)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: In Haarlemmermeer zijn voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren.	Baten	1.073	306	306	306	306	306
	Lasten	5.268	4.357	4.749	4.328	4.221	4.212
	Saldo	-4.195	-4.051	-4.443	-4.022	-3.915	-3.906

Toelichting

Lasten

Voor het voltooien van de Haarlemmermeer Groen is in het investeringsplan een investeringsprogramma vastgesteld. Deze investeringslasten worden jaarlijks direct ten laste van de exploitatie gebracht. De lasten van deze meerjarenbegroting bedragen voor 2014 € 517.000 en voor 2015 € 99.000. Vanaf 2014 wordt een jaarlijks gelijkblijvende afschrijving voor speelvoorzieningen opgevoerd van € 67.000.

Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is met ingang van 2014 het renteomslagpercentage verlaagd van 5% naar 4%. Hierdoor wordt in 2014 € 38.000 minder aan rentekosten toegerekend aan deze doelstelling.

De begroting 2014 is € 70.000 lager door de structurele bezuiniging 2de tranche ad € 30.000 en een eenmalige bijdrage in 2013 voor Nieuwjaarsnacht 2012 ad € 40.000.

Enkele projecten voor Haarlemmermeer Groen zijn nu in een stadium gekomen dat ze onder het reguliere beleidsterrein gaan vallen, hierdoor zijn vanaf 2014 de uitgaven verminderd met € 60.000.

Naast het structurele jaarlijks onderhoud Toolenburger plas is in 2014 éénmalig een extra bedrag geraamd van € 73.000 voor onder meer aanpassing van parkeervoorzieningen aan de noordzijde en aanleg van een kleine strandoever aan de oostzijde van de recreatieplas in verband met nieuwe woonwijk Toolenburg-Zuid.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cultuur, sport en recreatie							
Maatschappelijk doel: Inwoners voelen zich thuis en beschikken over voldoende mogelijkheden tot ontspanning en vrijetijdsbesteding en nemen deel aan culturele, sportieve en recreatieve activiteiten in de gemeente.	Baten	7.373	6.812	9.750	9.794	9.809	9.809
	Lasten	44.078	44.080	47.438	48.361	48.130	48.034
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-36.705	-37.268	-37.688	-38.567	-38.321	-38.225

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	Baten	5.457	5.832	5.770	5.814	5.829	5.829
	Lasten	25.119	25.265	23.937	23.864	23.792	23.720
	Saldo	-19.662	-19.433	-18.167	-18.050	-17.963	-17.891
Beleidsdoel B: Inwoners bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	842	674	3.674	3.674	3.674	3.674
	Lasten	13.691	14.459	18.753	20.168	20.117	20.102
	Saldo	-12.849	-13.785	-15.079	-16.494	-16.443	-16.428
Beleidsdoel C: In Haarlemmermeer zijn voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren.	Baten	1.073	306	306	306	306	306
	Lasten	5.268	4.357	4.749	4.328	4.221	4.212
	Saldo	-4.195	-4.051	-4.443	-4.022	-3.915	-3.906

Mobiliteit

Portefeuillehouder: Loggen

Lasten in €

17.297

% totale begroting

4,8%**Maatschappelijk doel:**

Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.

Wat willen wij bereiken?**Beleidsdoel A:**

Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en met het openbaar vervoer.

Beleidsdoel B:

De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Duurzaam Veilig inrichten van wegen
2. Schoolzones aanleggen
3. Aanpak blackspots
4. Verkeerseducatie

Activiteiten

1. Verbeteren regionale en lokale wegen
2. Openbaar Vervoersbeleid
3. Fietsbeleid
4. Uitwerken Parkeerbeleid

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

batens	0
lasten	1.615
saldo	-1.615
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	0%

Begroting 2014

batens	114
lasten	15.682
saldo	-15.568
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	4%

Mobiliteit

Maatschappelijk doel: Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.

Op 28 januari 2012 heeft de raad het *Deltaplan Bereikbaarheid* vastgesteld, het integrale beleidskader op het gebied van verkeer en vervoer. Hierin hebben wij aangegeven dat iedereen de ruimte moet krijgen zich vrij te bewegen, ongeacht voor welk vervoermiddel hij of zij kiest. Doorstroming dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn, uitgaande van het tijdstip en de situatie. Hierbij is verkeersveiligheid een belangrijke randvoorwaarde. Een bereikbaar Haarlemmermeer is van groot belang voor onze inwoners én onze bedrijven. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma geeft de aanzet voor de realisatie van een duurzaam en toekomstvast mobiliteitssysteem.

In algemene zin hebben we de volgende doelen voor ogen: goede lokale en regionale bereikbaarheid, optimale doorstroming, verbeteren van de verkeersstructuur en goede ontsluiting van de kernen, verdere ontwikkeling van een hoogwaardig openbaar vervoernetwerk binnen de regio en naar daarbuiten en het verbeteren van de verkeersveiligheid.

Kengetallen	Bron	Meest recente metingen			
		2009	2010	2011	2012
Aantal ernstige verkeersslachtoffers	ViaStat Online (BRON 1.0)	119*	56	32	34
Aantal dodelijke verkeersslachtoffers	ViaStat Online (BRON 1.0)	12	2	3	5

* Sinds 2009 is de registratiegraad van ongevallen sterk gedaald. Het dalen van de registratiegraad is een landelijk probleem, waardoor het werkelijke aantal ernstige verkeersslachtoffers per gemeente op dit moment onbekend is. Landelijk stijgt het aantal ernstige verkeersslachtoffers weer.

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en met het openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken en wat willen we daarvoor doen?

Wij streven naar een verkeersveiliger Haarlemmermeer, dus minder verkeersslachtoffers in onze gemeente. Hiertoe zetten wij in op drie pijlers die de basis vormen voor een verkeersveilige Haarlemmermeer: infrastructuur, educatie en handhaving.

'Duurzaam Veilig' is een landelijk toegepast concept waarbij de infrastructuur zodanig wordt ingericht dat de kans op ongevallen tot een minimum is gereduceerd. En mocht er toch een ongeval plaatsvinden dan is de ernst van de afloop beperkt. Wij willen al onze wegen Duurzaam Veilig inrichten. Bij een duurzame veilige infrastructuur baseren we ons op de wegcategoriseringskaart. Aan de wegcategorie zitten richtlijnen voor duurzame inrichting verbonden waarvan wij alleen in uitzonderlijke gevallen afwijken. Op een aantal locaties in Haarlemmermeer gebeuren opvallend veel slachtofferongevallen, dit zijn de zogenaamde black-spots. Door op deze locaties extra maatregelen te nemen bovenop de duurzame veilige inrichting kunnen toekomstige slachtoffers worden voorkomen.

Verkeersveilige infrastructuur rond scholen verdient extra aandacht. De leeftijd waarop kinderen zelfstandig naar school gaan is de laatste jaren sterk omhoog gegaan. Het is belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd deelnemen aan het verkeer. Hiermee wordt voorkomen dat ze op latere leeftijd veel

kwetsbaarder zijn door gebrek aan verkeerservaring. Een voorwaarde is dan wel dat het directe gebied rondom school veilig is.

Een verkeersveilige Haarlemmermeer is de verantwoordelijkheid van elke verkeersdeelnemer. Maar dan moeten deze verkeersdeelnemers daar wel de benodigde kennis, vaardigheden en motivatie voor hebben. Met 'permanente' verkeerseducatie willen we verkeersdeelnemers 'van driewieler tot rollator' opleiden zodat ze veilig aan het verkeer kunnen deelnemen. Het gaat daarbij zeker niet alleen om kennis van verkeersregels, maar vooral ook om risicobewustzijn en gedragsverandering. Wij streven ernaar om alle basisscholen het Haarlemmermeers Verkeersveiligheidslabel (HVL) te laten halen. Daarnaast is ons streven om alle middelbare scholen te laten participeren in het bromfietsproject en minimaal één ander verkeersveiligheidsproject.

Handhaving is een noodzakelijk onderdeel van het verbeteren van verkeersveiligheid en ligt voor het grootste deel op het bordje van de politie.

Om het verkeersveiligheidsbeleid uit te voeren is intensieve samenwerking met andere partijen. Dit zijn andere wegbeheerders (provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, Schiphol), Stadsregio Amsterdam, politie Kennemerland, Veilig Verkeer Nederland, Fietsersbond en schoolbegeleidingsdienst OnderwijsAdvies.

Effectindicatoren	Bron	Metingen				Streefwaarden				
		2009	2010	2011	2012	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal gerealiseerde schoolzones*	Eigen registratie	0	1/38	8/38	17/38	16/38	23/38	31/38	38/38	38/38
Aantal basisscholen met verkeersveiligheidslabel*	Eigen registratie	8/61	9/62	13/62	17/61	18/61	28/60	35/60	42/60	49/60

*In de meting van het aantal gerealiseerde schoolzones bleken de schoolzones aan de Deltaweg en Waddenweg als één schoolzone geteld te zijn. Dat gold ook voor de schoolzones aan de Ridderspoorstraat en Veldbloemstraat. In het totaal van 38 zijn ze echter als afzonderlijke schoolzones geteld, daarom zijn de metingen voor 2011 en 2012 aangepast.

**De meting van het aantal basisscholen met verkeersveiligheidslabel was in de programmabegroting 2013 niet goed weergegeven, daarom zijn de metingen voor 2009, 2010 en 2011 aangepast.

Voorheen werd ook het aantal blackspots opgevoerd als effectindicator. De registratiegraad is echter sterk afgenomen. Dit tast de betrouwbaarheid zodanig aan dat we deze effectindicator laten vervallen.

Activiteiten

1. Duurzaam Veilig inrichten van wegen
2. Schoolzones aanleggen
3. Aanpak blackspots
4. Verkeerseducatie

Toelichting

Duurzaam Veilig inrichten van wegen

Als onderdeel van het Deltaplan Bereikbaarheid is het wegcategoryeringplan 2004 vernieuwd. De Wegcategoryering 2011 bepaalt welke functie wegen moeten gaan krijgen en welke inrichting hierbij past. Wij maken een slag in het inrichten van onze woonwijken volgens de principes van Duurzaam Veilig. Hiertoe worden in de periode tot 2025 alle wegen Duurzaam Veilig ingericht. Waar het kan zoveel mogelijk in combinatie met regulier onderhoud, waar het nodig is trekken we de verkeersveilige inrichting vooruit in de tijd. In het Deltaplan Bereikbaarheid hebben wij gebieden aangegeven die op korte termijn (binnen 5 jaar) opnieuw ingericht moeten worden, omdat het ontbreken van een Duurzaam Veilige inrichting tot urgente problemen leidt. Om de maximale snelheid verder te ondersteunen, rouleren er 15 snelheidsdisplay 's (smiley's) op de ringdijk en 15 displays over de rest

van de gemeentelijke wegen. Met de smiley's worden weggebruikers direct geconfronteerd met hun gereden snelheid, wat (on)bewuste snelheidsovertredingen beperkt.

Schoolzones aanleggen

Wij zijn actief bezig om scholen te stimuleren zich in te zetten voor het verkeersveiligheidslabel. De inrichting van het gebied rond de school tot schoolzone is hierbij een stimulans. Door per jaar ca 7 schoolzones te realiseren, hebben eind 2015 alle scholen een schoolzone. In 2014 gaan wij een schoolzone aanleggen rond het Liesbos en Zandbos in Hoofddorp, , drie schoolzones rond alle Zwanenburgse scholen en twee schoolzones op nog onbekende locatie. De keuze voor de laatste twee locaties voor 2014 is afhankelijk van de inzet van de scholen op het gebied van verkeerseducatie.. Naast de standaard bebording en belijning, heeft iedere schoolzone maatwerk. De veilige en herkenbare loop- en fietsroutes rond de school komen echter in alle inrichtingen terug.

Aanpak blackspots

Wij nemen maatregelen om alle locaties op ons eigen wegennet waar veel slachtoffers vallen (blackspots) veiliger te maken. Op ongeveer een derde van de locaties zijn maatregelen genomen of gepland om de verkeersveiligheid te vergroten. Bijvoorbeeld door een nieuwe instelling van verkeerslichten, de aanleg van een rotonde of het plaatsen van knipperborden. De verwachting is dat deze locaties van de kaart verdwijnen, maar doordat registratie als blackspot betrekking heeft op het aantal ongevallen in de afgelopen vijf jaar duurt dit een aantal jaren. In het uitvoeringsprogramma van het Deltaplan Bereikbaarheid zijn projecten opgenomen om de laatste locaties de komende jaren aan te pakken. In 2014 gaan we bijvoorbeeld de fietsoversteken op de Westerdreef bij de Hugo de Vriesstraat en op de rotondes Operaweg-Venneperweg en Noorder-, Westerdreef- Lucas Bolstraat in Nieuw-Vennep en op rotonde Nieuweweg-Graan voor Visch in Hoofddorp veiliger maken.

Verkeerseducatie

Bij bieden een breed, en een voor scholen kosteloos, aanbod van verkeersveiligheidsprojecten. Variërend van informatieavonden voor ouders tot praktijklessen over veiligheid rond een vrachtwagen. Wij belonen basisscholen die verkeersveiligheid een vaste plaats geven in hun lesplan met een Haarlemmermeers Verkeersveiligheidslabel. Daarnaast organiseren wij samen met politie en VVN diverse verkeersveiligheidscampagnes om de volwassen weggebruikers te bereiken.

Verkeerscontroles verhogen de veiligheid op de weg aanzienlijk. De politie controleert daarom gericht op vijf speerpunten in het kader van verkeersveiligheid: rijden onder invloed van alcohol, rijden door rood licht, niet dragen van de autogordel, niet dragen van de helm en te hard rijden. In samenwerking met de politie geven wij ook onze aandachtspunten aan op het vlak van verkeersveiligheid. Een voorbeeld hiervan is de aanpak van overlast door bromfietzers, bijvoorbeeld in de directe woonomgeving.

Relevant beleid

- Collegeprogramma 2010-2014.
- Deltaplan Bereikbaarheid (B&W 2011/0048267, vastgesteld door Raad op 28-01-2012) met het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma
- Wegcategorisering 2011
- Brieven van B&W aan de raad (brief 10.0420893, brief 10.0422184, brief schoolzones)
- Regionaal Verkeer en Vervoersplan en OV-visie Stadsregio Amsterdam

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en met het openbaar vervoer.	Baten						
	Lasten	2.323	1.384	1.615	1.615	1.615	1.614
	Saldo	-2.323	-1.384	-1.615	-1.615	-1.615	-1.614

Toelichting

Lasten

De personele inzet bij verkeersveiligheid (€ 171.000) en handhaven parkeren (€ 68.000) is hoger. Dit wordt verklaard door hetgeen in het collegeprogramma is opgenomen over 'Blauw op straat.' Via het Uitvoeringsprogramma Integraal Veiligheidsbeleid 2013 is de formatie uitgebreid.

Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.

Wat willen we bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

In het Deltaplan Bereikbaarheid staan de uitgangspunten voor het Verkeer en vervoersbeleid. Naast aandacht voor de auto worden hierin het parkeerbeleid, fietsbeleid en de OV-visie nader uitgewerkt.

Onze uitgangspunten voor de auto en het wegennetwerk zijn:

- ruimte voor automobilititeit
- netwerk aan infrastructuur voor de (vracht) auto uitbreiden en verbeteren;
- bestaande knelpunten in het netwerk opgelost;
- infrastructuur ingepast

We realiseren en reserveren deze nieuwe, zorgvuldig ingepaste, infrastructuur, samen met onze partners bij onder meer provincie en stadsregio. Uitbreiding van capaciteit bepalen we op basis van de fasering van de ontwikkeling van de woon- en werklocaties. Autoverkeer leiden we over juiste en geschikte routes, waar mogelijk ontvlechten we doorgaand en bestemmingsverkeer. We zorgen dat bestaande knelpunten in het netwerk opgelost worden.

De gemeente exploiteert betaalde parkeerplaatsen, is bevoegd gezag voor parkeervergunningen en is verantwoordelijk voor het parkeertoezicht in de gemeente. Het parkeerbeleid heeft tot doel de bereikbaarheid van voorzieningen te bevorderen door het toepassen van geschikte parkeernormen voor de diverse woon- en werkgebieden, door het zorgen voor een acceptabele parkeerdruk (verhouding vraag en aanbod), en door het helder informeren over de parkeermogelijkheden (parkeerverwijzing). Naast bereikbaarheid bevorderen heeft het parkeerbeleid tot doel objectieve parkeeroverlast in woonwijken terug te dringen om de leefbaarheid te bevorderen: niet teveel blik op straat en geen ongewenst (illegaal) parkeergedrag.

Vanuit het Programma Duurzaamheid zijn er al 23 laadpalen (E-laad) in de openbare ruimte geplaatst. In samenwerking met MRA worden ongeveer 50 extra laadpalen mogelijk gemaakt.

De afgelopen decennia is in de gemeente Haarlemmermeer een behoorlijk compleet fietsnetwerk ontstaan. Alle belangrijke bestemmingen binnen de gemeente kunnen worden bereikt, nog slechts enkele schakels ontbreken. Het recreatieve netwerk kan verder uitgebreid worden. Daarnaast is in het lokale fietsnetwerk nog kwaliteitsverbetering mogelijk op het gebied van comfort, doorstroming,

stallen, verkeersveiligheid, verlichting en bewegwijzering. Goede fietsinfrastructuur zorgt voor een hoger fietsgebruik en dat zorgt per saldo voor een toename van de verkeersveiligheid.

Wij streven naar een kwalitatief goed aanbod van Openbaar Vervoer. Primair gaat het om een regionaal netwerk met focus op de woon-werk verbinding op middellange afstand. Een samenhangend netwerk waarin hoogwaardige busverbindingen aansluiten op de trein en metro die als ruggengraat van het regionale netwerk fungeren. Daartoe is een hoogfrequent aantal reismogelijkheden per uur en per richting een eerste vereiste. Tegelijkertijd moeten ook de kleinere kernen bereikbaar zijn met het vraagafhankelijke OV van de MeerOVBus (de nieuwe naam voor het OV deel van de Meertaxi).

Het OV-netwerk is gebaseerd op het systeem van corridors die belangrijke regionale bestemmingen en knooppunten met elkaar verbinden. Elk knooppunt heeft zijn eigen dynamiek bij voorbeeld Schiphol als internationaal knooppunt en Hoofddorp station als regionale knoop.

Ook de kwaliteit van het openbaar vervoer is van groot belang. Het systeem moet veilig, betrouwbaar, snel, begrijpelijk en betaalbaar zijn. Tevens zijn van belang de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de halte/het perron tot het overtuig (gelijkvloerse instap). De beschikbaarheid van actuele reisinformatie voorafgaand en tijdens de reis speelt een steeds essentiëlere rol in de mobiliteit o.a. bij een aaneenschakeling van verplaatsingen.

Activiteiten

In 2012 is het Deltaplan Bereikbaarheid en het bijhorende Uitvoeringsprogramma vastgesteld. In 2014 e.v. vindt de realisatie van hierin genoemde maatregelen plaats.

Uitvoeren van het Deltaplan Bereikbaarheid

1. Verbeteren regionale en lokale wegen
2. Openbaar Vervoersbeleid
3. Fietsbeleid
4. Uitwerken Parkeerbeleid

Toelichting

Verbeteren regionale en lokale wegen

Voor diverse regionale wegverbindingen werken we de komende jaren aan verbeteringen. We werken samen met Provincie's Noord- en Zuid-Holland en Stadsregio Amsterdam aan een planstudie voor de Duinpolderweg (N206-A4). In 2014 zal naar verwachting een definitief tracé worden gekozen.

De aansluitingen van de nieuwe N201 op de A4 komen begin 2014 gereed en zullen met de nieuwe Taurusavenue voor nieuwe toegangen voor Hoofddorp zorgen. Op meer lokaal niveau zal vanaf 2014 vindt realisatie plaats vinden van de verbinding tussen Spoorlaan en Zuiderdreef in Nieuw-Vennep. Ook de bewegwijzering voor het vrachtverkeer is een onderwerp waar in 2014 aan wordt gewerkt.

Openbaar vervoersbeleid

Om het aanbod en de kwaliteit van het OV blijvend te verbeteren en de keuzemogelijkheden te vergroten voeren wij door middel van voortdurend overleg met de diverse belanghebbende partijen (Stadsregio Amsterdam, Connexxion, NS, ProRail) onze invloed uit om onze doelstellingen te bereiken:

- Voor de Hoogwaardige Openbaar Vervoersverbinding (HOV) Bollenstreek-Schiphol vindt een planstudie plaats. En voor de gewenste HOV verbindingen Heemstede-Hoofddorp-Centrum-Schiphol en HOV Hoofddorp Zuid zullen verkenningen in 2014 gereed zijn. Van de HOV Schiphol Oost is de start van de aanleg gepland in 2014.
- Openbaar vervoerconcessie Amstelland-Meerlanden (bus):
Wij streven ernaar om vanaf 2015 het volgende gerealiseerd te hebben:

- Buslijnen in of door kernen met minimaal 1000 inwoners moeten op maandag t/m zaterdag overdag minimaal twee keer per uur rijden, en op maandag t/m vrijdag in de spitsuren minimaal 4 keer per uur.
- In het kader van een optimale bereikbaarheid van Schiphol, zowel voor werknemers als passagiers is een 24-uursbereikbaarheid met HOV 7 dagen per week noodzakelijk.
- **Treinbediening:**
 - Ons doel blijft een intercitybediening op station Hoofddorp, maar wij hebben geen beslissende bevoegdheid. De IC-bediening is vooral belangrijk voor de (directe) bereikbaarheid van Hoofddorp, Schiphol Zuid, -Zuidoost, -Oost en -Rijk.
 - Voor een optimale bediening van de corridor Hoofddorp – Amsterdam Centraal is minimaal een kwartiersfrequentie noodzakelijk.

Ad. 3 Fietsbeleid

We zetten in op de aanleg van ontbrekende schakels in het fietsnetwerk. Dit zijn verbindingen waar het op dit moment fysiek onmogelijk is om te fietsen.

Niet alleen het netwerk moet op orde zijn. Ook bijbehorende voorzieningen als fietsparkeren en bewegwijzering behoeven een kwaliteitsslag. Hiervoor onderzoeken we waar welke verbeteringen noodzakelijk zijn.

Op de drukst bereden verbindingen willen we snelfietsroutes. Dit zijn routes met een vrijliggend fietspad of fietsstraat, ruim gedimensioneerd, met asfalt, verlichting en ongelijkvloerse kruisingen of voorrang/prioriteit op gelijkvloerse kruispunten. Samen met de andere betrokken wegbeheerders gaan we deze routes ontwerpen.

Ad. 4 Uitwerken parkeerbeleid

Ons parkeerbeleid heeft als doel de bereikbaarheid van voorzieningen te bevorderen door het toepassen van geschikte parkeernormen voor diverse woon- en werkgebieden. Het zorgen voor een acceptabele parkeerdruk (verhouding vraag en aanbod), en het helder informeren over de parkeergelegenheden (parkeerverwijzing). Naast het bevorderen van de bereikbaarheid heeft het parkeerbeleid het doel objectieve parkeeroverlast terug te dringen om de leefbaarheid te bevorderen: niet te veel blik op straat (aanzicht) en geen ongewenst (illegaal) parkeergedrag.

In 2014 vindt onder meer de uitvoering plaats van de digitalisering van het systeem van verlening parkeerrecht en parkeerhandhaving (incl. toevoeging PIN-betaling)

Relevant beleid

- Collegeprogramma 2010-2014
- Deltaplan Bereikbaarheid (B&W 2011/0048267, vastgesteld door Raad op 28-01-2012) met het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma
- Wegcategorisering 2011
- Regionaal Verkeer en Vervoersplan en OV-visie Stadsregio Amsterdam
- Wet personenvervoer 2000 (Wp2000)
- Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz) en het daaruit voortvloeiende Besluit toegankelijkheid van het openbaar vervoer

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	Baten	184	114	114	114	114	114
	Lasten	4.616	14.742	15.682	9.289	4.860	4.538
	Saldo	-4.432	-14.628	-15.568	-9.175	-4.746	-4.424

Toelichting

Lasten

Er is een toename van kapitaallasten vanwege de uitvoering van projecten in het Deltaplan Bereikbaarheid voor € 700.000 en van € 380.000 door de oplevering van de parkeergarage Beukenhorst Zuid. De verlaging van de rekenrente van 5% naar 4% zorgt voor een daling van de gecalculerde rente €140.000. Dit levert een netto verhoging van € 940.000.

In 2015 en 2016 is sprake van een verlaging van respectievelijk € 6,3 miljoen en € 4,4 miljoen vanwege de afloop van projecten in Deltaplan Bereikbaarheid.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Mobiliteit							
Maatschappelijk doel: Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.	Baten	184	114	114	114	114	114
	Lasten	6.940	16.126	17.297	10.904	6.475	6.152
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-6.756	-16.012	-17.183	-10.790	-6.361	-6.038

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en met het openbaar vervoer.	Baten						
	Lasten	2.323	1.384	1.615	1.615	1.615	1.614
	Saldo	-2.323	-1.384	-1.615	-1.615	-1.615	-1.614
Beleidsdoel B: De doorstroming van alle vormen van vervoer en de bereikbaarheid van Haarlemmermeer dient op elk moment van de dag zo optimaal mogelijk te zijn.	Baten	184	114	114	114	114	114
	Lasten	4.616	14.742	15.682	9.289	4.860	4.538
	Saldo	-4.432	-14.628	-15.568	-9.175	-4.746	-4.424

Ruimtelijke ontwikkelingen

Portefeuillehouders: Loggen, Nobel, Nederstigt, Elzakalai

lasten in €

45.424

% totale begroting

12,6%

Maatschappelijk doel:

Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.

Wat willen wij bereiken?**Beleidsdoel A:**

Het ontwerp van de openbare ruimte is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.

Beleidsdoel B:

Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.

Beleidsdoel C:

Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het ontwerp.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Samen met Rijk en MRA werken aan een leefbare en duurzame regio
2. Uitvoering geven aan de vastgestelde structuurvisie voor Haarlemmermeer
3. Uitvoering geven aan de vastgestelde deelstructuurvisie voor Hoofddorp
4. Actueel houden van bestemmingsplannen
5. Digitaal beschikbaar stellen van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke producten
6. Toetsing van ruimtelijke onderbouwingen in het kader van WABO-aanvragen aan beleidsdocumenten

Activiteiten

1. Realiseren van woningbouwprojecten
2. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
3. Realiseren van recreatieve projecten

Activiteiten

1. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht
2. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

baten	306
lasten	4.123
saldo	-3.817
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	1%

Begroting 2014

baten	39.868
lasten	34.016
saldo	5.851
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	9%

Begroting 2014

baten	4.888
lasten	7.285
saldo	-2.397
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	2%

Ruimtelijke ontwikkelingen

Maatschappelijk doel: Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.

De gemeente bestaat uit 26 kernen waar meer dan 140.000 mensen wonen. Haarlemmermeer is een omvangrijk gebied van 18.500 hectare met een werelderfgoed monument in de vorm van de Geniedijk. Daarnaast is de gemeente gastvrouw van grote bedrijven, waaronder de nationale luchthaven, en heeft een omvangrijke infrastructuur, waaronder belangrijke verkeersaders en een drukke spoorlijn. Dit alles vraagt op het gebied van ruimtelijke ordening om een zorgvuldige afweging teneinde het welzijn en de welvaart van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten optimaal te behartigen. Daartoe biedt onder meer de Wet op de Ruimtelijke Ordening mogelijkheden om daarin bestuurlijk te sturen. Bekende instrumenten zijn structuurvisies en bestemmingsplannen.

Voor de gehele gemeente zijn er 59 actuele bestemmingsplannen die het ruimtelijke karakter van de omgeving borgen en ontwikkelingen daarmee in overeenstemming laten zijn. De Structuurvisie Haarlemmermeer biedt hiervoor de beleidsbasis. Dit instrument biedt ook de mogelijkheid om belanghebbenden financieel te laten bijdragen aan voorzieningen die van gemeentewege worden getroffen.

Met het actueel houden van de bestemmingsplannen wordt de ruimtelijk juridische basis gehandhaafd voor belangrijke voorwaarden die heden ten dage gelden voor een prettige, veilige en duurzame woon-, werk- en recreatieve omgeving waarin ook oog is voor economische ontwikkeling. In bestemmingsplannen zijn belangrijke rollen weggelegd voor paragrafen betreffende het milieu (natuur en landschappelijke waarden, geluid, bodem- en luchtkwaliteit en watercompensatie), verkeersaspecten, externe veiligheid, historische waarden en beleidsregels van andere overheden die het algemeen ruimtelijk belang beogen te waarborgen. Door zelf de uitvoering van ruimtelijke projecten ter hand te nemen geeft de gemeente actief invulling aan het realiseren van de ruimtelijke opgave waar de gemeente voor staat.

Kengetallen (in hectare)	Bron	2000	2003	2006	2008
Totale oppervlakte Haarlemmermeer	CBS statline	18.528	18.528	18.528	18.528
Vliegveld	CBS statline	588	609	649	669
Woonterrein	CBS statline	1.639	1.694	1.850	1.896
Bedrijventerrein	CBS statline	784	886	1.021	1.024
Agrarisch terrein	CBS statline	11.827	11.428	11.462	11.332

Bron: CBS 2008 meest recente gegevens

Beleidsdoel A: Het ontwerp van de openbare ruimte is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Context

Door het betrekken van inwoners bij grote ruimtelijke ontwikkelingen en het creëren van draagvlak bij direct belanghebbenden moeten ruimtelijke plannen voorzien in een stabiel evenwicht tussen diverse ruimtelijke spanningsvelden. Werken en wonen, wonen en recreëren, winkelen en wonen, uitgaan en wonen, vermaakbehoefte van diverse leeftijdscategorieën, alles moet in samenhang worden gebracht waarbij het welzijn in de afweging van het algemeen belang voorop staat. Een goed en gezond leefmilieu is daarbij een voorwaarde. Door monitoring in de vorm van onderzoek naar tevredenheid van de inwoners van wijken wordt de vinger aan de pols gehouden of de beleidsuitgangspunten voldoen.

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden		
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Percentage van het gemeentelijke oppervlak waarvoor een geldig en actueel bestemmingsplan bestaat	gemeente (GIS-systeem)	45%	50%	50%	100%	100%	100%

In 2013 is het gehele grondgebied van de gemeente belegd met geactualiseerde bestemmingsplannen (100% dekking). Vanuit de in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen actualiseringsplicht zullen de bestemmingsplannen actueel moeten blijven.

Activiteiten

1. Samen met Rijk en MRA werken aan een leefbare en duurzame regio
2. Uitvoering geven aan de vastgestelde structuurvisie voor Haarlemmermeer
3. Uitvoering geven aan de vastgestelde deelstructuurvisie voor Hoofddorp
4. Actueel houden van bestemmingsplannen
5. Digitaal beschikbaar stellen van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke producten
6. Toetsing van ruimtelijke onderbouwingen in het kader van WABO-aanvragen aan beleidsdocumenten

Toelichting

1. *Samen met Rijk en MRA werken aan een leefbare en duurzame regio.*

SMASH is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het ministerie van Infrastructuur & Milieu aangekondigd als rijks (deel)structuurvisie voor de Schipholregio. Het belang van SMASH is een gezamenlijke visie van rijk, regio en sector op het zuidwestelijke deel van de Metropoolregio met als doel het versterken van het internationaal vestigingsmilieu. Vanuit deze visie wordt een gezamenlijke, niet vrijblijvende, uitvoeringsagenda opgesteld.

Haarlemmermeer participeert zowel bestuurlijk als ambtelijk. De inbreng van Haarlemmermeer in het SMASH proces richt zich op het positioneren en agenderen van de Haarlemmermeerse belangen en standpunten in het gebied van de Schipholregio. De Structuurvisie Haarlemmermeer 2030, de deelstructuurvisie Hoofddorp en het Deltaplan Bereikbaarheid vormen hierbij belangrijke input.

2. *Uitvoering geven aan de vastgestelde structuurvisie voor Haarlemmermeer*

De Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 is in oktober 2012 vastgesteld en vormt het kader voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente en zal als zodanig in- en extern worden uitgedragen. De Structuurvisie wordt ingebracht in beleidsbepalende externe kaders, b.v. MRA, G32, Stadsregio en in Rijkstrajecten zoals het MIRT en in SMASH (Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer).

In de Structuurvisie staan verschillende uitwerkingen aangegeven zoals bijv. de ontwikkeling van de Dubbeldorpen, ontwikkeling van het Knooppuntenbeleid, ontwikkeling Ruimtelijke Kaders en uitwerking ontwikkelingsstrategie. In 2013 is een eerste uitwerkingsprogramma inclusief communicatiestrategie door de gemeenteraad vastgesteld. In het uitwerkingsprogramma wordt ook de verbinding gelegd met andere beleidstrajecten zoals herstructurering en transformatie van bedrijven en kantorengebieden en Ontwikkeling nieuw agrarisch beleid.

3. *Uitvoering geven aan de vastgestelde deelstructuurvisie voor Hoofddorp.*

In 2013 zal het ontwerp van de deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 door de gemeenteraad worden vastgesteld. Vervolgens zal een uitwerkingsprogramma in deelgebieden worden opgesteld, waarbij

het gebied station-centrum in samenhang met de aanpak van leegstaande kantoren in Beukenhorst prioriteit heeft.

4. Actueel houden van bestemmingsplannen

In 2013 is geheel Haarlemmermeer op grond van de actualiseringsplicht vanuit de Wet ruimtelijke ordening belegd met actuele bestemmingsplannen en hiermee voorzien van een actueel ruimtelijk juridisch kader. Daarnaast zijn hiermee de voorwaarden verzekerd voor het handhaven van een goede, veilige en duurzame woon- en werkomgeving én het toetsen van nieuwe ontwikkelingen. Vanuit de eerder genoemde actualiseringsplicht zullen deze bestemmingsplannen actueel gehouden moeten worden, rekening houdend met de tienjarige looptijd van een bestemmingsplan. In dit kader zullen in 2014 in weer bestemmingsplannen ter vaststelling worden aangeboden.

5. Digitaal beschikbaar stellen van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke producten.

Sinds 1 januari 2010 zijn overheden op grond van de Wet ruimtelijke ordening verplicht om nieuwe ruimtelijke plannen volgens wettelijke standaarden digitaal op te stellen. Doel hiervan is om ruimtelijke informatie gemakkelijker toegankelijk te maken en te delen. Via de website van Ruimtelijkeplannen.nl worden de plannen toegankelijk. Alle ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, structuurvisies en algemene regels die afkomstig zijn van gemeenten, provincies en het rijk, zullen via deze website voor iedereen beschikbaar komen. Haarlemmermeer voldoet aan het criterium dat bestemmingsplannen en andere ruimtelijke producten digitaal beschikbaar gesteld worden

6. Toetsing van ruimtelijke onderbouwingen in het kader van WABO-aanvragen aan beleidsdocumenten

In 2014 zullen naar verwachting 20 tot 30 Wabo-aanvragen worden beoordeeld en afgehandeld die strijdig zijn met de vigerende bestemmingsplannen. De aanvrager motiveert in de ruimtelijke onderbouwing, die onderdeel uitmaakt van de Wabo-aanvraag, waarom kan worden afgeweken van het bestemmingsplan. De aangeleverde ruimtelijke onderbouwingen worden getoetst/beoordeeld aan beleid en wet- en regelgeving. Een positieve beoordeling zal worden opgenomen in een positief ruimtelijk advies die de basis vormt voor het nemen van een afwijkingsbesluit en het verlenen van een Wabo-vergunning. Naast het beoordelen en afhandelen van Wabo-aanvragen, zullen in 2014 naar verwachting 15 tot 25 Wabo-vooroverleggen worden gevoerd op basis van strijdigheid met de vigerende bestemmingsplannen.

Relevant beleid

- Plan van aanpak en kredietaanvraag invoering nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (2008)
- Structuurvisie Haarlemmermeer
- Deelstructuurvisie Hoofddorp
- Deltaplan Bereikbaarheid
- Wet/Besluit Ruimtelijke Ordening
- Platform bedrijven en kantoren (Plabeka II)
- Uitvoeringsprogramma Ruimte voor Duurzaamheid

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Het ontwerp van de openbare ruimte is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	618	356	306	306	306	306
	Lasten	5.115	4.919	4.123	4.100	4.100	4.100
	Saldo	-4.497	-4.563	-3.817	-3.794	-3.794	-3.794

Toelichting

Lasten

In de Voorjaarsrapportage 2012 is voor 2013 een budget van € 50.000 beschikbaar gesteld voor begeleidingskosten van de voorbereiding voor de aanleg van de 380 kV elektriciteitsvoorziening. Het budget is in 2014 niet meer beschikbaar

In de periode 2008 t/m 2013 is incidenteel budget beschikbaar gesteld om structuurvisies te maken en alle bestemmingsplannen actueel te maken. Dit budget is in 2014 niet meer beschikbaar. Daarnaast vindt in 2014 een verschuiving tussen programma's plaats in de verantwoording van werkzaamheden. Hierdoor vindt de verantwoording van de bijhorende uren plaats op de programma's waar de werkzaamheden daadwerkelijk betrekking op hebben, de werkzaamheden veranderen echter niet. Dit leidt tot lagere lasten van € 576.000 op deze doelstelling ten opzichte van 2013.

Bij de omgevingsvergunningen voor planologische afwijkingen is er vanaf 2014 een kostendekkend tarief. Het is gebleken dat er teveel kosten aan dit onderdeel werden toegerekend en vanaf dat jaar is dit met € 170.000 verlaagd.

Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Context

De gemeente Haarlemmermeer staat nog steeds voor een grote ruimtelijke opgave. In de structuurvisie Haarlemmermeer wordt onder meer uitgegaan van binnenstedelijke woningbouwopgaven in Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Badhoevedorp. Ook de uitbreiding van Hoofddorp aan de zuidzijde, met Tudorpark, Zuidrand en Sportpark Toolenburg, is een grote ontwikkelopgave. Ten slotte zijn we de mogelijkheden aan het onderzoeken van woningbouw in Haarlemmermeer West.

Ook zijn er andere grote projecten zoals de omlegging A9 Badhoevedorp, de ontwikkeling van de A4 zone West en de ontwikkeling van Park 21. Hoewel de ruimtelijke uitdaging groot is, noopt de economische realiteit de gemeente wel tot het besef dat de afzet en productie mogelijk in een ander tempo verloopt dan de gemeente de afgelopen periode met de Vinex-locaties gewend was.

Activiteiten

1. Realiseren van woningbouwprojecten
2. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
3. Realiseren van recreatieve projecten

Toelichting

1. Realiseren van woningbouwprojecten

In de gemeente wordt een groot aantal projecten gerealiseerd: Tudorpark Hoofddorp, Jansoniusterrein Hoofddorp, Nieuwe Kom Nieuw-Vennep, Noordrand Nieuw-Vennep, Boseilanden en nog een scala aan meer kleinschalige projecten. Daarnaast werken we aan de planontwikkeling van toekomstige projecten als Hoofddorp Zuidrand, Sportpark Toolenburg, Badhoevedorp. (Zie ook programma Wonen).

2. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen

De realisatie van kantoren- en bedrijventerreinen staat gezien de economische realiteit in een ander licht dan voorgaande jaren. Dankzij goede afspraken in Plabeka-verband (Platform Bedrijven en Kantoren Metropoolregio Amsterdam) zijn wij in staat te sturen op de fasering van de programmering

van kantoren- en bedrijventerreinen. Projecten zijn onder andere Beukenhorst Zuid, A4 Zone West, De President 1.1, De Liede en Nieuw-Vennep Zuid. (Zie verder programma Economische Zaken).

3. Realiseren van groen- en recreatieprojecten

Om tegemoet te komen aan de behoefte tot recreëren zet de gemeente in op de realisatie van nieuwe recreatiemogelijkheden als Park21 en groenprojecten volgend uit het raamplan Haarlemmermeer Groen. (Zie programma Cultuur, Sport en Recreatie).

Prestatie-indicatoren	Aantal
Te realiseren woningbouwprojecten	32
Te realiseren kantoren- en bedrijventerreinen	52
Te realiseren recreatieve projecten	9

Bron: Bestuurlijke Voortgangsrapportages Wonen 2012 en Kantoren & Bedrijven 2012.

Van de 32 woningbouwprojecten zijn er 12 in ontwikkeling en 20 in voorbereiding. Van de 52 te realiseren kantoren- en bedrijventerreinen zijn 43 bedrijventerreinen en 9 kantorenterreinen. De terreinen die nog in planvorming zitten, zijn niet opgenomen in de tabel. Er zijn drie groenprojecten in uitvoering, zes in voorbereiding (Park21 is zowel in uitvoering als in voorbereiding).

Gedetailleerde informatie staat in de Bestuurlijke Voortgangsrapportages Wonen en Kantoren & Bedrijven in het MPG 2013 en raadsvoorstel Kredietaanvraag en bevestiging kredieten Groenprojecten Haarlemmermeer Groen (2011.0010128).

Relevant beleid

Het huidige grondbeleid in de gemeente Haarlemmermeer wordt vorm gegeven middels de volgende nota's:

- Verordening grondzaken 2006
- Nota strategisch grondbeleid 2011-2015
- Grondprijzennota 2013 (wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld)
- (tussentijds) Meerjarenperspectief grondzaken (t)MPG 01-07-2012 en 01-01-2013
- Nota reserve grondzaken 2008
- Reserve ruimtelijke investeringen Haarlemmermeer (reserve RIH) 2010
- Nota vaststellen waardering strategische gronden 2011
- Raadsvoorstel Strategische grondvoorraad 2013

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	Baten	75.233	66.836	39.868	43.197	43.030	31.247
	Lasten	102.847	68.674	34.016	36.290	32.205	27.084
	Saldo	-27.614	-1.838	5.852	6.907	10.825	4.163

Toelichting

Baten

Het resultaat van de grondexploitatie is samengesteld uit het resultaat op erfpachtgronden, bouwgrondexploitatie en resultaat grondzaken. De baten zijn € 26,4 miljoen lager. Dit nadeel is als volgt te verklaren:

- Door een afname van de verkoop van gronden in 2014 ten opzichte van 2013 nemen de inkomsten met € 15,5 miljoen af.
- Als gevolg van fasering in de uitvoering van projecten wordt € 15,3 miljoen minder onderhanden werk aan de balans toegevoegd, hetgeen een lagere bate in de exploitatie inhoudt.
- De verwachtte winst is € 4,4 miljoen hoger in 2014 dan voor 2013 is begroot. Dit wordt veroorzaakt door de verwachting dat in 2014 op een aantal grondexploitaties winstgevend verkopen zullen plaatsvinden. Nadere informatie is terug te vinden in het Meerjarenperspectief Grondzaken 01-01-2013.

Lasten

De lasten uit hoofde van de grondexploitatie zijn in 2014 € 32,4 miljoen lager dan in 2013. De verklaring van dit voordeel bestaat uit de volgende onderdelen:

- Als gevolg van een gefaseerde uitvoering van de projecten zijn de projectkosten € 31,4 miljoen lager.
- In 2012 is de eenmalige afkoopsom voor de aanpassing van de Zuidtangent bij de aanleg van de N201, ad € 1,1 miljoen, begroot. Deze afkoopsom is in 2012 niet uitgegeven en daarom doorgeschoven naar 2013. Dit betreft een incidentele post.
- De dotatie aan de voorziening toekomstige verliezen is per saldo € 0,3 miljoen lager dan in 2013. Dit is met name een als gevolg van een verlaging van de rekenrente van 5% naar 4%.
- In 2013 is een incidenteel bedrag van € 150.000 begroot ter dekking van de proceskosten voor ACT. Dit veroorzaakt lagere lasten in 2014.
- In 2013 was een baat bij de lasten begroot uit de onderhanden werken, deze is in 2014 gecorrigeerd waardoor een nadeel ontstaat van € 0,6 miljoen.

Als gevolg van de economische crisis en fasering van projecten nemen in de periode 2015-2017 de uitgaven volgens de prognose terug tot een niveau van net boven de € 20 miljoen in 2017. Die zelfde lijn zien we bij de inkomsten uit grondverkoop. Ook hier verwijzen we naar de Meerjarenperspectief Grondzaken 01-01-2013 voor nadere informatie.

Het Programma Ruimte voor Duurzaamheid wordt in 2013 gedekt uit het bij de jaarstukken 2012 overgehevelde projectbudget van € 1,7 miljoen. Omdat dit een projectbudget betreft (conform het besluit bij de Najaarsrapportage 2011) is het budget voor 2014 nog niet opgenomen, dit zal bestaan uit het restant van 2013. De hier geraamde kapitaallasten, voortvloeiend uit de investeringen vanuit het programma Ruimte voor Duurzaamheid, worden in het betreffende dienstjaar op de functionele plaatsen (wegen, openbare verlichting, verkeerslichten, onderhoud gebouwen etc.) verantwoord.

Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het ontwerp.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Context

Op grond van bindende bestemmingsplannen kunnen omgevingsvergunningen worden afgegeven voor de onderdelen bouw- en gebruik. Hierdoor kan daadwerkelijk tot realisatie van de in ruimtelijke plannen opgenomen inrichting gekomen worden. Daarnaast bieden de bestemmingsplannen ook de basis om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan en handhavend op te treden.

Effectindicatoren	Bron	Metingen				Streefwaarden		
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Percentage aanvragen omgevingsvergunningen die binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld	Gemeente	99%	98%	98%	97%	97%	97%	97%

Het bewust fictief verlenen van omgevingsvergunningen wordt in Haarlemmermeer niet toegepast. Er wordt altijd gestreefd naar een tijdige afhandeling.

Activiteiten

1. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht
2. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken

Toelichting

1. *Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht.*

Voor 2014 zal in ieder geval alle nieuwbouw programmatisch gecontroleerd worden. De verwachting is dat er ongeveer 800 omgevingsvergunningen met een bouwcomponent verleend worden. De omgevingsdienst NZKG controleert de utiliteitsbouw en de grote infrastructurele werken voor de gemeente Haarlemmermeer. Alle klachten worden binnen 8 weken afgehandeld.

2. *Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken.*

Op basis van klachten en milieucontroles worden onderzoeken en zo nodig handhavingprocedures uitgevoerd met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met het bepaalde in de bestemmingsplannen. Tevens worden inventarisatieonderzoeken uitgevoerd naar het feitelijk gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van nieuw te ontwerpen bestemmingsplannen.

Relevant beleid

- Woningwet
- Wet Ruimtelijke Ordening
- WABO

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het ontwerp.	Baten	4.462	4.888	4.888	4.888	4.888	4.888
	Lasten	6.264	7.370	7.285	7.327	7.347	7.347
	Saldo	-1.802	-2.482	-2.397	-2.439	-2.459	-2.459

Toelichting

Lasten

Door een aanpassing in de toerekening van de personele kosten is in 2014 per saldo € 161.000 minder toegerekend aan het onderdeel bouwhandhaving. Dit bedrag is over diverse andere doelstellingen verdeeld.

In 2014 is incidenteel € 70.000 extra beschikbaar bij het onderdeel bouwhandhaving voor de overgang naar de omgevingsdienst.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ruimtelijke ontwikkelingen							
Maatschappelijk doel: Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.	Baten	80.313	72.081	45.062	48.391	48.225	36.441
	Lasten	114.226	80.963	45.424	47.716	43.652	38.531
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-33.913	-8.882	-362	675	4.573	-2.090

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Het ontwerp van de openbare ruimte is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	618	356	306	306	306	306
	Lasten	5.115	4.919	4.123	4.100	4.100	4.100
	Saldo	-4.497	-4.563	-3.817	-3.794	-3.794	-3.794
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	Baten	75.233	66.836	39.868	43.197	43.030	31.247
	Lasten	102.847	68.674	34.016	36.290	32.205	27.084
	Saldo	-27.614	-1.838	5.852	6.907	10.825	4.163
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het ontwerp.	Baten	4.462	4.888	4.888	4.888	4.888	4.888
	Lasten	6.264	7.370	7.285	7.327	7.347	7.347
	Saldo	-1.802	-2.482	-2.397	-2.439	-2.459	-2.459

Wonen

Portefuillehouders: Nobel, Elzakalai

lasten in €

3.598

% totale begroting

1,0%**Maatschappelijk doel:**

Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in

Wat willen wij bereiken?**Beleidsdoel A:**

Er is voldoende aanbod van woningen, met voldoende differentiatie in het aanbod voor verschillende doelgroepen, met bijzondere aandacht voor lagere inkomensgroepen, starters en jongeren.

Beleidsdoel B:

Het leveren van de kaders voor de toewijzing van woningen aan verschillende doelgroepen, binnen regionale afspraken, waarbij een zo goed mogelijke match tussen vraag en aanbod wordt bereikt.

Beleidsdoel C:

Nieuwe en bestaande woonmilieus sluiten goed aan bij de (veranderende) behoeftes van de inwoners.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Zorgen dat gemeentebreed de nieuwbouwprogrammering voldoet aan de 30:10:60 doelstelling
2. Het bij de corporaties initiëren van projecten met innovatieve financieringsmodellen
3. Monitoren (koop) woningmarkt
4. Het verstrekken van startersleningen bij zowel de bestaande woningen als bij de nieuw te bouwen starterswoningen

Activiteiten

1. Monitoren toewijzingsprocessen en labelen zorgwoningen
2. Invulling lokale beleidsvrijheid bij de woonruimteverdeling in de sociale huursector
3. Afspraken over toewijzing van vrijkomende huurwoningen aan jongeren, ouderen en kwetsbare groepen in de vorm van prestatieafspraken met corporaties
4. Uitvoering taakstelling vluchtelingen
5. Gemeenschappelijk aanpak onrechtmatige bewoning in de sociale huursector

Activiteiten

1. Uitvoering Ontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014
2. Uitvoering prestatieafspraken Ymere inzake de duurzaamheid.

Wat mag het kosten?

Begroting 2014		Begroting 2014		Begroting 2014	
baten	20	baten	178	baten	0
lasten	1.309	lasten	1.962	lasten	328
saldo	-1.289	saldo	-1.784	saldo	-328
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	0%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013	1%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013	0%

Wonen

Maatschappelijk doel: Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.

We spelen in op zowel de ontwikkelingen op de woningmarkt op zich als de maatregelen die op rijksniveau met betrekking tot het woondossier genomen zijn.

Begin 2013 is in aanvulling op het Lenteakkoord en het Regeerakkoord het zogenaamde 'Woonakkoord' gesloten tussen een aantal politieke partijen. De maatregelen die daar uit voortkomen, hebben betrekking op zowel de koop- als op de huurmarkt.

De hypotheekrenteaftrek wordt in beperkte mate aangepast, maar het volledig aflossen van een hypotheek binnen 30 jaar wordt de norm. De 50%-bijdrage van het Rijk aan de startersleningen is verhoogd van € 20 miljoen naar € 50 miljoen. Tot dat budget uitgeput is – naar verwachting medio 2014 - zullen de startersleningen daarmee ons de helft minder kosten.

Woningcorporaties gaan meebetalen aan een verhuurdersheffing van in totaal jaarlijks € 1,7 miljard euro. Dit is bedoeld om bij te dragen aan de kosten van de huurtoeslag. Woningcorporaties mogen de huren per 1 juli 2013 met 4% verhogen, fors hoger dan het inflatievolgende beleid van de voorgaande kabinetten. Huurders met een midden- en hoger inkomen krijgen respectievelijk een verhoging van 4,5% en 6%.

Nog niet duidelijk is wat de uitwerking is van de zinsnede uit het regeerakkoord 'Woningcorporaties komen onder directe aansturing van de gemeente' en wat de definiëring van de kerntaken van de corporaties zal inhouden.

Op de woningmarkt blijft de trend van dalende huizenprijzen voortzetten: prijzen dalen al enige tijd zo'n 7% op jaarbasis. Ten opzichte van de piek in augustus 2008 is de huizenprijs in reële termen al bijna 30% gedaald. Tegelijkertijd blijft de druk op de sociale huurwoningmarkt onverminderd groot, evenals de vraag naar huurwoningen voor middeninkomens (huurprijs hoger dan € 681 bij een inkomen van € 34.000 of meer). Voor nieuwbouw zijn beleggers en pensioenfondsen nadrukkelijker in beeld gekomen nu de financieringsmogelijkheden van ontwikkelaars en corporaties beperkt zijn.

Kengetallen	Bron	2009	2010	2011	2012
Aantal woningen*	CBS statline t/m 2011, 2012: BAG en woningcorporaties	57.059	57.265	57.527	57.453
Koopwoningen		36.824	36.817	37.078	37.300
Huurwoningen		20.043	20.297	20.298	20.153
- waarvan corporatiebezit		13.824	13.564	13.500	13.400
Type verhuizingen	GBA				
Starters		673	695	707	712
Doorstromers		858	827	1151	866
Vestigers		1.489	1.472	1404	1409

* Het totaal aantal woningen laat een kleine afwijking zien ten opzichte van de optelling

Beleidsdoel A: Er is voldoende aanbod van woningen, met voldoende differentiatie in het aanbod voor verschillende doelgroepen, met bijzondere aandacht voor lagere inkomensgroepen, starters en jongeren.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Nieuwbouwwontwikkelingen komen moeizaam van de grond en nieuwbouw zal gedoseerd op de markt moeten komen. Daarbij wordt ingezet op een goede mix tussen koop en huur, goedkoop en duur en kwalitatief goede woningen die van toegevoegde waarde zijn voor de Haarlemmermeerse woonmilieus. Voor de starters zetten we het instrument van de startersleningen in.

Met betrekking tot de sociale sector zijn met Ymere prestatieafspraken gemaakt over het terughoudend liberaliseren en verkopen van sociale huurwoningen in kleine kernen, inzetten op huurwoningen voor huishoudens met een modaal inkomen en het toewijzen van voldoende woningen aan bijzondere doelgroepen.

Kengetallen	Bron	2009	2010	2011	2012
Aantal nieuwe woningen	CBSstatline, BAG (2012)	304	223	265	311
Aantal nieuwe woningen koopsector	CBSstatline, BAG (2012)	212	190	264	281
Aantal nieuwe sociale huurwoningen	CBSstatline, BAG (2012)	92	33	1	30

Activiteiten

1. Zorgen dat gemeentebreed de nieuwbouwprogrammering voldoet aan de 30:10:60 doelstelling
2. Het bij de corporaties initiëren van projecten met innovatieve financieringsmodellen
3. Monitoren (koop) woningmarkt
4. Het verstrekken van startersleningen bij zowel de bestaande woningen als bij de nieuw te bouwen starterswoningen

Relevant beleid

- Woonvisie 2012-2015 bevat het kader van ons gemeentelijk woonbeleid(2011.0048213)
- Uitvoeringsprogramma Woonvisie 2012-2015
- Ontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014 (2010.0005823)
- Nota Geboden Toegang
- Wmo-beleidsplan "Meer doen aan meedoen" (2008/2855); zie ook programma 4
- Woonvisie van het Rijk voor de periode 2012-2015

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Er is voldoende aanbod van woningen, met voldoende differentiatie in het aanbod voor verschillende doelgroepen, met bijzondere aandacht voor lagere inkomensgroepen, starters en jongeren.	Baten	1.277	20	20	20	20	20
	Lasten	589	2.984	1.309	80	80	80
	Saldo	688	-2.964	-1.289	-60	-60	-60

Toelichting

Lasten

Op basis van het bestedingsplan zijn de uitgaven uit de bestemmingsreserve BLS (Besluit Locatiegebonden Subsidies) begroot. Ten opzichte van 2013 zijn er in 2014 minder projecten die van start gaan waardoor voor € 1.675.000 minder bestedingen zijn.

Beleidsdoel B: Het leveren van de kaders voor de toewijzing van woningen aan verschillende doelgroepen, binnen regionale afspraken, waarbij een zo goed mogelijke match tussen vraag en aanbod wordt bereikt.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Het aantal vrijkomende sociale huurwoningen is de afgelopen jaren aanmerkelijk afgenomen. Desondanks spannen wij ons samen met Ymere in om dit zo weinig mogelijk ten koste te laten gaan van bijzondere doelgroepen. In de prestatieafspraken is overeengekomen dat Ymere en de instellingen zoveel mogelijk onderling afspraken maken over een goede woonruimtebemiddeling en instroom naar de sociale huursector.

In 2013 is gestart met het toewijzen van woningen op basis van loting. Ongeveer 20% van de vrijkomende woningen, met name de woningen geschikt voor jongeren en spoedzoekers, kent daardoor geen wachtlijst meer. Starters, jongeren en woningzoekenden die nog maar kort staan ingeschreven bij WoningNet, maar toch kans willen maken op een woning, worden hierdoor passender bediend.

Gezien de grote druk op de woningmarkt in de sociale huursector wordt intensief met de woningcorporaties DUWO en Ymere samengewerkt om onrechtmatige bewoning aan te pakken.

Kengetal	Bron	Metingen		
Aantal toegewezen woningen (sociale + vrije sector)	Monitor prestatieafspraken Ymere	704 (2010)	742 (2011)	668 (2012)

Activiteiten

1. Monitoren toewijzingsprocessen en labelen zorgwoningen
2. Invulling lokale beleidsvrijheid bij de woonruimteverdeling in de sociale huursector
3. Afspraken over toewijzing van vrijkomende huurwoningen aan jongeren, ouderen en kwetsbare groepen in de vorm van prestatieafspraken met corporaties
4. Uitvoering taakstelling vluchtelingen
5. Gemeenschappelijk aanpak onrechtmatige bewoning in de sociale huursector

Relevant beleid

- Woonvisie 2012-2015 (2011.0048213)
- Uitvoeringsprogramma Woonvisie 2012-2015
- Prestatieafspraken met Ymere en Woonzorg Nederland
- Convenant woningtoewijzing Stadsregio

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Het leveren van de kaders voor de toewijzing van woningen aan verschillende doelgroepen, binnen regionale afspraken, waarbij een zo goed mogelijke match tussen vraag en aanbod wordt bereikt.	Baten	178	178	178	178	178	178
	Lasten	1.667	2.029	1.962	1.962	2.177	2.177
	Saldo	-1.489	-1.851	-1.784	-1.784	-1.999	-1.999

Toelichting

Lasten

Vanaf 2016 stijgen de lasten met € 215.000 omdat de dekking uit de voorziening Rentederiving startersleningen wegvalt.

Beleidsdoel C: Nieuwe en bestaande woonmilieus sluiten goed aan bij de (veranderende) behoeftes van de inwoners.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Met betrekking tot de kwaliteitsaspecten van woningen en woonomgeving zijn met Ymere nieuwe prestatieafspraken gemaakt over investeringen in duurzaamheid. Zo worden enkele honderden woningen na grootschalig onderhoud opgewaarderd, waardoor ook de energielasten van de huurder zullen dalen.

In het kader van het ontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014 is Ymere in Bornholm-Noordoost gestart met de asbestsanering in hun woningbezit .

In samenhang daarmee bieden wij de particuliere eigenaren een goedkope lening om daarmee de asbestsanering in hun eigen woningen te kunnen financieren. Tevens zal de buitenruimte van Korsholm worden opgeknapt.

Activiteiten

1. Uitvoering Ontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014
2. Uitvoering prestatieafspraken Ymere inzake de duurzaamheid

Relevant beleid

- Ontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014
- Prestatieafspraken met Ymere
- Vastgesteld duurzaamheidsbeleid voor de bestaande woningen

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: Nieuwe en bestaande woonmilieus sluiten goed aan bij de (veranderende) behoeftes van de inwoners.	Baten						
	Lasten	369	315	328	326	325	322
	Saldo	-369	-315	-328	-326	-325	-322

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wonen							
Maatschappelijk doel: Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.	Baten	1.454	198	198	198	198	198
	Lasten	2.625	5.327	3.598	2.367	2.581	2.578
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-1.171	-5.129	-3.400	-2.169	-2.383	-2.380

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Er is voldoende aanbod van woningen, met voldoende differentiatie in het aanbod voor verschillende doelgroepen, met bijzondere aandacht voor lagere inkomensgroepen, starters en jongeren.	Baten	1.277	20	20	20	20	20
	Lasten	589	2.984	1.309	80	80	80
	Saldo	688	-2.964	-1.289	-60	-60	-60
Beleidsdoel B: Het leveren van de kaders voor de toewijzing van woningen aan verschillende doelgroepen, binnen regionale afspraken, waarbij een zo goed mogelijke match tussen vraag en aanbod wordt bereikt.	Baten	178	178	178	178	178	178
	Lasten	1.667	2.029	1.962	1.962	2.177	2.177
	Saldo	-1.489	-1.851	-1.784	-1.784	-1.999	-1.999
Beleidsdoel C: Nieuwe en bestaande woonmilieus sluiten goed aan bij de (veranderende) behoeftes van de inwoners.	Baten						
	Lasten	369	315	328	326	325	322
	Saldo	-369	-315	-328	-326	-325	-322

Kwaliteit fysieke omgeving

Portefeuillehouders: Bak, Nederstigt, Nobel

Lasten in €

62.062

% totale begroting

17,2%**Maatschappelijk doel:****Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.****Wat willen wij bereiken?****Beleidsdoel A:**

Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.

Beleidsdoel B:

Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.

Beleidsdoel C:

Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Beleidsdoel D:

Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.

Beleidsdoel E:

Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Regisseren van beheer van openbaar groen en bomen
2. Verstrekken van advies en voorlichting op het gebied van openbaar groen
3. Het schouwen van de openbare ruimte met de dorps- en wijkraden
4. Het beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

Activiteiten

1. Verstrekken advies en voorlichting over gescheiden afval
2. Inzamelen huishoudelijk afval
3. Gescheiden inzamelen droge afvalstromen
4. Regievoering en control op containermanagement
5. Uitbreiding kunststofinzameling
6. Optimalisatie GFT-inzameling
7. Toezicht op naleving inzake illegale stort, zwerfvuil en hondenpoep

Activiteiten

1. Verstrekken advies en voorlichting aan bewoners, instellingen en bedrijven over (grond)waterbeleid
2. Aanleg en onderhoud drainage en monitoring van grondwater ter verbetering grondwaterbeheer
3. Beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering, gemalen en siervijvers)
4. Uitvoeren vervangingswerkzaamheden van kolken, riolering en gemalen

Activiteiten

1. Beheren en onderhouden van wegen, straten, pleinen en kunstwerken
2. Beheren, onderhouden en verduurzamen van openbare verlichting
3. Gladheidbestrijding
4. Reinigen van graffiti in de openbare buitenruimte

Activiteiten

1. Informeren van burgers en bedrijven over regelgeving milieubeheer
2. Verstrekken van omgevingsvergunningen milieu
3. Toetsen van plannen aan wet- en regelgeving milieubeheer
4. Toezicht houden en handhaven op naleving van omgevingsvoorschriften

Wat mag het kosten?

Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014
batens 25	batens 15.943	batens 9.001	batens 452	batens 1.012
lastens 8.361	lastens 16.219	lastens 7.769	lastens 24.269	lastens 5.444
saldo -8.336	saldo -276	saldo 1.233	saldo -23.817	saldo -4.433
percentage verschil lasten t.o.v. 2013 2%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 5%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 2%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 7%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 2%

Kwaliteit fysieke omgeving

Maatschappelijk doel: Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.

In dit programma staat de inrichting, het gebruik en het beheer van de fysieke omgeving centraal. Belangrijke onderdelen daarvan zijn het verwerven, het duurzaam in stand houden en waar nodig verbeteren alsmede het realiseren van voorzieningen in de openbare buitenruimte. Uitgangspunt voor het denken en handelen hierbij is “beeldkwaliteit”, waarmee zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de belevingswereld van burgers en bedrijven. Op deze wijze ontstaat een integrale en vraaggestuurde benadering van beheren en onderhouden.

Deze doelstelling wordt gerealiseerd in overeenstemming met het door de raad en college vastgestelde beleid. Sleutelwoorden hierbij zijn: integraal, schoon, heel, veilig en comfortabel in relatie tot een optimaal rentmeesterschap.

Omsloten door 62 kilometer ringvaart meet de gemeente Haarlemmermeer 18.500 hectare. Voor wat betreft de fysieke omgeving zijn de volgende areaalgegevens noemenswaardig;³

Kengetallen	2012	2013
Bomen	92.429	92.364 stuks
Groenvlakken (gazon, heesters, hagen, bosplantsoen, enz.)	8,7 km ²	8,7 km ²
Kunstwerken (bruggen, tunnels, duikers, kademuur, enz.)	1.227 stuks	1.272 stuks
Openbare Verlichting (lichtpunten)	35.463 stuks	35.640 stuks
Riolering Leidingen	1.067 km	1.100 km
Riolering Knooppunten	26.244 stuks	26.258 stuks
Verharding	8,1 km ² (gesloten 3,6 km ² / open 4,5 km ²)	8,1 km ² (gesloten 3,6 km ² / open 4,5 km ²)
Speelplekken	646 stuks	678 stuks
Speelelementen	2.682 stuks	2.757 stuks
Verkeersregelinstallaties	72 stuks	70 stuks

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden				
		2009	2011	2013	2013	2014	2015	2016	2017
Waardering van de inwoners over de kwaliteit van de woonomgeving in de buurt	Kijk op de Wijk	6,4	6,8	6,9	> 6,8	> 6,8	> 6,8	> 6,8	

³ In de vierde tranche doorlichtingen is dit programma doorgelicht. Een aanbeveling hieruit is om de kengetallen in een reeks weer te geven om trends te kunnen zien.

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Dit beleidsdoel heeft betrekking op goed onderhouden openbaar groen en bomen, met uitzondering van de recreatiegebieden. Het Beheerkwaliteitplan vormt de basis voor het onderhoud. Dit plan is vertaald naar beeldbestekken die door diverse aannemers tot uitvoering worden gebracht. Maandelijks wordt het groen door de gemeente op verschillende punten geschouwd en getoetst aan de vastgestelde streefwaarden. Bij overschrijding vindt verrekking met de desbetreffende aannemer plaats. Om ervoor te zorgen dat het openbaar groen en de bomen bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte worden in samenwerking met dorps- en wijkraden verschillende wijken en kernen periodiek geschouwd. Deze schouw levert onder andere informatie op over de belevingswaarde van het groen, waardoor het beheer meer afgestemd kan worden op de wensen en behoeften die er leven. Hierdoor ontstaat een grotere wederzijdse betrokkenheid. Tevens worden in overleg met dorps- en wijkraden kleine, bijzondere plekken ('pareltjes') aangewezen waar extra aandacht en onderhoud aan zal worden gegeven. Hiermee wordt op verschillende wijze vorm gegeven aan het vraaggestuurd beheer van openbaar groen en bomen. Tevens wordt advies en voorlichting gegeven op het gebied van openbaar groen.

Effectindicatoren	Bron	Meting 2013	Streefwaarden		
			2013	2015	2017
Tevredenheid van inwoners over de kwaliteit van het groen in hun woonomgeving	Bevolkingsenquête	69% (zeer tevreden)	>66%	>69%	>69%

Activiteiten

1. Regisseren van beheer van openbaar groen en bomen
2. Verstrekken van advies en voorlichting op het gebied van openbaar groen
3. Het schouwen van de openbare ruimte met de dorps- en wijkraden
4. Het beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

Toelichting

Regisseren van beheer van openbaar groen en bomen

Wij gaan in 2014 in Badhoevedorp meer bomen planten, zoals vastgesteld in het Groenstructuurplan Badhoevedorp/Beheerplan Badhoevedorp. Wij zullen de ontwerpen van initiatieven in de openbare ruimte proactief toetsen aan de hand van de DIOR (Duurzame Inrichting Openbare Ruimte). Daarnaast zullen wij gebieden in beheer uitgeven door het aangaan van beheerovereenkomsten met parkmanagementorganisaties, stichting Maingroen en aan burgers. Het in beheer geven van groen aan burgers is een uitwerking van de motie van GroenLinks die op 4 november 2011 door de gemeenteraad is aangenomen om binnen de kaders van vraaggestuurd beheer in overleg te treden met externe partijen over de mogelijkheid een deel van het openbaar groen in beheer te geven aan derden.

Verstrekken van advies en voorlichting op het gebied van openbaar groen

Het verstrekken van advies houdt met name in:

- Het houden van informatiebijeenkomsten op het gebied van beheer openbaar groen;
- Het communiceren over het vervangingsprogramma bomen en beplanting met bewoners en de dorps- en wijkraden.

Het beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

De gemeente beheert vijf begraafplaatsen. In Hoofddorp de Iepenhof en de Wilgenhof, in Nieuw-Vennep de Taxushof en de Lindenhof en in Zwaanshoek Meerterpen.

De voorzieningen (het groen en de verhardingen) worden op beeld beheerd conform het Beheer Kwaliteitplan. Voor de gebouwen is een meerjarig onderhoudsschema. Er is voldoende grafcapaciteit beschikbaar om aan de vraag naar nieuwe graven te kunnen voldoen. Zo nodig worden afstandsgraven geruimd en weer opnieuw uitgegeven. De (landelijke) tendens is dat er minder begravingen plaatsvinden en meer crematies. Wij spelen hierop in door de ontwikkeling van een crematorium binnen de gemeente en door de mogelijkheid tot asbestemming uit te breiden. Deze tendens zal uiteindelijk minder inkomsten uit begraven met zich meebrengen.

Wij streven ernaar om meer diversiteit in het gebruik van de begraafplaatsen te brengen, bijvoorbeeld bij de keuze in grafmonumenten/grafbedekking. Op de Wilgenhof worden begin 2014 stenen van graven waarvan de grafrechten zijn verlopen verwijderd. Hierdoor zal de aanblik van de begraafplaats een verandering ondergaan.

Relevant beleid

- Flora- en Faunawet, Gedragscode bestendig beheer gemeentelijk groenvoorzieningen, Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, gedragscode waterschappen en gedragscode bosbeheer Bosschap
- Beheerkwaliteitsplan 2009 in samenhang met
- Beleidsplan Beheer Bomen / APV onderdeel bomen
- Nota terugdringen chemische onkruidbestrijding
- Nota Natuur ontsnippert
- LIOR/DIOR
- Groenstructuurplannen
- Groenbeheerplannen
- Structuurvisies (Hoofdvaart, IJweg, etc)
- Keur Hoogheemraadschap Rijnland
- Besluit bodemkwaliteit
- Monumentenverordening, erfgoed, etc
- Wegenverkeerswet (opkroonhoogte)
- Wet op de lijkbezorging
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer 2011 en het hierbij behorende uitvoeringsbesluit

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	41	25	25	25	25	25
	Lasten	8.919	8.801	8.361	8.192	8.194	8.194
	Saldo	-8.878	-8.776	-8.336	-8.167	-8.169	-8.169

Toelichting

Lasten

Op het onderhoud van algemeen groen, natuur en landschap is er sprake van een aanbestedingsvoordeel van € 440.000 vanaf 2014. De lagere lasten voor 2015 en verder (€150.000) worden verklaard door lagere kapitaallasten.

Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

In Haarlemmermeer is het afvalbeleid voor de jaren 2010-2015 vastgelegd in het Afvalstoffenbeleidsplan. Het Afvalstoffenbeleidsplan is erop gericht te voldoen aan de landelijk

doelstellingen voor afvalbeheer, zoals vastgelegd in het Landelijk AfvalbeheerPlan 2. Het beleidsterrein afvalbeleid omvat het beleid met betrekking tot alle huishoudelijke afvalstoffen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is. Hierbij wordt gestreefd naar duurzame ontwikkeling, het beperken van het ontstaan van afvalstoffen, het hergebruik van materialen en afvalscheiding.

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden		
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hoeveelheid ingezameld huishoudelijk restafval per inwoner	Rapportage De Meerlanden	230	204	203	210 kg	210 kg	210kg
Percentage gescheiden GFT-afval	Rapportage De Meerlanden	nb	57%	62%	63%	63%	63%
Percentage geproduceerd afval dat wordt hergebruikt	Rapportage De Meerlanden/ Afvalsorteeranalyse	48%	48%	54%	53 %	53 %	53%
Hoeveelheid ingezamelde en gescheiden kunststoffen	Rapportage De Meerlanden/ Afvalsorteeranalyse	2,8 kg	3 kg	3,3 kg	3,5 kg	3,5 kg	7 kg
Aantal meldingen zwerfafval en illegale stort	Filemaker/MOB**	1.600	1311	1.668	1500	1500	1500

Activiteiten

1. Verstrekken advies en voorlichting over gescheiden afval
2. Inzamelen huishoudelijk afval
3. Gescheiden inzamelen droge afvalstromen
4. Regievoering en control op containermanagement
5. Uitbreiding kunststofinzameling
6. Optimalisatie GFT-inzameling
7. Toezicht op naleving inzake illegale stort, zwerfvuil en hondenpoep

Toelichting

Regievoering en control op containermanagement

In oud Nieuw-Vennep is een proef met containerregistratie op basis van stickers gehouden. De doelstelling bij containerregistratie is dat zoveel mogelijk de juiste afvalstoffenheffing door inwoners wordt betaald. Op grond van de evaluatie van de proef zal een vereenvoudigde vorm van containerregistratie met stickers verder worden uitgewerkt, zodat op indicatie en op gezette tijden gecontroleerd kan worden op correctheid. Nadat bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden zal eventueel een gefaseerde uitrol in 2014 plaatsvinden.

Uitbreiding kunststofinzameling

Er zijn voorbereidingen getroffen om de inzameling van kunststof afval te verbeteren en de faciliteiten daarvoor uit te breiden. De uitvoering zal in 2014 plaatsvinden. De hoeveelheid gescheiden ingezameld kunststof verpakkingsmateriaal zal door de uitbreiding naar verwachting stijgen tot 7 kilo per inwoner in 2015. Deze activiteit vormt een uitwerking van het afvalbeleid voor de jaren 2010-2015, vastgelegd in het Afvalstoffenbeleidsplan.

Optimalisatie GFT-inzameling

Doordat de inzamelresultaten voor GFT bij hoogbouw en verzamelcontainers tegenvallen (dit is een landelijk fenomeen) wordt momenteel onderzoek gedaan hoe de inzameling van GFT verbeterd kan worden. Mogelijkheden zijn: de inzameling bij hoogbouw te staken (zoals landelijk gebeurt), een ander inzamelmiddel te kiezen en/of gerichte communicatie.

Na onderzoek verwachten we de GFT-inzameling bij hoogbouw in 2014 te optimaliseren.

Toezicht op naleving inzake illegale stort, zwerfvuil en hondenpoep

Door preventief toezicht en inzet van handavingscommunicatie wordt een bijdrage geleverd aan de leefbaarheid van de woonomgeving. Daar waar nodig wordt repressief opgetreden om het naleefgedrag van burgers op peil te houden. De gemeente houdt toezicht op naleving illegale stort, verkeerd aanbieden van huisvuil en opruimplicht hondenpoep.

Relevant beleid

- Wet milieubeheer
- Landelijk AfvalbeheerPlan 2
- Verpakkingenakkoord en addendum (2013 -2023)
- Afvalstoffenbeleidsplan gemeente Haarlemmermeer 2010-2015

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	15.185	16.068	15.943	16.217	16.165	16.378
	Lasten	15.591	16.488	16.219	16.219	16.237	16.237
	Saldo	-406	-420	-276	-2	-72	141

Toelichting

Baten

De baten in 2014 zijn € 125.000 lager omdat er door verbeterde kostendekkendheid minder aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing hoeft onttrokken te worden. De stijging van de baten in volgende jaren is het gevolg van areaalontwikkeling.

Lasten

Er is een nieuw contract afgesloten met het AEB met lagere tariefstelling voor onze afvalverwerking wat een verlaging van de lasten oplevert van € 465.000. Door een accurater toerekening van de personele inzet op het afvalbeleid gaan de lasten met € 190.000 omhoog. Voorheen werd deze specifieke post verdeeld over meerdere doelstellingen.

Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Dit beleidsdoel omvat alle activiteiten in het kader van adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Vanuit de Waterwet is de gemeente verantwoordelijk voor grondwater-, hemelwater- en afvalwaterbeheer in de openbare ruimte. De gemeente heeft de zorgplicht om de particulier de mogelijkheid te bieden om water af te voeren van particulier terrein.

Het beleid hoe om te gaan met afvalwater, hemelwater en grondwater is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Voor 2014 komt er een nieuw GRP. Er is dan sprake van een verbreed GRP, waarin alle zorgplichten, te weten afvalwater, hemelwater en grondwater aan bod komen en zijn afgestemd met het Waterplan.

Het Waterplan Haarlemmermeer is gezamenlijk met het Hoogheemraadschap van Rijnland opgesteld om knelpunten in het waterbeheer op te lossen. Met het plan willen de gemeente en het hoogheemraadschap een duurzaam watersysteem ontwikkelen en houden. We willen ervoor zorgen dat het water van goede kwaliteit is, dat het geen overlast geeft, maar dat het wel de ruimte krijgt.

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden		
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal meldingen van riooloverlast	Meldingen Openbare Buitenruimte	1604	1478	1.664	< 1.600	< 1.600	< 1.500

Activiteiten

1. Verstrekken advies en voorlichting aan bewoners, instellingen en bedrijven over (grond)waterbeleid
2. Aanleg en onderhoud drainage en monitoring van grondwater ter verbetering grondwaterbeheer
3. Beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering, gemalen en siervijvers)
4. Uitvoeren vervangingswerkzaamheden van kolken, riolering en gemalen

Toelichting

Verstrekken advies en voorlichting aan bewoners, instellingen en bedrijven over (grond)waterbeleid
Aanleg en onderhoud drainage en monitoring van grondwater ter verbetering grondwaterbeheer
 Grondwateroverlast is een belangrijk knelpunt. Vanaf 2010 is de gemeente bezig met het aanleggen van drainage in wijken waar dit tijdens de aanleg niet is gebeurd om grondwateroverlast tegen te gaan. Daarbij wordt aan bewoners uitgelegd dat ze kunnen aansluiten met hun particuliere stelsel op het gemeentelijke stelsel. Ook wordt via verschillende media uitgelegd wat men verder aan wateroverlast kan doen en wat de verantwoordelijkheden voor bewoners en overheden zijn wat betreft waterbeheer.

In delen van de wijken Graan voor Visch en Pax in Hoofddorp, Linqunda en Welgelegen in Nieuw-Vennep en in Rijsenhout-Zuid wordt de aanleg van drainage in 2014 voortgezet. De meeste van deze deelplannen worden in 2014 afgerond, zodat op de meest urgente plaatsen een goed grondwaterbeheer plaatsvindt en bewoners kunnen aansluiten op het drainagesysteem. In deze wijken zijn we ook bezig met het monitoren van grondwaterstanden, zodat we een nieuwe planning kunnen maken met betrekking tot de urgentie van de aanleg van drainage.

In Zwanenburg wordt onderzoek gedaan naar grondwater met behulp van een monitoringsysteem. In 2014 zal bekend zijn welke maatregelen genomen moeten worden om de knelpunten op te lossen. In Getsewoud zijn na monitoring van het drainagesysteem verbeterpunten en een onderhoudsprogramma opgesteld. Na aanpassing van het systeem, zal samen met de bewoners een onderhoudsactie plaatsvinden. Naar aanleiding van bovenstaande informatie zal een onderhoudsvisie voor drainage in heel Haarlemmermeer worden opgesteld.

Beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering, gemalen en siervijvers)

Uitvoeren vervangingswerkzaamheden van kolken, riolering en gemalen

Naast het beheer en onderhoud wordt aandacht besteed aan de verbeteringsmaatregelen, de vervangingen en de werkzaamheden die daarmee verband houden.

De resultaten vanuit de Benchmark Rioleringszorg 2013 (aanbevelingen en verbetervoorstellen) worden in 2014 doorgevoerd ter verbetering van het beheer en onderhoud. Tevens zijn inspecties van het rioelstelsel uitgevoerd. De knelpunten die hieruit naar voren zijn gekomen zullen in 2014 worden opgepakt. De werkzaamheden voor riolering volgen de integrale planning van het Waterplan (Linqunda) en het Deltaplan Bereikbaarheid (in en rond het centrum van Hoofddorp, zoals de Kruisweg en de Hoofdweg-Oostzijde). Wij verwachten door deze maatregelen een daling van het aantal meldingen van riooloverlast vanaf 2015.

Relevant beleid

- Waterwet
- Waterplan gemeente Haarlemmermeer
- Waterplan 2010-2015 Provincie Noord-Holland
- Waterstructuurvisie Haarlemmermeerpolder Hoogheemraadschap van Rijnland
- Gemeentelijk Rioleringsplan

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	9.812	8.936	9.001	9.076	9.139	9.139
	Lasten	7.780	12.086	7.769	7.426	7.499	7.451
	Saldo	2.032	-3.150	1.232	1.650	1.640	1.688

Toelichting

Baten

Over 2012 en 2013 is gebleken dat de baten van rioolrechten in werkelijkheid ruim € 400.000 hoger zijn dan begroot door het doorberekenen van meerverbruik water volgens de verordening. Deze meevaller is nu verwerkt in de jaren 2014-2017 en wordt voor het jaar 2013 verwerkt in de najaarsrapportage. De extra baten in 2015 (€ 91.000), 2016 (€ 134.000) en 2017 (€ 109.000) zijn het gevolg van areaaluitbreiding.

Door de hogere baten hebben we de onttrekking uit de egalisatievoorziening riolering verlaagd in de jaren 2014-2017. Bij de voorbereidingen voor het nieuwe uitgebreid gemeentelijk rioleringsplan (VGRP) zijn enkele zaken met name de herberekeningen, inspecties en benchmark naar voren gekomen, die ervoor pleiten om het opstellen van een nieuw VGRP een jaar op te schorten. Zie raadsbrief 2013/12529. De onttrekkingen uit de voorziening en de tarieven van de rioolrechten worden opnieuw bezien zodra het nieuwe VGRP beschikbaar is.

Lasten

De verlaging van de lasten op dit beleidsdoel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de geplande uitvoering van het Waterplan in 2013 ter grootte van € 3,8 mln. Deze lasten komen daarmee te vervallen in 2014. De verlaging van de rekenrente van 5% naar 4% levert een daling op van de gecalculeerde rente van een € 0,5 miljoen. Dit levert een totale verlaging op aan de lastenkant van € 4,3 mln. in 2014.

Voor 2015 is sprake van een verdere verlaging van de lasten met € 410.000 vanwege de geplande afronding van het Waterplan. Daar tegenover staan kapitaallasten van € 70.000 van rioleringsinvesteringen in 2015 (GRP). Dit levert een netto verlaging op in 2015 van € 340.000. In 2016 stijgen de lasten nog met € 75.000 door kapitaallasten van verdere rioleringsinvesteringen in het kader van het GRP.

Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Dit beleidsdoel omvat alle activiteiten om te zorgen dat gemeentelijke wegen, straten, pleinen en kunstwerken goed begaanbaar, schoon en veilig zijn. Het streven hierbij is dat de staat van onderhoud, de reiniging en de veiligheid van de verhardingen op niveau blijft. Ook hierbij is sprake van

een integrale en vraaggestuurde benadering van beheren en onderhouden. Zo wordt de begaanbaarheid en veiligheid van de verharding jaarlijks gemeten (inspectie conform de CROW-systematiek). Niet alleen inspectiegegevens, maar ook de waardering door gebruikers via het meldingsysteem openbare ruimte vormen de input voor het vraag gestuurde beheer en onderhoud aan wegen, straten en pleinen. Zo vindt straatreiniging bijvoorbeeld plaats op basis van beeldbestek, waarbij de openbare ruimte periodiek geschouwd wordt. Een onderdeel van het begaanbaar en veilig houden van de wegen, straten en pleinen is de openbare verlichting. Wij houden deze technisch op orde en verduurzamen verder.

Effectindicatoren	Bron	Metingen			Streefwaarden		
		2009	2011	2013	2013	2015	2017
Kwaliteit van de wegen, CROW normering	dgDIALOG	82% goed tot zeer goed	88% goed tot zeer goed	86,3% goed tot zeer goed	>89% goed tot zeer goed	>86% goed tot zeer goed	>86% goed tot zeer goed

Activiteiten

1. Beheren en onderhouden van wegen, straten, pleinen en kunstwerken
2. Beheren, onderhouden en verduurzamen van openbare verlichting
3. Gladheidbestrijding
4. Reinigen van graffiti in de openbare buitenruimte

Toelichting

Beheren en onderhouden van wegen, straten, pleinen en kunstwerken

Aan de hand van inspectieresultaten worden de gemeentelijke wegen, straten en pleinen onderhouden. De vernieuwing van verhardingen vindt plaats vanuit de 2e fase van de VOR (Vernieuwing Openbare Ruimte). In 2014 vernieuwen wij een deel van de Hoofdweg Westzijde (fase 2), Turfspoor en een deel van de Rijnlanderweg (fase 2). De heringerichte wegen worden ingericht volgens het Wegcategoriseringsplan 2011 (verkeersmaatregelen).

Het beheren van kunstwerken zal op een correctieve wijze plaatsvinden, waarbij het in 2014 beschikbare budget leidend is. Noodzakelijke reparaties aan kunstwerken worden uitgevoerd. In 2014 wordt een aantal kunstwerken in het kader van de VOR vernieuwd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen gaan wij hier nader op in.

Beheren, onderhouden en verduurzamen van openbare verlichting

Het vervangen van lichtmasten en armaturen is opgenomen in de tweede fase van de Vernieuwing Openbare Ruimte (2013 t/m 2017). In 2014 vinden de vervangingen verspreid over de hele gemeente plaats, afhankelijk van de leeftijd van de lichtmasten. Hierbij vindt tevens verduurzaming van de Openbare Verlichtingsinstallatie plaats door het toepassen van (dimbare) LED-verlichting. Daar waar mogelijk voorzien wij ontsluitingswegen en wijkverzamelwegen van dimbare LED-verlichtingsarmaturen, uitgevoerd met een vast dimregime.

In het kader van de VOR zullen in 2014 tevens omvangrijke vernieuwingsprojecten op het gebied van kabelnetten worden uitgevoerd. Uitvoering zal integraal plaatsvinden met andere werkzaamheden in de openbare buitenruimte, bijvoorbeeld in Nieuw-Vennep en Zwanenburg.

Voor het onderhoud zullen de prioriteiten van de meerjarenplanning worden gevolgd.

Gladheidbestrijding

Het strooiseizoen 2012-2013 heeft over het algemeen tot goede resultaten geleid en wij hebben ook veel positieve reacties gekregen op het strooibeleid. Vanaf 2011/2012 passen wij de methode natstrooien toe (strooien met vochtig zout in plaats van met droog zout) en is de organisatie rond het strooien bij gladheid verbeterd. Dit strooibeleid willen wij voortzetten in 2014. Daarnaast zullen wij de kwaliteit van de uitvoering van de bestaande bestekken verbeteren. De gladheidbestrijding van het

strooiseizoen 2012-2013 is door de langdurige winter wel intensief geweest en heeft hoge kosten met zich meegebracht. Wij blijven zoeken naar een goed evenwicht tussen kwaliteit/veiligheid en kosten. Op de fietspaden is gladheidbestrijding door sproeien ingezet, waardoor het zoutgebruik wordt beperkt. We willen gaan onderzoeken of deze methode breder inzetbaar is om verdere milieubelasting door zout tegen te gaan.

Reinigen van graffiti in de openbare buitenruimte

In 2014 zullen, evenals voorgaande jaren, alle gemeentelijke objecten (waaronder kunstwerken en gebouwen) vrij van graffiti worden gehouden. Hiertoe inspecteren wij deze objecten maandelijks. Hierbij wordt graffiti verwijderd. Aanstootgevende teksten en - afbeeldingen worden direct verwijderd. Kwetsbare objecten zijn voorzien van een anti-graffiticoating, zodat schade door graffiti voorkomen wordt.

Relevant beleid

- Wegenverkeerswet
- Wegenwet
- Wegcategorisering 2011
- Beheerkwaliteitplan
 - Systematiek CROW: globale inspecties
 - Klein en regulier onderhoudscontract Waterwolf
 - Rapport Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR)
- Gladheidbestrijdingsplan 2011 – 2014

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	2.306	452	452	450	450	450
	Lasten	40.407	49.978	24.269	19.977	19.811	19.561
	Saldo	-38.101	-49.526	-23.817	-19.527	-19.361	-19.111

Toelichting

Lasten

In de begroting 2013 is een bedrag van € 30 miljoen opgenomen voor het noordelijke en zuidelijke knooppunt van de N201.

In 2014 is er een toename in afschrijvingen van € 4,8 miljoen veroorzaakt door de VOR fase 2 b, onderdelen kunstwerken, openbare verlichting, bomen en planten.

Op het onderhoud van gesloten verhardingen is er een aanbestedingsvoordeel van ruim € 600.000 vanaf 2014. De verlaging van de rekenrente van 5% naar 4% levert een daling op van de gecalculeerde rente van € 410.000. Verdere verlaging aan de lastenkant wordt veroorzaakt door het niet vooraf begroten van de variabele kosten van gladheidsbestrijding, deze bedroegen in 2013 bijna € 1 miljoen. Tot slot is budget ingezet voor de dekking van de kapitaallasten van de VOR 2 investeringen ter omvang van € 1.500.000.

In 2015 is sprake van een verlaging van € 5 mln. Dit bedrag wordt in 2014 eenmalig ingezet vanuit de (bij de Jaarstukken 2012) hiervoor ingestelde bestemmingsreserve als dekking voor de kapitaallasten van de VOR 2. Hier staat tegenover dat de kapitaallasten progressief over de jaren stijgen.

Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Dit beleidsdoel behelst het geven van voorlichting aan burgers, bedrijven en instellingen over regelgeving milieubeheer, het verstrekken van milieuvergunningen, het toetsen van plannen aan wet- en regelgeving milieubeheer tot aan het houden van toezicht op omgevingszorg voorschriften.

Activiteiten

1. Informeren van burgers en bedrijven over regelgeving milieubeheer
2. Verstrekken van omgevingsvergunningen milieu
3. Toetsen van plannen aan wet- en regelgeving milieubeheer
4. Toezicht houden en handhaven op naleving van omgevingsvoorschriften

Toelichting

Informeren van burgers en bedrijven over regelgeving milieubeheer

In geval van nieuw beleid, informeert de gemeente de bedrijven daarover. Bij klachten over een bedrijf dat milieuoverlast veroorzaakt, kunnen burgers contact opnemen met de gemeente als bevoegd gezag. De gemeente onderzoekt vervolgens de klacht en informeert de klager over haar bevindingen.

Toezicht houden en handhaven op naleving van omgevingsvoorschriften

Handhaving en toezicht draagt bij aan de kwaliteit van de fysieke omgeving, doordat daarmee het naleefgedrag door bedrijven en instellingen ten aanzien van milieuvoorschriften en gemeentelijke verordeningen wordt vergroot. De gemeente zet handhavingscommunicatie in als beleidsinstrument. De controle op milieuvoorschriften bij bedrijven en instellingen vindt plaats op basis van een risico gebaseerde prioritering. Waar mogelijk worden controles integraal uitgevoerd. Dit leidt tot een afname van de toezichtlast voor bedrijven en instellingen. Sinds 8 januari 2013 wordt een groot deel van deze taken voor de gemeente uitgevoerd door de Omgevingsdienst NZKG.

Relevant beleid

- Algemene Plaatselijke Verordening 2011
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Dienstverleningsovereenkomst Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied Haarlemmermeer 2013

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	1.284	891	1.012	1.054	1.059	1.059
	Lasten	5.794	6.689	5.444	5.444	5.444	5.444
	Saldo	-4.510	-5.798	-4.432	-4.390	-4.385	-4.385

Toelichting

Baten

Op basis van nota kostendekkendheid begraafplaatsen is de verwachting dat de inkomsten voor vergoeding aula's en opbrengst onderhoud graven € 90.000 toenemen.

Lasten

Door een accurater toerekening van inzet dalen de lasten op deze doelstelling. In plaats van aan milieuproducten wordt de inzet gepleegd op advies en begeleiding op het terrein van economische zaken: bedrijvenadvisering en vergunningenadvisering. Bij programma 12 staat de bijbehorende

verhoging. Daarnaast wordt een verlaging van ruim € 500.000 veroorzaakt door een eenmalige bijdrage in 2013 voor de vorming van de omgevingsdienst en een structurele bezuiniging 2de tranche van € 200.000.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kwaliteit fysieke omgeving							
Maatschappelijk doel: Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.	Baten	28.628	26.372	26.433	26.821	26.837	27.050
	Lasten	78.491	94.043	62.062	57.258	57.185	56.886
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-49.863	-67.671	-35.629	-30.437	-30.348	-29.836

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	41	25	25	25	25	25
	Lasten	8.919	8.801	8.361	8.192	8.194	8.194
	Saldo	-8.878	-8.776	-8.336	-8.167	-8.169	-8.169
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	15.185	16.068	15.943	16.217	16.165	16.378
	Lasten	15.591	16.488	16.219	16.219	16.237	16.237
	Saldo	-406	-420	-276	-2	-72	141
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	9.812	8.936	9.001	9.076	9.139	9.139
	Lasten	7.780	12.086	7.769	7.426	7.499	7.451
	Saldo	2.032	-3.150	1.232	1.650	1.640	1.688
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	2.306	452	452	450	450	450
	Lasten	40.407	49.978	24.269	19.977	19.811	19.561
	Saldo	-38.101	-49.526	-23.817	-19.527	-19.361	-19.111
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	1.284	891	1.012	1.054	1.059	1.059
	Lasten	5.794	6.689	5.444	5.444	5.444	5.444
	Saldo	-4.510	-5.798	-4.432	-4.390	-4.385	-4.385

Economische zaken

Portefeuillehouders: Elzakalai, Nederstigt, Nobel

Lasten in € **7.528**% totale begroting **2,1%****Maatschappelijk doel:**

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een duurzame economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

Wat willen wij bereiken?**Beleidsdoel A:**

Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.

Beleidsdoel B:

Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.

Wat gaan wij daarvoor doen?**Activiteiten**

1. Mogelijkheden onderzoeken en verder uitbouwen om het MKB te ondersteunen (inclusief startende ondernemingen en zzp'ers) onder andere op het gebied van duurzaamheid
2. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid
3. Opstellen van en uitvoering geven aan, het uitvoeringsprogramma herstructurering werklocaties Haarlemmermeer 2013
4. Aanpakken van kantorenleegstand
5. Het actualiseren en uitwerken van beleid op het gebied van commerciële voorzieningen en het uitvoeren van regionaal hotelbeleid en agrarisch beleid
6. Economische research en gegevensbeheer
7. Ontwikkeling en uitgifte van terreinen
8. Procesmanagement ten behoeve van accounts Schiphol, Economische Zaken en Horeca
9. Beheren en onderhouden van gebouwen niet voor openbare dienst
10. Aandacht geven aan het vestigingsklimaat binnen de Haarlemmermeer en het ondersteunen daarvan door flankerend beleid als het reclame- en wolstandsbeleid

Activiteiten

1. Internationale marketing en acquisitie van werklocaties
2. Participatie in Amsterdam In Business en triple A
3. Plabeka
4. Strategisch (regionale) economische participatie
5. Cluster logistiek
6. Luchthavenzaken

Wat mag het kosten?**Begroting 2014**

baten	1.447
lasten	6.043
saldo	-4.596
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	2%

Begroting 2014

baten	0
lasten	1.485
saldo	-1.485
percentage verschil lasten t.o.v. 2013	0%

Economische zaken

Maatschappelijk doel: De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een duurzame economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

Het economisch beleid van de gemeente Haarlemmermeer is gericht op het duurzaam versterken van de lokale en regionale economie (in een internationale context) met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving. De luchthaven Schiphol levert een grote bijdrage aan de werkgelegenheid en aan het (inter)nationaal vestigingsklimaat in de regio. Tegelijkertijd is het noodzakelijk het risico op hinder zoveel mogelijk te beperken en aandacht te hebben voor de kwaliteit van de woon-, leef- en werkomgeving van onze inwoners.

De focus ligt op de innovatieve logistieke sector (aerospace, fashion, medische technologie, etc.) en de (inter)nationale kennis- en dienstverleningssector (zakelijke diensten, ICT, etc.). Voor de leefomgeving ligt de focus op de inpassing van de luchtvaart in de leefomgeving. Beperking van hinder en voldoende aandacht voor maatschappelijke context staan hierbij centraal.

Ons beleid biedt ruimte voor ondernemerschap door o.a. voorwaarden te scheppen voor private investeringen in de agrarische sector, ambachten en (internationale) bedrijven, handel, logistiek en de dienstensector. Inmiddels zijn er ruim 9.000 bedrijven in Haarlemmermeer. Daarmee worden bestaansmogelijkheden en ruim 115.000 arbeidsplaatsen gecreëerd voor inwoners van Haarlemmermeer en de regio.

Wij streven naar duurzame economische groei, welke bestaat uit de onderstaande aspecten:

- Een stabiele groei;
- In evenwicht met de kwaliteit van de leefomgeving.

Ontwikkelingen in economische groei kunnen leiden tot een onevenwichtige verhouding met de leefomgeving. Dit kan impact hebben op zowel het aanbod van bedrijfslocaties, als de arbeidsmarkt (zie daarvoor ook programma 5 Werk en inkomen), als de kwaliteit van wonen. Wij willen in samenhang met de ontwikkeling van de luchthaven de balans tussen de economische groei en kwaliteit van de leefomgeving in standhouden dan wel verbeteren.

Kengetallen		Bron	2009	2010	2011	2012
Aantal bedrijven	Totaal	BIR	8.095	8.416	8.919	9.015
	Logistiek (inclusief Luchtvaart)	BIR	579	588	599	607
	Zakelijke dienstverlening	BIR	2.299	2.432	2.643	2.707
	Luchtvaart	BIR	114	112	117	115
Aantal arbeidsplaatsen (voltijds)	Totaal	BIR	114.830	112.383	114.114	115.406
	Logistiek (inclusief Luchtvaart)	BIR	44.039	43.646	43.858	43.422
	Zakelijke dienstverlening	BIR	20.179	19.247	20.919	21.086
	Luchtvaart	BIR	33.435	33.280	33.499	32.455
Index: Arbeidsplaatsen/beroepsbevolking		BIR	1,56	1,52	1,56	1,57

*BIR = Bedrijven en instellingenregister Haarlemmermeer

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

We zetten er op in om in Haarlemmermeer een gezonde verhouding tussen vraag en aanbod te creëren en daarmee onze kwaliteiten als vestigingsplek te versterken. Het gaat daarbij niet alleen om de kwantiteit, maar vooral ook om de kwaliteit van werklocaties en winkelgebieden. Dit betekent een

aanbod van voldoende, gedifferentieerde en toekomstbestendige werklocaties om aan de uiteenlopende vestigingswensen van bedrijven tegemoet te komen. Het gaat daarbij niet alleen om het aantrekken van nieuwe bedrijven. De leegstand pakken we aan samen met marktpartijen en overheden. Daarnaast gaan we de herstructurering van bedrijventerreinen intensiveren evenals sloop of transformatie naar andere functies van kantoren. Bij de totstandkoming van het beleid ten aanzien van herstructurering en detailhandel spelen lokale ondernemers- en winkeliersverenigingen een zeer belangrijke rol. Bij herstructurering is er eveneens interactie en informatieoverdracht tussen gemeente en marktpartijen zoals makelaars en ontwikkelaars. De activiteiten voor het vastgoed dat niet direct is gekoppeld aan een beleidsveld worden aangemerkt als economische activiteit van de gemeente en maken onderdeel uit van dit programma.

Kengetallen	Bron	2009	2010	2011	2012
Aantal bedrijven dat zich vestigt	BIR	588	685	851	488
Aantal vertrekkende instellingen (inclusief opheffingen)	BIR	591	364	348	392
Aantal starters	BIR	389	497	656	456

Activiteiten

1. Mogelijkheden onderzoeken en verder uitbouwen om het MKB te ondersteunen (inclusief startende ondernemingen en zzp'ers) onder andere op het gebied van duurzaamheid
2. Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid
3. Opstellen van en uitvoering geven aan, het uitvoeringsprogramma herstructurering werklocaties Haarlemmermeer 2013
4. Aanpakken van kantorenleegstand
5. Het actualiseren en uitwerken van beleid op het gebied van commerciële voorzieningen en het uitvoeren van regionaal hotelbeleid en agrarisch beleid
6. Economische research en gegevensbeheer
7. Ontwikkeling en uitgifte van terreinen
8. Procesmanagement ten behoeve van accounts Schiphol, Economische Zaken en Horeca
9. Beheren en onderhouden van gebouwen niet voor openbare dienst
10. Aandacht geven aan het vestigingsklimaat binnen de Haarlemmermeer en het ondersteunen daarvan door flankerend beleid als het reclame- en welstandsbeleid

Toelichting

Economische crisis

Wij zien ook de gevolgen van de crisis voor de burgers en bedrijven in de gemeente. Deze crisis duurt langer dan verwacht en heeft een grote impact op de Haarlemmermeer. Bedrijven die te maken hebben met lagere omzetten, verliezen of zelfs een faillissement. Waar mogelijk ondersteunt de gemeente ondernemingen. Tevens zal de gemeente inventariseren welke andere middelen haar ter beschikking staan om bedrijven verder te ondersteunen (bijvoorbeeld microfinancieringen en vergroten mogelijkheden voorgarantstellingen). Dit sluit ook aan op de maatregelen zoals opgenomen in de miljoenennota 2014. De gemeente kan de gevolgen van de crisis niet tenietdoen, maar kan wel burgers en ondernemers helpen waar mogelijk.

Mogelijkheden onderzoeken en verder uitbouwen om het MKB te ondersteunen (inclusief startende ondernemingen en zzp'ers) onder andere op het gebied van duurzaamheid

Om de dienstverlening te optimaliseren is in samenwerking met HOP, KvK en MKB de website aangepast en is het virtuele ondernemersplein een feit. Digitaal kunnen de ondernemers sinds maart 2013 terecht op de speciaal voor hen gelanceerde portal, waarop vele thema's te vinden zijn. Het accent wordt gelegd op externe initiatieven en ondernemerszaken, zoals bijvoorbeeld huisvesting binnen de gemeentegrenzen. Daarnaast zal na de verbouwing van de Centrale hal, die eind 2013/begin 2014 zal starten, de dienstverlening op het ondernemersplein ook verder vorm krijgen.

Op dit fysieke plein kunnen starters en andere ondernemers terecht met al hun vragen. Met de verschillende organisaties (Haarlemmermeers ondernemersplatform maar ook MKB Nederland) zal ook weer in 2014 worden gekeken naar mogelijkheden om het MKB goed te blijven ondersteunen in een periode van zwaar weer. Specifiek voor starters geldt dat er invulling gegeven wordt aan de ontwikkelpunten uit de brief van 2012. Het bijeen brengen van starters bij netwerkbijeenkomsten, om kennis te delen en informatie uit te wisselen zijn belangrijke onderwerpen daarbij. In 2013 is een plan van aanpak opgesteld om het MKB in de Haarlemmermeer te verduurzamen, de uitvoering hiervan zal in 2014 doorlopen. In het project wordt samengewerkt met o.a. het NMCH en MKB Nederland regio Haarlemmermeer Schiphol. Februari 2013 is Enginn opgericht, een incubator voor duurzame innovatieve ondernemingen. In 2014 wordt het succes van Enginn verder uitgebreid door meer startups een plek te bieden. Vanaf 2013 is de innovatieraad operationeel die zich in 2014 zal toeleggen op verkrijgen van inzicht in de initiatieven die spelen en het stimuleren van synergie tussen deze initiatieven (zie ook paragraaf Duurzaamheid, kennis en innovatie)

Invulling geven aan korte en lange termijn arbeidsmarktbeleid

Na vaststelling van de agenda arbeidsmarktbeleid (2011-2014) in 2011 is er een doorlopende lijn georganiseerd met beleid op korte en lange termijn. Voor de korte termijn worden er doelen gesteld op gebied van handhaving (aan de poort) en werkgeversbenadering.

Op het gebied van het vormgeven van de poortwachtersfunctie is invulling gegeven met het project Werkstroom van het cluster Sociale Dienstverlening.

Met oprichting van het Werkgeversservicepunt Groot Amsterdam (WSP GA) wordt lokaal en regionaal invulling gegeven aan het in kaart brengen van de vraag vanuit het bedrijfsleven en de directe bemiddeling naar werk van cliënten van het UWV Werkbedrijf, de gemeente(n), de sociale werkvoorziening en Leren & Werken. Hier zal verder in worden geïnvesteerd in 2014 en verder.

De lange termijn doelstelling, om arbeidsmarktbeleid en onderwijs meer aan te laten sluiten, wordt vooral gerealiseerd binnen de lokale setting van het Lokaal Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs en de daaraan verbonden uitvoeringsorganisaties als het project Leren & Werken en de sectorale werkgroepen techniek en zorg.

In de regionale setting wordt dit gerealiseerd via inzet op het PAO Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer, de projecten Techniek en Schiphol van het WSP GA en in MRA verband binnen de Triple Helix werkgroep Arbeidsmarkt en Onderwijs van de Amsterdam Economic Board (AEB), de werkgroep Human Capital Agenda Transport & Logistiek en het ambtelijk en bestuurlijk PRES.

Opstellen van en uitvoering geven aan, het uitvoeringsprogramma herstructurering werklocaties Haarlemmermeer 2013

Het uitvoeringsprogramma herstructurering werklocaties Haarlemmermeer 2014 zal worden opgenomen in de BVR Kantoren en Bedrijven. Deel van de projecten die al in 2013 of eerder zijn gestart worden voortgezet (bv. revitalisering Boesingheliede, De Hoek, en opstellen van het herstructureringsplan Cruquius).

Aanpakken van kantorenleegstand

Uitvoeren van de in de Kantoren- en Bedrijvenstrategie aangegeven strategie voor de verschillende werklocaties. Naast de herstructurering staat ook transformatie van verouderde kantoorlocaties naar nieuwe duurzame locaties hoog op de agenda, concreet voorbeeld is de gebiedsgerichte aanpak voor de Beukenhorsten. Zowel vanuit de markt (de Beuk erin, eigenaren) als vanuit de overheid wordt gezamenlijk opgetrokken om de transformatie van leegstaande panden in dit gebied te stimuleren en te faciliteren en verduurzaming te bewerkstelligen. Voor bedrijventerreinen worden de mogelijkheden onderzocht van functiemenging, zgn. "kleuring" en flexibilisering bestemmingsplannen om een duurzame "doorstart" te kunnen maken.

Het actualiseren en uitwerken van beleid op het gebied van commerciële voorzieningen en het uitvoeren van regionaal hotelbeleid en agrarisch beleid

In 2013 is het hotelbeleid geactualiseerd in samenwerking met de gemeente Amsterdam en de provincie Noord Holland. Dit zal in 2014 verder uitgevoerd en geïmplementeerd worden.

In 2013 is het nieuwe agrarisch perspectief door de raad aangenomen, in 2014 worden op basis hiervan initiatieven ondersteund. De belangrijkste daarvan is de Ontwikkefunctie die agrariërs moet helpen hun initiatieven van de grond te krijgen. In 2013 is een start gemaakt met de evaluatie van het horeca- en detailhandelsbeleid dat stamt uit 2009. In 2014 zal dat resulteren in een evaluatie, koersnotitie en actualisatie.

Ontwikkeling en uitgifte van terreinen

Vanuit het programmabureau ACT (Amsterdam Connecting Trade) ontwikkelt de gemeente samen met marktpartijen de A4-zone West en SLP (Schiphol Logistics Park). Tevens wordt grond uitgegeven voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen (President, LijndenQ4, Cruquius) en kantorenterreinen (Beukenhorst Zuid). Ontwikkeling glastuinbouwgebied PrimAviera.

Procesmanagement ten behoeve van accounts Schiphol, Economische Zaken en Horeca

Regulier worden alle aanvragen voor nieuwe initiatieven van ondernemingen (zoals concrete bouwaanvragen) afgehandeld via het Centrum voor Bedrijven en Instellingen (zie hier voor programma 2). De meer complexe dossiers worden in handen gesteld van de procesmanagers, dit betreft bijvoorbeeld Schiphol, Economische Zaken en Horeca.

Daarbij worden - naast het begeleiden van de klantvragen - ook de relaties met deze klanten onderhouden. Op deze terreinen vindt regulier overleg plaats:

- Schiphol: Reguliere overleggen op diverse niveaus met de luchthaven over de voortgang van alle lopende projecten op Schiphol
- Economische Zaken: Overleg met de het bedrijfsleven vertegenwoordigende organisaties (VNO/NCW, MKB Nederland, KvK)
- Horeca: Overleg met de Horecaorganisaties

Beheren en onderhouden van gebouwen niet voor openbare dienst

De gemeente heeft een aantal woningen in haar bezit die worden verhuurd.

Het beheer en onderhoud is uitbesteed aan woningstichting Ymere. Het betreft enkele woningen die bij de verzelfstandiging van het voormalig gemeentelijke Woningbedrijf (circa 1989) om strategische of andere bijzondere redenen eigendom van de gemeente zijn gebleven. Bijvoorbeeld om de bijzondere aard van het object (monument of dienstwoning e.d.) of de strategische ligging.

Als deze woningen leegkomen worden ze niet automatisch weer verhuurd. Per geval wordt beoordeeld of de woning moet worden gesloopt, verkocht of opnieuw verhuurd, afhankelijk van de aard, de ligging en/of de bestemming van de woning.

Daarnaast zijn 17 gebouwen in eigendom van de gemeente die voor verschillende toepassingen worden verhuurd. Dit loopt uiteen van kinderdagverblijven tot dienstwoningen.

Relevant beleid

- Beleidskader "De agrarische sector in perspectief" (2013.0015671)
- Actualisatie Economische Kadernota Ontmoetingsplaats voor mensen, goederen en informatie
- Uitvoeringsprogramma herstructurering werklocaties 2013 (2013.0016639)
- Kadernota herstructurering werklocaties Haarlemmermeer (2009/0023450)
- Hotelbeleid (2006/13981)
- Integraal detailhandelbeleid (2009/04433)
- Integrale beleidnota horeca (2009/53323)
- Ruimte voor Duurzaamheid (2010.0055103)
- Wijziging verordening Winkeltijden gemeente Haarlemmermeer 2013 (2012.0072486)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	1.899	1.572	1.447	1.447	1.447	1.447
	Lasten	4.946	6.355	6.043	6.210	6.354	6.287
	Saldo	-3.047	-4.783	-4.596	-4.763	-4.907	-4.840

Toelichting

Baten

Vijfhuizen en Nieuw-Vennep worden in 2013 aangesloten op het glasvezelnetwerk. Voor deze aansluitingen ontvangt de gemeente een vergoeding per aansluiting, voor een totale vergoeding van € 125.000. Voor 2014 staan nog geen nieuwe aansluitingen gepland.

Lasten

In de Voorjaarsrapportage 2013 is € 890.000 incidenteel budget toegekend voor herstructurering bedrijventerreinen. Bij de Voorjaarsrapportage van 2014 zal opnieuw bekeken worden of herstructurering van de bedrijventerreinen nodig is.

Vijfhuizen en Nieuw-Vennep worden in 2013 aangesloten op het glasvezelnetwerk, resulterend in lasten van € 125.000. Voor 2014 staan nog geen lasten begroot voor het realiseren van de nieuwe glasvezelaansluitingen.

Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is met ingang van 2014 het renteomslag percentage verlaagd van 5% naar 4%. Hierdoor wordt in 2014 € 73.000 minder aan kapitaallasten toegerekend aan deze doelstelling.

Door een accurater toerekening van inzet stijgen de lasten op deze doelstelling in 2014 met € 540.000. In plaats van aan milieuproducten, zoals in 2013, wordt de inzet gepleegd op advies en begeleiding op het terrein van economische zaken: bedrijvenadvisering en vergunningenadvisering. Bij programma 11 staat de bijbehorende verlaging.

Door de centralisatie van de vastgoedobjecten is sprake van een verhoging van het aantal objecten waarvoor contracten en ingebruikgevingsovereenkomsten opgeleverd worden. Dit heeft € 153.000 aan additionele lasten tot gevolg.

De hogere lasten in 2015 en 2016 zijn kapitaallasten als gevolg van investeringen in herstructurering van bedrijventerreinen Pionier en Bols.

Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.

Wat willen we bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Er is een gedeeld belang binnen de Schipholregio en de Metropoolregio Amsterdam om de economische toppositie van de regio in Europa te versterken.

Met als fundament: een gemeenschappelijk gevoel van urgentie en een focus op de uitwerking van gezamenlijke ambities gericht op het creëren van een hoogwaardig, veilig en duurzaam leef-, woon- en werkmilieu voor bedrijven en inwoners. Het vinden van de juiste balans in deze ambities is essentieel.

Er wordt samengewerkt met zoveel mogelijk relevante partijen op lokaal, regionaal en nationaal niveau (zoals aangrenzende gemeente, provincies en Rijksoverheid), in samenwerkingsverbanden als de stadsregio Amsterdam, de BRS, de Metropoolregio Amsterdam, de Amsterdam Economic Board, etc.

De beleidsvorming die van toepassing is op Schiphol vindt met name extern plaats door de Rijksoverheid, maar ook door 'Brussel' op het Europese niveau. Haarlemmermeer is niettemin een vaste actor in de verschillende besluitvormingstrajecten voor de ontwikkeling van Schiphol. Daarmee zijn wij in staat mede richting te bepalen. Ook tegen deze achtergrond is het belang van regionale samenwerking evident. Een luchthaven, passend in de omgeving is een essentieel onderdeel in de positie van Haarlemmermeer en de regio. Haarlemmermeer wil de komende jaren dan ook blijven inzetten, samen met andere partijen in de regio, op het versterken van de synergie tussen de economische katalysator "Schiphol" en kwaliteit van de leefomgeving.

Activiteiten

1. Internationale marketing en acquisitie van werklocaties
2. Participatie in Amsterdam In Business en triple A
3. Plabeka
4. Strategisch (regionale) economische participatie
5. Cluster logistiek
6. Luchthavenzaken

Verwerven en behouden van (inter)nationale bedrijven in de Amsterdam Metropool Regio en Haarlemmermeer in het bijzonder. Het adviseren van directie en bestuur inzake buitenlandse investeringen en overige internationale vraagstukken, het begeleiden van internationale bedrijven die zich mogelijk in de regio willen vestigen, het bezoeken van bestaande internationale bedrijven ten behoeve van klanttevredenheid en het begeleiden van groeimogelijkheden.

Het organiseren van lokale en nationale evenementen als SHARE en PROVADA, marketing en acquisitie advies voor gemeentelijke uitgeefbare projecten. Fungeren als eerste aanspreekpunt binnen de gemeente voor CEO's van internationale bedrijven.

Verwerven en behouden van internationale bedrijven in de Amsterdamse Metropoolregio, in samenwerking met de gemeenten Amsterdam, Amstelveen en Almere vanuit een krachtige gezamenlijke concurrentiepositie.

Hier wordt uitvoering aan gegeven door gezamenlijke buitenlandse handelsmissies en acquisitiereizen, presentaties op (inter)nationale beurzen als Mipim en Expo Real, het begeleiden van internationale bedrijven die zich in de Amsterdamse regio willen vestigen (factfinding trips) en het faciliteren internationale expats en kenniswerkers (netwerken, huisvesting, vergunningen).

Plabeka

Het speerpunt voor 2014 is uitvoering geven aan de vastgestelde kantoren- en bedrijvenstrategie Haarlemmermeer (zie beleidsdoel A). Verder worden de regionale afspraken die de bestuurders in de regio gemaakt hebben in 2012 uitgevoerd. Het betreft de programmering van werklocaties, het benutten van kansen en kwaliteiten van bestaande locaties en het versterken van de kennisfunctie.

Strategisch (regionale) economische participatie

Wij geven invulling aan het regionale (ruimtelijk) economische beleid door participatie in de Amsterdam Economic Board, het Platform Regionale Economische Structuur (PRES) en de Greenport Aalsmeer.

Cluster logistiek

Haarlemmermeer is mede trekker van het cluster logistiek en het programma Smart Logistics Amsterdam. De wethouder Economische Zaken zit in het bestuur van de Amsterdam Logistics Board. Haarlemmermeer participeert tevens in Amsterdam Connecting Trade waarbij de wethouder Economische Zaken aan de Cockpit deelneemt. De pijlers van ACT zijn multimodaliteit, duurzaamheid en BeyondLogistics.

In 2014 wordt besloten hoe de governance (aansturing) van ACT in regionaal verband vorm krijgt.

Luchthavenzaken

De luchthaven Schiphol, passend in de omgeving, is een essentieel onderdeel in de positie van Haarlemmermeer en de regio. De inzet is er dan ook op gericht -samen met andere partijen in de regio- op het versterken van de synergie tussen de luchthaven Schiphol en de kwaliteit van de omgeving. De activiteiten focussen zich, samengevat op:

- Het positioneren en agenderen van de Haarlemmermeerse standpunten t.a.v. Schiphol en strategische belangen behartiging aan de hand van de volgende kernthema's
 - Versterking communicatie/informatievoorziening t.a.v. de luchthaven
 - Synergie bouwen en vliegen
 - Versterking regionale samenwerking
 - Versterken strategisch (regionaal) economisch beleid
 - Verbinding met duurzaamheid, arbeidsmarkt en onderwijs
 - Versterken van internationale profilering
- Verdere implementatie van de afspraken rondom de Omgevingsraad Schiphol (ORS, voorheen Alderstafel en CROS). Toegesplitst op de uitwerking van
 - het nieuwe normen- en handhavingstelsel
 - de convenanten hinderbeperking en Omgevingskwaliteit Schiphol middellange termijn
 - de actualisatie van luchthavenbesluiten
- Deelname aan door Rijk en regio geïnitieerde overleggen t.a.v. visieontwikkeling Schipholregio i.c. Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol (SMASH) Bestuurlijke Regie Schiphol, Commissie Regionaal Overleg luchthaven Schiphol en het Amsterdam Schiphol KLM (ASK) overleg.

Relevant beleid

- LIB en LVB (2003)
- Alderstafel convenanten (2008)
- Structuurvisie Haarlemmermeer 2030
- Bestemmingsplan Schiphol
- Luchtvaartnota
- Actualisatie Economische Kadernota Ontmoetingsplaats voor mensen, goederen en informatie
- Snoeien om te kunnen bloeien, Uitvoeringsstrategie Plabeka 2010-2040
- Ontwikkelingstrategie Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio (REVS)
- Clusterprogramma logistiek van de cluster logistiek in het kader van de Amsterdam Economic Board
- Ruimte voor Duurzaamheid(2010/0055103)
- Kantoren en Bedrijvenstrategie Haarlemmermeer (2012/0020744)

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)		JR 2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	Baten	70					
	Lasten	1.339	1.281	1.485	1.485	1.485	1.485
	Saldo	-1.269	-1.281	-1.485	-1.485	-1.485	-1.485

Lasten

Vanaf 2014 is het budget voor de voorbereidingskosten voor het project Hogesnelheidstrein Cargo structureel verhoogd met € 150.000.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Economische zaken							
Maatschappelijk doel: De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een duurzame economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.	Baten	1.969	1.572	1.447	1.447	1.447	1.447
	Lasten	6.284	7.636	7.528	7.695	7.840	7.773
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	-4.315	-6.064	-6.081	-6.248	-6.393	-6.326

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	1.899	1.572	1.447	1.447	1.447	1.447
	Lasten	4.946	6.355	6.043	6.210	6.354	6.287
	Saldo	-3.047	-4.783	-4.596	-4.763	-4.907	-4.840
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	Baten	70					
	Lasten	1.339	1.281	1.485	1.485	1.485	1.485
	Saldo	-1.269	-1.281	-1.485	-1.485	-1.485	-1.485

Algemene dekkingsmiddelen

lasten in €

24.697

Portefeuillehouder: Nobel

% totale begroting

6,9%

Maatschappelijk doel:**Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.****Uit welke onderdelen bestaat het?**

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	Onderdeel B: Gemeentefonds.	Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	Onderdeel E: Bestemmingen.	Onderdeel F: Resultaat.
--	---------------------------------------	---	---	--------------------------------------	-----------------------------------

Wat houdt dat in?

Voor meer informatie : paragraaf lokale heffingen		voor meer informatie: paragraaf grondbeleid	voor meer informatie : paragraaf financiering		
--	--	--	--	--	--

Hoeveel geld gaat hierin om?

Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2014
baten 76.392	baten 112.888	baten 14.615	baten 0	baten 30.539	baten 0
lasten 2.863	lasten 0	lasten 1.295	lasten -2.552	lasten 20.472	lasten 2.618
saldo 73.529	saldo 112.888	saldo 13.320	saldo 2.552	saldo 10.066	saldo -2.618
percentage verschil lasten t.o.v. 2013 1%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 0%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 0%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 -1%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 6%	percentage verschil lasten t.o.v. 2013 1%

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).

Onroerendezaakbelasting(OZB)

Dankzij de geraamde areaalontwikkeling van de woningen hebben we hogere baten in 2014 (€ 102.000), 2015 (€ 256.000) en 2016 (€ 308.000). In 2017 zijn de baten constant gehouden ten opzichte van 2016. Bij de niet woningen is geen areaalontwikkeling geraamd.

Toeristenbelasting

De stijging wordt verklaard door de opening van een nieuw hotel eind 2013 met 230 kamers en de toerekening van een volledig jaar van een hotel met 181 kamers. Daarnaast verwachten we dat de economie zich voorzichtig herstelt wat resulteert in een hogere bezettingsgraad van de hotels in Haarlemmermeer.

Parkeerbelasting

Medio 2013 is een parkeergarage bij de Beukenhorst geopend. In 2014 is rekening gehouden met ruim € 300.000 extra baten. Vanaf 2015 blijft de opbrengst parkeerbelasting volgens de begroting constant.

Gemeentefonds.

Bij de programmabegroting 2014-2017 hebben we de meicirculaire als uitgangspunt genomen. De vergelijking met de voorjaarsrapportage is als volgt.

(bedragen * € 1.000)	2013	2014	2015	2016	2017
Voorjaarsrapportage 2013	114.496	110.678	106.628	106.591	106.714
Meicirculaire 2013	115.072	112.888	104.825	106.401	104.356
Mutatie	576	2.210	-/- 1.803	-/- 190	-/- 2.358

In tegenstelling tot de decembercirculaire 2012 bevat de meicirculaire significante financiële mutaties voor onze gemeente. Zo zijn de accessen (de jaarlijkse totaalmutaties van het gemeentefonds) aangepast op basis van het regeerakkoord, de kortingen van het BTW-compensatiefonds (BCF) en onderwijshuisvesting doorgevoerd en is het rekentarief voor het bepalen van de WOZ-waarden verhoogd. Voor nadere informatie verwijzen we naar de brief die op 1 juli 2013 naar de raad is gestuurd over de meicirculaire (kenmerk 2013/29985).

Financiering/bespaarde rente/dividend.

Het financieringsresultaat daalt in 2014 met € 1,9 miljoen omdat het rentepercentage waartegen de rentelasten worden doorberekend is verlaagd naar 4%. Deze daling is structureel.

De resultaten vanaf 2015 zijn wisselend en afhankelijk van de hoeveelheid aangetrokken geldleningen en de eigen financieringsmiddelen.

De bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen (daling € 4,1 miljoen) en de rentelasten over de financiële vaste activa (daling € 0,3 miljoen) zijn tevens veroorzaakt door de verlaging van het renteomslagpercentage. Ook is er sprake van een afname van de eigen financieringsmiddelen in de periode 2014 – 2017.

Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.

Onvoorzien

Bij onvoorzien zijn de stelposten van de gemeente opgenomen. Dit betreffen inschattingen van bijvoorbeeld rijksbezuinigingen die nog op ons afkomen of bezuinigingen die gerealiseerd moeten worden (bijvoorbeeld op de bedrijfsvoering of ICT samenwerking).

In 2014 is er een nadelig ten opzichte van 2013 van € 0,3 miljoen. Dit wordt verklaard door: voordelig verschillen

- a. De stelpost verlaging kapitaallasten bedraagt € 3 miljoen in 2014. Voor het jaar 2013 heeft invulling plaatsgevonden via de voorjaarsrapportage 2013.
- b. In 2014 moet de stelpost ICT samenwerking voor € 0,3 miljoen worden gerealiseerd.

En de volgende nadelige verschillen

c. De stelpost rijks bezuinigingen (nog beschikbaar)	€ 2,8 miljoen;
d. De stelpost frictiekosten omgevingsdienst	€ 0,4 miljoen;
e. Het indexatiebudget (nog beschikbaar)	€ 0,4 miljoen.

In 2015 is er een voordelig verschil ten opzichte van 2014 van € 3,9 miljoen vanwege de volgende stelposten:

- a. rijks bezuinigingen € 0,8 miljoen minder beschikbaar;
- b. financiering € 2,3 miljoen hoger opgenomen in 2015;
- c. inbesteden werkzaamheden € 0,4 miljoen.
- d. Omgevingsdienst € 0,2 miljoen lager.
- e. Stelpost bedrijfsvoering € 0,2 miljoen opgenomen.

In 2016 is er een nadelig verschil van € 0,1 miljoen ten opzichte van 2015 door:

- a. Rijksbezuinigingen € 0,2 miljoen hoger opgenomen (nadeel)
- b. Financiering € 0,4 miljoen lager opgenomen in 2016 (nadeel);
- c. ICT samenwerking € 0,3 miljoen hoger (voordeel);
- d. Stelpost bedrijfsvoering € 0,4 miljoen hoger opgenomen (voordeel)

In 2017 is er een nadelig verschil van € 0,6 miljoen ten opzichte van 2016 door de hogere beschikbare stelpost bezuinigingen in dat jaar.

Saldo kostenplaatsen

Bij saldo kostenplaatsen is er voordelig verschil in 2014 ten opzichte van 2013 van € 2,5 miljoen.

Via de najaarsrapportage 2012 en de voorjaarsrapportage 2013 zijn de mutaties met betrekking tot de bedrijfsvoering gecentraliseerd verwerkt. (bijvoorbeeld sociale lasten/pensioenpremies)

Bij de programmabegroting worden deze lasten weer volledig verdeeld naar de programma's (op een € 0,5 miljoen voor sociaal domein na).

In 2015 is er een € 0,5 miljoen voordelig verschil ten opzichte van 2014 door de incidentele mutatie voor sociaal domein in 2014 (€ 0,3 miljoen betreft voor belangrijk deel verschuiving vanuit 2015) en hogere sociale lasten € 0,2 miljoen.

In 2016 is er € 0,2 miljoen nadelig verschil ten opzichte van 2015 doordat in dat jaar de uitgaven voor sociaal domein verlaagd zijn door een herfasering (zie ook toelichting bij het jaar 2015).

Bestemmingen.

Baten

Het nadelige verschil van € 38,8 miljoen in 2014 ten opzichte van 2013 wordt grotendeels verklaard door een lagere onttrekking aan de reserves Algemene dekkingsreserve (€ 12,5 miljoen), Aanleg N201 (€ 30 miljoen), Integraal project water (€ 3,8 miljoen), Besluit locatiegebonden subsidies (€ 1,7 miljoen) en de reserve tijdelijke onderwijshuisvesting (€ 0,6 miljoen) en recreatieplas Toolenburg (€ 0,2 miljoen). Daar staat tegenover een (hogere) onttrekking aan de reserves Grondzaken (€ 5,0 miljoen) en Vernieuwing openbare ruimte (€ 5,0 miljoen). De exacte specificatie hiervan kunt u vinden in de financiële begroting.

Omschrijving	Bedrag
Algemene dekkingsreserve (resultaat 2012)	- € 12,5
Aanleg N201 (betaald in 2013)	- € 30,0
Integraal Project Water (aflopend na 2013)	- € 3,8
Besluit Locatiegebonden Subsidies	- € 1,7
Tijdelijke onderwijshuisvesting	- € 0,6
Recreatieplas Toolenburg	- € 0,2
Algemene reserve Grondzaken	€ 5,0
Vernieuwing Openbare Ruimte II	€ 5,0
Totaal verschil te verklaren	- € 38,8

De verklaring voor de verschillen in de jaren 2015 tot en met 2017 komt grotendeels door mutaties in de reserve Grondzaken, RIH, Behoedzaamheidsreserve, BLS en VOR II. Dit heeft te maken met de onderliggende plannings.

Lasten

Hier is een verschil ten opzichte van 2013 van € 0,7 miljoen. Dit betreft een groot aantal mutaties op afzonderlijke reserves. Voor de specificatie hiervoor verwijzen we u ook naar de financiële begroting.

De verklaring voor de verschillen in de jaren 2015 tot en met 2017 komt grotendeels door mutaties in de Algemene dekkingsreserve, de reserve Grondzaken, Behoedzaamheidsreserve en HST Cargo. Dit heeft te maken met de onderliggende plannings en/of betalingsschema's.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000 Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

		JR2012	2013	2014	2015	2016	2017
Algemene dekkingsmiddelen							
Maatschappelijk doel: Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.	Baten	289.028	280.712	234.433	215.597	216.594	208.776
	Lasten	49.281	26.921	24.697	20.007	28.873	15.130
Resultaat voor bestemming (B-L)	Saldo	239.747	253.791	209.736	195.590	187.721	193.646

Uitsplitsing per beleidsdoel

Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	Baten	71.654	75.293	76.392	76.660	76.935	76.950
	Lasten	3.523	3.006	2.863	2.863	2.863	2.863
	Saldo	68.131	72.287	73.529	73.797	74.072	74.087
Gemeentefonds.	Baten	114.196	114.496	112.888	104.825	106.401	104.356
	Lasten						
	Saldo	114.196	114.496	112.888	104.825	106.401	104.356
Financiering/bespaarde rente/dividend.	Baten	23.583	20.676	14.615	13.831	13.157	13.731
	Lasten	1.078	1.619	1.295	1.295	1.295	1.295
	Saldo	22.505	19.057	13.320	12.536	11.862	12.436
Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	Baten	-208	966				
	Lasten	-453	705	-2.552	-6.901	-6.611	-5.974
	Saldo	245	261	2.552	6.901	6.611	5.974
Bestemmingen.	Baten	79.802	69.282	30.539	20.281	20.101	13.739
	Lasten	31.351	21.862	20.472	22.682	31.315	16.939
	Saldo	48.451	47.420	10.067	-2.401	-11.214	-3.200
Resultaat.	Baten						
	Lasten	13.782	-271	2.618	68	11	6
	Saldo	-13.782	271	-2.618	-68	-11	-6

Paragrafen

Inleiding

Het BBV bepaalt dat in de begroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, zodat we u voldoende inzicht bieden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en leveren daarmee extra informatie voor het beoordelen van de financiële positie. Naast de volgens het BBV verplichte paragrafen hebben we de paragrafen 'Dienstverlening' en 'Duurzaamheid, kennis en innovatie' toegevoegd.

Een korte toelichting op de paragrafen:

- *Dienstverlening*: voor de gemeente Haarlemmermeer is goede en betrouwbare dienstverlening belangrijk. De permanente ontwikkeling van dienstverlening en het gegeven dat dienstverlening aan onze burgers en bedrijven door alle programma's loopt heeft ons ertoe gebracht een paragraaf Dienstverlening in de programmabegroting op te nemen.
- *Duurzaamheid, kennis en innovatie*: met ingang van de Programmabegroting 2013-2016 wordt het programma Ruimte voor duurzaamheid in een afzonderlijke paragraaf beschreven.
- *Lokale heffingen*: hierin worden de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht van de diverse belastingen en heffingen opgenomen.
- *Weerstandsvormogen*: hierin worden de risico's gerelateerd aan de weerstandscapaciteit.
- *Onderhoud kapitaalgoederen*: aan de orde komen de onderhoudstoestand en de kosten van negen kapitaalgoederen.
- *Financiering*: hierin wordt het uitvoeren van de treasuryfunctie beschreven.
- *Bedrijfsvoering*: deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het terrein van sturing en beheersing van de organisatie.
- *Verbonden partijen*: een beschrijving van onze participaties in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen zijn gemoeid.
- *Grondbeleid*: in deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het grondbeleid verwoord.

Dienstverlening

Inleiding

De ambitie die wij hebben ten aanzien van dienstverlening is in de eerste plaats “ Een betrouwbare, dienstbare en daadkrachtige overheid te zijn”. Aanvullend hierop is het onze ambitie om samen met burgers en ondernemers het realiseren van maatschappelijke doelen mogelijk te maken.

Onder dienstverlening verstaan wij daarbij ook de uitwerking van hoe we burgers en bedrijven benaderen en hoe we de gemeentelijke organisatie inrichten om diensten te kunnen verlenen aan burgers en bedrijven. Het ingezette beleid met de Nota Dienstverlening 2010-2014 zullen wij in 2014 continueren.

Dienstverlening gaat over relaties van de gemeente Haarlemmermeer met burgers, instellingen en bedrijven. Dit bestaat onder andere uit:

- Het contact gericht op het leveren van individuele diensten aan burgers, bedrijven en instellingen gestuurd via verschillende kanalen (multichanneling), zoals de digitale dienstverlening (website en loket), de telefonische dienstverlening, de baliefunctie en de postafhandeling (op papier en via e-mail). Verder is het contact gericht op persoonlijke service, vraagafhandeling en het relatiebeheer.
- Het leveren van producten aan klanten, zoals de producten van burgerzaken, vergunningen; ontheffingen; informatieverstrekkingen uit administratie en archief; subsidies op basis van de subsidieverordening; voorzieningen en uitkeringen.
- De dienstbaarheid aan wijken en doelgroepen, zoals gebiedsgericht werken en overleg met diverse belangengroeperingen. Verder gaat het om acteren en presteren in de directe leefomgeving, met duidelijke informatie en participatie.
- Adequaat inspelen op klachten, knelpunten en wensen, die betrekking hebben op onze bejegening, besluiten en regels.

Actuele ontwikkelingen:

Sociaal Domein

In het programma sociaal domein wordt via verschillende projecten, proeftuinen en activiteiten gewerkt aan het verbeteren van onze dienstverlening en de (werk)processen die daarbinnen plaatsvinden. Een voorbeeld hiervan is de proeftuin Sociaal team in Nieuw-Vennep. Binnen het sociaal team experimenteren wij onder andere met een gebiedsgerichte benadering en betere samenwerking tussen professionals van verschillende organisaties zodat de hulpvraag van de cliënt centraal komt te staan. Vanuit het sociaal team kan de ondersteuning met kennis van de wijk en in betere aansluiting op de omgeving van onze inwoners worden georganiseerd. Ondersteunend daaraan experimenteert het team met het nieuwe registratiesysteem Mens Centraal. Dit systeem stelt professionals onder andere in staat om op basis van een integraal klantbeeld, ketenregie te voeren en daarmee de inwoner beter van dienst te zijn. Vanuit het project de Kanteling zijn wij bezig onze professionals verder op te leiden om brede intakes op alle leefdomeinen te verrichten (zogenaamde keukentafelgesprekken).

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

Met ingang van januari 2013 zijn de vergunningverlening en handhavingstaken voor ondernemers ondergebracht in de OD NZKG. Onze primaire doelstelling van deelname aan de OD NZKG is verbetering van de dienstverlening en wij zijn van mening dat daar schaalvergroting voor nodig is. Met ingang van 2 januari 2014 zullen de medewerkers van de Omgevingsdienst (OD) gehuisvest worden in de hoofdvestiging Zaanstad en zal de nevenvestiging in Haarlemmermeer ook volledig operationeel zijn. Vanaf dat moment kan ook verder worden gewerkt aan de optimalisering en afstemming van de werkprocessen en daarmee het verbeteren van de dienstverlening. 2014 zal wat dat betreft een transitiejaar zijn. Daarnaast zal worden gewerkt aan de uitbreiding van de OD met de OD IJmond naar één OD.

Speerpunten:

In 2014 willen wij met name aandacht besteden aan de volgende aspecten:

Ondernemersplein

In samenwerking met HOP, KvK en MKB is de website aangepast en is het virtuele ondernemersplein een feit. In 2014 zal het accent met name liggen in het verder verbeteren van de digitale formulieren. Daarnaast zal na de verbouwing van de Centrale hal de dienstverlening op het ondernemersplein ook verder vorm krijgen.

Openingstijden

De openingstijden worden op basis van de vraag van burgers en bedrijven efficiënt en effectief ingericht. Daarbij wordt uitgegaan van het maken van een afspraak en gebruik van digitale dienstverlening waar het kan. Voor complexere zaken worden afspraken gemaakt met de juiste ambtenaar. Verder zetten we in op zo min mogelijk verplichte baliecontacten, zoals o.a. wordt beoogd met het thuisbezorgen van documenten. Voor de veel voorkomende producten wordt met avondopenstelling en in servicecentra extra service geboden die positief gewaardeerd wordt. De effectiviteit van deze dienstverlening wordt continu gemonitord en waar nodig geoptimaliseerd.

Ontwikkeling digitale dienstverlening

Door maximaal en deskundig gebruik te maken van nieuwe online toepassingen zoals website, portal, digitale balie, online participatie, apps en social media vergroot de gemeente haar bereik. Zo kunnen wij gericht en sneller online diensten aanbieden. Vaak is deze wijze van dienstverlening voordeliger en grotendeels 24 uur beschikbaar. Bovendien past deze wijze van communiceren bij een gemeente van deze tijd. Hierbij geldt als uitgangspunt dat onze online dienstverlening aansluit bij de behoefte van inwoners en ondernemers. Via de smartphone worden meer en meer diensten ontsloten. Zo kunnen burgers een melding openbare buitenruimte maken die rechtstreeks aansluit op het digitale werkproces. Ook kan via de smartphone een afspraak in een van de servicelocaties worden gemaakt. Verder wordt er gebruik gemaakt van bestaande mogelijkheden zoals toepassingen voor bekendmakingen. In 2014 werken we aan het toegankelijker maken van informatie via portal en website door gebruik te maken van webrichtlijnen en meten we welke diensten en informatie via het digitale kanaal worden afgenomen. Door de inzet van webcare kunnen we informatiebehoeften monitoren via de sociale media en anticiperen we op vragen, opmerkingen of meldingen waar nodig

Daadkracht gebiedsgericht en vraaggericht werken

Gebiedsgericht werken beoogt om de samenhang van het gemeentelijk handelen te versterken en om de relevante partijen daarbij goed aan bod te laten komen. We gaan door met het versterken van samenhang door het organiseren van gebiedsconferenties. In 2013 hebben we een gebiedsconferentie georganiseerd waarbij verschillende professionele partijen van binnen en buiten de organisatie een agenda per gebied hebben samengesteld. Hierbij gaat het om zowel fysieke, sociale, economische als leefbaarheidsgerichte onderwerpen. Deze agenda is in 2013 onder meer met dorps- en wijkraden besproken en is ook gebruikt, bijvoorbeeld binnen sociaal domein en bij de subsidieverlening aan MeerWaarde. Op deze ervaring bouwen we voort in 2014.

Participatie speelt een belangrijke rol. Immers: het is niet alleen belangrijk om de aanwezige informatie en kennis te benutten, inwoners en bedrijven hebben ook een legitieme wens om invloed te kunnen hebben om besluiten die ze raken. In 2014 gaan we aan de slag met de conclusies van de evaluatie van het participatieconvenant met dorps- en wijkraden en geven we vervolg aan de ingezette acties om de organisatie over participatie meer bewust en vaardig te maken, onder meer door de communicatie gebiedsgericht in te zetten. De samenhang binnen de organisatie wordt continu geïntensiveerd, gericht op het goed en snel beantwoorden en oplossen van vragen en meldingen.

Duurzaamheid, kennis en innovatie

Op 7 april 2011 heeft de gemeenteraad het programma Ruimte voor Duurzaamheid vastgesteld (kenmerk 2010.0055103). In het programma Ruimte voor Duurzaamheid zijn de ambities voor 2020/2030 geformuleerd:

Haarlemmermeer is een pionier in verduurzaming van de woon-, werk-, leer en leefomgeving in 2030;

Duurzaamheid is één van de economische pijlers in 2030;

Haarlemmermeer is een internationaal kenniscentrum van logistiek en duurzaamheid in 2030;

20% van de energie wordt op een duurzame manier opgewekt in 2020;

De uitstoot van CO2 wordt met 30% gereduceerd in 2020 t.o.v. 1990.

Deze ambities zijn vertaald naar doelstellingen voor 2014: wij beogen vanaf 2014 per jaar 142 kton CO2 reductie en 11% duurzame energieopwekking te realiseren. In de gebouwde omgeving willen wij 55 kton CO2 reductie realiseren (met uitzondering van Schiphol) in 2014. Daarnaast beogen wij in 2014 in totaal 265 kton CO2 reductie te bereiken bij autonome en gebiedsontwikkelingen en 12 kton CO2 reductie in mobiliteit. In 2014 beogen wij op het gebied van innovatie

- Een operationele innovatieraad als expertgroep met gebruikmaking van landelijke expertise
- Hoger onderwijs in Haarlemmermeer gecombineerd met onze sterke economische clusters
- Inrichting van incubator(s) (broedplaats) voor duurzame initiatieven
- Duurzaamheid is nadrukkelijk geïntegreerd in het Haarlemmermeers onderwijsaanbod op basis van vrijwillige deelname door de scholen in Haarlemmermeer
- Jaarlijkse (icoon)projecten van bedrijven/organisaties die zich onderscheiden in duurzame ontwikkeling

'Score' Haarlemmermeer ten opzichte van het landelijk gemiddelde en ten opzichte van 2010

In het Uitvoeringsprogramma 2012-2014 zijn de ruim 60 projecten en initiatieven opgenomen waarmee wij onze doelstellingen willen realiseren, alsook de specifieke resultaten per project en initiatief. Voor het programma Ruimte voor Duurzaamheid is een monitoringsysteem ontwikkeld dat een uitgebreide set indicatoren bevat, waarbij ook wordt gemeten in termen van financieel, maatschappelijk en economisch rendement. De rapportage wordt jaarlijks aan de gemeenteraad gepresenteerd. De gemeenteraad heeft op 13 juni 2012 de eerste rapportage over 2011 ontvangen (kenmerk 2012/37581); op 6 juni 2013 de rapportage over 2012 (kenmerk 2013/26673). Op basis van de resultaten van het uitvoeringsprogramma tot op dat moment en ontwikkelingen in duurzaamheid kunnen wij jaarlijks zonodig het vigerende uitvoeringsprogramma actualiseren.

Om een beeld te geven van de ontwikkelingen ten opzichte van 2010 zijn hieronder de indicatoren samengevat met indexgetallen. Indien het indexgetal minder dan 100 bedraagt is sprake van een positieve ontwikkeling. Deze zijn zonodig omgerekend.

⁴ In 2011 is in kaart gebracht hoe Haarlemmermeer ervoor stond in 2010. Deze nulmeting was bijgevoegd bij de nota van B&W 'Voortgang Ruimte voor Duurzaamheid (vastgesteld op 27 september 2011, kenmerk 2011.0035235).

Indicator Beeld van Haarlemmermeer	2010	Index 2010	2011	Index 2011	2012	Index 2012
1.CO2 uitstoot totaal Haarlemmermeer	1.238	100	1.256	101,5	1.208	97,6
Uitstoot van CO2 in kiloton per jaar						
2. CO2 uitstoot, exclusief Schipholregio	919	100	930	101,2	904	98,4
Uitstoot van CO2 in kiloton per jaar exclusief Schiphol en Schiphol gerelateerde bedrijvigheid						
3. Duurzame energieopwekking	291	100	327	112,4	350	120,3
Duurzame opgewekte energie in Terajoules						
4. Laadpalen	13	100	36	276,9	62	476,9
Aantal laadpalen in de Haarlemmermeer						
5. Afval	230	100	204	88,7	203	88,3
Huishoudelijk restafval in kg per inwoner						
6. Energielasten bewoners	€ 1.638	100	€ 1.756	107,2	€ 1.875	114,5
Gemiddelde prijs levering energie bewoners per vastgoedobject						
7. Energielasten bedrijven	€ 25.267	100	€ 27.313	108,1	€ 29.627	117,3
Gemiddelde prijs energie bedrijven per vastgoedobject						
8. Bedrijfsvestigingen	8.416	100	8.919	106,0	9.015	107,1
Aantal bedrijfsvestigingen in Haarlemmermeer						
9. Werkzame personen	112.383	100	114.114	101,5	115.406	102,7
Aantal werkzame personen in Haarlemmermeer						

In 2010 was de CO2 uitstoot van Haarlemmermeer 1.238 kton. In 2011 was de CO2 uitstoot met 18 kton toegenomen. De monitor Ruimte voor Duurzaamheid 2012 laat voor het eerst sinds 2008 een daling in CO2 uitstoot zien, namelijk 48 kton (=3,8%) ten opzichte van 2011, terwijl er meer bedrijfsvestigingen en meer woningen in Haarlemmermeer gevestigd zijn. Schiphol en de Schiphol gerelateerde activiteiten dragen bij aan de CO2-reductie met 22 kton. Het aandeel duurzame energie in Haarlemmermeer is in de periode tussen 2010 en 2012 gestegen met 20% (59 TerraJoule). In 2011 was de stijging 12%; in 2012 is opnieuw een stijging te zien, van 7%. Ter illustratie; deze opgewekte energie is voldoende om ruim 5.000 huishoudens van energie (elektriciteit én warmte) te voorzien. Haarlemmermeer heeft relatief gezien (per inwoner) ongeveer driemaal zoveel semi-openbare elektrische laadpalen dan landelijk gemiddeld. Het aantal laadpalen in Haarlemmermeer is gestegen van 13 in 2010 naar 36 in 2011 en 62 in 2012. Daarnaast zijn er ruim 125 auto's die op aardgas, biogas of groengas rijden, zes maal zoveel per inwoner als het landelijk gemiddelde. Ook zijn er 970 hybride en 170 elektrisch aangedreven auto's in Haarlemmermeer.

Inzet 2014 en verder

Onderstaand is een korte weergave opgenomen van de projecten en initiatieven die continueren in 2014. Voor een volledig overzicht, zie de Monitor Ruimte voor Duurzaamheid 2012. Gezien de reikwijdte van duurzaamheid raken projecten en initiatieven van het programma andere programma's van de programmabegroting. Zoveel mogelijk zijn programmaonderdelen ook integraal verwerkt in de betreffende programma's van de begroting. Het gaat dan om de programma's Jeugd en Onderwijs, Mobiliteit, Wonen en Economische Zaken en de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

1. Innovatie

Regie en Samenwerking

** Better Airport Regions*

Onder de noemer van *Better Airport Regions* (BAR) zijn de TU Delft, UvA Amsterdam, ETH Zurich en TU München in samenwerking met de Schiphol Group en de gemeente Haarlemmermeer een onderzoek gestart naar een conceptueel model – inclusief richtlijnen voor de Nederlandse overheden, industrie en academische instituten – voor de integratie van luchthavens en hun stedelijke omgeving op het gebied van duurzaamheid. Doel is om scenario's op te stellen die kunnen leiden tot een transformatie van de regio vanaf 2014.

** Innovatieraad*

Op 11 april 2013 zijn met een vertegenwoordiging van onze partners in duurzaamheid de wensen voor een innovatieraad vertaald naar een concrete uitwerking:

- Verbindingen faciliteren: inzicht krijgen in de initiatieven die er allemaal spelen en het stimuleren van synergie tussen deze initiatieven. Dan gaat het allereerst om een (digitale) community voor duurzaamheid waar alle spelers die betrokken zijn bij duurzame ontwikkelingen in Haarlemmermeer een plek krijgen
- Richten en bevorderen van initiatieven: het, voor zover mogelijk en nodig, richten en helder positioneren en afstemmen van de individuele initiatieven die er spelen
- Duurzaamheidsmarketing: het helder communiceren van duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en deze matchen met de initiatieven om de regio te positioneren en uit te dragen met als doel de economische attractiviteit en activiteit van de regio te vergroten.

Vanaf 2013 is de innovatieraad operationeel. De digitale community wordt ingericht op de zogenaamde 'Portal Haarlemmermeer'. Daarnaast willen enkele partners zich gezamenlijk richten op het ondersteunen van de Summit van Arizona State University (ASU) begin 2014 (zie verder).

**NMCH*

Binnen het programma Duurzaamheid en het verwezenlijken van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen speelt het Centrum voor Natuur en Milieu (NMCH) een belangrijke rol. Het NMCH kent inmiddels een dynamische omgeving met vele duurzaamheidsinitiatieven op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Vanuit het Ondernemingsplan 2013-2017 richt het NMCH zich in 2014 middels het verspreiden van kennis, verbinden en stimuleren en het coördineren en regisseren van educatieprojecten primair op de dagelijkse leef- en werkomgeving

Reststromen en Uitwisseling

In regio Amstelland Meerlanden en Greenport Aalsmeer verband worden projecten uitgewerkt voor onder meer biomassa. In het project Biobased Connections van de Amsterdam Economic Board werken Havenbedrijf Amsterdam, Schiphol Group, Schiphol Area Development Company (SADC), Afval Energie Bedrijf, Jagran, Hogeschool van Amsterdam, Universiteit van Amsterdam en de gemeente Haarlemmermeer, Pilot Sloterdijk III Duurzaam van de gemeente Amsterdam, Amstelveen en Aalsmeer samen aan een duurzame biobased economie. Daarnaast zijn er private initiatieven voor een biomassacentrale en vergassingsinstallatie. De gemeente zal deze initiatieven ook in 2014 blijven faciliteren.

Verkenning Hoger Onderwijs

Op 22 januari 2013 is de eerste van drie wereldwijde kenniscentra voor toegepast onderzoek van ASU geopend in Haarlemmermeer: het Global Sustainability Solutions Center (GSSC). Het GSSC zal universiteiten, ondernemingen, maatschappelijke organisaties, gemeenschappen en overheidsorganisaties samenbrengen om vraagstukken op het gebied van duurzaamheid aan te pakken en, uiteindelijk, op te lossen. De eerste vier projecten van het GSSC zijn inmiddels gestart. De eerste resultaten van het GSSC verwachten wij begin 2014. Begin 2014 organiseert ASU ook hun Summit in Haarlemmermeer: een meerdaagse conferentie voor de Board of Directors, filantropische investeerders (waaronder de Walton Family) en internationaal toonaangevende leiders op het gebied van duurzaamheid, waar kennis wordt gedeeld, nagedacht wordt over beleid en vanzelfsprekend ook

wordt gesproken over de eerste resultaten van het GSSC en de verdere ontwikkeling daarvan. Daarnaast zal ASU in de zomer van 2014 in de metropoolregio Amsterdam een zogenaamde 'Summer School' organiseren rond duurzame mobiliteit. Zie ook programma Jeugd en onderwijs.

Incubator(s) duurzame initiatieven

In samenwerking met belangrijke partijen in Haarlemmermeer en omgeving werken wij actief aan het binnenhalen en ondersteunen van kansrijke duurzame startende ondernemers in een incubator; hiervoor is op 22 januari 2013 Enginn geopend. Inmiddels zijn de eerste contracten gesloten. Wij werken hierin ook samen met theGROUNDS en Green Metropole. Zie ook programma Economische Zaken.

Duurzaam Bedrijf

Vanaf 2013 is het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer operationeel. De gemeente zet hiervoor een bedrag van € 3,3 miljoen in, te gebruiken voor co-financiering van rendabele duurzame innovatieve projecten, die zonder de publieke bijdrage niet van de grond zouden zijn gekomen. Dit bedrag is door het bedrijfsleven met factor tien uitgebouwd tot bijna € 33 miljoen. Het gaat voornamelijk om projecten waarmee op grote schaal lokale duurzame energie wordt opgewekt. Bewoners (huurders en eigenaren), bedrijven en instellingen in Haarlemmermeer kunnen hiervan profiteren. Zo wordt geïnvesteerd in lokale groene opwekcapaciteit met een lokaal Haarlemmermeers energie bedrijf. Samen met Ymere worden vanaf 2013 zonnepanelen geplaatst op minimaal 3.000 huurwoningen. Bewoners en bedrijven kunnen ook terecht bij Solar Green Point die zonne-energie wil aanbieden met een zonnepanelen weide van vier hectare. Met 'Zonnig Haarlemmermeer' kunnen huiseigenaren zonnepanelen 'leasen' op eigen dak. Eenzelfde constructie is er voor MKB'ers met het project ZonderMeer. Maar ook sportverenigingen en (eigenaren van) gebouwen worden ontzorgd als zij willen verduurzamen. Ook zal Meerwind nog twee windturbines plaatsen. Bovendien worden meer innovatieve projecten ondersteund; het project Gelijkspanning, waarbij een kas op basis van gelijkstroom wordt voorzien in plaats van wisselstroom (25% energiewinst door afwezigheid van conversiestappen) en een project waarbij algen worden gekweekt voor de cosmetische industrie. Algen zijn de snelst groeiende vegetatie in de wereld en nemen CO₂-uitstoot op uit de lucht.

2. Gebouwde omgeving

Community Building

Dit is een verzamelbegrip voor interventies op het lokale niveau waarbij wijken en buurten worden gemobiliseerd om een bijdrage te leveren aan duurzaamheid. Onderscheid wordt gemaakt tussen acties voor bewoners (zoals Winst uit je woning) en energiebesparing voor bedrijven, kantoren en voorzieningen. Dit doen wij in samenwerking met onder andere het Natuur en Milieu Centrum Haarlemmermeer (NMCH), MKB Haarlemmermeer-Schiphol en Rabobank Regio Schiphol. Daarnaast spelen wij met onder andere de initiatieven van het Duurzaam bedrijf en het groenste idee van Haarlemmermeer in op de verduurzaming van de gebouwde omgeving.

Onze aanpak voor duurzaam ondernemen voor MKB'ers geeft ook invulling aan de motie van Groen Links 'Duurzaam Ondernemen: Actieve verbinding MKB-beleid met onderwijs' (kenmerk 2012.0024871). Ook zullen in 2014 middelen beschikbaar zijn vanuit de provincie Noord-Holland voor duurzame energie maatregelen in de bestaande bouw. Dit is bijvoorbeeld inzetbaar voor een vervolg op Winst uit je Woning door het NMCH, waar Community Building een expliciete exponent van is.

Energiebesparing eigen gebouwen

Daar waar het gaat om onze eigen gebouwen en openbare ruimte is een monitoring- en energiemangement systeem geïmplementeerd; waardoor zo'n 30% besparingspotentieel is te behalen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in energiebesparing in de eigen gebouwen. In 2014 worden opnieuw investeringen gedaan. Zie verder de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen. Naast de vermindering van het energieverbruik kan ook CO₂ gereduceerd worden door volledig over te gaan op groene stroom. In 2014 willen wij dit hebben gerealiseerd.

LED-verlichting Openbare Ruimte

Op 26 april 2012 is het raadsvoorstel Duurzame Openbare verlichting (kenmerk 2012/0011763) vastgesteld door de gemeenteraad. Het raadsvoorstel behelst een plan van aanpak om de openbare verlichting van Haarlemmermeer vanaf 2012 met LED te realiseren. Conform de meerjarenplanning zal de openbare verlichting binnen een periode van 20 jaar worden vervangen door LED verlichting. Wat betreft de openbare ruimte wordt duurzaamheid (waaronder LED) integraal opgenomen in de opvolger van de LIOR, de Duurzame Leidraad Openbare Ruimte (DIOR). Op basis hiervan is vanaf 2013 investeringsruimte voor duurzaamheidsmaatregelen opgenomen in de uitvoeringsprogramma's. Zie verder de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Verduurzaming gemeentelijke processen

Wij willen duurzaamheid op integrale wijze binnen de organisatie borgen; hiervoor zijn diverse projecten gestart: optimalisatie energie efficiëntie WKO installatie en datacenters, duurzaam inkopen, pilot 'Bouwtransparant' en het in kaart brengen en coördineren van subsidiemogelijkheden. Ook de prestatieafspraken die wij met Ymere maken vallen hieronder. Zie voor deze prestatieafspraken ook programma Wonen.

3. Autonome en gebiedsontwikkeling

Innovatieve financieringsconstructies (icoonprojecten)

Inmiddels zijn investeringen mogelijk gemaakt voor de energievisie Badhoevedorp, Pilot Zwavelbeton, duurzame ontwikkeling Sportcomplex Koning Willem Alexander, MFA Badhoevedorp en het Haarlemmermeer Lyceum. In 2014 en verder vindt de uitvoering plaats en wordt de Total Cost of Ownership gedachte onderdeel van de gemeentelijke projectontwikkeling. Ook in het kader van ons onderwijshuisvestingsbeleid zullen wij schoolbesturen faciliteren en duurzame ontwikkeling.

Maatlat duurzaam bouwen

Vanaf 2013 werken wij bovendien met de Gemeentelijke Prestatie Richtlijn (GPR) 'Gebouw' voor de communicatie, ontwerp, beoordeling en toetsing van bovenwettelijke beleid inzake duurzaam bouwen. Daarbij horen een gemiddelde score van 7,5 met een minimum van 8 voor energie bij woningbouw en een gemiddelde van 8 met een minimum van 8,5 voor energie bij overig vastgoed als streefwaarden. In 2014 wordt ook onderzocht hoe er gebruik gemaakt zal worden van GPR stedenbouw.

4) Ruimtelijke infrastructuur

Windparken

De Stichting Windpark Haarlemmermeer-Zuid wil 12-17 windturbines realiseren in het zuiden van Haarlemmermeer. Ook in 2014 willen wij de realisatie hiervan faciliteren en juridisch planologisch mogelijk maken en zodoende een bijdrage te leveren aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen. De daadwerkelijke realisatie van het windmolenpark Haarlemmermeer Zuid is evenwel afhankelijk van het beleid van de provincie Noord-Holland

Duurzame mobiliteit

Gezien het grote aantal verzoeken om laadinfrastructuur, zal Haarlemmermeer de eerder gestarte pilot openbare elektrische laadpalen voortzetten in samenwerking met partners binnen de metropoolregio Amsterdam en 50 extra laadpalen voor elektriciteit laden faciliteren in de openbare ruimte. Op dit moment zijn er 62 semi-openbare laadpalen in Haarlemmermeer, naar verwachting zijn dit er 100 aan het einde van 2013. In samenwerking met de Stadsregio Amsterdam worden in 2014 van ruim 100 displays met actuele reisinformatie voor gebruikers van het openbaar vervoer geplaatst. Deze worden voorzien van zonnepanelen zodat ze energieneutraal zullen zijn in de exploitatie. Op het gebied van duurzame mobiliteit zet de gemeente verder in op de uitbreiding van het hoogwaardig openbaar vervoernetwerk, ruimte voor deelauto's, mobiliteitsmanagement, ontwikkeling

van multimodale knooppunten en de ontwikkeling van schoolzones. Ook stimuleert de gemeente met het fietsbeleid en door goede stalling- en Park & Ride-voorzieningen de overstap van openbaar vervoer naar auto of fiets (en vice versa). Zie ook programma Mobiliteit.

Relevant beleid

- Nota van B&W 'Overeenkomst met stichting windpark Haarlemmermeer-zuid voor gebruik van gemeentegrond in zoekgebied windmolenpark' (kenmerk 2010.0029875)
- Raadsvoorstel 'Ruimte voor Duurzaamheid' (kenmerk 2010.55103)
- Nota van B&W 'Vaststellen subsidiebudget Duurzame Energie en bedragen per maatregel via Duurzame Energielijst' (kenmerk 2011.0019970)
- Specificering en precisering Ruimte voor Duurzaamheid (kenmerk 2011.35422)
- Nota van B&W 'Voortgangsrapportage Ruimte voor Duurzaamheid' (kenmerk 2011.35235)
- Nota van B&W 'Startnotitie verkenning hoger onderwijs' (kenmerk 2011.36023)
- Nota van B&W 'Energiebesparingscampagne Hoofddorp-Oost' (kenmerk 2011.23019)
- Nota van B&W 'Pilot openbare laadpalen voor elektrisch vervoer' (kenmerk 2011.33950)
- Raadsvoorstel 'Contouren Duurzaam Bedrijf' (kenmerk 2011.41171)
- Nota van B&W 'Groenste idee van Haarlemmermeer' (kenmerk 2011.33247)
- Raadsvoorstel 'Herstructurering werklocaties 2011' (kenmerk 2011.16948)
- Nota van B&W 'Realisatie Dynamisch Reis Informatie Systeem (DRIS) op zonne-energie' (kenmerk 2011.48064)
- Raadsvoorstel 'Duurzame openbare verlichting' (kenmerk 2012.11763)
- Monitor Ruimte voor Duurzaamheid 2011 (kenmerk 2012.37581)
- Nota van B&W 'Profiel en gunning opdracht kwartiermaker Duurzaam Bedrijf' (kenmerk 2012.0032612)
- Nota van B&W 'Verkenning Hoger Onderwijs' (kenmerk 2012.0036177)
- Nota van B&W 'Uitgangspunten van het concept 'Incubator Haarlemmermeer' (kenmerk 2012.0036288)
- Uitvoeringsprogramma Ruimte voor Duurzaamheid 2012-2014 (kenmerk 2012.0054014)
- Nota van B&W 'Innovatieraad' (kenmerk 2012.0072274)
- Raadsvoorstel 'Oprichting Duurzaam Bedrijf' (kenmerk 2011.0041171)
- Nota van B&W 'Evaluatieonderzoek Natuur en Milieu Centrum Haarlemmermeer' (kenmerk 2012.0064732)
- Nota van B&W 'Windpark Haarlemmermeer-Zuid' (kenmerk 2012.0068452)
- Dienstreis Arizona State University (Verenigde Staten) (kenmerk 2013.002002)
- Nota van B&W 'Dienstreis Zürich (Zwitserland) (kenmerk 2012.0073883)
- Nota van B&W 'Invoering Maatlat Duurzaam Bouwen' (kenmerk 2013.0016956)
- Groenste idee van Haarlemmermeer editie 2013 (kenmerk 2013.0023596)
- Monitor Ruimte voor Duurzaamheid 2012 (kenmerk 2013/26673)

Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie en voorstellen met betrekking tot de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de consequenties daarvan voor de inwoners van Haarlemmermeer. Het is wettelijk geregeld welke heffingen de gemeente mag opleggen. Het is aan de gemeenteraad te bepalen welke van die heffingen ook daadwerkelijk worden geheven. De doelstelling van lokale heffingen is “burgers, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen”.

Haarlemmermeer kent de volgende heffingen.

- *Belastingen*
Tot deze groep behoren onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting, precariobelasting en het liggeld voor woonschepen.
- *Retributies*
Tot deze groep behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, de begraafrechten en de leges.

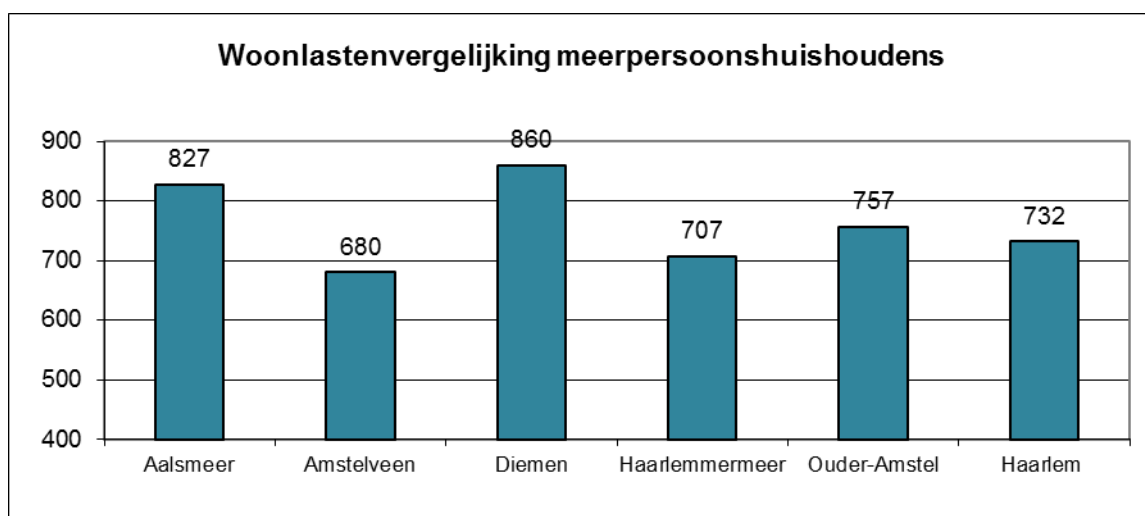
Het lokale beleid bij gemeentelijke belastingen.

De raad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van belastingtarieven. Bij retributies mogen de inkomsten echter niet hoger zijn dan de uitgaven voor de desbetreffende dienst. Winst maken is in dat geval niet toegestaan. Bij sommige diensten, zoals het opmaken van de burgerlijke stand of het behandelen van naturalisatieverzoeken gelden wettelijk vastgelegde tarieven die in het gehele land gelijk zijn. In een aantal gevallen, zoals bij de afgifte van paspoorten en identiteitskaarten, gelden maximumtarieven.

Lokale lastendruk

Het centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden (Coelo) verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks een Atlas van de lokale lasten uit. Deze Coelo-Atlas geeft woonlastenberekeningen (OZB, riool en afvalstoffen) voor alle Nederlandse gemeenten en biedt daarmee een goed inzicht in de lokale lastendruk. Voor 2013 bedragen de Haarlemmermeerse woonlasten voor meerpersoonshuishoudens € 707. In 2012 was dit € 684.

Een vergelijkend overzicht van de woonlasten 2013 voor meerpersoonshuishoudens met de buurgemeenten.

Voor het jaar 2014 blijven de woonlasten in Haarlemmermeer gemiddeld gelijk.

Belastingvoorstellen 2014

Onroerendezaakbelastingen

De ontwikkeling van de tarieven in de periode van 2012 tot en met 2014 geeft het volgende beeld:

Jaar	Tarief woningen (percentage) waarde		Tarief niet-woningen (percentage) waarde		
	Eigenaar	Totaal	Eigenaar	Gebruiker	Totaal
2012	0,09537	0,09537	0,26976	0,22767	0,49743
2013	0,09986	0,09986	0,29045	0,24513	0,53558
2014	0,10685	0,10685	0,29626	0,25003	0,54629

Daarnaast zal een algehele hertaxatie plaatsvinden, zodat de aanslagen voor 2014 gebaseerd zijn op de waarde op de peildatum 1 januari 2013.

We gaan voor 2014 uit van een gelijkblijvende lastendruk voor de burgers. Bij de vaststelling van de tarieven houden we rekening met de gemiddelde stijging of daling van de WOZ-waarden.

Het voorstel is de tarieven niet te verhogen met de inflatiecorrectie.

Afvalstoffenheffing

Het tarief van de afvalstoffenheffing is nog niet geheel kostendekkend maar door het sluiten van een nieuw contract door de Meerlanden met het Afvalenergiebedrijf (AEB) wordt een voordelig resultaat van € 465.000 verwacht. Ook is de stand van de voorziening voldoende. Daarom wordt voorgesteld voor 2014 de tarieven niet te verhogen.

Jaar	Tarieven per rolemmer							Ondergronds inzamelen
	80L Rest	120L rest	240 L rest	extra GFT	extra 80L	extra 120 L	extra 240L	
2012	217,80	239,40	302,40	56,40	217,80	239,40	302,40	255,00
2013	232,20	255,00	322,80	60,00	232,20	255,00	322,80	271,80
2014	232,20	255,00	322,80	60,00	232,20	255,00	322,80	271,80

Rioolheffing

De tarieven voor de rioolheffing komen voort uit de doorrekening van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2009 – 2013. Bij de voorbereidingen voor het nieuwe verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP) zijn enkele zaken met name de herberekeningen, inspecties en benchmark naar voren gekomen, die ervoor pleiten om het opstellen van een nieuw VGRP een jaar op te schorten (zie raadsbrief 2013/12529).

De tarieven zijn al een aantal jaren gelijk. Ook voor het jaar 2014 wordt voorgesteld de tarieven niet te verhogen en dan ook vast te stellen:

per aansluiting	per 10 m ³ boven 250 m ³
€ 119,76	€ 4,61

Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente wordt via toeristenbelasting een directe belasting geheven. Het tarief van deze belasting in 2014 bedraagt net als in 2013 6% van de overnachtvergoeding. Voor 2014 wordt daarmee de opbrengst geraamd op € 8.080.000

Hondenbelasting

Voor 2014 wordt de opbrengst geraamd op € 616.000. Het tarief is hetzelfde als in 2013 en bedraagt per hond € 77,00.

Liggeld woonschepen

Wij stellen voor de tarieven voor het liggeld voor woonschepen niet te verhogen en voor 2014 als volgt vast te stellen:

Eerste 15 meter lengte	Elke volgende meter
€ 373,87	€ 52,45

Voor 2014 wordt daarmee de opbrengst geraamd op € 31.000.

Parkeerbelasting

Ingeval niet aan de aangifteverplichting is voldaan dan wel geen of onvoldoende parkeerbelasting is betaald, wordt de te weinig betaalde belasting door middel van een naheffingsaanslag alsnog in rekening gebracht. De kosten welke hieraan verbonden zijn worden gelijktijdig met de niet-betaalde parkeerbelasting (uurtarief) in rekening gebracht. De maximaal toegestane hoogte van het doorberekenen is vastgelegd in het 'Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen' en is voor 2014 vastgesteld op € 58,00.

Precariobelasting

Sinds 2011 heffen wij precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen. Voor het gebruik van openbare gemeentegrond kan een precariobelasting worden geheven.

Voorgesteld wordt de tarieven van de precariobelasting niet te verhogen voor 2014.

Graf- en begraafrechten

In het raadsvoorstel beheer gemeentelijke begraafplaatsen vastgesteld 7 juli 2011 is besloten tot het kostendekkend maken van de tarieven graf- en begraafrechten, te realiseren door in de periode van 2012 tot en met 2015 de tarieven jaarlijks gemiddeld met 7,1% te verhogen, exclusief de inflatiecorrectie. Voorgesteld wordt de tarieven van de graf- en begraafrechten met 7,1% te verhogen voor 2014.

Leges

In navolging op het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges wordt er in 2014 opnieuw gekeken naar het aantal vergunningen en de tijdsbesteding.

De achterliggende doelstelling van dit onderzoek is dat wettelijk het totaal aan leges dat gevraagd wordt niet meer dan 100% kostendekkend mag zijn op begrotingsbasis. Daarnaast zijn er specifieke regels over kostendekkendheid per groep waarbij ook per groep geldt dat dit maximaal 100% mag zijn. Voor leges geldt dat deze alleen mogen worden gebruikt voor de producten en diensten waarvoor deze worden gevraagd.

Leidend is hier het profijtbeginsel: de gebruiker betaalt.

Gelijk aan de overige belastingen en rechten stellen wij voor om de prijs van producten met vaste tarieven niet te verhogen voor 2014, dit met uitzondering van de tarieven die wettelijk vast worden gesteld.

BIZ heffingen

Een BIZ is een afgebakend gebied, waarin bedrijven een private organisatie oprichten (vereniging of stichting) om de leefbaarheid, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit gezamenlijk te verbeteren. Het is een

instrument voor en door ondernemers en is toepasbaar op bedrijventerreinen en winkel- en horecagebieden.

Zowel voor bedrijventerrein Spoorzicht Nieuw Venneep als voor winkelgebied Hoofddorp Centrum is in 2011 een BIZ verordening vastgesteld.

De opbrengst voor 2014 is voor BIZ Spoorzicht € 141.000 en voor Hoofddorp Centrum € 384.000.

Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen kunnen ook in 2014 weer in aanmerking komen voor kwijtschelding van het betalen van gemeentelijke heffingen. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de 1^e hond) en het liggeld voor woonschepen. Voor 2014 is een totaalbedrag aan kwijtschelding geraamd van € 430.000.

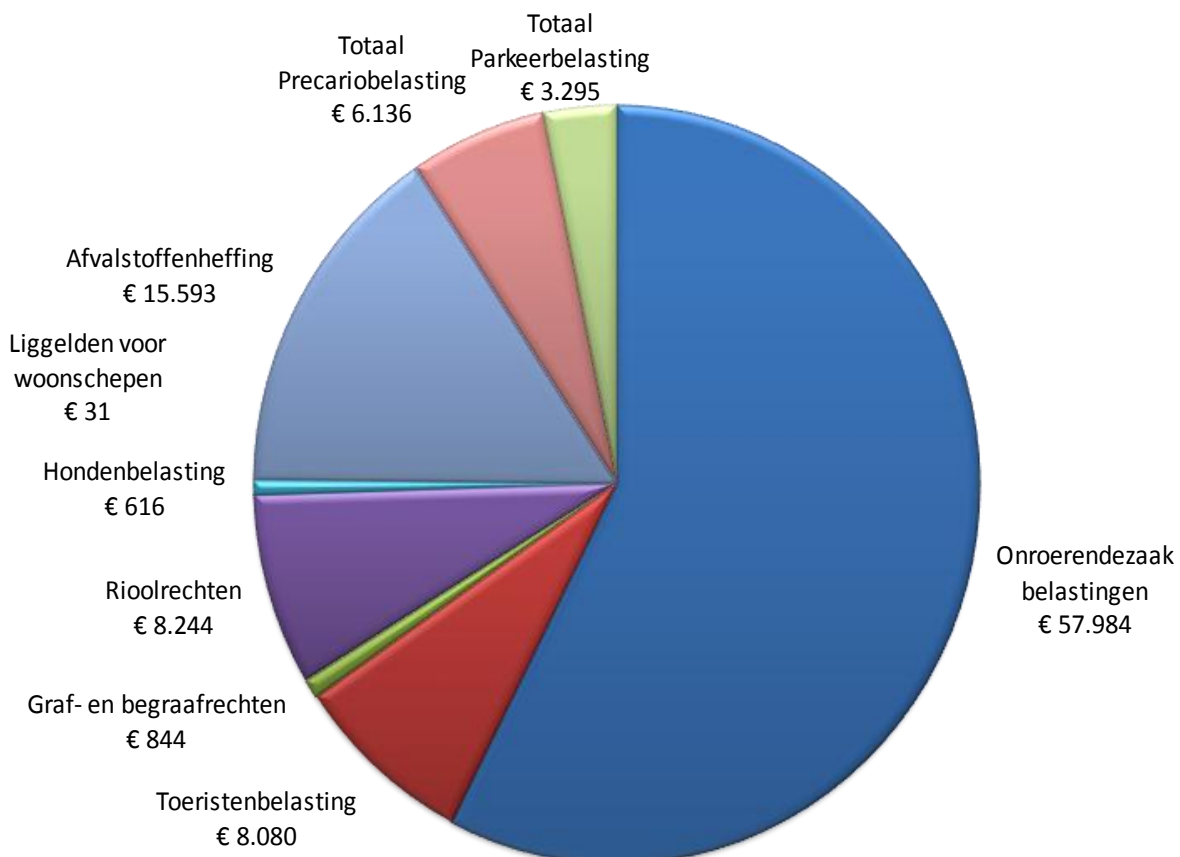
De onroerendezaakbelastingen, de hondenbelasting, de toeristenbelasting, de parkeerbelasting (dit met uitzondering van de kosten van de naheffingsaanslag) en de precariobelasting zijn ongebonden heffingen. De besteding van de betreffende inkomsten is vrij. Zij worden daarmee verantwoord als 'algemene dekkingsmiddelen'.

De afvalstoffenheffing, de rioolheffing, het liggeld voor woonschepen, de leges, de graf- en begraafrechten en de kosten van de naheffingsaanslag parkeerbelasting zijn daarentegen gebonden heffingen. De opbrengsten hiervan zijn bedoeld om de aan de desbetreffende dienst gerelateerde kosten te dekken. Deze opbrengsten worden functioneel verantwoord op de reguliere programma's.

Verordeningen 2014

Gelet op de voorliggende tariefvoorstellen en onder het aanbrengen van enkele redactionele bijstellingen, stellen wij voor om voor 2014 nieuwe (wijzigings-)verordeningen vast te stellen.

Overzicht begrote opbrengsten belastingen 2014

Weerstandsvermogen

Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een gezond weerstandsvermogen stelt ons in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons tot bezuinigen dwingt ten koste van het uitvoeren van bestaande taken.

Op 12 juli 2012 is door de raad de Nota risicomangement en weerstandsvermogen 2012 vastgesteld. Hierin is onder meer gedefinieerd hoe de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen wordt bepaald. In deze paragraaf rapporteren we over het weerstandsvermogen volgens de in de nota vastgelegde richtlijnen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit, een indicatie voor de mogelijkheden om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, kan worden gezien als een noodzakelijke buffer om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. Een dergelijke buffer ligt deels in de sfeer van de exploitatie (de begroting van baten en lasten) en deels in de vermogenssfeer (reserves). Hieronder geven we een inschatting van deze capaciteit.

Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer

Posten in de exploitatiesfeer dragen bij aan de structurele weerstandscapaciteit, omdat zij na aanwending meerdere jaren een positief effect hebben. In de sfeer van de exploitatie zijn de volgende aspecten van belang voor de weerstandscapaciteit:

- a) raming voor onvoorzien en een eventueel positief begrotingssaldo;
- b) onbenutte belastingcapaciteit;
- c) eventuele stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan;
- d) te inventariseren mogelijke ombuigingen/heroverwegingen.

Achtereenvolgens lichten wij deze aspecten toe.

a. Raming onvoorzien en eventueel positief begrotingssaldo

Jaarlijks nemen we in de begroting een budget voor onvoorziene lasten op. Dit budget bedraagt voor 2014 en verder € 237.000.

b. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Bij de gemeente Haarlemmermeer zit deze ruimte met name in de onroerende zaakbelasting (OZB), de tarieven voor graf- en begraafrechten en de afvalstoffenheffing.

OZB

Als gevolg van het door de gemeente gehanteerde beleid is de OZB in Haarlemmermeer de afgelopen periode slechts in beperkte mate verhoogd, in de meeste gevallen betrof dit (naast de gebruikelijke correctie voor de gemiddelde waardedaling) alleen de inflatiecorrectie. Voor 2014 worden de tarieven niet verhoogd. Het toepassen van dezelfde verhoging als in 2013 (2,25%) zou de OZB-opbrengst met ca. € 1,3 mln. per jaar verhogen.

Graf- en begraafrechten

De begraafrechten in de gemeente liggen momenteel onder een kostendekkend niveau. In de Voorjaarsrapportage 2011 is besloten om deze in stappen te verhogen naar (nagenoeg) kostendekkendheid in 2016. Bij het eventueel zodanig verhogen van de tarieven in 2014 dat deze

direct kostendekkend zijn, is het voordeel met slechts 2 jaar te kortstondig om mee te tellen in de structurele weerstandscapaciteit.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt in stappen kostendekkend gemaakt in 2015. Deze kostendekkendheid door een tariefverhoging al in 2014 bereiken zou slechts een eenmalig voordeel opleveren en levert dus geen structurele weerstandscapaciteit op.

c. Stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan

Bij de Voorjaarsrapportage 2013 is een stelpost (Rijksbezuinigingen: regeerakkoord) opgenomen om de effecten van de Rijksbezuinigingen mee op te vangen. Een deel hiervan is inmiddels ingezet voor de kortingen op het gemeentefonds bij de meicirculaire. Er resteert voor deze begrotingsperiode nog gemiddeld ca. € 2,5 mln. per jaar.

d. Te inventariseren mogelijke bezuinigingen/heroverwegingen

De bezuinigingsmaatregelen van de eerste en tweede tranche zoals uitgewerkt in respectievelijk de Programmabegroting 2011-2014 en de Voorjaarsrapportage 2011 zijn inmiddels grotendeels doorgevoerd. Ook heeft er bij de meicirculaire 2013 al een significante korting op het gemeentefonds plaatsgevonden als gevolg van het regeerakkoord. De kans is groot dat de gemeenten in de komende jaren met additionele rijksbezuinigingen geconfronteerd worden die het meerjarenbeeld negatief zullen beïnvloeden. Uit voorzichtigheidsoogpunt tellen wij op dit moment dan ook geen additionele mogelijke bezuinigingsopbrengsten mee in de weerstandscapaciteit.

Bedragen x € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

Structurele weerstandscapaciteit:		
Raming voor onvoorzien	€	237
Onbenutte belastingcapaciteit	€	1.300
Stelposten waarvoor geen verplichting is aangegaan	€	2.500
Mogelijke bezuinigingen	€	-
Totaal	€	4.037

Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer

Bij de posten in de vermogenssfeer is sprake van incidentele weerstandscapaciteit. Dit houdt in dat ze eenmalig kunnen worden aangewend en alleen in het jaar van aanwending een positief resultaat opleveren. De weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer bestaat uit de algemene reserves en de stille reserves. Beide onderdelen worden hierna toegelicht.

Algemene reserves

Algemene reserves zijn reserves waarvoor geen specifieke bestemming is bepaald en die daarom vrij kunnen worden ingezet voor het afdekken van risico's en dergelijke; dit in tegenstelling tot bestemmingsreserves waaraan wel een specifieke bestemming is gegeven en waar dus niet vrij over kan worden beschikt. De algemene reserves bestaan uit 4 onderdelen, namelijk de Algemene dekkingsreserve, de Algemene reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH), de Behoedzaamheidsreserve en de Algemene reserve Grondzaken. De aard van deze reserves lichten we hierna nader toe.

De omvang van deze reserves is per ultimo 2013 naar verwachting als volgt (x € mln.):

Algemene reserves:		
Algemene dekkingsreserve	€	151,0
Algemene reserve RIH	€	25,0
Behoedzaamheidsreserve	€	5,6
Algemene reserve Grondzaken	€	2,9
Totaal	€	184,5

De aard van deze reserves lichten we hierna toe en daarbij gaan we in op de verwachte ontwikkeling.

Algemene dekkingsreserve

De algemene dekkingsreserve is gevormd door het doteren van diverse uitkeringen en overschotten. De reserve is een buffer voor het opvangen van tegenvallers en het afdekken van risico's. Daarnaast heeft de reserve een inkomensfunctie door het inzetten als eigen financieringsmiddel. De rente die hierdoor wordt bespaard wordt structureel ingezet als dekkingsmiddel voor de begroting. Dit betekent dat inzet van de reserve structurele negatieve consequenties heeft.

Verwachte ontwikkeling van de Algemene dekkingsreserve (bedragen x € 1 mln.):

Ultimo jaar	2013	2014	2015	2016	2017
Verwachte stand	151,0	157,9	167,9	181,6	188,5

Algemene reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)

Met de middelen in de algemene reserve RIH kan de raad besluiten tot het doen van bijdragen aan ruimtelijke projecten, wanneer niet alle kosten gedekt kunnen worden door de ruimtelijke ontwikkeling(en) zelf. De projecten waaraan gedacht wordt zijn o.a. de Westflank, Park21 en de zuidrand van Hoofddorp (bijdrage in infrastructurele voorzieningen en groenprojecten).

Verwachte ontwikkeling van de Algemene reserve RIH (bedragen x € 1 mln.):

Ultimo jaar	2013	2014	2015	2016	2017
Verwachte stand	25,0	14,1	9,5	9,2	9,2

Behoedzaamheidsreserve

In 2012 is er € 5,3 miljoen in de behoedzaamheidsreserve gestort. In de komende jaren zullen er zowel verdere stortingen plaatsvinden als onttrekkingen om de te maken kosten ter voorbereiding op de decentralisaties op te vangen. Wij hebben de volgende redenen om een behoedzaamheidsreserve aan te houden:

- Risico's inzake uitvoering decentralisaties;
- Risico's in het realiseren van de bezuinigingen;
- Aanvullende bezuinigingen van rijkswege;

Verwachte ontwikkeling van de Behoedzaamheidsreserve (bedragen x € 1 mln.):

Ultimo jaar	2013	2014	2015	2016	2017
Verwachte stand	5,6	6,2	5,5	4,6	3,2

Algemene reserve Grondzaken

De Algemene reserve Grondzaken is een risicobuffer voor positieve en negatieve resultaten van grondexploitaties. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de Algemene reserve Grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve Grondzaken kan er aanvulling dan wel afroaming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de algemene dekkingsreserve, een afroaming wordt gedoteerd aan de algemene dekkingsreserve. Omdat de Algemene reserve Grondzaken specifiek is bedoeld voor het opvangen van risico's met betrekking tot grondexploitaties en omdat deze risico's worden meegenomen in de totale risicoanalyse wordt de stand van deze reserve ook meegenomen in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Verwachte ontwikkeling van de Algemene reserve Grondzaken (bedragen x € 1 mln.):

Ultimo jaar	2013	2014	2015	2016	2017
Verwachte stand	2,9	5,0	5,0	5,0	5,0

Stille reserves

Stille reserves zijn bezittingen van de gemeente die momenteel op de balans lager zijn gewaardeerd dan hun huidige marktwaarde. Dit betekent dat verkoop van deze bezittingen een (eenmalig) financieel voordeel voor de gemeente kan opleveren. Voorwaarde hiervoor is wel dat de verkoop op korte termijn tegen die marktwaarde kan geschieden, en dat de verkoop de bedrijfsvoering van de gemeente niet beperkt. Aangezien wij onze gronden frequent taxeren, en ook voor onze overige activa er geen reden is om aan te nemen dat deze onder hun directe verkoopwaarde zijn gewaardeerd, worden de stille reserves op nul gesteld.

Weerstandscapaciteit geconsolideerd

Een overzicht van de totale weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000) levert het volgende beeld op:

Bedragen x € 1.000 (min = nadeel) Er kunnen afrondingsverschillen optreden.

Weerstandscapaciteit	Structureel	Incidenteel
<i>Weerstandscapaciteit exploitatie:</i>		
Raming voorziening	€ 237	
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 1.300	
Stelposten zonder aangegane verplichting	€ 2.500	
Mogelijke bezuinigingen / heroverwegingen	€ -	
<i>Weerstandscapaciteit vermogen (ultimo 2012):</i>		
Algemene (vrij besteedbare) reserves		€ 184.500
Stille reserves		€ -
Totale weerstandscapaciteit	€ 4.037	€ 184.500

Ratio weerstandsvermogen

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit in staat zal zijn om zich voor doende risico's te kunnen opvangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. Hiervoor hanteren wij een risicosimulatie waarin aan de risico's een bedrag en een kanspercentage wordt gekoppeld. Bij de simulatie wordt een zekerheidsniveau van 90% gehanteerd. Dit betekent dat het totaalbedrag dat uit de simulatie volgt in 90% van de gevallen voldoende zal zijn om alle daadwerkelijk uitgekomen risico's te dekken. Hiermee is vervolgens de ratio van het weerstandsvermogen te berekenen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

Voor deze ratio hanteren wij een streefwaarde van minimaal 1 (“Voldoende”). De risico’s die zijn meegenomen in de analyse worden verderop in deze paragraaf beschreven.

Structurele risico’s en weerstandscapaciteit

Omdat bij het berekenen van de ratio weerstandsvermogen zowel de weerstandscapaciteit als het risicobedrag bij wijze van momentopname als één bedrag wordt uitgedrukt moeten de structurele componenten geconverteerd worden naar een eenmalig bedrag. Hiervoor hanteren wij, conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een factor van 2,5. Dit wil zeggen dat de structurele posten voor 2,5 maal hun waarde meetellen.

Uitkomst risicoanalyse

Uit de analyse volgt dat de totale financiële impact van alle risico’s tezamen bij een zekerheidsniveau van 90% uitkomt op € 56,2 mln. Vergeleken met een totale weerstandscapaciteit van € 194,6 mln. komen we op een ratio weerstandvermogen van **3,5**. Dit valt onder de classificatie “Uitstekend” en betekent dat er op dit moment geen verdere corrigerende actie vereist is.

Risico’s

De actuele identificatie van risico’s heeft 39 risico’s opgeleverd die zijn meegenomen in de analyse van het weerstandsvermogen die wij hiervoor hebben weergegeven. Deze risico’s zijn ingedeeld in verschillende kans- en gevolklassen. De indeling van de financiële gevolklassen is gerelateerd aan onze begrotingsomvang. De risicokaart die hieronder is opgenomen geeft inzicht in de spreiding van de risico’s naar kans en gevolg. De getallen in de cellen geven aan hoeveel risico’s er zijn met een aan de cellen gerelateerde kans of gevolg.

Gevolg(klasse)

$x > € 2.000.000$ (5)	4	1	10		
$€ 1.000.000 < x < € 2.000.000$ (4)		2	1	1	
$€ 400.000 < x < € 1.000.000$ (3)		1	2	1	
$€ 100.000 < x < € 400.000$ (2)		1	2	1	
$x < € 100.000$ (1)		1			
Financiële gevolgen p.m. (0)	1	2	6		2
Kans(klasse)	10% (1)	30% (2)	50% (3)	70% (4)	90%(5)

Elke cel op de risicokaart heeft ook een risicoscore. Die score bestaat uit de som van de kans en gevolgcategorie (de cel rechtsboven heeft bijvoorbeeld een risicoscore van $5+5=10$). Volgens het beleidskader dat is uiteengezet in de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2012 rapporteren wij in de programmabegroting alleen risico’s aan de raad die een financiële omvang hebben van minstens € 400.000 (vanaf gevolgcategorie 3) of een totale risicoscore (zijnde de som van de kans- en gevolgcategorie) hebben van minimaal zeven. Voor twee risico’s hebben wij een

uitzondering gemaakt op deze algemene uitgangspunten. Deze risico's zijn: Scheiden van wonen en zorg en Vervanging Meerbrug. Deze risico's bevinden zich weliswaar rechtsonder op de risicokaart, maar worden wel toegelicht. De reden hiervan is dat de kans dat het risico zich voordoet groot is en dat, ondanks het feit dat de financiële gevolgen niet goed zijn in te schatten, verwacht wordt dat de mogelijke financiële impact groot kan zijn. Van een aantal risico's die als gevolg van het beleidskader niet in deze programmabegroting worden toegelicht, hebben wij melding gemaakt in eerdere bestuurlijke besluitvorming over afzonderlijke onderwerpen. Waar mogelijk hebben wij voor die risico's beheersmaatregelen getroffen. Voorbeelden zijn de risico's betreffende de dossiers Meerwaarde, Duycker en het Dorpshuis Badhoevedorp. Wij zullen deze dossiers voor wat betreft het risicoprofiel blijven volgen.

Toeristenbelasting

Wij heffen toeristenbelasting op basis van een percentage van 6% van de omzet van de hotels binnen de gemeente Haarlemmermeer. De hotels binnen de gemeente Haarlemmermeer hebben aangegeven dat zij de effecten van de kredietcrisis op de omzet somber inschatten en voorsnog niet uitgaan van een stijging van de omzet. Hiernaast is de vraag of de verwachte areaalontwikkeling (twee nieuwe hotels in Hoofddorp waarvan één in 2013 en één in 2014) en de daaraan gekoppelde geraamde opbrengst toeristenbelasting volgens planning wordt gerealiseerd. De bouw van het nieuwe hotel aan de Kruisweg (330 kamers) is inmiddels begonnen maar wordt later dan geraamd, naar verwachting pas in het najaar 2013, opgeleverd. Tegenover het treinstation van Hoofddorp is eerder dan gepland begonnen met de ombouw van een kantorencomplex naar een hotel. Dit hotel heeft minder kamers dan waar in de verwachte areaalontwikkeling vanuit is gegaan. Met de verwachte opbrengst toeristenbelasting van dit hotel is in de begroting 2013 geen rekening gehouden. Dit beperkt het risico voor het jaar 2013. Voor het jaar 2014 verwachten we echter een groter financieel risico vanwege de hogere geraamde areaaluitbreiding.

Onroerendezaakbelasting niet-woningen

In de raming van de opbrengsten OZB niet-woningen hebben we voor 2013 rekening gehouden met een accres uit nieuwbouw aan opbrengsten van afgerond € 1,2 miljoen. Op dit moment worden wij binnen de gemeente Haarlemmermeer echter geconfronteerd met vertragingen in grondexploitaties. Daarnaast is er nog steeds sprake van leegstand op met name de kantorenmarkt, waardoor het gebruikersdeel van de OZB niet-woningen niet opgelegd kan worden. Met dit effect is weliswaar rekening gehouden in de begroting, maar mogelijk is de leegstand hoger dan verwacht.

Onroerendezaakbelasting tehuizen

Door een uitspraak van de hoge raad is het mogelijk dat verzorgingstehuizen volledig in het woningtarief OZB gaan vallen. Ook voor verpleegtehuizen, gezinsvervangende tehuizen en gehandicapten verblijven zou het kunnen gaan gelden. De totale waarde van deze categorieën bedraagt € 91,3 miljoen. Het wegvallen van het gebruikerstarief en een lager woningtarief kan resulteren in een verlaging van OZB-opbrengsten van € 400.000 per jaar.

Precariobelasting

Het is onbekend wanneer het wetsvoorstel vrijstelling precariobelasting op netwerken van nutsbedrijven door de Tweede Kamer wordt behandeld. In de begroting voor 2014 is € 6 miljoen aan opbrengst precariobelasting geraamd over kabels en leidingen. Welke gevolgen de behandeling in de Tweede en Eerste Kamer voor het wetsvoorstel heeft, is nog niet bekend. Met betrekking tot de opgelegde aanslagen is nog voor 4 miljoen bezwaar aangetekend. Er is ook nog beroep mogelijk.

Claim kosten Westflank

In de jaren 2007 tot en met 2011 hebben de gemeente Haarlemmermeer, het Rijk, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap van Rijnland samengewerkt aan het Westflank project. In juni 2011 hebben de ministers aan de Tweede Kamer laten weten het tracé van de Randstad 380kV aan de westkant van de gemeente Haarlemmermeer aan te willen leggen. Dit was een dermate

principiële ingreep in het lopende planproces dat de andere betrokken partijen hebben besloten het planproces stil te zetten. Vanwege deze principiële inbreuk beschouwen deze partijen het Rijk schadeplichtig voor de tot dan toe gemaakte plankosten, inclusief de toegerekende rente, ad € 2,3 miljoen. Wij hebben dit bedrag opgenomen als vordering op het Rijk.

Het Rijk geeft aan dat deze vordering verrekend kan worden met de Nota Ruimte Gelden die beschikbaar zijn gesteld aan de provincie Noord-Holland voor de gebiedsontwikkeling van Haarlemmermeer-west. Deze gelden zijn in principe voor investeringen in het gebied. Inmiddels heeft GS in april van 2013 aangegeven dat de verantwoordelijkheid voor de planvorming bij de gemeente hoort. De verwachting is dat als de partijen overeenstemming bereiken over de benutting van de Nota Ruimte Gelden deze naar de gemeente worden over gedragen. Er zal dit jaar nog een keuze gemaakt worden door de drie partijen of, en hoeveel van de gemaakte VTA-kosten voor de Westflank met de Nota Ruimte Gelden verrekend kan worden. Tot dan blijft de vordering bij het Rijk bestaan.

Sociaal Domein - wetgeving en vereiste kwaliteit

Er is nog steeds onduidelijkheid over fasering, beleidsvrijheid, inhoud en middelen met betrekking tot de uitvoering van de wetgeving inzake het Sociaal Domein. Dit levert een risico op voor het tijdig voldoen aan de wetgeving en het leveren van de vereiste kwaliteit.

Sociaal Domein - beleidsvrijheid

Uitgangspunt bij de transities is maximale beleidsvrijheid voor de gemeenten. Dat biedt ons de ruimte om te ontschotten en een betere inrichting van de maatschappelijke ondersteuning te realiseren. Er is een risico dat de uiteindelijke wetsvoorstellen gepaard gaan met voorwaarden die onze beleidsvrijheid inperken. Het gevolg kan zijn dat wordt opgelegd met wie we moeten samenwerken (gedwongen winkelnering), dat budgetten alsnog worden geoormerkt (schotten tussen budgetten) en dat in de wetten allerlei eisen worden gesteld aan kwaliteit of rechtmatigheid per regeling. Deze inperkingen kunnen leiden tot sub-optimalisatie van de uit te voeren processen en een negatief effect op de opgelegde financiële taakstelling door het Rijk.

Sociaal Domein - stapelingseffecten

De grootste effecten van de bezuinigingen in het sociaal domein worden verwacht bij huishoudens met één of meerdere bijstandsuitkeringen of die te maken hebben met meervoudige problematiek. Naast directe effecten op het inkomen door een lagere uitkering en toeslagen, zijn er ook effecten aan de uitgavenkant voor deze gezinnen. Voor de gemeente betekenen de stapelingseffecten een risico omdat die kunnen leiden tot een toename van de zorgvraag.

Sociaal Domein - onvoldoende middelen

De financiële omvang van de nieuwe taken is groot en de bezuinigingen zijn fors. Dit noopt ons ertoe bestaande budgetten te heroverwegen. Er bestaat een kans dat een goed, lokaal en samenhangend stelsel van maatschappelijke ondersteuning niet volledig mogelijk is met de hiervoor beschikbare rijksmiddelen. Daarbij komt dat het reeds bestaande risico op overschrijding bij opneemenderegelingen reëel is. Ook kan het zijn dat financiële aspecten geleidelijk of pas na enige tijd zichtbaar worden. Daarnaast is de inschatting dat bij allerlei (uitvoerende) partijen in het sociaal domein een cultuuromslag of een kwalitatieve inhaalslag nodig is. Hierdoor kunnen zich frictiekosten voordoen als gevolg van stelselwijzigingen en organisatorische veranderingen. Het Rijk compenseert transitiekosten maar deze compensatie is onvoldoende voor alle inspanningen die nodig zijn om de transities te realiseren.

Onvoldoende budget voor kosten complexe WMO-voorzieningen

De WMO kent een "compensatieplicht" waardoor wij verplicht zijn om beperkingen in de zelfredzaamheid van de burger weg te nemen en deelname aan het normale maatschappelijk verkeer mogelijk te maken. Dit betekent dat wij alle noodzakelijke hulp en/of ondersteuning moeten vergoeden, waardoor deze kan worden aangemerkt als een opneemde regeling. De toenemende

vergrijzing en een toenemend beroep op meer complexe voorzieningen brengen het risico met zich mee dat de beschikbare middelen niet toereikend zijn. Vanaf 1 juli 2013 zijn de WMO beleidsregels aangescherpt, waardoor het beroep op deze hulp en ondersteuning wordt beperkt. Daarnaast is de ontwikkeling van de verdere decentralisatie van de AWBZ van invloed op de omvang en impact van dit risico.

AWBZ-pakketmaatregel

Vanaf 2009 is de gemeente in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning verantwoordelijk voor mensen met licht regieverlies, die hun aanspraak op AWBZ-begeleiding (gedeeltelijk) hebben verloren. Intussen is merkbaar dat meer inwoners met een relatief lichte ondersteuningsvraag de weg naar de gemeente weten te vinden. De structurele compensatie die we ontvingen via het gemeentefonds is ingezet om deze mensen te ondersteunen. Voor de inwoners die hinder ondervinden van de AWBZ-pakketmaatregel en waarvoor we als gemeente maatregelen hebben getroffen, zijn in de programmabegroting tot 2015 middelen opgenomen. Er zijn voor hen echter wel langlopende verplichtingen aangegaan en het is aannemelijk dat dit ook na 2014 nodig zal zijn.

Openeinderegelingen inkomensvoorzieningen

De gemeente Haarlemmermeer is vanuit diverse soorten wet- en regelgeving verplicht om hulp of assistentie te verlenen. De middelen die de gemeente Haarlemmermeer daarvoor beschikbaar heeft, kunnen slechts beperkt worden vergroot als de werkelijke vraag de verwachting overstijgt (zogenaamde openeinderegelingen). Dit is bijvoorbeeld het geval bij het minimabeleid (bijzondere bijstand), de gemeentelijke schuldhelpverlening en de bijstandsuitkeringen. De gemeente Haarlemmermeer tracht zo zorgvuldig mogelijk de budgetten hiervoor in te schatten, maar overschrijdingen zijn door fluctuaties in hulpvragen en gevraagde voorzieningen niet uit te sluiten.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO) Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer is vastgelegd dat de kosten voor het Functioneel Leefijdsontslag (FLO) ten laste komen van de gemeente van herkomst. De totale toekomstige kosten zijn als gevolg van afspraken rond individuele keuzes door brandweerpersoneel, de hoogte van de frictiekosten, het ontstaan van een WAO-gat en het opstellen van beleid omtrent de 2e loopbaan lastig in te schatten.

Bouwleges

Voor 2014 is het een reëel risico dat het aantal bouwaanvragen en de betrokken bouwsommen achterblijft bij de begroting. Hoewel nog niet maatgevend, geven de eerste maanden van 2013 nog steeds dat beeld. Ook blijft het risico reëel dat er geen, of minder, grote aanvragen worden ingediend. Zoals eerder is aangegeven, is de totale omvang van de legesinkomsten voor een zeer belangrijk deel afhankelijk van een relatief klein aantal aanvragen met een grote bouwsom. Dit maakt de kans dat de geraamde inkomsten niet worden gerealiseerd groot. Sturing op het aantal aanvragen en/of de betrokken bouwsom is niet mogelijk. De legesinkomsten worden wel scherp bewaakt zodat adequaat kan worden gerapporteerd.

Actieve grondexploitatieprojecten

Middels grondexploitatieprojecten ontwikkelt de gemeente grond die in haar bezit is. Daaraan zijn financiële risico's verbonden. Deze risico's bestaan uit het risico dat de prijzen niet of minder stijgen dan waarmee gerekend is, het risico dat het beoogde programma niet (geheel) kan worden uitgevoerd en het risico dat de grondverkoop niet volgens het geplande tempo verlopen. Echter, daarop hebben wij al de nodige beheersingsmaatregelen uitgevoerd. Op dit moment zijn bijna alle grondexploitaties herzien en is zowel de strategie als het uitgiftetempo aangepast aan de huidige economische omstandigheden. Tot slot zijn op de standlijn van 1 januari 2013 alle grondexploitaties, bijbehorende risicobeoordelingen geactualiseerd en is gerekend met lagere opbrengstenstijgingen voor de komende periode. Het risicobedrag is het ongewogen risicobedrag van de negatieve grondexploitaties per 1-1-2013.

Grondexploitatie Badhoevedorp

Op 31 oktober 2005 hebben Rijkswaterstaat (RWS), provincie Noord-Holland, Stadsregio Amsterdam, de gemeente Amsterdam en Schiphol de bestuursovereenkomst van de omlegging A9 getekend. Met de uitvoering van deze overeenkomst wordt de A9 door RWS omgelegd ten zuiden van Badhoevedorp en wordt het vrijkomende tracé door de gemeente heringericht. De kosten van de omlegging bedragen € 300 mln. (prijsspeil 1 januari 2005). De gemeente draagt € 107,4 miljoen (prijsspeil 2005) bij. De gemeente heeft reeds een bedrag van € 16,5 (prijsspeil 2005) miljoen betaald. De overige bijdragen worden gefinancierd met bijdragen uit Badhoevedorp Centrum en Badhoevedorp Zuid.

De gebiedsontwikkeling Badhoevedorp Centrum zal € 55,4 miljoen (prijsspeil 2005) moeten bijdragen. Hiertoe is een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin deze bijdrage als minimaal grondexploitatieresultaat is overeengekomen. De actualisatie van de samenwerkingsovereenkomst zal op korte termijn gaan plaats vinden. De raad heeft in juli 2013 in vertrouwelijkheid de grondexploitatie Badhoevedorp-Centrum vastgesteld, als financieel kader voor de in het bestemmingsplan Badhoevedorp – Lijnden-Oost mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de grondexploitatie moet een deel van de bijdrage aan de omlegging A9 betaald worden. Het risico bestaat dat de grondexploitatie deze bijdrage niet geheel gaat opbrengen. Daarnaast kent deze grondexploitatie de 'gewone' financiële risico's die aan grondexploitaties zijn verbonden.

Vorbereidende grondexploitatie Badhoevedorp-Zuid

Voor Badhoevedorp-Zuid is een financiële en faseringsafspraken gemaakt met de Schipholgroup over de eerdere ontwikkeling van Elzenhof en een bijdrage hieruit. Voor het resterende deel zijn geen afspraken gemaakt met ontwikkelaars, want deze ontwikkeling is in het kader van de Schipholdriehoekvisie en Plabeka II uitgefaseerd na 2040. Inmiddels is bekend dat er sprake is van een aanbestedingsvoordeel voor de omlegging A9. Inzet is om met Rijkswaterstaat in gesprek te gaan om de gemeentelijke bijdrage bij te stellen.

Vorbereidende grondexploitatie Park21

Op 16 juni 2011 heeft de raad het Masterplan Park21 vastgesteld als kadernota voor de ontwikkeling van het natuur- en recreatiegebied tussen Hoofddorp en Nieuw-Vennep. Conform de ontwikkelstrategie van Park21 worden voor elk project waarvoor financiële dekking is voorzien separaat investeringsbesluiten over de uitvoering aan de raad voorgelegd. Op deze wijze loopt de gemeente alleen risico voor de bedragen die in de voorbereidingsperiode worden gevraagd via een voorbereidingskrediet. De voorbereidingskosten worden verrekend bij het ten uitvoer brengen van de verschillende deelgebieden (zoals dit ook bij deelgebied 1 is gebeurd.)

Overige voorbereidende grondexploitaties

Het risico bij deze projecten (o.a. Leidsemeerstraat, Wilgenlaan/Essenlaan en Hart van Zwanenburg) bestaat uit de mogelijkheid dat het bedrag waarvoor wel krediet is verleend uiteindelijk niet geheel gedekt wordt door bijdragen van anderen of grondopbrengsten.

Projecten met ontwikkelaar

Dit zijn projecten waarvoor een overeenkomst met een ontwikkelaar is gesloten (o.a. De Hoek etc.). De risico's betreffen met name VTA- en investeringskosten die de gemeente maakt en vervolgens niet verhaald zijn bij de ontwikkelaar.

Grootschalige investeringsprojecten

Dit zijn de projecten die zijn opgenomen in het Investeringsplan (zoals de P&R Beukenhorst Zuid). Het risico bij deze projecten bestaat uit mogelijke kredietoverschrijdingen bij de realisatie als gevolg van nieuwe (bouw)eisen, vertraging, faillissement bouwverzekering, wegvallen subsidies of tegenvallers op BTW-gebied.

Strategische gronden

De gemeente Haarlemmermeer heeft gekozen voor een actief ontwikkelbeleid. Onderdeel van dit beleid is de verwerving van zogenaamde strategische gronden. De strategische gronden zijn ingedeeld naar vijf klassen (warm, lauw, koud, ruil en opstal) die verbonden zijn met een perspectief tot exploitatie binnen 10 jaar, tussen 10 tot 20 jaar en na 20 jaar. Risico's doen zich voor als gronden geheel niet tot exploitatie komen, later tot exploitatie komen dan het oorspronkelijke perspectief of tegen lagere waardes verkocht worden dan de boekwaarde.

Ingebracht kapitaal SADC

Schiphol Area Development Company (SADC) is het gemeenschappelijk ontwikkelingsbedrijf voor integrale gebiedsontwikkeling in de Schipholregio. Om deze gebiedsontwikkeling mogelijk te maken heeft iedere aandeelhouder € 20 miljoen aanvullend kapitaal beschikbaar gesteld. Ultimo 2012 is het groepsvermogen van SADC € 110,7 miljoen (2011: € 66,3 miljoen). SADC heeft deze aanvullende kapitaalstortingen aangewend voor de financiering van GEM's (Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappijen), waaronder voor onze gemeente de GEM A4 Zone West en de GEM President. De diverse GEM's lopen risico's ten aanzien van kostenstijgingen, opbrengstonzekerheden, feitelijke fasering, marktonzekerheid maar ook aangaande de aanleg van infrastructuur, openbare voorzieningen en openbaar groen. Deze risico's kunnen de geprognoseerde grondexploitatie resultaten voor de GEM's doen verminderen. In het kader van onze rapportage over verbonden partijen informeren wij over de geactualiseerde resultaatprognoses.

Strategische gronden A4 Zone West

Er moeten nog gronden in de GEM's worden ingebracht. Een risico is dat deze gronden niet ingebracht kunnen worden, wanneer de GEM's niet succesvol zijn. De gemeente heeft gezamenlijk met andere partijen grond verworven voor de A4 Zone West en voor eigen rekening grond verworven voor de President. Het deel van de gemeentelijke bijdrage in de gezamenlijke grondverwerving A4 Zone West bedraagt circa € 4 miljoen. Voor het resterende deel van de verworven gronden in de A4 Zone West, circa € 47 miljoen, loopt de gemeente tezamen met de twee andere partijen een gelijk risico.

Scheiden Wonen en Zorg

Per januari heeft het Rijk een start gemaakt met het stapsgewijs extramuraliseren van de lichte(re) zorgzwaartepakketten (zzp's) uit de AWBZ. Iedereen die op basis van de AWBZ intramurale zorg (dus zorg met verblijf binnen een instelling) nodig heeft, krijgt een indicatie voor een zzp. Hierin wordt beschreven hoeveel zorg en ondersteuning men nodig heeft. Deze indicatie wordt afgegeven door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). De zzp's lopen van 1 tot en met 8 en hebben een oplopende zwaarte. Er zijn per sector (Verpleging & Verzorging (VV), Verstandelijk Gehandicaptenzorg (VGZ) en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) een aantal zzp's. Vanaf 1 januari 2013 is de extramuralisering doorgevoerd voor de lichte zorgzwaartepakketten (zzp 1 en 2). Dit geldt voor alle drie de sectoren. Het merendeel van deze groep cliënten betreft ouderen met lichte beperkingen. Wanneer deze mensen langer thuis blijven wonen, zullen zij mogelijk langduriger een beroep doen op Wmo-voorzieningen zoals Hulp bij het huishouden. Per 1 januari 2014 gaat dit ook gelden voor zzp 3 uit de sector Verpleging en Verzorging. Per 1 januari 2015 volgt ook een deel (c.a. 50%) van de nieuwe cliënten uit de sector GGZ met zzp 3. Per 1 januari 2016 volgt nog een aantal nieuwe cliëntgroepen: zzp 1 en 3 van de groep LG (cliënten met een lichamelijke beperking), zzp 1 van de groep ZG (cliënten met auditieve en/of zintuiglijke beperkingen) en een deel (c.a. 50%) van de cliënten uit de sector VV met zzp 4. Ter compensatie van mogelijke effecten van de extramuralisering ontvangen wij in 2013 en 2014 (vooralsnog incidenteel) een uitkering in het Gemeentefonds. Het effect van deze maatregel op het beroep op Wmo-voorzieningen zoals hulp bij het huishouden kunnen wij nu nog niet overzien.

Vervanging Meerbrug

De Meerbrug voldoet wat betreft functionaliteit en kwaliteit niet meer aan de huidige technische eisen. De brug wordt vervangen vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte. Vanuit de VOR zijn middelen voor de vervanging beschikbaar gesteld. Met belanghebbenden (Royal Van Lent Shipyard) zijn afspraken gemaakt over de vervanging van de brug en met name de aanpassing van de doorvaartbreedte in verband met het passeren van brede schepen. De planning was dat de vervanging in juli 2013 afgerond zou zijn. In juni 2013 is bekend geworden dat de aannemer die het werk uitvoert, failliet is gegaan. Het is onduidelijk of het werk binnen het huidige budget kan worden afgerond. Dit is afhankelijk van de afhandeling van het faillissement door de curator. De financiële omvang van dit risico is op dit moment nog moeilijk in te schatten.

Het Spectrum

In het programma Cultuur, sport en recreatie is al aangegeven dat enkele functies van Sportcomplex Het Spectrum naar verwachting per maart 2014 buiten gebruik worden gesteld. Een besluit over nieuwe gebruiksmogelijkheden voor deze functies zal niet eerder dan het tweede kwartaal van 2014 genomen worden. Dit betekent dat delen van het huidige sportcomplex in afwachting van een nieuwe bestemming enige tijd leeg kunnen komen te staan. In die periode wordt naast het reguliere onderhoud van sporthal en horeca voor de buiten gebruik te stellen gebouwdelen alleen het hoogstnoodzakelijke onderhoud uitgevoerd. In de meerjaren-onderhoudsplanning is vanaf 2014 geen rekening gehouden met het reguliere onderhoud van de sporthal en de horeca in het Spectrum. De totale kosten (inclusief leegstandsbeheer en gering onderhoud voor de lege gebouwdelen) zullen ca. € 400.000 per jaar bedragen. Daarnaast kan het beperken van regulier onderhoud in de toekomst extra kosten voor achterstallig onderhoud opleveren.

Gladheidsbestrijding

De variabele kosten (strooikosten) van de gladheidsbestrijding zijn niet in de begroting opgenomen maar worden jaarlijks op basis van de daadwerkelijke inzet voor strooi- en veegacties gerapporteerd bij de voorjaarsrapportage en de jaarrekening. Van tevoren is niet te voorspellen of en met welk bedrag het budget voor gladheidsbestrijding als gevolg van de variabele kosten wordt overschreden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Een substantieel deel van de begroting heeft betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, openbaar groen, riolering en openbare verlichting. De onderhoudslasten zijn verspreid over diverse programma's en gebaseerd op de door de raad gemaakte keuze(s) van het onderhoud- en kwaliteitsniveau.

Deze paragraaf gaat in op de staat van onderhoud en de onderhoudslasten van de kapitaalgoederen. Per soort kapitaalgoed is beschreven:

- het beleidskader waarop het onderhoud van de kapitaalgoederen is gebaseerd
- het door de raad gewenste kwaliteitsniveau van onderhoud
- de actuele staat van onderhoud
- de in de begroting opgenomen onderhoudslasten

De volgende kapitaalgoederen komen aan de orde:

1. Vastgoed
2. Sportterreinen
3. Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen
4. Wegen
5. Riolering
6. Openbaar groen
7. Openbare verlichting
8. Watergangen
9. Begraafplaatsen

1. Vastgoed

Wij beheren en onderhouden de gebouwen, de voorzieningen en de gronden zoals hieronder vermeld die duurzaam dan wel tijdelijk zijn en in gemeentelijk eigendom zijn.

a) *Onderhoud*

In 2011 is besloten tot invoering van conditiegestuurd onderhoud gebaseerd op de NEN2767.

Conditiegestuurd onderhoud betekent dat de objecten die onderhoud nodig hebben om op conditie te blijven, onderhoud krijgen. Dit onderhoudsbeleid is van toepassing op bijna alle in beheer zijnde gebouwen. Voor bijna alle gebouwen is het onderhoudsniveau "basis" van toepassing.

Het gemeentelijk vastgoed bestaat uit:

b) *Gebouwen niet voor Openbare dienst*

Er zijn 29 gebouwen in eigendom van de gemeente die voor verschillende toepassingen (brugwachtershuisjes, boerderijen) worden verhuurd. Voor deze gebouwen is € 0,24 mln. opgenomen in de begroting. De gemeente heeft daarnaast een aantal woningen in haar bezit die worden verhuurd. Het betreft enkele woningen die om strategische of andere bijzondere redenen eigendom van de gemeente zijn gebleven.

c) *Brandweerkazernes*

De gemeente bezit zes brandweerkazernes, die volgens meerjarige onderhoudsplannen worden onderhouden. De kazernes zijn in gebruik bij de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) voor het uitvoeren van de brandweertaken. Momenteel wordt een voorstel uitgewerkt om te komen tot een overdracht van twee kazernes die jonger zijn dan 10 jaar (zie ook paragraaf Verbonden Partijen). Op het moment van het opstellen van deze begroting is nog niet duidelijk wie na overdracht van de kazernes aan de VRK het onderhoud laat uitvoeren. Om die reden is het onderhoud nog wel in de begroting opgenomen. Indien besloten wordt om niet alleen twee nieuwe kazernes over te dragen maar ook het onderhoud ervan, dan zal het bijhorende onderhoudsbudget eveneens naar de VRK gaan. Voor 2014 is € 0,18 mln. begroot voor het preventieve, correctieve en planmatig onderhoud.

d) Kunstwerken

Op dit moment beheren wij 555 kunstwerken. Het areaal bestaat onder meer uit kademuren, damwanden, beweegbare en vaste bruggen, tunnels, viaducten, fontein en stuwen. De bruggen worden onderscheiden in fiets- en voetgangersbruggen en verkeersbruggen voor het overige verkeer. De kunstwerken zijn zowel in beton, staal en hout uitgevoerd. Sinds kort worden kleinere bruggen ook van composiet gemaakt.

Op dit moment worden deze voorzieningen op een budget gestuurde wijze onderhouden (correctief). Wij onderzoeken de mogelijkheid om het onderhoud planmatig uit te voeren.

In 2014 worden als onderdeel van de VOR onder meer de volgende projecten voorbereid c.q. uitgevoerd:

- Voorbereiding en vervanging van de kunstwerken
Hoofdvaart/Bennebroekerweg/Bennebroekertocht te Hoofddorp
- Vervangen wachtplaatsen beweegbare bruggen Hillegom, Lisse en Bennebroek
- Vervangen voetgangersbrug Cruquius kruising Spieringweg/Kruisweg
- Vervangen voetgangersbrug tussen de Venneperweg en 't Kabel, nabij 't Kabel 85
- Onderzoek fundering en constructie van de Damsluis in het Liniepad nabij de Driemereweg.
- Voorbereidingen voor vervanging van een damwand langs de Lisserdijk nabij de Lisserweg

Het onderhoudsbudget voor kunstwerken bedraagt in 2014 € 1,29 mln.

e) Cultuur

Sinds 2013 zijn alle sociaal culturele accommodaties eigendom van de gemeente, met uitzondering van twee gehuurde locaties. Twintig locaties zijn uitgegeven in beheer aan Stichting Maatvast. Het beheer van negen dorpshuizen is nog niet uitgegeven, hiervoor wordt in 2014 een beheervorm gezocht.

Het onderhoud van de gebouwen voor culturele activiteiten, zoals Pier-K (Nieuw-Vennep), het oude Raadhuis en het Cultuurgebouw is de afgelopen jaren in omvang behoorlijk toegenomen. Naast het bouwkundige onderhoud is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud van de (gebouw-gebonden) technische installaties.

Vanaf 2014 zal ook het voormalige Cultuurcafe (Etalage naast Hoofdingang Cultuurgebouw) worden verhuurd aan de Stichting Beheer Cultuurgebouw Haarlemmermeer en worden onderhouden op het basis-plus onderhoudsniveau. Hiervoor is € 0,40 mln. in de begroting opgenomen. Daarnaast worden ca. 120 beeldende kunstwerken beheerd waarvoor € 0,11 mln. is begroot.

Daarnaast heeft de gemeente vijf bibliotheken in beheer, waarvan vier in eigendom. Voor het onderhoud van deze gebouwen is € 0,13 mln. begroot.

f) Sport

De gemeente heeft 3 sporthal/zwembadcombinaties, een sporthal en 26 sport- en gymzalen in eigendom die worden verhuurd aan en in exploitatie zijn gegeven bij Sportfondsen Haarlemmermeer B.V. Door deze exploitant wordt onder regie van de gemeente het dagelijks onderhoud (huurder) uitgevoerd. Het planmatig onderhoud (eigenaar) wordt door de gemeente uitgevoerd. Daarnaast zijn 4 sport- en gymzalen gekoppeld aan de Brede Scholen waarvan de exploitatie door Stichting Brede Scholen Haarlemmermeer wordt uitgevoerd.

Het Sportcomplex Koning Willem Alexander (Huis van de Sport) zal in 2014 worden opgeleverd en in beheer worden genomen. Gezien de omvang van dit sportcomplex is de begroting voor het onderhoud aan sportcomplexen voor 2014 hoger dan voorgaande jaren. Daarnaast worden alleen de hoogstnoodzakelijke onderhoudsinvesteringen in het Spectrum gedaan, totdat de toekomst hiervan zeker is. Voor het onderhoud van sportcomplexen is € 3,25 mln. begroot. Voor het onderhoud van de gymzalen is € 1,73 mln. begroot.

g) Monumenten

De gemeente bezit een aantal objecten die de status van gemeentelijk- of rijksmonument hebben. Het betreft enkele (voormalige) boerderijen, enkele woonhuizen, de molen te Hoofddorp met de molenaarswoning, het Oude Raadhuis en (onderdelen van) begraafplaatsen. Daarnaast zijn de Geniedijk en de forten Aalsmeer en Hoofddorp, als onderdeel van de Stelling van Amsterdam, aangemerkt als Provinciaal én Unesco-monument. Voor het jaarlijks reguliere onderhoud van de monumenten is € 0,12 mln. begroot.

h) Recreatiegebieden

Het betreft gebouwen in het Haarlemmermeerse Bos en aan de Recreatieplas Toolenburg. Dit zijn de permanente openbare toiletgebouwen (totaal 7), de grote schuur van de boerderij Mentzhoeve (verhuurd), het Haarlemmermeer Paviljoen (verhuurd) en een boswachterswoning (verhuurd). Voor het onderhoud van deze gebouwen is € 0,10 mln. begroot.

i) Jongerencentra

Vanaf 1 januari 2013 worden de jongerencentra verhuurd en geëxploiteerd door stichting Maatvast. Door opstelling van nieuwe huurcontracten zijn de verplichtingen in het onderhoud voor de gemeente aanzienlijk afgenomen. Voor 2014 is er € 0,14 mln. voor onderhoud begroot.

j) Wijk- en Dorpsgebouwen (Sociaal Culturele gebouwen)

Vanaf 1 januari 2013 worden de wijk- en dorpsgebouwen verhuurd en geëxploiteerd door stichting Maatvast. Door opstelling van nieuwe huurcontracten zijn de verplichtingen in het onderhoud voor de gemeente aanzienlijk afgenomen. Aan de begroting is toegevoegd de Studio 5 (Floriande). Voor 2014 is er € 0,23 mln. voor onderhoud begroot.

k) Kinderopvang

Er wordt onderhoud gepleegd aan een twaalf kinderdagverblijven op het basis onderhoudsniveau. Deze kinderdagverblijven worden door ons verhuurd. Vier hiervan bevinden zich in een Brede School. Voor dit onderhoud is in 2014 € 0,04 mln. begroot

l) Aula's en begraafplaatsen

Aan onderhoud voor aula's en werk- en opslagruimten op begraafplaatsen is € 0,06 mln. begroot.

m) Onderwijs

Hieronder vallen het Bijzonder onderwijs, Openbaar onderwijs, Bijzonder speciaal onderwijs en het Openbaar speciaal onderwijs. Met het tot stand komen van de Verordening Onderwijshuisvesting is het bevoegde gezag verantwoordelijk voor het aanvragen van de onderhoudswerkzaamheden met verzoek tot opname in het huisvestingsprogramma. De gemeente heeft alleen nog onderhoudsverplichtingen aan de onderwijsgebouwen die niet zijn overgedragen aan een bevoegd gezag. Dit zijn gebouwen met een tijdelijke bouw-aard, schoolwoningen of brede scholen. Voor het onderhoud is € 0,65 mln. begroot

n) Huisvesting Ambtenaren

Voor de huisvesting van ambtenaren zijn in 2014 alleen nog maar het Raadhuis en de Polderlanden in beheer. De servicecentra van Badhoevedorp en Nieuw-Vennep worden gehuurd en kennen nauwelijks onderhoudslasten voor de gemeente als huurder. Ook kantoorgebouw de Polderlanden wordt gehuurd, maar daar zijn we verantwoordelijk voor het onderhoud van alle technische installaties. Het Raadhuis en kantoor de Polderlanden worden onderhouden op het basis onderhoudsniveau. Voor het onderhoud van deze gebouwen is € 0,54 mln. begroot.

2. Sportterreinen

Onder de noemer “sportterreinen” valt een veelheid van voorzieningen, die alle een zekere mate van onderhoud verlangen. Het beschikbaar gestelde budget wordt besteed aan het periodiek maaien of vegen, dichten van slidings, rollen, doorspuiten van drains, onkruidbestrijding, repareren van hekwerken en ballenvangers, in stand houden van verhardingen en beplantingen en toezicht op het gebruik. Voor deze voorzieningen is € 0,92 mln. opgenomen in de begroting.

Er zijn goede ervaringen opgedaan met het toepassen van kunstgras bij sportvelden. De afgelopen jaren zijn wij gestart met het vervangen van gras door kunstgras. In 2014 zal gemeentebreed worden onderzocht of verdere vervanging noodzakelijk is.

3. Openbare speel-, sport en ontmoetingsvoorzieningen

De gemeente heeft circa 635 openbare speel- sport- en ontmoetingsplekken in de buitenruimte voor de Haarlemmermeerse jeugd (tot circa 18 jaar) in beheer. Ook in 2014 zullen wij regulier beheer, onderhoud en vervanging uitvoeren en zorgdragen voor de veiligheid van speeltoestellen (wettelijke veiligheidseisen). Daarbij vormt de nota Spelen, Sporten en Ontmoeten in de buitenruimte (2009) het uitgangspunt. Op basis van normen (aantal kinderen in de wijk, leeftijdsopbouw van de kinderen, bevolkingsprognoses, aantal kinderen per speelplek, de nabijheid van andere speelplekken en de bebouwingsstructuur van de wijk) bekijken wij steeds of er meer speelruimte nodig is, een speelplek moet worden behouden, anders moet worden ingericht of kan worden opgeheven. Hier is in 2014 een onderhoudsbudget beschikbaar van € 0,7 mln.

Voor het Haarlemmermeerse Bos en de Toolenburgse Plas is in 2014 € 0,69 mln. beschikbaar. Het beheer en onderhoud is gericht op de duurzame functievervulling van de gebieden voor dagrecreatie inclusief sport, spel en evenementen. Naast het toezicht door de bos-/parkwachters op recreanten en organisatoren van evenementen en activiteiten vindt regulier onderhoud en beheer plaats van verhardingen, beplantingen, toiletgebouwen en terreinmeubilair. Er wordt daarbij bijzondere aandacht gegeven aan de zwemgelegenheden in de gebieden en aan de hoogwaardige inrichting van de voormalige Floriadetuinen in het Haarlemmermeerse Bos en de bijzondere parkinrichting in de noordrand van de Toolenburgse Plas. Aan beide recreatiegebieden worden elk jaarlijks ca. 1.000.000 bezoeken gebracht.

4. Wegen

Het begrip Wegen omvat de gemeentelijke verharding en de civieltechnische kunstwerken. Wegen is een verzamelnaam voor alle verharding die wordt aangetroffen binnen het wegprofiel: rijbaan, parkeervak, bushalte, fietspad, trottoir, voetpad enz. Kunstwerken zijn onder andere vaste en beweegbare bruggen, viaducten, tunnels, lichte fiets- en voetgangersbruggen en kademuren. Ook gemeentelijke duikers (de verbindingen tussen watergangen) behoren tot de kunstwerken.

Verhardingen

Maatregelen voor het in stand houden van de gemeentelijke verharding zijn gebaseerd op inspectieresultaten. Relatief kleine maatregelen worden bekostigd uit het jaarbudget. De vernieuwing van verhardingen vindt plaats vanuit de 2e fase van de VOR (Vernieuwing Openbare Ruimte).

In 2014 worden de volgende wegvakken vernieuwd:

- De Hoofdweg Westzijde (fase 2)
- Turfspoor
- De Rijnlanderweg (fase 2)

De heringerichte wegen worden ingericht volgens het Wegcategoriseringsplan 2011 (verkeersmaatregelen).

Vanuit het reguliere onderhoudsbudget worden in 2014 o.a. de volgende werken voorzien:

- Eugenie Previnaireweg (Nieuw-Vennep)
- Westerdreef (Parallelweg) (Nieuw-Vennep)
- Wilgenlaan (Zwanenburg)
- Bosstraat (Nieuw-Vennep)
- Vrijheidstraat, Zeilhof, etc. (Rijsenhout)
- Schipholweg (Badhoevedorp)
- Afromen wegbermen
- Klein asfaltonderhoud (hotbox)
- Onderhoud belijning

Het onderhoudsbudget voor verhardingen bedraagt in 2014 € 4,23 mln.

5. Riolering

Het beleid voor riolering is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Voor 2014 wordt een nieuw GRP opgesteld. Er is sprake van een verbreed GRP, waarin de zorgplichten van de gemeente voor afvalwater, hemelwater en grondwater aan de orde komen. Het GRP wordt afgestemd op de maatregelen uit het Waterplan.

Naast het beheer en onderhoud wordt in het GRP aandacht besteed aan de verbeteringsmaatregelen, de vervangingen en de werkzaamheden die daarmee verband houden. De kosten van het beheer en onderhoud, exclusief verbetering en vervanging, zijn voor 2014 begroot op € 2,36 mln.

Eind november 2013 zijn de resultaten bekend van de Benchmark Rioleringszorg 2013. De aanbevelingen die hieruit voortvloeien worden in 2014 doorgevoerd ter verbetering van het beheer en onderhoud. Tevens zijn knelpunten naar voren gekomen uit de in 2013 uitgevoerde inspecties. Ook deze knelpunten worden in 2014 opgelost. Verder sluiten de maatregelen aan op de integrale projecten vanuit het Deltaplan Bereikbaarheid, in en rond het centrum van Hoofddorp, zoals de Kruisweg en de Hoofdweg-Oostzijde.

6. Openbaar groen

Het onderhoud van openbaar groen vindt plaats op basis van de kwaliteitskeuzen in het Beheerkwaliteitplan. De gewenste kwaliteit is vertaald in beeldbestekken. De werkzaamheden zijn aanbesteed in de vorm van overeenkomsten. Iedere vier weken vindt via bestekschouwen de controle plaats of de afgesproken kwaliteit is behaald. Daarnaast vinden beleidsmetingen en bewonersschouwen plaats. Deze metingen en schouwen geven inzicht in de kwaliteit van het groen en de belevingswaarde door gebruikers.

Het beheer en onderhoud van bomen is opgenomen in het Beheerkwaliteitplan. Voor monumentale bomen is in 2013 een kadernota door de gemeenteraad vastgesteld. In 2014 zullen kadernota's worden opgesteld voor de onderwerpen "overlast door bomen" en "veiligheid en zorgplicht".

In het kader van de vernieuwing openbare ruimte (VOR2) worden investeringen meegenomen voor het vervangen van bomen en openbaar groen aan het einde van de levensduur.

In Badhoevedorp wordt invulling gegeven aan de maatregelen uit het Groenstructuurplan en Beheerplan. Voor Getsewoud zal in 2014 een groenbeheerplan gemaakt worden.

De onderhoudsbegroting bedraagt in 2014 € 5,95 mln.

7. Openbare verlichting

De primaire functie van Openbare Verlichting (OVL) is het leveren van een bijdrage aan de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de leefbaarheid in de openbare ruimte.

Met name duurzaamheid en energiebesparing zijn de laatste jaren belangrijke maatschappelijke vraagstukken, die een rol spelen in het beleid en het beheer van de OVL-installatie. Door innovatieve technieken toe te passen is het mogelijk de Openbare Verlichtingsinstallatie duurzaam te beheren, energie te besparen en de luchtkwaliteit te verbeteren.

Op basis van de Kadernota Duurzame Openbare Verlichting uit 2012 wordt de bestaande Openbare Verlichting aan het einde van de levensduur vervangen door (dimbare) LED-verlichting. Daar waar mogelijk worden ontsluitingswegen en wijkverzamelwegen voorzien van dimbare LED-verlichtingsarmaturen, uitgevoerd met een vast dimregime.

Het vervangen van lichtmasten en armaturen is opgenomen in de tweede fase van de Vernieuwing Openbare Ruimte (2013 t/m 2017). In 2014 vinden de vervangingen verspreid over de hele gemeente plaats, afhankelijk van de leeftijd van de verlichtingsarmaturen en de lichtmasten.

In het kader van de VOR zullen in 2014 tevens vernieuwingsprojecten op het gebied van kabelnetten worden uitgevoerd. Uitvoering zal integraal plaatsvinden met andere werkzaamheden in de openbare buitenruimte, bijvoorbeeld in Nieuw-Vennep en Zwanenburg.

Voor het onderhoud zullen de prioriteiten van de meerjarenplanning worden gevolgd. Het onderhoudsbudget voor openbare verlichting bedraagt in 2014 € 1,064 mln.

8. Watergangen

De gemeente heeft uitsluitend verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van watergangen buiten de bebouwde kom en langs de polderwegen (hoofdwatergangen, zoals tochten en vaarten worden door het Hoogheemraadschap van Rijnland beheerd), de fortgrachten en een enkele vijver binnenstedelijk gebied. De staat van onderhoud van de meeste watergangen is zonder meer goed te noemen. Het onderhoudsbudget voor watergangen is voor 2014 begroot op € 0,07 mln.

De oeverbeschoeiingen zijn geïnventariseerd. Voor de vernieuwing hiervan is in het kader van de tweede fase van de VOR tot en met het jaar 2017 een planning gemaakt. In 2014 worden de rest van het bedrijventerrein Lijnden, waarmee in 2013 is gestart, en de beschoeiing van de Spoorlaan in Nieuw-Vennep hersteld.

9. Begraafplaatsen

De gemeente bezit vijf gemeentelijke begraafplaatsen. Twee begraafplaatsen liggen in Nieuw-Vennep (de Taxushof en de Lindenhof), twee in Hoofddorp (de Iepenhof en de Wilgenhof) en één in Zwaanshoek (de Meerterpen). De totale oppervlakte van deze begraafplaatsen bedraagt circa 10,5 hectare.

De voorzieningen (het groen en de verhardingen) worden op beeld beheerd conform het Beheerkwaliteitplan. Voor de gebouwen is een meerjarig onderhoudsschema.

Naast het beeldbestek is de landelijke wetgeving en de Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2011 leidend voor het beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen. Het onderhoudsbudget voor begraafplaatsen is voor 2014 begroot op € 0,56 mln.

Er is voldoende grafcapaciteit beschikbaar om aan de vraag naar nieuwe graven te kunnen voldoen. Zo nodig worden afstandsgraven geruimd en weer opnieuw uitgegeven.

Financiering

In de financiële verordening Gemeente Haarlemmermeer is in artikel 19 opgenomen dat wij jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Financiering verslag doen van de wijze waarop wij de treasuryactiviteiten uitvoeren. Hierbij komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm;
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte;
- de rentevisie;
- de rentekosten en rente-opbrengsten van de financieringsfunctie.

Hiermee is deze paragraaf het instrument voor het transparant maken en daarmee het sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de financiële verordening Gemeente Haarlemmermeer (artikel 14). De regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het door het college vastgestelde treasurybesluit.

Ons treasurybeleid heeft de volgende doelstellingen:

- beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de door de raad vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren;
- beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico;
- minimaliseren van de kosten van geldleningen en het bereiken van een voldoende rendement op de uitzettingen;
- beperken van de kosten bij het beheren van de geldstromen en het optimaliseren van het rendement op uitgezette gelden binnen de geldende kaders;
- verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt

De korte termijn rente (looptijd < 1 jaar) is het afgelopen jaar gedaald. Medio 2013 is het percentage voor de 3 maands rente 0,2%. De prognose is dat de korte termijn rente licht stijgt tot een percentage van 0,33% medio 2014. Het rentepercentage voor langlopende leningen (10 jaar) ligt medio 2013 rond de 2,2%. De verwachting is dat dit percentage slechts licht oploopt. Bij de berekening van de financieringslasten is met deze verwachtingen rekening gehouden.

Renterisico kort- en langlopende financiering

De door het rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de korte schuld (< 1 jaar) tot 8,5% van de totale lasten van de primaire programmabegroting. Voor 2014 bedraagt de limiet voor de gemeente Haarlemmermeer € 28,6 mln. In de eerste drie kwartalen van 2013 is de kasgeldlimiet overschreden. De toezichthouder (provincie Noord Holland) is geïnformeerd over de reden van de overschrijding en heeft de overschrijding goedgekeurd. De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een rente-aanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor ons komt dit neer op een bedrag van € 67,4 mln. in 2014. Wij moeten een bedrag van € 28,5 mln. herfinancieren en blijven hiermee ruim onder de renterisiconorm.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen.

Deze kasstromen bestaan uit:

1. de kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie);
2. de kasstroom uit investeringen;
3. de kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken en uitgezette geldleningen).

Het inzicht hierin wordt verkregen door het permanent actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting en het investeringsplan het uitgangspunt. Op basis van ervaringscijfers, inschatting van de uitgaven en ontvangsten, en de mutaties in de leningenportefeuille voorzien wij voor 2014 een financieringsbehoefte van € 110 mln. Daarbij is rekening gehouden met de ervaring dat de realisatie van een gedeelte van de investeringsbudgetten in een later stadium plaatsvindt dan gepland.

Het onderstaande overzicht geeft een specificatie van de mutaties in de leningenportefeuille.

(Bedragen x € 1 miljoen)	Mutaties in leningenportefeuille o/g	
	2013	2014
Stand per 1 januari	312	404
Nieuwe leningen	120	110
Reguliere aflossingen	-28	-29
Extra aflossingen	0	0
Stand per 31 december	404	485

Financieringswijze

Zolang de kortlopende rente lager is dan de rente op de kapitaalmarkt wordt de ruimte die de kasgeldlimiet biedt zoveel mogelijk benut. Indien nodig worden langlopende leningen aangetrokken om een overschrijding van de limiet tegen te gaan. Tevens worden verzoeken door Ymere, voorheen Woonmaatschappij de Vaart, tot het vervroegd aflossen van verstrekte geldleningen bij onze financiering betrokken. Bij de keuze van de looptijden van financieringsmiddelen is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk moeten aansluiten bij de financieringsbehoefte uit de liquiditeitsplanning.

Renteomslag

De rentelasten worden toegerekend aan de producten met het rente-omslagpercentage. Dit percentage is voor 2013 vastgesteld op 5%. Met ingang van 2014 is dit percentage verlaagd naar 4%. Momenteel bedraagt de gemiddelde rente op onze uitstaande langlopende geldleningen 3,8%.

EMU saldo

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Om te komen tot een beheerste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid is eind 2004 met het Ministerie van Binnenlandse Zaken de afspraak gemaakt dat de lokale overheden in het vervolg de meerjarige EMU-begrotingsgegevens in de begroting dienen op te nemen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het EMU-saldo gevolgd door middel van verplichte rapportages over de uitvoering aan het CBS. Uitgaande van een maximaal EMU-tekort dat gemeenten, provincies en waterschappen gezamenlijk mogen hebben is in 2009 de referentiewaarde per gemeente opnieuw vastgesteld. De referentiewaarde 2013 voor de gemeente Haarlemmermeer bedraagt € 19,4 mln. Voor 2014 is een EMU-saldo van € 80,8 mln. geraamd. Het gerealiseerde EMU-saldo over boekjaar 2012 is € 45,8 mln. In de bijlage EMU-saldo treft u een overzicht aan van het geraamde EMU-saldo voor 2013, 2014 en

2015. Doordat wij een gemeente zijn met veel investeringsprojecten die volgen op grote woningbouwprojecten overschrijden wij de norm. Op dit moment zijn er geen consequenties.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat voor 2014 is geraamd op € 1 mln. negatief.

Bedrijfsvoering

Binnen onze organisatie werken we aan een moderne, duurzame toekomstbestendige bedrijfsvoering passend bij de (strategische) ontwikkeling van Haarlemmermeer. Tevens willen we een aantrekkelijke werkgever blijven zodat we over de juiste kwaliteit mensen kunnen beschikken.

Hier toe toetsen we regelmatig of we nog op de meest efficiënte en effectieve wijze de ondersteunende processen hebben ingericht zodat we aan de afgesproken, verwachte en gewenste kwaliteit kunnen blijven voldoen. Of dat we kansen zien om dit verder te verbeteren.

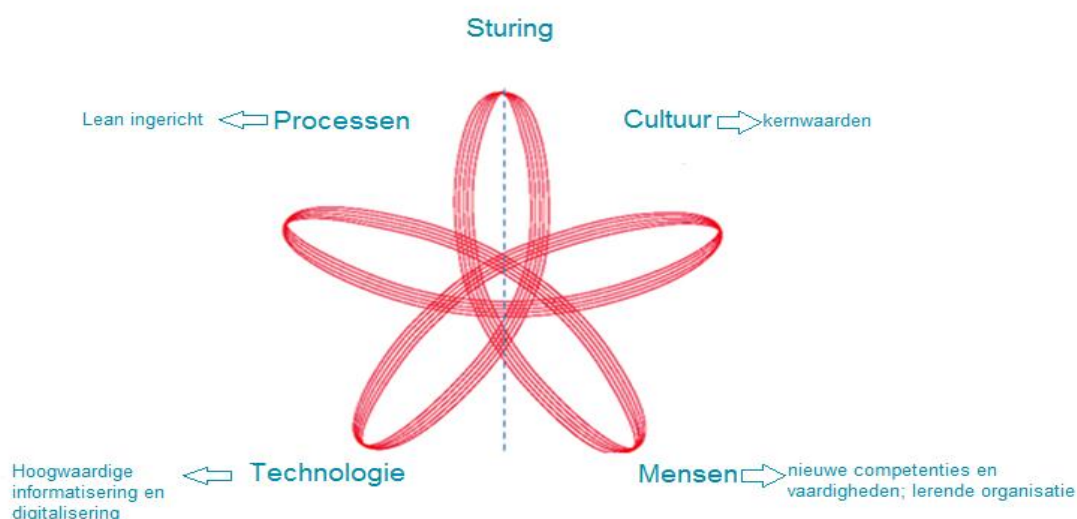
Sinds begin dit jaar wordt het programma SLIMMR uitgevoerd. Met SLIMMR richten we ons op een efficiënte en effectieve inrichting van processen, met als doel een betere dienstverlening en goedkopere bedrijfsvoering te realiseren. Door processen te digitaliseren vergroten we daarnaast het self-management bij de medewerkers en managers (zoveel mogelijk zelf kunnen regelen op zo eenvoudig mogelijke wijze).

Hierdoor is de bedrijfsvoering ondersteunend aan de realisatie van beleidsdoelstellingen op een wijze die:

- betrouwbaar is;
- een ondernemende en pro actieve benadering heeft;
- innovatieve ideeën aandraagt.

Door ontwikkeling van onze organisatie en veranderende externe factoren is het niet alleen een behoefte, maar ook noodzaak om de bedrijfsvoering in een toekomstperspectief te bezien. Hiertoe is een project Organisatiekoers gestart met als onderdeel een Deelopdracht Bedrijfsvoering die heeft geleid tot een vernieuwde visie op bedrijfsvoering waarbij de ondersteunende diensten meer toegevoegde waarde bieden aan het primaire proces. Daarnaast wordt een aantal actuele vraagstukken geagendeerd, zoals de (lopende) taakstellingen, nieuwe besparingsmogelijkheden en het digitaliseren van processen.

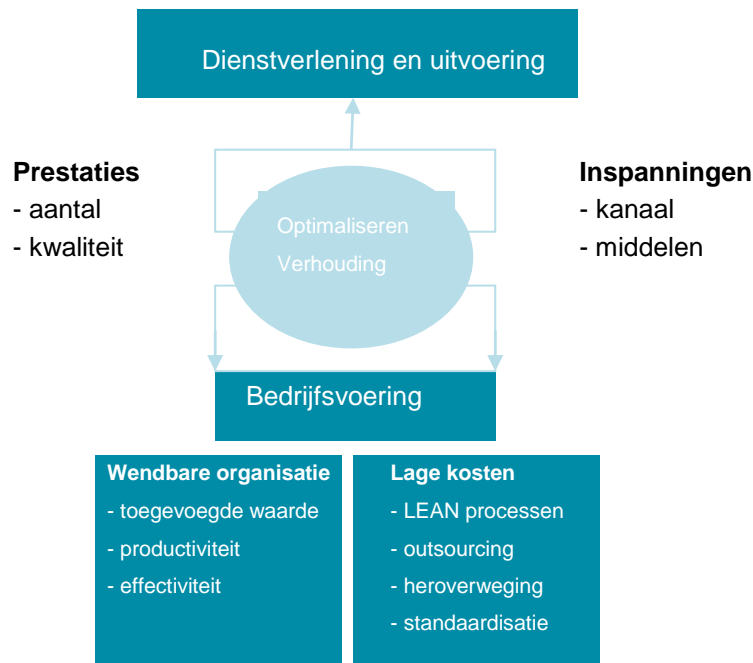
De vijf kernelementen van ons bedrijfsvoeringsmodel:

Visie op Bedrijfsvoering:

Alle activiteiten die de gemeentelijke organisatie in staat stelt te presteren en maatschappelijke waarde te creëren.

Bedrijfsvoering staat niet op zich, maar draagt wezenlijk bij aan datgene waar wij als organisatie voor staan en bestaan: toegevoegde waarde creëren in het publiek domein in termen van maatschappelijk rendement en dienstverlening. Bedrijfsvoering ondersteunt de gemeentelijke organisatie bij het doelmatig en effectief uitvoeren van gemeentelijke taken voor burgers, bedrijven, instellingen en het bestuur. Een goede bedrijfsvoering is voorwaarde (enabler) voor het uitoefenen van onze primaire taken en bedrijfsprocessen.

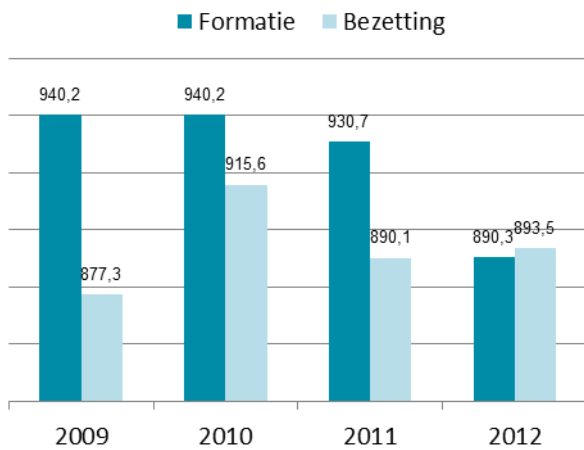

De bedrijfsvoering is centraal georganiseerd bij de diverse clusters van onze organisatie. Door het bundelen van expertise streven wij naar de hoogste kwaliteit tegen de laagste kosten, met een optimale balans tussen 'robuustheid' en flexibiliteit.

We werken toe naar een situatie waarbij voor de soms gevoelde noodzaak tot decentrale ondersteuning, zo veel als mogelijk een alternatief zal worden geboden.

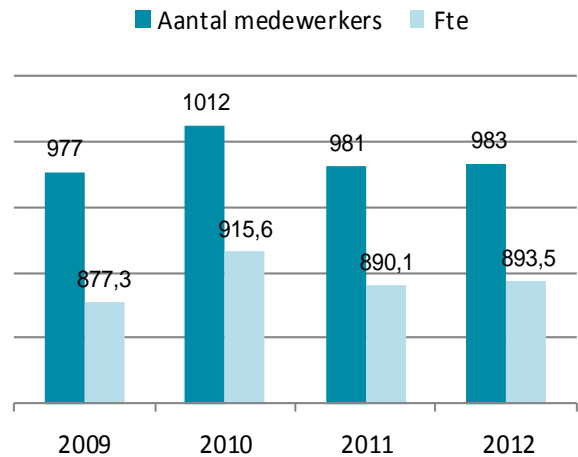
HRM kerngegevens

Formatie en bezetting

2013 (t/m 2e kwartaal): formatie 888,23 Bezetting 891,96 =100,42%

Aantal medewerkers

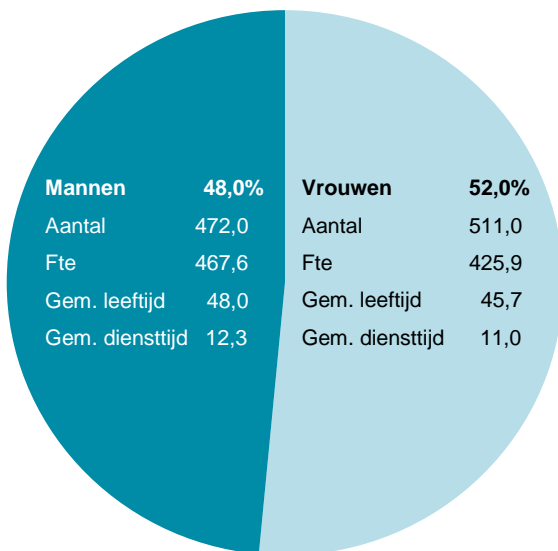
2013 (t/m 2e kw.) aantal medewerkers: 982

Ziekteverzuim:

2011	5,6 %
2012	4,4 %
2013 (t/m 2e kwartaal)	4,65 %

In bedrijfseconomische termen betekent een gemiddeld verzuimpercentage van 4,4% een arbeidsproductiviteitsverlies gedurende het gehele jaar van 39 fte. De loonsom hieraan gekoppeld is ruim € 2,5 miljoen. In 2011 was het verlies 50 fte, oftewel € 3,2 miljoen loonsomderiving

Man/vrouw verdeling (2012)

Leeftijd

Leeftijdsgroep	Man	Vrouw	Totaal	%
Jonger dan 25 jaar	6	1	7	0,71%
25 t/m 34 jaar	66	80	146	14,87%
35 t/m 44 jaar	103	153	255	25,97%
45 t/m 54 jaar	149	157	306	31,16%
55 t/m 59 jaar	86	72	158	16,09%
60 t/m 64 jaar	60	47	107	10,90%
65 jaar of ouder	2	1	3	0,31%
Totaal	472	511	983	100 %
	48,0%	52,0%		

De bedrijfsvoering betreft ook de onderstaande meer specifieke zaken.

Toekomstig werken “HLMR Topia”

Het ontwikkelen van een integrale visie op de werkstijl en de benodigde middelen voor de Gemeente Haarlemmermeer.

Bij deze uitwerking vindt een verbreding van het huisvestingsvraagstuk plaats.

Waar in het verleden de fysieke omgeving leidend was zijn nu de ontwikkelingen op het gebied van de virtuele omgeving (digitaal samenwerken) en mentale omgeving (cultuur) uitgangspunt om te komen tot een fysieke omgeving. Wij onderzoeken op welke wijze we naar de toekomst toe onze activiteiten kunnen verrichten, met daaraan gekoppeld de gevolgen van de digitale ontwikkelingen voor het werk bij de gemeente. Het doel is om aan het einde van jaar de ambities van de fysieke, virtuele en mentale omgeving verder uit te werken om te komen tot een functioneel ontwerp.

ICT

Kwalitatief hoogwaardige ICT dienstverlening is een strategische randvoorwaarde voor de kwaliteit en innovatie van onze dienstverlening, communicatie en bedrijfsvoering. De vraag naar en de eisen aan de digitale dienstverlening blijven toenemen. Mede als gevolg hiervan neemt de complexiteit en benodigde kennis en expertise op ICT-gebied toe.

We zijn ons aan het oriënteren op een nieuwe visie op informatisering en automatisering. De nieuwe visie gaat uit van beschikbaarheid en bruikbaarheid van informatie voor iedereen. In de verdere uitwerking van deze visie wordt o.a. de impact op de organisatie van ontwikkelingen zoals Cloud computing en Pay per Use meegenomen.

Landelijke ontwikkelingen zorgen in de komende tijd voor een aantal belangrijke projecten op het gebied van digitalisering. De gemeentelijke basisadministratie (GBA) wordt binnenkort vervangen door een landelijk systeem waarop gemeentes met eigen software zullen aansluiten. Gemeente Haarlemmermeer is een van de landelijke koplopers in dit traject dat samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt uitgevoerd. Kaartmateriaal dat door de gemeente wordt bijgehouden, zal in de komende jaren worden ondergebracht in de Basisregistratie Grootchalige Topografie. Verder leidt de decentralisatie van taken in het Sociaal Domein tot de noodzaak om regietaken uit te voeren ten opzichte van diverse uitvoeringsinstanties. Ter ondersteuning van deze regietaken zal software worden ingevoerd.

Risicomanagement en Weerstandsvermogen

De afgelopen jaren hebben wij veel geïnvesteerd in risicomanagement. In 2012 is de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen aangenomen. Ook in 2014 krijgt sturing op risico's volop aandacht van het management van de organisatie. De activiteiten van het risicomanagement worden verder geïntegreerd in alle planning- en controlprocessen en verankerd in de organisatie.

Interne controles

Om de kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van onze bedrijfsvoering te waarborgen, voeren we voor de belangrijkste processen interne controles uit. Deze interne controles vormen de basis voor de interim- en jaarrekeningcontrole van de accountant. Samen met de nieuwe accountant van de Gemeente Haarlemmermeer bekijken we waar de controleprocessen nog effectiever en efficiënter ingericht kunnen worden. Uitgangspunt daarbij is met zo min mogelijk controlelast zo maximaal mogelijke zekerheid te verkrijgen. Een risicoanalyse vormt hierbij de basis.

Ontwikkeling medewerkers

Naast een flexibel personeelstand van 10% willen wij een wendbare organisatie zijn. In 2014 zullen wij deze ambitie verder uitwerken en inhoud geven. Wij willen de competenties van onze managers en medewerkers beter benutten en talent (h)erkennen en gebruiken. Hiervoor gaan we meer aandacht geven aan talentontwikkeling.

Klantvriendelijke procedure bezwaarschriften

Naar aanleiding van de gewijzigde verordening bezwaarschriften handelen wij meer bezwaarschriften met een semi-externe commissie af. Dit maakt het proces flexibeler en efficiënter. Ook krijgen bezwaarmakers in een aantal gevallen een keuzevrijheid in de behandelwijze van hun bezwaarschrift, ambtelijk of via de commissie. Voordelen van ambtelijke afhandeling ten opzichte van behandeling door de commissie zijn onder meer kostenbesparing en een kortere doorlooptijd van 6 weken. In het kader van de strategische huisvesting bekijken we hoe we het bezwaarschriftenproces nog slimmer kunnen inrichten en klantvriendelijker kunnen maken. We versterken de strategische inkoop- en aanbestedingsfunctie. We richten ons daarbij ook op de implementatie van Social Return, duurzaam inkopen en het Sociaal Domein.

Bedrijfsvoering en overhead

Gemeente Haarlemmermeer wil op efficiënte en effectieve wijze de taken uitvoeren, passend bij de dynamische omgeving en ontwikkelingen en de veranderende rol van de overheid en meer specifiek van onze gemeente (van overwegend ontwikkel- naar beheergemeente). Daarbij is nadrukkelijk 'Beter voor minder' de inzet. Omdat het moet, het kan en het inspireert tot innovatie en creativiteit.

Wij voorzien management en medewerkers van ondersteunende dienstverlening (materieel en immaterieel) om de bedrijfsprocessen zo optimaal mogelijk in te richten en te vervullen. Een goede bedrijfsvoering is voorwaarde voor de gewenste kwaliteit en het kunnen uitoefenen van onze primaire taken en bedrijfsprocessen.

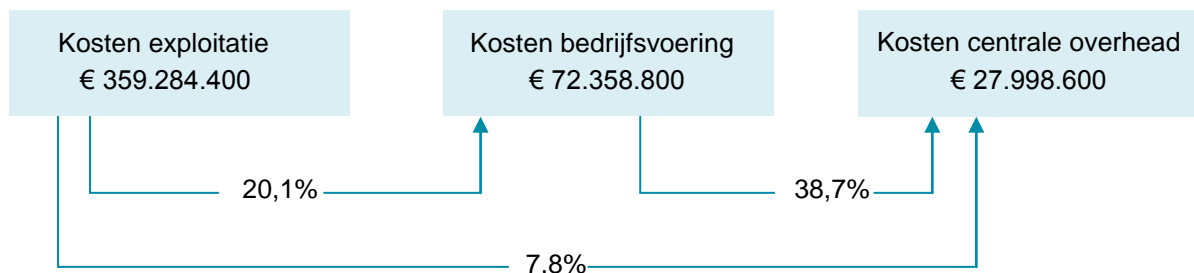
Een groot deel van die taken kenmerken zich als ondersteunend aan het primair proces – en kunnen niet direct aan een programma toegerekend worden. Als dusdanig vormen deze taken de zogeheten 'overhead' en zijn onderdeel van de totale voortbrengingskosten.

Waar bedrijfsvoering, zoals gezegd, gaat over alle gemeentelijke activiteiten om maatschappelijke waarde te realiseren, is de definitie van overhead "het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces".

Onze inzet is een adequate sturing en beheersing op de totale voortbrengingskosten in relatie tot beleidseffecten, oftewel de integrale bedrijfsvoering. Daarbij wordt ook gestuurd op de juiste verhouding tussen bedrijfsvoering en primair.

Om inzicht te geven in de kosten van de overhead per programma, volgt een overzicht van deze cijfers. De kosten van de bedrijfsvoering bedragen 20,1% van de exploitatiekosten. De centrale overhead bedraagt 38,7% van de kosten van de bedrijfsvoering. In totaal bedragen de kosten van de centrale overhead 7,8% van de exploitatiekosten.

Exploitatiekosten

	totale kosten programma	kosten bedrijfsvoering	waarvan centrale overhead	percentage bedrijfsvoering t.o.v. programma
Exploitatie				
Bestuur, samenleving en publiekscontact	26.257.705	19.591.000	7.580.600	74,6%
Veiligheid	15.336.900	2.249.600	870.500	14,7%
Zorg en welzijn	28.563.330	4.669.900	1.807.000	16,4%
Werk en inkomen	44.222.600	7.913.900	3.062.200	17,9%
Jeugd en onderwijs	37.699.701	3.526.700	1.364.600	9,4%
Cultuur, sport en recreatie	47.438.316	3.492.300	1.351.300	7,4%
Mobiliteit	17.296.800	3.202.600	1.239.200	18,5%
Ruimtelijke ontwikkelingen	44.414.000	11.026.800	4.266.700	24,8%
Wonen	3.598.420	742.800	287.400	20,6%
Kwaliteit fysieke omgeving	62.062.175	9.867.400	3.818.100	15,9%
Economische zaken	7.527.850	5.269.300	2.038.900	70,0%
Algemene dekkingsmiddelen	24.866.601	806.500	312.100	3,2%
Totaal exploitatie	359.284.397	72.358.800	27.998.600	20,1%
Investeringen (rubriek 3)		3.034.800	1.174.300	
Voorzieningen (rubriek 4)		601.200	232.600	
Projecten (rubriek 8)		14.159.700	5.479.000	
Totaal niet exploitatie		17.795.700	6.885.900	
Totaal		90.154.500	34.884.500	

Verbonden partijen

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Met een verbonden partij hebben wij een bestuurlijke relatie en een financieel belang (zoals een derde rechtspersoon in de vorm van een NV/BV, gemeenschappelijke regeling of stichting).

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen;
- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden.

In deze paragraaf noemen we per programma onze belangrijkste verbonden partijen en wordt ingegaan op de wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan de realisatie van onze taken en beleidsdoelen. Op 21 januari 2010 heeft onze gemeenteraad het vierjarig afwegingskader voor verbonden Partijen (raadsbesluit 2009.00204) vastgesteld. Hierin is opgenomen:

- a) Het toetsingskader verbonden partijen;
- b) Het proces op hoofdlijnen rond de besluitvorming over deelneming in verbonden partijen;
- c) De wijze van sturing van verbonden partijen, waaronder het vastleggen van afspraken over vertegenwoordiging en informatieverstrekking aan college en raad.

In onze gemeente hebben we de volgende verbonden partijen:

- Amstelland-Meerlanden overleg
- Stadsregio Amsterdam
- Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
- Werkvoorzieningschap Amstelland/Meerlanden (AM-Groep)
- Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPHO)
- Stichting Samenwerkingsbestuur Dunamare (voortgezet onderwijs)
- Recreatieplas Haarlemmermeer BV
- Recreatieschap Spaarnwoude
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- De Meerlanden Holding NV
- De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
- Bestuursforum Schiphol en Schiphol Area Development Company (SADC)
- NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Cocensus
- Hoofdvaart BV
- GEM A4 Zone West CV
- GEM President CV
- Beheer BV GEM A4 Zone West en President
- Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV

Omdat Stichting Halt Kennemerland per 1 januari 2013 is opgegaan in de landelijke stichting Halt is er geen sprake meer van een bestuurlijk en financieel belang en is deze niet meer opgenomen als verbonden partij. Nieuwe verbonden partijen zijn de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV.

Amstelland-Meerlanden Overleg

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

Het Amstelland-Meerlanden Overleg is een samenwerkingsverband op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regeling. De regeling is op 27 mei 1982 vastgesteld. Het gaat om de samenwerking tussen Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Het overleg dient voor onderlinge afstemming met het doel regionaal beleid effectiever te maken. Daarnaast behartigt het overleg de gezamenlijke belangen van de aangesloten gemeenten. Dit doet zij door overleg te voeren met belangrijke partners, zoals de Stadsregio Amsterdam, de provincie Noord-Holland en anderen. Vanuit het Amstelland-Meerlanden Overleg worden twee bestuurders afgevaardigd naar het dagelijks bestuur van de Stadsregio Amsterdam. Daarnaast hebben twee bestuurders zitting in het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst NZKG.

Twee maal per jaar is het plenair overleg waar de voltallige colleges van de zes gemeenten aanwezig zijn. De gemeentesecretarissen komen maandelijks bij elkaar in het secretarissenoverleg. De burgemeesters komen eens in de twee maanden bij elkaar in de zogenaamde regiegroep. Hier vindt afstemming over de financiële kant van de samenwerking plaats en het agenderen van onderwerpen voor samenwerking. Inhoudelijk strategische onderwerpen worden geagendeerd in de drie domeinoverleggen: ruimte en economie, sociaal, en bedrijfsvoering. Eventuele besluitvorming vindt plaats in de gemeenteraden en colleges van de betreffende gemeenten.

Kernprestaties

Te verwachten bijeenkomsten 2014:

- 12 maal secretarissenoverleg
- 6 maal regiegroepbijeenkomst
- 2 maal plenair overleg

In aansluiting op de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 wordt de nieuwe groep bestuurders meegenomen in de thema's en werkwijzen van het AM-overleg.

De bestuurlijke omgeving is sterk in beweging en heeft betekenis voor de AM-regio. De decentralisaties in het sociale domein vragen om een duidelijke positiebepaling van de individuele gemeenten in de regio, maar ook van de regio als geheel. Daarnaast zijn er de Omgevingsdienst en de doorgroei naar NZKG+ regio, de mogelijke samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht, de te verwachte afschaffing van de Wgr-plus, met daarbij een nieuw op te richten vervoers- of mobiliteitsautoriteit, en wellicht een nieuw samenwerkingsverband ter vervanging van de Stadsregio Amsterdam. Het Amstelland-Meerlanden Overleg zal anticiperen op deze ontwikkelingen.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

De strategische agenda van het AM-overleg is ontwikkeld en afgerond, met een overlegstructuur per domein. Gezamenlijke standpunten worden uitgedragen op bijeenkomsten en gezamenlijke brieven aan provincie en rijk. In het domeinoverleg sociaal vinden gezamenlijke verkenningen plaats op diverse terreinen en is onder andere een position paper regionale samenwerking sociaal domein en een gezamenlijke reactiebrief congruente regio's sociaal domein opgesteld. In het domeinoverleg ruimte en economie is onder andere een brainstorm over de ontwikkelingen op de kantorenmarkt georganiseerd. Het domeinoverleg bedrijfsvoering houdt zich bezig met een shared service centrum voor belastingtaken, implementatie van de omgevingsdienst en bestuurlijke aanhaking daarbij van AM.

Financiële aspecten

In 2014 is een accres op de begroting van -5% gehanteerd. De jaarlijkse begroting is daarmee € 33.890. Eventuele tekorten worden betaald uit de egalisatiereserve. Per 1 januari 2013 is een egalisatiereserve van € 28.000 opgebouwd. De gemaakte kosten zijn onder andere voor secretariaats- en bestuurskosten, organisatie van bijeenkomsten ten behoeve van regionale agendasetting en gezamenlijk onderzoek. Ook is er een website (www.AM-overleg.nl). De gemeenten dragen bij naar rato van het inwoner aantal. Voor Haarlemmermeer bedraagt deze bijdrage in 2014 € 15.050.

Stadsregio Amsterdam

Vestigingsplaats: Amsterdam

Algemene informatie

De Stadsregio Amsterdam is een belangrijk samenwerkingsorgaan waarin zestien gemeenten in de Amsterdamse stadsregio (inclusief Amsterdam) participeren. Haarlemmermeer neemt actief deel in de regio en in diverse andere netwerken.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

Kabinetsplannen en voorstellen op het gebied van bestuurlijke inrichting en decentralisatie van taken naar gemeenten betekenen veranderingen voor de Stadsregio. Dit heeft gevolgen voor de organisatiestructuur en het takenpakket.

De samenwerking richt zich tot nu toe vooral op het aanpakken en oplossen van bovenlokale vraagstukken op het gebied van Ruimtelijke Ordening, Verkeer, Openbaar Vervoer, Wonen, Economie en Jeugdzorg. Dit zal gaan veranderen. Jeugdzorg wordt per 1 januari 2015 aan gemeenten overgedragen. De WGR+ zal naar verwachting per 1 januari 2015 worden opgeheven. In de kabinetsvoorstellen van 17 juni 2013 om te komen tot opschaling van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland wordt de regio Amsterdam-Almere de mogelijkheid gegeven met voorstellen te komen om een vervoerregio vorm te geven (inclusief behoud van Brede Doel Uitkering (BDU) middelen).

De beleidsprioriteiten voor de Stadsregio blijven voornamelijk:

- het verbeteren van de interne en externe bereikbaarheid van de metropool, met daarbij nadruk op de intensivering van het openbaar vervoer;
- verdere verstedelijking vooral via het intensiveren en transformeren van bestaand verstedelijkt gebied;
- het versterken van de samenhang tussen de metropolitane bereikbaarheid en de stedelijke transformatie;
- een regionaal economisch beleid.

In 2013 zullen voorstellen worden ontwikkeld vanuit de regio hoe de vervoerregio vorm te geven, waarbij ook eventuele toetreding van nieuwe deelnemers aan de orde kan zijn. De exacte schaal, de wijze van financiering en het takenpakket van dit nieuwe orgaan zijn nog nader te bepalen, maar de te vormen vervoerregio kan worden gezien als de opvolger van de Stadsregio wat betreft de verkeer- en vervoerstaken. Hoe de overige taken zullen worden belegd wordt nog bezien. Voorstellen terzake zullen aan de raad van Haarlemmermeer worden voorgelegd.

Financiële aspecten

In totaal verdeelt de Stadsregio € 673 mln., waarbij de BDU veruit de belangrijkste inkomstenbron is, namelijk € 453 mln. De gemeentelijke bijdrage voor 2014 komt uit op € 2,23 per inwoner, hetzelfde als in 2013. Voor gemeente Haarlemmermeer is dat daarmee in totaal € 321.000. Dit bedrag is opgenomen in het programma Bestuur, samenleving en publiekscontact.

De Stadsregio Amsterdam ontvangt rijks gelden en keert deze in de vorm van subsidies voor ruimtelijke ordening infrastructuur, openbaar vervoer en jeugdzorg uit. Tussen de ontvangst van rijks gelden en uitkering daarvan kan enige tijd zitten. De nog niet uitgekeerde middelen werden op rekening-courant basis belegd bij de gemeente Amsterdam. Sinds 2 augustus 2006 zijn er ook gelden uitgezet in de beleggingsfondsen BNG FidoGeldmarktselect voor uitzettingen tot 12 maanden en BNG FidoKapitaalmarktselect voor uitzettingen van een langere duur. Beide zijn vastrentende fondsen waarop een actief beheer wordt toegepast. De beleggingen voldoen aan de eisen die in de wet FIDO (Financiering decentrale overheden) worden gesteld.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Vestigingsplaats: Haarlem

Algemene informatie

Per 1 januari 2008 maakt de gemeente Haarlemmermeer deel uit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland. De Veiligheidsregio Kennemerland bestaat uit de GGD Kennemerland (inclusief bureau GHOR) en de Regionale Brandweer Kennemerland.

Het is de GGD Kennemerland als uitvoeringsorganisatie van de Veiligheidsregio Kennemerland die in opdracht van 10 gemeenten de lokale gezondheidstaken uitvoert. De gemeente heeft de wettelijke verantwoordelijkheid om de Wet publieke gezondheid ten uitvoer te brengen. De aansturing van de GGD valt daar eveneens onder. Het gaat daarbij om publieke gezondheidszorg, infectieziektenbestrijding en jeugdgezondheidszorg.

Het bureau GHOR staat voor Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio. Het bureau neemt de voorbereidende (geneeskundige) activiteiten voor rampenbestrijding en crisisbeheersing voor zijn rekening en speelt een rol in de uitvoering. Daarnaast is er een operationele organisatie GHOR die de feitelijke geneeskundige hulpverlening bij een (dreigende) ramp of calamiteit coördineert.

De Veiligheidsregio Kennemerland bestaat daarnaast uit de Regionale Brandweer Kennemerland. De doelstellingen zijn vastgelegd in wettelijke taken en bestaan onder meer uit zorg dragen voor het:

- het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises;
- het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- het instellen en in stand houden van een brandweer;
- het instellen en in stand houden van een GHOR;
- het voorzien in de meldkamerfunctie;
- het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel.

Op grond van bestuursafspraken voert de Regionale Brandweer Kennemerland sinds 1 juli 2008 tevens de lokale brandweertaken uit (1^e fase regionalisering brandweer). Per 1 juli 2009 is het brandweermaterieel en –materiaal overgedragen (2^e fase regionalisering brandweer).

Het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De burgemeester van Haarlem is de voorzitter van de veiligheidsregio. Het Algemeen Bestuur van de VRK heeft twee bestuurscommissies ingesteld, de commissie Openbare Veiligheid en de commissie Publieke Gezondheid en Maatschappelijke Zorg. De bestuurscommissie Publieke Gezondheid heeft de tien portefeuillehouders publieke gezondheid/maatschappelijke zorg als leden. De bestuurscommissie heeft de bevoegdheid om alle belangen op het gebied van de GGD te behartigen. Door deze bevoegdheid expliciet over te dragen, blijft de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de portefeuillehouders publieke gezondheid/maatschappelijke zorg gewaarborgd. De commissie Openbare Veiligheid (bestaande uit de tien burgemeesters) is bevoegd om alle belangen te behartigen op het gebied van de brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.

Kernprestaties

Met de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's heeft de landelijke wetgever kwaliteitseisen gesteld aan het optreden van de brandweer (AMvB veiligheidsregio's). In het besluit wordt het basisniveau vastgesteld waaraan de organisatie en taken van de regio's en de brandweertzorg moeten voldoen. Er zijn basisvereisten voor crisismanagement en de aanrijdtijden van de brandweer opgenomen.

Kernprestatie GGD: naast de wettelijke taken infectieziektebestrijding, medische milieukunde, epidemiologie en jeugdgezondheidszorg voert de GGD projecten, markt- en subsidietaken uit bijvoorbeeld in de zorg voor dak- en thuislozen, forensische geneeskunde (taken gemeentelijke lijkschouwers) en de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma. Voor Haarlemmermeer voert de GGD ook de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen uit.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

Brandweer:

Vanwege de fiscale gevolgen van de Wet veiligheidsregio's is het van belang kazernes jonger dan 10 jaar over te dragen aan de VRK. Op deze manier wordt herziening van gecompenseerde BTW voorkomen. Momenteel wordt een voorstel uitgewerkt om tot overdracht van kazernes te komen die jonger zijn dan 10 jaar. Hierbij gaat het voor ons om een tweetal kazernes, aangezien we in 2013 twee nieuwe kazernes opgeleverd krijgen (Nieuw-Vennep en Halfweg/Zwanenburg).

Daarnaast is op 1 januari 2013 de Wet verplichte regionalisering brandweer in werking getreden. De mogelijkheid van gemeenten om een aantal brandweertaken in gemeentelijk verband uit te voeren, is beëindigd. Dit betekent dat wij niet meer de basisbrandbestrijding aan Schiphol kunnen opdragen, dit dient door de Veiligheidsregio Kennemerland te gebeuren. Per 1 januari 2014 zal het convenant dat wij afgesloten hebben met Schiphol overgedragen worden aan de VRK, waarbij het zelfs mogelijk is dat de financiering niet meer via het gemeentefonds zal lopen maar rechtstreeks via de Veiligheidsregio via het Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen (BDUR).

GGD:

De bestuurscommissie Publieke Gezondheid heeft haar visie op samenwerking in de regio op het terrein van Publieke Gezondheid in 2013 vastgesteld; de uitvoering en concretisering van deze visie krijgt in 2014 verder zijn beslag. In dit kader onderzoekt de GGD in opdracht van de bestuurscommissie de mogelijkheden van regionalisering van beleidsadviesing en preventie-activiteiten.

In 2013 is een Programma van Eisen opgesteld voor de gesubsidieerde activiteiten op het terrein van maatwerk jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke zorg en gezondheidsbevordering die de GGD in Haarlemmermeer uitvoert.

Veiligheidshuis:

Het Veiligheidshuis zal per 1 januari 2014 ondergebracht worden bij de Veiligheidsregio Kennemerland. Het Veiligheidshuis wordt gefinancierd vanuit een structurele bijdrage van het ministerie van Veiligheid en Justitie en een jaarlijkse bijdrage van de 10 gemeenten in de regio. Doordat alle 10 de gemeenten van de VRK gezamenlijk verantwoordelijk zijn, wordt de sturing van het Veiligheidshuis als taak bij de VRK ondergebracht. Het besturen van het Veiligheidshuis wordt formeel opgedragen aan de twee bestuurscommissies van de VRK, waarbij zij geadviseerd worden door een Begeleidingsgroep. Dit omdat in deze Begeleidingsgroep ook de andere kernpartners van het Veiligheidshuis vertegenwoordigd zijn en daarmee de medezeggenschap van de partners in de justitiële en politieke keten wordt gewaarborgd.

Financiële aspecten

Gemeente Haarlemmermeer heeft geen leningen of kapitaal verstrekt aan de VRK. Ons aandeel in de gemeenschappelijke regeling bedraagt ruim 27%.

Ultimo 2011 was het eigen vermogen van de VRK € 1,9 miljoen, eind 2012 was het eigen vermogen toegenomen tot € 3,3 miljoen. Het vreemd vermogen bedroeg € 39,2 miljoen (ultimo 2011) en daalde in 2012 naar € 30,1 miljoen (ultimo 2012).

De VRK heeft in 2012 een positief resultaat van € 1,7 miljoen gerealiseerd. De begroting 2013 is sluitend.

In 2012 bedroeg de inwonerbijdrage van Haarlemmermeer € 12,4 miljoen. De bijdrage in 2013 is nagenoeg gelijk, voor 2014 is een bijdrage van € 12,6 miljoen begroot.

Onze totale bijdrage aan de VRK in 2013 is € 15,7 miljoen (inclusief subsidies, inspecties kinderopvang en bijdrage FLO).

Werkvoorzieningschap Amstelland/Meerlanden (AM Groep)

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

De AM Groep voert de Wet Sociale Werkvoorziening uit voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

De missie van AM Groep luidt: "De AM Groep is een maatschappelijke onderneming die – binnen de daartoe gestelde wettelijke kaders – werkgelegenheid biedt aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die kunnen en willen werken."

Om aan het bieden van arbeid onder aangepaste omstandigheden te kunnen voldoen, levert de AM Groep uiteenlopende producten en diensten aan het bedrijfsleven en de overheid. Naast het invullen van de maatschappelijke verantwoordelijkheid, is de AM Groep daarmee een efficiënte en klantgericht werkende onderneming. Per 1 januari 2008 is de nieuwe Wet Sociale Werkvoorziening van kracht geworden. Medio 2008 zijn de hierbij benodigde verordeningen vastgesteld.

De beleidsmatige invulling van de nieuwe wetgeving is opgenomen in de nota Modernisering WSW, 2^e fase, die op 17 september 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld. Met deze nota is tevens besloten tot het wijzigen van de vigerende Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Amstelland en de Meerlanden (GR). De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling is in het voorjaar 2010 door de gemeenteraden vastgesteld. Vanaf maart 2010 maken raadsleden van de vijf gemeenten geen deel meer uit van het bestuur en traden vijf nieuwe wethouders aan in het bestuur. De wethouder van Haarlemmermeer is voorzitter. Elke wethouder heeft zowel zitting in het dagelijks als algemeen bestuur. Tijdens de vergadering van AM Werk BV en AM Werk Re-integratie BV treden de wethouders op als aandeelhouder. Een dergelijke regeling doet meer recht aan het duale stelsel binnen de gemeenten.

Kernprestaties

In de nota Modernisering WSW zijn ook een aantal doelstellingen benoemd ten aanzien van de prestaties van AM Groep. Daarbij is bepaald dat maximaal 1/3 van de WSW-medewerkers werkt op een beschutte werkplek binnen het SW-bedrijf en dat minimaal 2/3 werkt op locatie, via detacheren of Begeleid Werken. Eind 2012 werkte 22,3% binnen het bedrijf en 77,7% daarbuiten. Hiermee is de beoogde doelstelling ruim gerealiseerd.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

De Wet Werken naar Vermogen (WWnV) zal worden vervangen door de Participatiewet, maar deze nieuwe wet lijkt, op een paar wijzigingen na, overeen te komen met de Wet Werken naar Vermogen. Ook de andere eerder door het vorige kabinet beoogde decentralisaties (o.m. begeleiding van AWBZ naar WMO en Jeugdzorg van Provincie naar gemeente) worden opnieuw actueel.

Tenslotte zullen de eerdere plannen voor het doorvoeren van verdere bezuinigingen op de Rijkssubsidie Wsw worden geëffectueerd.

Concreet weten we op dit moment, op basis van de globale weergaves in het Regeerakkoord het volgende:

- De bezuinigingen op de Rijkssubsidie Wsw zullen alsnog worden doorgevoerd. Het tempo van bezuinigen is iets gematigder dan in de Wet Werken naar Vermogen, maar zal dezelfde einduitkomst hebben (van € 25.939 naar € 22.000 per arbeidsjaar Wsw in 2017).
- Geïndiceerden op de wachtlijst Wsw kunnen vanaf de invoeringsdatum van de nieuwe wet niet meer onder de huidige condities instromen. Dit zou impliceren dat de Wsw in een gestage krimp komt omdat er geen nieuwe instroom meer zal zijn vanaf de wachtlijst.
- De gemeenten krijgen de keuze van het Rijk om wel of niet een voorziening te bieden voor mensen met een ernstige arbeidsbeperking, die geen mogelijkheden hebben om te kunnen werken in een reguliere omgeving. Het Rijk stelt daarvoor € 22.000 beschikbaar per plek. Besluit een gemeente deze voorziening niet in te richten, dan zal er ook geen budget voor beschikbaar komen voor die gemeente.
- Er zal een quoteringsregeling worden ingevoerd voor bedrijven met meer dan 25 werknemers, waarin bedrijven stapsgewijze worden verplicht 5% van hun werknemersbestand te laten bestaan uit medewerkers met een arbeidshandicap. Ook Wsw'ers kunnen daarvan gebruik maken.

Financiële aspecten

AM Groep ontving tot en met 2008 jaarlijks van de gemeenten een bijdrage (gemeentelijke bijdrage). In 2008 is het maximum bereikt voor de vorming van een egaliseringsreserve van AM Groep ter hoogte van 20% van de totale exploitatiekosten. Hierdoor is deze bijdrage vanaf 2009 niet langer noodzakelijk en derhalve beëindigd.

De definitieve jaarstukken over 2012 tonen aan dat de AM Groep de gestelde doelen grotendeels heeft gehaald. De taakstelling is nagenoeg gelijk. De doelstelling om 84% van de werknemers buiten het SW-bedrijf werkzaam te laten zijn, is niet behaald. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het percentage dat buiten het SW-bedrijf werkzaam is boven het landelijk gemiddelde ligt. Het jaar 2012 is afgesloten met een positief exploitatieresultaat (na mutatie bestemmingsreserve) van € 587.000 dat wordt toegevoegd aan het sociaal herinvesteringsfonds. De verdeling per gemeente vindt plaats op basis van het aantal Wsw-plaatsen per 31 december 2012.

Bovenstaande resulteert in de volgende opstelling van het eigen vermogen:

Bedragen X € 1.000	2012	2011
Algemene Reserve	€ 3.547	€ 3.718
Bestemmingsreserves	€ 2.108	€ 2.392
Resultaat na bestemming	€ 587	€ -28
Totaal Eigen Vermogen	€ 6.242	€ 6.082

Omdat gemeenten zich op dit moment beraden op de decentralisaties (waaronder de Participatiewet en de Wsw), is de begroting 2014 als volgt opgesteld:

- Uitgangspunt bij de begroting 2014 is dat de AM Groep alleen nog maar de Wsw uitvoert en er vanaf 1 januari 2014 geen instroom meer plaatsvindt;
- Er is rekening gehouden met het feit dat de geplande rijksbezuinigingen doorgang zullen vinden en de rijksbijdrage per standaard eenheid (se) omlaag gaat (naar € 25.200).

Zonder rekening te houden met inkomsten uit andere activiteiten (zoals beschut werken in het kader van de participatiewet of re-integratieactiviteiten) komt de begroting 2014 uit op een begroot resultaat van € 691.000 negatief. Ondanks dit verlies hoeft er in 2014 geen gemeentelijke bijdrage betaald te worden. De algemene reserve is met € 3,5 miljoen (tot het maximale niveau) gevuld. Het

meerjarenbeeld laat ook voor de jaren 2015 en 2016 een exploitatietekort zien, hetgeen nog kan worden opgevangen binnen de algemene reserve.

Op 11 april 2013 is er een sociaal akkoord gesloten. Het sociaal akkoord heeft consequenties voor de invoering van de Participatiewet. De participatiewet is hiermee uitgesteld tot 2015 en werkgevers en werknemers hebben nadere afspraken gemaakt over de toekomst van de Wsw. Zodra meer duidelijk is over de gevolgen voor AM Groep voor 2014 zal er een begrotingswijziging worden opgesteld.

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH)

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

Per 1 januari 1999 is het bestuur van het openbaar primair onderwijs in Haarlemmermeer overgedragen van de gemeente aan een daartoe opgerichte stichting 'SOPOH'.

Deze stichting is belast met de uitoefening van het bevoegd gezag van de openbare scholen voor (speciaal) basisonderwijs, een en ander conform artikel 48 van de Wet op het primair onderwijs 'Instandhouding openbare school door een stichting'. In het betreffende artikel is onder meer beschreven waaraan de statuten van de stichting dienen te voldoen.

Door de wet 'Goed Onderwijs, Goed bestuur' is een scheiding tussen bestuur en intern toezicht in het onderwijs verplicht, daarom heeft SOPOH nu een Raad van Toezicht model. De gemeenteraad heeft hierbij de externe toezichthoudende taak.

De kenmerken hiervan zijn:

- met uitzondering van de opheffing of afsplitsing van (een deel van) de scholen worden alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag door SOPOH uitgeoefend;
- vaststelling begroting/jaarrekening na overleg met de gemeenteraad;
- benoemen leden Raad van Toezicht door gemeenteraad. De leden van het college van Bestuur worden benoemd door de Raad van Toezicht;
- statuten en wijziging van de statuten, na instemming raad;
- gemeenteraad is in geval van ernstige taakverwaarlozing door bestuur of functioneren in strijd met de wet bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van de scholen.

Kernprestaties

SOPOH heeft 23 basisscholen in Haarlemmermeer onder zijn beheer met een totaal aantal leerlingen van 4.899 (per 1 oktober 2012).

Recente activiteiten en ontwikkelingen

In het Koersplan 2012-2014 zijn de ambities van SOPOH geconcretiseerd in doelstelling en resultaten die zij binnen deze tijdsperiode willen behalen. In dit Koersplan staan de volgende onderdelen centraal:

- Organisatie, omvorming van het huidige bestuursmodel naar een Raad van Toezicht model; borgen van afspraken; monitoren en rapporteren van beleid;
- Onderwijs, centraal staan opbrengstgericht werken, kwaliteitszorg, passend onderwijs en het pedagogisch klimaat;
- Personeel, centraal staan competentiegerichte beoordeling, het bekwaamheidsdossier, talentontwikkeling en professionalisering;
- Huisvesting, gewerkt wordt aan een lange termijn visie op de instandhouding van scholen;
- PR en marketing, doel is het vasthouden c.q. vergroten van het marktaandeel;
- Financiën, centraal staat een gezonde en verantwoorde financiële huishouding met een sluitende begroting.

Op alle onderdelen worden concrete afspraken gemaakt waarbij de missie: "Voor ieder kind het beste bereiken" met Passie, Plezier en Professionaliteit, de leidraad vormt. Lopende de periode worden de te realiseren doelstelling gevolgd.

Per 1 juni 2013 is het bestuursmodel van SOPOH omgezet naar een Raad van Toezicht model. Er zijn nu vijf leden benoemd voor deze raad en zij bezinnen zich het komende jaar of zij dit aantal willen aanvullen tot zeven.

Financiële aspecten

SOPOH heeft het jaar 2012 met een positief resultaat afgesloten van € 78.000 (over 2011 werd nog een groot nadelig resultaat geleden van € 1,9 miljoen). Het resultaat over 2011 werd nadelig beïnvloed door hoge incidentele lasten. De solvabiliteit van SOPOH ligt met 51% ruimschoots boven de door OCW voorgeschreven minimale 30 % .

Stichting Samenwerkingsbestuur Dunamare (voortgezet onderwijs)

Vestigingsplaats: Haarlem

Algemene informatie

Op 31 mei 2007 heeft de gemeenteraad ingestemd met de oprichting van de Stichting Samenwerkingsbestuur Dunamare. Dunamare is het bevoegd gezag van de openbare scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente Haarlemmermeer.

Deze stichting is gebaseerd op artikel 53c van de Wet op het voortgezet onderwijs: 'Bestuurlijke fusie openbare en bijzondere scholen'. De stichting is het bevoegd gezag van zowel openbare als algemeen bijzonder scholen voor voortgezet onderwijs in de regio IJmond, Haarlem en Haarlemmermeer. In het betreffende artikel is onder meer beschreven waaraan de statuten van de stichting dienen te voldoen.

Het toezicht is vastgelegd in het Reglement Uitwerking Toezicht Scholen Openbaar Onderwijs in Haarlemmermeer.

Kenmerken daarbij zijn:

- met uitzondering van de opheffing van een openbare school worden alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag door Dunamare uitgeoefend;
- jaarlijks overleg inzake begroting/jaarrekening met de gemeente waarin de openbare school is gelegen;
- statuten en wijziging van de statuten, na instemming van de gemeenteraad van de gemeente waarin de openbare school is gelegen;
- in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet, voor zover het openbaar onderwijs betreft, neemt de gemeenteraad van de gemeente waarin de openbare school is gelegen, de maatregelen die hij nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen voor zover het openbaar onderwijs betreft (artikel 53c lid 9 WVO).

Kernprestaties

In Haarlemmermeer heeft Dunamare drie scholen voor voortgezet onderwijs:

- Haarlemmermeer Lyceum;
- Hoofdvaart College;
- Praktijkschool De Linie

Per 1 oktober 2012 hadden deze scholen in totaal 2.517 leerlingen.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

Bij het Huis van de Sport is ook de nieuwbouw van het Haarlemmermeer Lyceum in ontwikkeling. De planning is dat de leerlingen uiterlijk augustus 2014 overgaan naar de nieuwbouw.

Vanaf februari 2013 heeft het Haarlemmermeer Lyceum de LOOT status (Leerling Ontwikkelgericht Onderwijs Topsport). De status betekent een officiële erkenning vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het geven van Topsport Talent Onderwijs aan leerlingen met een daartoe speciaal door NOC-NSF afgegeven Talentsportstatus. De status wordt toegekend als minimaal veertig topsportleerlingen per locatie begeleid worden. In de regio Zuid Kennemerland wonen circa 250 talentsporters.

Financiële aspecten

De financiële positie van Dunamare is goed. Over 2012 is een voordelig resultaat van € 1,8 miljoen behaald. Ook de meerjarenbegroting is voor de komende jaren sluitend. Het eigen vermogen bedraagt € 20,9 miljoen op een balanstotaal van € 50,8 miljoen (solvabiliteit 41 %).

Recreatieplas Haarlemmermeer BV

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

De Recreatieplas Haarlemmermeer BV is een Publiek Privaat Samenwerkingsverband (PPS) van de gemeente en Dura Vermeer BV en is opgericht in 1994 met als doelstellingen het winnen en verkopen van zand en het inrichten van de zandwinput bij Hoofddorp-Toolenburg tot recreatiegebied-stadspark. De zandwinning heeft voor projecten in Haarlemmermeer van korte transportafstand zandleveranties mogelijk gemaakt en heeft financiële middelen gegenereerd voor de gebiedsaanleg en om de onderhoudslasten van het gebied voor tien jaar te dekken.

Kernprestaties

De vennootschap heeft het project Toolenburger plas eind 2010 voltooid en afgewikkeld. De twee aandeelhouders hebben in 2011 besloten om de vennootschap in een 'slapende fase' in stand te houden in afwachting van latere besluitvorming over de mogelijke inzet van de PPS voor een nieuw zandwin- en/of recreatieplasproject in Park21. Naar verwachting zal begin 2014 besluitvorming plaatsvinden over de mogelijke inzet van de vennootschap.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

Geen.

Financiële aspecten

Het geplaatst aandelenkapitaal bedraagt € 45.400 waarin Haarlemmermeer voor 49% (€ 22.200) deelneemt. De BV onderneemt in de 'slapende fase' geen activiteiten.

Recreatieschap Spaarnwoude

Vestigingsplaats: Haarlem

Algemene informatie

In 1971 is de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude (GRS) afgesloten tussen gemeente Haarlemmermeer en de gemeenten Haarlem, Velsen, Haarlemmerliede & Spaarnwoude en Amsterdam en de provincie Noord-Holland.

Doel van de GRS c.q. het Recreatieschap is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem.

De participanten dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem. Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer.

Het werkingsgebied van de GRS betreft het Recreatiegebied Spaarnwoude (oud), in totaal ca. 2700 ha. In 2008 is, conform gemaakte bestuurlijke afspraken, de GRS gewijzigd als gevolg van de toevoeging van nieuwe groen- en recreatiegebieden (Spaarnwoude nieuw) in Haarlemmermeer noord en in westelijk Amsterdam (deelgebieden Boseilanden, Groene Weelde, Groene Carré zuid en west, Park Zwanenburg, Tuinen van West in totaal ca. 350 ha). De in aanleg zijnde deelgebieden Buitenschot (wordt gecombineerd met geluiddempende grondribbels), Park Zwaanshoek-noord, Park Vijfhuizen en volgende fasen in Tuinen van West, zullen de komende jaren hier nog aan worden toegevoegd.

Het vanaf 2008 nieuw te exploiteren en te beheren groen areaal betreft enerzijds de taakstelling uit het Strategisch Groen Project (SGP/Recreatie om de Stad-RodS) en anderzijds nieuwe gebieden die door Stichting Mainport & Groen (SMG) zijn gerealiseerd.

Aan het totale recreatieschapsgebied worden jaarlijks ca. 5,5 miljoen bezoeken gebracht.

Organisatiestructuur

Het bestuur van recreatieschap Spaarnwoude bestaat uit het Algemeen bestuur en het Dagelijks bestuur.

Het algemeen bestuur bepaalt het te voeren beleid op basis van voorstellen vanuit het dagelijks bestuur en de ambtelijke adviescommissie. Het algemeen bestuur vergadert openbaar en minimaal tweemaal per jaar. De deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland vormen samen het algemeen bestuur.

Het dagelijks bestuur functioneert als agendacommissie.

Voor Haarlemmermeer heeft de portefeuillehouder Recreatie zitting in het Dagelijks en Algemeen bestuur van het Recreatieschap.

Het algemeen en het dagelijks bestuur laten zich bijstaan door de Adviescommissie. Deze toetst de voorstellen en adviseert de bestuursleden daarover. De adviescommissie is samengesteld uit ambtelijke deskundigen van de participanten.

De uitvoeringsorganisatie in opdracht van het Recreatieschap Spaarnwoude is Recreatie Noord-Holland NV (100% aandeelhouder is provincie Noord-Holland). Deze vennootschap is in 2004 ontstaan uit de verzelfstandigde provinciale afdeling Groenbeheer en voert het beheer & toezicht, aanlegprojecten en ondersteunende taken uit voor alle 6 recreatieschappen in Noord-Holland.

Kernactiviteiten en accenten

De kernactiviteiten van het Recreatieschap betreffen Gebiedsbeheer, Toezicht, Communicatie en Inrichting & Ontwikkeling.

De Programma accenten in 2014 zijn:

- Uitvoeren programma van inkomsten verwerving en bezuinigingen mede in samenwerking met maatschappelijke partijen.
- Extra inzet op het realiseren van nieuwe bronnen van inkomsten.
- Afronden onderhandelingen met de gemeenten over de overname van riool- en wegbeheer.
- In beheer nemen nieuwe deelgebieden in Haarlemmermeer en Amsterdam-Nieuw West, in samenwerking met de gemeenten en andere partijen.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

De provincie Noord-Holland (voorzitter van het schap) heeft in 2010 het initiatief genomen om samen met de participanten een Ontwikkelingsvisie voor de Bufferzone Spaarnwoude op te stellen. Deze 'Ontwikkelingsvisie Groengebied Amsterdam-Haarlem 2030, bufferzone in een Metropolaan Landschap' is in 2013 gereed gekomen en zal begin 2014 worden bekrachtigd in een bestuurlijk akkoord.

Financiële aspecten

Het recreatieschap heeft jaarlijks uitgaven en inkomsten door beheer, investeringen en exploitatie van het recreatiegebied. De totale uitgaven voor het gehele gebied zijn in 2014 geraamd op € 6,15 miljoen; de participanten financieren hiervan € 2,47 miljoen. Wij dragen per jaar 3,5% (in 2014 is dit € 50.911) bij in het exploitatiesaldo van het oude recreatieschap en voor de nieuwe gebieden 25% (in 2014 geraamd op een bijdrage van € 253.925). Het eigen vermogen van het recreatieschap bedraagt per eind 2012 € 18,6 miljoen.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Vestigingsplaats: Zaandam

Algemene informatie

Per januari 2013 maakt de gemeente Haarlemmermeer deel uit van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). De oprichters van de OD NZKG zijn de gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Haarlemmermeer en de Provincie Noord-Holland. De OD heeft een nevenvestiging in Haarlemmermeer.

De Omgevingsdienst helpt het Noordzeekanaalgebied waarin de dienst opereert, veiliger en gezonder te maken en te houden. De primaire doelstelling voor deelname aan de OD is verbetering van de dienstverlening voor bedrijven en uniformering van vergunningverlening en handhaving. Hiervoor is schaalvergroting onontbeerlijk.

De Omgevingsdienst neemt de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving op zich, wat voor Haarlemmermeer betekent dat deze taken op het gebied van milieu, bouw, aanleg, sloop, uitrit en reclame voor bedrijven, uitgevoerd worden door de OD. Daarnaast neemt de OD taken op zich voor BRZO (Besluit Risico's Zware Ongevallen) en IPPC (Integrated Pollution and Prevention Control) bedrijven in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Verder wordt bij een crisis of wanneer nodig de expertise van de OD gebruikt op het gebied van milieu en bouw. Tot slot zet de Omgevingsdienst zich in voor een goede samenwerking met ketenpartners.

Voor de besturing van de OD is een openbaar lichaam opgericht op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De Gemeente Haarlemmermeer geeft opdracht aan de OD voor de uitvoering van taken die zijn vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst. Het bestuur van de omgevingsdienst bestaat uit een algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Kernprestaties

De OD gaat een gedeelte van de vergunning- en handhavingstaken uitvoeren die voorheen door de Gemeente Haarlemmermeer werden uitgevoerd. De inbreng van taken, formatie en budget is in de dienstverleningsovereenkomst geregeld, leidraad hierbij zijn het Uitvoeringsprogramma Handhaving en Toezicht 2013 en de door ons opgestelde Producten Diensten catalogus.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

De vestigingsplaats van de OD is Zaandam en rond oktober 2013 wordt de kantoorlocatie in gebruik genomen. Verder zijn er op dit moment bestuurlijke verkenningen gaande rondom de samenwerking met IJmond waarmee een OD NZKG+ kan worden vormgegeven.

Financiële aspecten

Haarlemmermeer is voornemens een lening aan de OD NZKG te verstrekken ter financiering van de inrichtingskosten van het bedrijfspand. Het gaat hierbij om een bedrag van € 0,25 miljoen. Buiten deze lening is het aandeel van Haarlemmermeer in de gemeenschappelijke regeling 12 tot 14%, afhankelijk van de definitieve inbreng van alle partners. De definitieve inbreng wordt eind 2013 bekend.

De OD NZKG is begin 2013 opgericht zonder inbreng van startkapitaal. Het eigen vermogen was per 1-1-2013 nihil. De meerjarenbegroting is sluitend.

De bijdrage van Haarlemmermeer is vanaf 2013 begroot op € 3,8 miljoen. Dit bedrag wordt nog niet daadwerkelijk overgemaakt aan de OD, aangezien de plaatsing van personeel nog niet heeft plaatsgevonden en zal nog worden bijgesteld op basis van onze definitieve inbreng van taken.

De Meerlanden Holding NV

Vestigingsplaats: Rijsenhout

Algemene informatie

De Meerlanden Holding N.V. (DMH) is onder andere werkzaam op het gebied van de inzameling, verwerking en recycling van afvalstoffen, straatreiniging en gladheidbestrijding. DMH is een overheidsgedomineerde afval- en reinigingsorganisatie van en voor de deelnemende gemeenten: Haarlemmermeer, Aalsmeer, Heemstede, Noordwijkerhout, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Bennebroek/Bloemendaal, Diemen, Lisse en Hillegom. In 1996 is besloten tot het oprichten van deze NV, hetgeen in 1997 is geëffectueerd.

De rol van bestuurder/eigenaar wordt op bestuurlijk niveau ingevuld door de portefeuillehouder financiën, die zitting heeft in de aandeelhoudersvergadering. De rol van opdrachtgever/klant wordt op bestuurlijk niveau vervuld door de portefeuillehouder Beheer en Onderhoud.

De door DMH uit te voeren taken zijn in overeenkomsten vastgelegd. Deze afspraken hebben betrekking op afvalinzameling, straatreiniging, zwerfafval en volksgezondheid.

Een deel van de taken zijn werkzaamheden die frequent en volgens een vast patroon uitgevoerd worden, zoals de afvalinzameling. Het uitvoeren van deze taken wordt steekproefsgewijs en op basis van meldingen en klachten gecontroleerd. Andere taken, zoals straatreiniging en zwerfafval, worden uitgevoerd aan de hand van beeldbestekken.

Er is periodiek overleg en jaarlijks wordt door DMH in het Jaarverslag verantwoording afgelegd en wordt een Jaarrapportage opgesteld. Hierin wordt gerapporteerd over de prestaties, de ontwikkelingen en het effect op de aanneemsom.

Kernprestaties

De kernprestaties van De Meerlanden bestaan uit: afvalinzameling, straatreiniging (op beeldkwaliteit) en gladheidbestrijding.

De werkzaamheden worden conform de hiertoe gesloten contracten uitgevoerd.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

In 2013 zijn de voorbereidingen getroffen om de inzameling van kunststof afval te verbeteren en de faciliteiten daarvoor uit te breiden. De uitvoering zal in 2014 plaatsvinden. Deze activiteit vormt een uitwerking van het afvalbeleid voor de jaren 2010-2015, vastgelegd in het Afvalstoffenbeleidsplan.

In oud Nieuw-Vennep is een proef met containerregistratie op basis van stickers gehouden. De doelstelling bij containerregistratie is dat zoveel als mogelijk de juiste afvalstoffenheffing door inwoners wordt betaald. Op grond van de evaluatie van de proef zal een vereenvoudigde vorm van containerregistratie met stickers verder worden uitgewerkt, zodat op indicatie en op gezette tijden gecontroleerd kan worden op correctheid. Nadat bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden zal eventueel een gefaseerde uitrol in 2014 plaatsvinden.

Vanwege de slechte inzamelresultaten voor GFT bij hoogbouw en verzamelcontainers (dit is een landelijk fenomeen) wordt in 2013 een onderzoek gedaan hoe de inzameling van GFT verbeterd kan

worden. (bijvoorbeeld door: de inzameling te staken, een ander inzamelmiddel te kiezen, gerichte communicatie, goed functionerend inzamel materiaal).

Na onderzoek verwachten we in 2014 de GFT inzameling bij hoogbouw te optimaliseren

Financiële aspecten

Onze deelneming bedraagt sinds eind 2012 50,4%, welk bezit bestaat uit 92.549 gewone aandelen en één prioriteitsaandeel. De winst bedroeg in 2012 € 2,2 miljoen (vergelijk 2011 € 2,1 miljoen), waarvan € 0,8 miljoen als dividend is uitgekeerd. Ons aandeel daarin bedraagt € 0,4 miljoen en dit was conform onze raming.

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

Sinds 1 januari 2009 bezit de gemeente 100% van de aandelen van de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV. Met de Waterwolf nieuwe stijl is een vennootschap neergezet die zich ook als leerwerkbedrijf richt op re-integratietaken.

De Waterwolf BV verricht in opdracht van de gemeente (klein)onderhoud aan groen- en civieltechnische voorzieningen in de openbare ruimte, waaronder de begraafplaatsen. Dit doen zij op basis van uitvoeringsovereenkomsten (bestekken) alsmede door middel van de inzet van zogenaamde servicebussen.

Tevens zijn met de Waterwolf langlopende contracten (beeldbestekken) afgesloten voor het groenonderhoud in Hoofddorp (gebieden 2, 3 en 4 – in samenwerking met de AM Groep) en voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen. Buiten deze bestekken verricht de Waterwolf nog een breed scala aan andere diensten, waaronder de bediening van de beweegbare bruggen.

Kernprestaties

De kernprestaties van De Waterwolf bestaan uit:

- Groenonderhoud;
- Regulier onderhoud en preventief onderhoud pompen en gemalen;
- Aanleg uitwegen en huisaansluitingen;
- Regulier onderhoud speelvoorzieningen;
- Onderhoud openbare verlichting;
- Onderhoud straatmeubilair;
- Reinigen kunstwerken;
- Storingsdienst;
- Klein onderhoud riolering, verhardingen, straatmeubilair, groenvoorzieningen, borden en bebakening, installaties, sierwaterpartijen, onderhoud door de servicewagens;
- Bediening bruggen;
- Onderhoud en beheer begraafplaatsen en uitvoeren begrafenissen;
- Plaatsing/verwijdering verkiezingsborden.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

In juni 2011 heeft het college van B&W de nota Intensivering samenwerking De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV en AM Groep (2011.0020789) vastgesteld. In vervolg op deze nota zijn met De Waterwolf verschillende gesprekken gevoerd over de samenwerking tussen De Waterwolf en de gemeente. Begin 2013 is de samenwerkingsovereenkomst getekend. Het doel hiervan is de samenwerking tussen de gemeente en De Waterwolf te verbeteren.

De Waterwolf kan niet op de locatie aan de Bennebroekerweg blijven (strijdig met bestemmingsplan en vergunning). Inmiddels is een geschikte locatie gevonden op bedrijventerrein Graan voor Visch Zuid. Deze is in september 2013 in gebruik genomen.

Voor 2014 worden de contracten opnieuw aanbesteed (klein onderhoud, regulier onderhoud, brugbediening en het groenonderhoud voor de gebieden 2/3 en 4).

Financiële aspecten

Over 2012 heeft Waterwolf een winst van € 299.000 geboekt (vergelijk 2011: € 627.000 voordelig). Na toevoeging van de winst bedraagt het eigen vermogen € 2.341.000. Er zijn geen langlopende schulden. Wij hebben de aandelen voor € 1,1 miljoen op de balans gewaardeerd. Daarnaast keert de Waterwolf, net als over 2011, over 2012 een dividend van € 70.000 uit.

Bestuursforum Schiphol en Schiphol Area Development Company (SADC)

Vestigingsplaats: Haarlem (BFS), Schiphol (SADC)

Algemene informatie

- Bestuursforum Schiphol (BFS)

In 1987 zijn wij met de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland een samenwerkingsverband aangegaan, het Bestuursforum Schiphol (BFS). De Schiphol Group neemt deel in dit samenwerkingsverband als gekwalificeerd adviseur. Door met elkaar samen te werken is de basis gelegd voor een gezamenlijk ruimtelijk-economisch beleid bij nieuwe uitbreidingsplannen op en rond de luchthaven. Het BFS adviseert over beleid en beleidsinstrumenten voor een effectieve en efficiënte ruimtelijk economische ontwikkeling van de Schipholregio.

- Schiphol Area Development Company (SADC)

SADC is het belangrijkste uitvoeringsinstrument van het BFS en is in 1987 opgericht door de vier vorenstaande partijen. De kerntaken van dit regionale ontwikkelingsbedrijf zijn gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen. In 2009 is door partijen besloten tot versterking van de regionale samenwerking waardoor SADC zich kan vergroten, verbreden en verdiepen. De partijen, die ieder voor 25% deelnemen in SADC, hebben besloten om met maximaal € 80 miljoen aanvullend kapitaal de voornoemde versterking van SADC te realiseren. In 2012 hebben alle partijen hun deel van het aanvullende kapitaal volgestort.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

- Bestuursforum Schiphol (BFS)

Het BFS heeft de Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio 2009 – 2030 geformuleerd in samenwerking met de Schiphol Group en SADC. Jaarlijks stelt het BFS de Monitor Ontwikkelingsstrategie REVS vast. De Monitor rapporteert over zaken als kantorenleegstand, marktopname, werkgelegenheid en bedrijfsverplaatsingen.

Jaarlijks wordt er een geactualiseerde monitor vastgesteld. De monitor is een check op de voortgang van het programma en levert informatie om het programma te kunnen bijstellen.

- Schiphol Area Development Company (SADC)

In het Strategisch Meerjaren Plan (SMP) beschrijft SADC voor een periode van vijf jaren de voorgenomen plannen en activiteiten, de verwerving, de uitgifte en vervreemding van gronden en de financiële prognoses. Jaarlijks wordt het SMP geactualiseerd. Het SMP wordt nader uitgewerkt in het bedrijfsplan, welke eveneens jaarlijks wordt geactualiseerd. Dit bedrijfsplan geeft aan op welke wijze de investeringen en financieringsrisico's beheersbaar blijven. In mei 2013 is het geactualiseerde SMP vastgesteld.

Financiële aspecten

- Bestuursforum Schiphol (BFS)

Het BFS is geen juridische en/of fiscale entiteit en beschikt daardoor ook niet over eigen werkkapitaal dan wel een eigen exploitatie. Naast een jaarlijkse contributie van € 25.000 neemt iedere aan deze samenwerking verbonden partij de daaraan verbonden eigen kosten voor eigen rekening.

De afspraken, die in het BFS worden gemaakt over de ruimtelijke ontwikkeling in en om de luchthavenregio, dienen de bestuurlijke goedkeuring te hebben van ieder van de samenwerkende partijen. Een bestuurlijk risico kan zich voordoen wanneer de uitwerking van gemeentelijk beleid of gemeentelijke uitvoering strijdig wordt met de gemaakte BFS-afspraken.

- Schiphol Area Development Company (SADC)

Per ultimo 2012 beschikt SADC over een eigen vermogen van € 110,7 miljoen (2011: € 66,3 miljoen) en behaalde over 2012 een positief resultaat van € 1,1 miljoen (2011: negatief resultaat € 1,3 miljoen). SADC kent geen (jaarlijkse) gemeentelijke bijdrage en betaalt conform de dividendregeling ook nog geen dividend uit. De gemeente Haarlemmermeer is 25%-aandeelhouder.

SADC is een uitvoeringsorganisatie, waarbij de BFS-afspraken leidend zijn. Doordat dezelfde partijen in BFS als in SADC participeren is de kans op een bestuurlijk risico nagenoeg nihil.

Doordat deze uitvoeringsorganisatie geen beleid formuleert of initieert zijn er geen beleidsmatige risico's. Het financiële risico verbonden aan SADC is voor de gemeente maximaal het teniet gaan van de waarde van de deelneming SADC. De waarde van het groepsvermogen SADC is in 2012 toegenomen van € 66,3 miljoen naar € 110,7 miljoen. In deze waarde is inbegrepen de aanvullende kapitaalstorting van € 80 miljoen. Omgerekend per aandeelhouder bedraagt het aandeel in het groepsvermogen € 27,7 mln. De waardering van deze deelneming in onze jaarrekening 2012 bedraagt € 26,7 mln.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats: Den Haag

Algemene informatie

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Deelname in het maatschappelijk kapitaal van de NV voorziet in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen in de kapitaalbehoefte van gemeenten.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

De BNG heeft de hoogst mogelijke kredietrating van de kredietbeoordelaars (triple A). Dit is op 21 december 2012 opnieuw bevestigd door Standard & Poor's (S&P). Naar aanleiding van de mogelijk langer aanhoudende economische neergang in Nederland en de eurozone kreeg BNG Bank eerder op 16 november 2012 van S&P de kwalificatie 'creditwatch negative'. Deze kwalificatie geeft een mogelijke toekomstige verlaging van de rating aan. Na aanvullend onderzoek heeft S&P deze kwalificatie verwijderd. Naar verwachting blijft deze rating ook in 2014 in stand.

Financiële aspecten

Onze deelname omvat een totaalbedrag van € 151.000 en bestaat uit 60.372 aandelen. In totaliteit zijn er 55.690.720 aandelen dus onze invloed (0,1 % van de aandelen) is beperkt. De aandelen zijn zeer beperkt verhandelbaar (alleen onder de aandeelhouders). Over 2012 hebben wij € 89.954 aan dividend ontvangen, dit betrof € 1,49 (vergelijk 2011: € 1,15) per aandeel. De opbrengst wordt altijd verantwoord in het jaar dat de aandeelhoudersvergadering plaatsvindt. Over 2014 verwachten we dat minimaal het geraamde dividend wordt gerealiseerd. De solvabiliteit is momenteel ca. 2 % en de BNG heeft een plan ingediend bij de Nederlandse Bank om in 2017 een percentage van 3 % te bereiken.

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

Cocensus is een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Deze is opgericht 1 januari 2007 door de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem. In de loop van de jaren hebben de gemeenten Hillegom, Beverwijk, Oostzaan en Wormerland zich aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling. In 2014 wordt naar verwachting een dependance in Alkmaar geopend en sluiten zes gemeenten zich aan bij Cocensus: Alkmaar, Heerhugowaard, Langedijk, Schermer, Bergen en Graft de Rijk.

Het doel van de samenwerking is het leveren van een voor de burger kwalitatief goed en transparant belastingproduct. Met de samenwerking wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de borging van de continuïteit van de bedrijfsvoering en het verminderen van de kwetsbaarheid van het belastingproces. Door schaalvergroting kan een belangrijke kostenbesparing worden behaald. De doelstelling van Cocensus is op een zo efficiënt en accuraat mogelijke wijze heffen en innen van de gemeentelijke belastingen.

Het algemeen bestuur kent vanuit iedere gemeente een lid vanuit het college van burgemeester en wethouders. Tevens is voor ieder lid een plaatsvervangend lid aangewezen. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een voorzitter en vier leden aangewezen vanuit de leden van het algemeen bestuur. Onze zeggenschap in Cocensus zal na de toetreding van de nieuwe gemeenten 31,25% bedragen.

Kernprestaties

Voor het belastingjaar 2013 zijn 1867 WOZ-bezwaren ingediend. Voor het belastingjaar 2014 wordt als kernprestatie afgesproken een reductie van het aantal WOZ-bezwaren met 5% (1.750 WOZ-bezwaren). Deze reductie dient mogelijk gemaakt te worden door het verder optimaliseren van de bestandskenmerken en de waardebepalingen (taxaties). Ook wordt er een vervolg gegeven aan de mogelijkheid dat een burger bij vragen over de waarde via telefonisch contact met de taxateur nadere uitleg krijgt over de opbouw van de waardebepaling van zijn woning, waardoor een mogelijk bezwaar wordt voorkomen.

Als tweede kernprestatie wordt afgesproken om voor 1 maart 2014 95% (vergelijk 1 maart 2013 93%) van de geraamde belastingopbrengsten via een gecombineerd aanslagbiljet verstuurd te hebben.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

De BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) werkzaamheden worden verder gecomplementeerd. De werkzaamheden bestaan uit het uitzoeken van de verschillen tussen de bestanden uit de bevolkingsadministratie, de belastingadministratie en de BAG registratie. In samenspraak met de AM groep wordt een leegstandscontrole voorbereid. Er staan ongeveer 1300 adressen "leeg" volgens de bevolkingsadministratie en deze adressen worden nagelopen.

Financiële aspecten

De bijdrage van Haarlemmermeer aan Cocensus in 2014 wordt € 3.547.200 (vergelijk 2013: € 3.587.300). Het begroot resultaat van Cocensus is nihil. De jaarrekening 2012 is afgesloten met een positief resultaat van € 25.148. Het resultaat is toegevoegd aan de negatieve bedrijfsreserve die daarna nog € 4.019 negatief bedraagt.

Hoofdvaart BV

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

De Hoofdvaart BV, opgericht in 2010, is een 100% gemeentelijke deelneming en heeft als doel het participeren en optreden als commanditair vennoot in de commanditaire vennootschappen zoals GEM A4 Zone West en GEM President. In de vergadering van aandeelhouders is uitsluitend de gemeente bestuurlijk vertegenwoordigd en wel door de wethouder van Financiën in zijn hoedanigheid als aandeelhouder. In 2010 is € 18.000 gestort aan aandelenkapitaal. De Hoofdvaart BV participeert nu in de GEM A4 Zone West CV en de GEM President CV.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

De Hoofdvaart BV heeft ultimo 2012 € 26.782.399 (ultimo 2011 € 6.067.233) geleend van de gemeente Haarlemmermeer. De Hoofdvaart leent de opgenomen gelden direct weer uit aan een of meerdere CV's. De CV's gebruiken de van de Hoofdvaart BV geleende middelen voor de ontwikkeling van de projecten A4 Zone West en de President. De toename van € 20.715.166 in 2012 betreft voor € 18.915.166 inbreng van grond in de GEM A4 Zone West door schuldvereffening en voor het overige een toename van het commanditaire kapitaal van de GEM A4 Zone West.

Financiële aspecten

De geldlening aan de Hoofdvaart BV is geformaliseerd door middel van een rekening-courantovereenkomst. De maximale omvang van de geldlening aan de Hoofdvaart mag € 60 miljoen bedragen, € 50 miljoen voor de GEM A4 Zone West en € 10 miljoen voor de GEM President. De inschatting is dat de maximale omvang van de geldlening voldoende is voor beide ontwikkelingen. De totale ontvangen rente over de verstrekte gelden bedraagt over 2012 € 906.678.

GEM A4 zone West CV

Vestigingsplaats: Schiphol

Algemene informatie

Deze CV (commanditaire vennootschap) is aangegaan door de Hoofdvaart BV (33%), SRE Participaties BV (33%), SADC Participaties BV (33%) en GEM A4 Zone West BV (1%). In deze CV worden alle kosten en opbrengsten van de gezamenlijke grondexploitatie A4 Zone West verantwoord en vindt de volledige financiering van betreffende exploitatie plaats. In de vergadering van commandieten is de gemeente bestuurlijk vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris van de gemeente Haarlemmermeer.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

Eenmaal per jaar vindt er een Vergadering van Commandieten plaats. In deze vergadering komt aan de orde hoe het door de commandieten verstrekte kapitaal is ingezet voor de activiteiten van de GEM. Over het door de commandieten verstrekte kapitaal zijn sluitende afspraken gemaakt.

Financiële aspecten

Het Financieel Perspectief van 1 juli 2012 is de geactualiseerde grondexploitatie van het ontwikkelingsgebied A4 Zone West en kent een positieve netto contante waarde van € 5,3 miljoen.

GEM President CV

Vestigingsplaats: Schiphol

Algemene informatie

Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV (49%), SADC Participaties BV (49%) alsmede GEM President Beheer BV (2%). In deze CV worden alle kosten en opbrengsten van de gezamenlijke grondexploitatie President 1.2 verantwoord evenals de volledige financiering van betreffende exploitatie. In de vergadering van commandieten is de gemeente bestuurlijk vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris van de gemeente Haarlemmermeer.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

Eenmaal per jaar vindt er een Vergadering van Commandieten plaats. In deze vergadering komt aan de orde hoe het door de commandieten verstrekte kapitaal is ingezet voor de activiteiten van de GEM. Over het door de commandieten verstrekte kapitaal zijn sluitende afspraken gemaakt.

Financiële aspecten

De grondexploitatie van de GEM de President is per 1 juli 2012 geactualiseerd en kent een positieve netto contante waarde van € 0,6 miljoen.

Beheer BV GEM A4 Zone West en President

Vestigingsplaats: Schiphol

Algemene informatie

De beheer BV's zijn opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM A4 Zone West Beheer B.V. nemen SADC (Schiphol Area Development Company), SRE (Schiphol Real Estate) en de gemeente Haarlemmermeer deel, ieder voor een derde deel. In de GEM President Beheer B.V. nemen SADC en de gemeente Haarlemmermeer ieder voor 50% deel. In de vergadering van aandeelhouders is de gemeente bestuurlijk vertegenwoordigd door de gemeentelijke aandeelhouder, zijnde de wethouder van Financiën.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

In 2012 hebben diverse AvA's plaatsgevonden, waarbij uitvoerig is stilgestaan bij de wijze van ontwikkelen van beide gebieden (Strategisch Meerjaren Plan, Bedrijfsplan), de geactualiseerde grondexploitaties en de financiering van beide ontwikkelingen. In de beheer BV's vinden alle beheerhandelingen plaats.

Financiële aspecten

Alle kosten en opbrengsten van de Beheer BV's worden vergoed door of afgedragen aan de onderscheidene CV's.

Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Algemene informatie

Het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer is opgericht op 24 februari 2013 en is een 100% gemeentelijk bedrijf. Dit betekent dat in de Algemene vergadering van Aandeelhouders uitsluitend de gemeente bestuurlijk vertegenwoordigd is. De wethouder van Financiën oefent namens de gemeente de functie van aandeelhouder uit. In 2013 is het aandelenkapitaal volgestort met € 18.000.

Het Duurzaam Bedrijf heeft tot taak om de verduurzaming in de Haarlemmermeer te versnellen en doet dit door duurzaamheidsprojecten te ondersteunen die zonder cofinanciering van het Duurzaam Bedrijf niet gerealiseerd kunnen worden.

Recente activiteiten en ontwikkelingen

In de opstartfase van het Duurzaam Bedrijf was met name veel aandacht voor het juridisch in orde maken van overeenkomsten en het aangaan van eerste projecten. De oprichting van het Duurzaam Bedrijf - vanuit gemeente - en Haarlemmermeer Energie - vanuit gemeente en Duurzaam Bedrijf - is gerealiseerd; de gemeente heeft daarin een meerderheidsbelang van 99%, het Duurzaam Bedrijf 1%. In september 2013 is de uitrol van de eerste projecten van het Duurzaam Bedrijf gestart. Ten behoeve van het Ymereproject, waarbij 3000 coöperatiewoningen worden voorzien van zonnepanelen, wordt door gemeente en Duurzaam Bedrijf gezamenlijk een aparte BV opgericht (in gelijke verhouding van participatie als Haarlemmermeer Energie) teneinde dit omvangrijke project goed onderscheiden neer te kunnen zetten en transparant te kunnen monitoren.

Financiële aspecten

De raad heeft een bedrag van € 3,3 miljoen beschikbaar gesteld voor het Duurzaam Bedrijf, waarmee het Duurzaam Bedrijf de cofinanciering van de geselecteerde projecten kan voorzien. Met de opbrengsten van de uitgezette middelen worden de bedrijfsvoeringskosten van het Duurzaam Bedrijf gedekt. De verwachting ten aanzien van de cofinanciering is dat in 2014 alle beschikbare middelen aan cofinanciering belegd zullen zijn in gehonoreerde projecten.

Programma	Naam verbonden partij	Financieel belang	Zeggenschap
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Amstelland en Meerlanden Overleg	Begroting 2014 is € 33.890; bijdrage Haarlemmermeer € 15.050; egalisatiereserve € 28.000 per 1/2013	Op basis van inwoneraantal
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Stadsregio Amsterdam	Bijdragen alle gemeenten € 3,2 mln., waarvan bijdrage Haarlemmermeer € 321.000 Algemene reserve eind 2014 € 2,4 mln.	Op basis van inwoneraantal
Veiligheid Zorg en welzijn	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	Bijdrage Haarlemmermeer voor 2014 € 12,6 miljoen (€ 15,7 miljoen inclusief subsidies, inspecties kinderopvang en bijdrage FLO). Eigen vermogen per 31/12/2012 bedraagt € 3,3 miljoen.	Op basis van inwoneraantal
Werk en inkomen	Werkvoorzieningschap Amstelland/Meerlanden (AM-groep)	Gemeentelijke bijdrage nul; algemene reserve eind 2012 € 3.547.000.	Op basis van inwoneraantal
Jeugd en onderwijs	Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH)	Gemeentelijke bijdrage nul; eigen vermogen (peildatum 31/12/2012) € 3,8 miljoen (waarvan algemene reserve € 1,1 miljoen). De solvabiliteit bedraagt 51 %.	Vanaf medio 2013 geen bestuurszetel meer
Jeugd en onderwijs	Stichting Samenwerkingsbestuur Dunamare (voortgezet onderwijs)	Gemeentelijke bijdrage nul; eigen vermogen (peildatum 31/12/2012) € 20,9 miljoen (waarvan algemene reserve € 13,9 miljoen). De solvabiliteit bedraagt 41 %.	Bestuurszetel
Cultuur, sport en recreatie	Recreatieplas Haarlemmermeer BV	In 2011 hebben de aandeelhouders besloten om deze vennootschap in 'slappende fase' te houden in afwachting van besluitvorming over de mogelijke inzet bij een nieuw zandwin-recreatieproject in Park21 in 2013 e.v.	PPS; helft van de zeggenschap

Programma	Naam verbonden partij	Financieel belang	Zeggenschap
Cultuur, sport en recreatie	Recreatieschap Spaarnwoude	Totale overheidsbijdragen 2014 € 2,5 miljoen; bijdrage gemeente Haarlemmermeer € 304.836.	Op basis van inwoneraantal
Ruimtelijke ontwikkelingen Kwaliteit fysieke omgeving	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	De door Haarlemmermeer te verstrekken lening bedraagt €0,25 mln. Jaarlijkse bijdrage naar verwachting € 3,8 mln.	12-14%, afhankelijk van definitieve inbreng
Kwaliteit fysieke omgeving	De Meerlanden Holding NV	Dividend jaarlijks circa € 0,4 miljoen. Het eigen vermogen per 31 december 2012 bedraagt € 20,7 miljoen. Hiermee is een solvabiliteit van 34,4 % bereikt. Dit ligt binnen de norm die we gesteld hebben (tussen 30 % en 50 %). We besteden jaarlijks voor circa € 15 miljoen aan werkzaamheden uit aan De Meerlanden.	Meerderheid (50,4%) van de aandelen en zeggenschap
Kwaliteit fysieke omgeving	De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV (WDB)	100 % deelneming gemeente (€ 1,1 miljoen). Het eigen vermogen bedraagt € 2,3 miljoen, langlopende schulden nul en resultaat over 2012 € 299.000 voordelig. We besteden jaarlijks voor circa € 8,5 miljoen aan werkzaamheden uit aan De Waterwolf. Voor 2014 worden de contracten opnieuw aanbesteed (klein onderhoud, regulier onderhoud, brugbediening en het groenonderhoud voor de gebieden 2/3 en 4).	100 % zeggenschap
Economische zaken	Bestuursforum Schiphol en Schiphol Area Development Company (SADC)	Eigen vermogen (31/12/2012) SADC bedraagt € 110,7 miljoen; Haarlemmermeer 25 % van de aandelen; het resultaat over 2012 bedroeg € 1,1 miljoen.	25 % zeggenschap
Algemene dekkingsmiddelen	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Geraamd dividend € 72.000. Deelname op onze balans € 151.000. Over 2012 heeft de BNG een winst behaald van € 332 miljoen (vergelijk 2011: € 256 miljoen). Het eigen vermogen bedraagt € 2,7 miljard ten opzichte van een balanstotaal van € 142 miljard.	Nauwelijks
Algemene dekkingsmiddelen	Cocensus	Algemene reserve nul; het saldo van de langlopende schulden bedraagt per 31 december 2014 naar verwachting € 1,7 miljoen. Jaarlijkse bijdrage Haarlemmermeer € 3,5 miljoen	Op basis van de gemeentelijke bijdrage aan Cocensus
Algemene dekkingsmiddelen	Hoofdvaart BV	Eigen vermogen (31/12/2012) bedraagt € 18.000. Haarlemmermeer is enig aandeelhouder. Kapitaalverstrekking per 31-12-2012 € 26,8 miljoen	100 % zeggenschap
Algemene dekkingsmiddelen	GEM A4 Zone West CV en GEM A4 Zone West Beheer BV	Haarlemmermeer heeft via Hoofdvaart BV belang. De Beheer BV heeft een eigen vermogen (31/12/2012) van € 18.000 waarvan 1/3 deelneming Haarlemmermeer. Kapitaalverstrekking aan CV via Hoofdvaart BV € 24,2 miljoen	33 % zeggenschap
Algemene dekkingsmiddelen	GEM President CV en GEM President Beheer BV	Haarlemmermeer heeft via Hoofdvaart BV belang. De Beheer BV heeft een eigen vermogen (31/12/2012) van € 18.000 waarvan 1/2 deelneming Haarlemmermeer. Kapitaalverstrekking aan CV via Hoofdvaart BV € 3,5 miljoen	49 % zeggenschap
Duurzaamheid, kennis en innovatie (paragraaf)	Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer	Aandelenkapitaal bedraagt € 18.000, daarnaast eenmalige gemeentelijke bijdrage gedaan van €3,3 mln.	100 % zeggenschap

Grondbeleid

Vastgelegd grondbeleid

Het huidige grondbeleid in de gemeente Haarlemmermeer wordt vorm gegeven middels de volgende nota's:

- Verordening grondzaken 2006
- Nota strategisch grondbeleid 2011-2015
- Grondprijzennota 2013 (wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld)
- (tussentijds) Meerjarenperspectief grondzaken (t)MPG 01-07-2012 en 01-01-2013
- Nota reserve grondzaken 2008
- Reserve ruimtelijke investeringen Haarlemmermeer (reserve RIH) 2010
- Nota vaststellen waardering strategische gronden 2011
- Raadsvoorstel Strategische grondvoorraad 2013

Uit de Structuurvisie is met name hoofdstuk 7, de Ontwikkelstrategie, van belang. In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Ontwikkelen in samenwerking (noodzaak van private investeringen en de veranderende rol van de gemeente)
- De verschillende financieringsmogelijkheden
- Rol van het gemeentelijk grondbeleid
- Het nieuwe instrument van het kostenverhaal Wet ruimtelijke ordening
- De reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer

Het nog op te stellen Uitvoeringsprogramma Structuurvisie wordt gekoppeld aan het MPG. In het tMPG 01-07-2013 is een hoofdstuk voor dit onderwerp opgenomen.

Nota strategisch grondbeleid 2011-2015

De raad heeft de Nota Strategisch Grondbeleid (hierna te noemen: de nota) vastgesteld op 8 december 2011. In de verordening grondzaken van 2006 is onder andere opgenomen dat om de vier jaar een nota moet worden opgesteld. De eerste nota is in 2007 door de raad geaccordeerd.

De gemeente Haarlemmermeer staat nog steeds voor een grote ruimtelijke opgave. In de structuurvisie Haarlemmermeer wordt uitgegaan van de bouw van circa tienduizend woningen buiten stedelijk gebied en circa vijfduizend woningen binnen stedelijk gebied in Haarlemmermeer. Ook zijn er andere grote projecten zoals de omlegging A9 Badhoevedorp, de ontwikkeling van de A4 zone West, de ontwikkeling in de Zuidrand Hoofddorp en Park 21. Hoewel de ruimtelijke uitdaging groot is, noopt de economische realiteit de gemeente wel tot het besef dat de afzet en productie in een ander tempo verloopt dan de gemeente de afgelopen periode met de Vinex-locaties gewend was. Dit vereist op een aantal onderdelen een andere inzet van de instrumenten voor grondbeleid. De afspraken met de regionale partijen in het kader van Plabeka II vergen een insteek die verder reikt dan alleen het eigen gemeentelijk grondgebied. Ook hiermee moet de komende jaren rekening worden gehouden.

In de nota worden de instrumenten van grondbeleid beschreven en beleidskaders aangegeven. Net als in de vorige nota wordt gekozen voor actief ontwikkelbeleid, waarbij selectieve verwerving van strategische gronden een van de pijlers is.

Daar waar het niet mogelijk is grond te verwerven, zal de gemeente haar publiekrechtelijke instrumentarium benutten om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling zo goed mogelijk te sturen. Het kostenverhaal vindt dan bij voorkeur plaats via een anterieure overeenkomst.

In het huidige strategisch grondbeleid zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- a) bij de onderhandelingen over een anterieure overeenkomst een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen af te spreken;
- b) grondexploitatieprojecten elke vier jaar te herzien of eerder als de 10%-grens wordt overschreden;
- c) de categorieën, waarvoor uitgifte in erfpacht tot de mogelijkheden behoort, omvatten ook goedkope woningen (sociale woningbouw), kantoren- en bedrijventerreinen en maatschappelijke voorzieningen met winstoogmerk.

a. Bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen

In de nota is het onderhandelingskader met betrekking tot het wettelijk verplicht verhalen van kosten via de anterieure overeenkomst nader ingevuld met een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen (groen en infrastructuur). De bijdragen verschillen per categorie (woningen, kantoren, bedrijven en voorzieningen) en zijn in een tabel uitgewerkt. Binnen deze kaders zal worden getracht bij initiatieven van marktpartijen die op eigen grond een bouwplan wensen te realiseren, contractueel een bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen af te spreken. Deze bijdragen worden gestort in de reserve Ruimtelijke Investerings Haarlemmermeer (reserve RIH). De anterieure overeenkomst wordt gesloten voordat het ruimtelijk besluit wordt genomen.

b. Grondexploitatieprojecten herzien

In de verordening grondzaken is vastgelegd dat als de kosten of opbrengsten meer dan 10% afwijken van de oorspronkelijk door de raad vastgelegde kosten- of opbrengstenniveaus de grondexploitatie opnieuw aan de raad wordt aangeboden ter vaststelling. Nieuw beleid is om standaard iedere grondexploitatie elke vier jaar te herzien of eerder als de 10%-grens wordt overschreden.

In afwijking hierop wordt bij de grondexploitatie Badhoevedorp-Centrum gerapporteerd bij afwijkingen van 5%.

c. Erfpacht

De categorieën waarvoor uitgifte in erfpacht mogelijk is, zijn maatschappelijke voorzieningen zonder winstoogmerk (verplicht) en laagwaardige bedrijventerreinen, goedkope woningen (sociale woningbouw), kantoren- en bedrijventerreinen en maatschappelijke voorzieningen met winstoogmerk en motorbrandstofverkooppunten (optioneel). Door uitgifte in erfpacht in deze categorieën mogelijk te maken kan de gemeente in de eerste plaats effectief sturen op het behoud van kwaliteit en een duurzame ontwikkeling van deze locaties stimuleren en in de tweede plaats tegemoetkomen aan de vraag vanuit de markt.

Grondprijzen

Elk jaar beslist de Gemeenteraad van Haarlemmermeer over de hoogte van de grondprijzen op basis van de Nota Grondprijsbeleid. In de "Grondprijzen 2013" worden de marktontwikkelingen voor de belangrijkste ruimtelijke bestemmingen in Haarlemmermeer besproken en worden voorstellen gedaan voor de grondprijzen. Zo worden in de "Grondprijzen 2013" grondprijzen onderscheiden voor doeleinden als kantoren, bedrijven, winkels, voorzieningen en woningen (inclusief vrije kavels en particulier opdrachtgever schap) alsmede voor andere bestemmingen als parkeren, groenvoorzieningen en erfpacht. De "Grondprijzen 2013" is geheim van aard en bedoeld als onderhandelingskader en naslagwerk voor degenen die namens de gemeente onderhandelen met derden over de verkoop van grond en gebouwen. Om onze onderhandelingspartners adequaat te kunnen informeren is de "Grondprijzen 2013" samengevat in de Grondprijzenbrief 2013.

Wel of niet zelf exploiteren

Als er gronden verworven zijn, zal de gemeente deze alleen kunnen exploiteren of in samenwerking met andere partijen (via een overeenkomst). De gemeente gaat in principe zelf tot exploitatie over als er sprake is van een renderende exploitatie met beperkte risico's.

Overigens blijkt uit de afgelopen jaren dat het aantal gemeentelijke grondexploitaties is teruggelopen (van 21 in 2007 tot 18 in 2013).

Grondzaken, vier projectcategorieën

In het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) wordt halfjaarlijks, per 1 januari en per 1 juli gerapporteerd over de financiële stand van vier projectcategorieën:

1. actieve grondexploitaties
2. projecten in voorbereiding
3. projecten met overeenkomst
4. mutaties strategische gronden

De rapportage per 01-07 wordt het tussentijds Meerjarenperspectief Grondzaken genoemd (tMPG). In het MPG wordt primair gerapporteerd over financiën en op hoofdlijnen over de inhoudelijke voortgang van projecten. De wethouder Grondzaken geeft middels het MPG, vanuit zijn rol als beheerder van de reserve grondzaken, het college en de raad halfjaarlijks inzicht in de saldi en ontwikkeling van al die financiële mutaties in projecten, die kunnen leiden tot mutaties in de reserve grondzaken.

Algemene reserve Grondzaken

De algemene reserve Grondzaken is een risicobuffer voor positieve en negatieve resultaten van grondexploitaties. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de algemene reserve Grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de algemene reserve Grondzaken kan er aanvulling dan wel afroaming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de algemene dekkingsreserve, een afroaming wordt gedoteerd aan de algemene dekkingsreserve. De stand van de algemene reserve Grondzaken is als gevolg van de effecten over 2012 € 0 gebleven.

Rapportage op standlijn 01-01-2013

In onderstaande tabel staat de prognose van de waardes van de grondexploitatieprojecten per 01-01-2013. De waardes zijn opgebouwd uit projectresultaten en autonome effecten. Ter vergelijking is ook de stand van een half jaar geleden opgenomen. Verschillen ontstaan door een veranderde inschatting van het verloop van een project, maar ook door het toevoegen of afsluiten van projecten.

Bedragen * € 1 miljoen	NCW				
	tMPG 01-07-2012	Project resultaten	Stand 31-12-2012	Autonome effecten	MPG 01-01-2013
Winstgevende projecten	78,8	-2,4	76,4	-0,4	76,0
Verliesgevende projecten	-36,2	-0,4	-36,6	-2,5	-39,1

Het actuele geraamde resultaat van de winstgevende projecten is € 76,0 miljoen. Het resultaat van de verliesgevende projecten van -/€ 39,1 miljoen is al voorzien in een voorziening. In de voorziening zijn ook de zogenaamde 85%-risico's meegeteld. Wel moet er nog rekening gehouden worden met het saldo van de risico's en kansen. Dat is een bedrag van -/€ 10,9 miljoen.

Voorziening toekomstige verliezen

Bedragen * € 1 miljoen	Jaarrekening 2011	Jaarrekening 2012	Mutaties
Hoofddorp Centrum	10.943	12.475	1.532
De Liede	900	1.932	1.032
Nieuwe Kom	12.795	16.361	3.566
Cruquius	1.223	1.577	354
Boseilanden	5.541	6.426	885
Spoorlaan Zuid Zuid	456	174	-282
Totaal	31.858	38.945	7.087

In de afgelopen jaren is in de grondexploitaties reeds rekening gehouden met marktontwikkelingen. Het Plabeka-traject voor de kantoren- en bedrijventerreinen en de nota's Woonvisie en Bestuurlijke voortgangsrapportage Wonen voor de woningbouw zijn bekend en verwerkt in voorgaande MPG's.

In 2012 zijn middels scenarioanalyses de effecten van marktontwikkelingen op grondexploitatieprojecten opnieuw beoordeeld. Met het tMPG 01-07-2012 is een actueel beeld gegeven van de projecten Boseilanden, Noordrand, Hoofddorp Centrum, Nieuw-Vennep Zuid, Beukenhorst Zuid en Zuidrand. Bij het MPG 01-01-2013 zijn de grondexploitaties van De President 1.1 en Nieuw-Vennep Nieuwe Kom geactualiseerd. In de loop van 2013 volgen waarschijnlijk de projecten Cruquius, Hoofddorp Centrum en Tudorpark.

Het beeld van de algemene reserve grondzaken ziet er als volgt uit (MPG 1-1-2013):

Bedragen * € 1 miljoen	Werkelijk 2011	Werkelijk 2012
Stand per 1 januari Reserve grondzaken	5,0	0,0
1. Verevening grondzaken	-15,5	-19,4
2. Overige besluiten	-0,7	-0,5
3. Correctie	-0,0	-0,1
4. Bijdrage / afdracht Algemene dekkingsreserve	11,4	20,0
Reserve grondzaken 31-12	0,0	0,0

Mutaties strategische gronden

De gemeente verwerft strategische gronden in het kader van een actief ontwikkelbeleid. Daarmee zet zij haar privaatrechtelijke positie in om gebiedsontwikkeling te sturen. De huidige economische situatie leidt er toe dat met nog meer aandacht vooraf beoordeeld wordt of de gewenste, toekomstige ontwikkeling een reëel financieel perspectief biedt.

De commissie BBV heeft begin 2012 nieuwe richtlijnen uitgevaardigd met betrekking tot de waardering van de strategische gronden, vooral waar het gaat om de koude gronden. Dit zijn gronden waarvan niet verwacht wordt dat deze binnen 20 jaar in exploitatie genomen zullen worden. De gevolgen hiervan zijn in beeld gebracht met het laatste raadsvoorstel van maart 2013 en verwerkt in de Jaarrekening 2012.

Het bestand is per 31-12-2012 als volgt opgebouwd:

	Boekwaarde 31-12-2012	Verlies- voorziening 31-12-2012	m2	Gemiddelde boekwrde/m2 excl. voorz.	Gemiddelde boekwrde/m2 incl. voorz.
Koud	53.628.610	13.935.123	2.628.103	20,41	15,10
Lauw	8.232.408	196.584	692.366	11,89	11,61
Warm	29.581.789	0	645.308	45,84	45,84
Opstal	5.777.251	0	18.856		
Agrarisch	10.276.352	4.837.040	680.289	15,11	8,00
Totaal	107.496.410	18.968.747	4.664.922		

- 'warm' (exploitatieperspectief binnen 10 jaar, maximale waardering van € 60 per m2)
- 'lauw' (exploitatieperspectief tussen 10 en 20 jaar, maximale waardering van € 30 m2)
- 'koud' (exploitatieperspectief na 20 jaar, maximale waardering van € 20 m2)
- 'agrarisch' (maximale waardering van € 8 m2).

Voor gronden waarvan de boekwaarde hoger is dan de maximale waardering per m2 is een verliesvoorziening opgebouwd. Op basis van de mutaties in het bestand strategische gronden is de voorziening aangevuld met € 4,2 mln. aangevuld over het jaar 2012.

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Decentralisatie-uitkering	Een nieuwe vorm van uitkering in het gemeente- en provinciefonds, naast de algemene uitkering, de aanvullende uitkering en de integratie-uitkering. Decentralisatie-uitkering biedt de mogelijkheid om tijdelijk beleid en beleid waarvan op voorhand de termijn van (eventuele) opname in de algemene uitkering nog niet bekend is in de systematiek van het gemeentefonds op te nemen.
Doeluitkering	Door een ministerie verstrekte gelden voor het uitvoeren van een specifieke taak (specifieke uitkering) (bijvoorbeeld onderwijs en wet werk en bijstand). Een doeluitkering is niet vrij besteedbaar.
Dualisering	Dualisering is strikt genomen het scheiden van de taken en bevoegdheden van raad en college. De raad concentreert zich op kaderstelling, controle en volksvertegenwoordiging; het college bestuurt.
Effectindicatoren	Effectindicatoren geven een aanwijzing over de mate waarin de doelstellingen zijn bereikt.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit het saldo van de programmarekening en de reserves.
Financiering	De wijze waarop wordt voorzien in de behoefte aan middelen voor de exploitatie en de investeringen. Inkomsten en uitgaven verlopen niet altijd synchroon, zodat tijdelijke overschotten of tekorten ontstaan. Deze worden gereguleerd op de geldmarkt (kortgeld).
Functie	Afgeleid van een hoofdfunctie. Een functie komt overeen met een onderdeel van het takenpakket en geeft een globale groepering van inkomsten en uitgaven per taakveld, per onderwerp van zorg. Bijvoorbeeld bijstandsverlening en sport.
Garantie	Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Derden zijn bijvoorbeeld sportverenigingen en welzijns - instellingen. Ingeval van wanbetaling moet de gemeente de resterende schuld aflossen.
Gemeentefonds	Landelijk begrotingsfonds onder beheer van het ministerie van BZK, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Heroriëntatie	Zie ombuiging
Incidenteel	Enmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten of baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging voor gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. De jaarrekening geeft per programma een analyse van de afwijkingen tussen de begroting en de rekening. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programmaverantwoording en de paragraafverantwoording.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn exploitatiekosten van activa, gebaseerd op de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en daarmee de rentekosten.
Kapitaalverstrekking	Interne lening ter financiering van vaste activa.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het tekort hoger dan de limiet, dan moet financiering plaatsvinden met lang geld.

Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
Kerngegevens	Opsomming van relevante gegevens met het doel in één oogopslag een indruk te geven waar het in het desbetreffende werkkterrein om gaat.
Kort geld	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (termijn korter dan een jaar).
Lang geld	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (termijn langer dan een jaar).
Leges	Heffing voor een goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges rijbewijzen). Het totaal van de leges mag hooguit kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken.
Missie	Bestaansrecht (boodschap) van de organisatie, bezien vanuit de maatschappelijke functie die zij vervult.
Ombuiging	Verlaging van de uitgaven ten opzichte van een eerder vastgelegd ijkpunt.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Onrendabele investering	Investering die alleen mogelijk is door een bijdrage uit de algemene middelen.
Openeinderegelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op een geldelijke bijdrage van de overheid of van de sociale fondsen. Dit ongeacht of deze overheid / fondsen hiervoor voldoende budget hebben. Deze derde moet voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Alleen door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling beheersen.
Precariobelasting	Rechten voor het gebruiken van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Privatisering	Die vormen van verzelfstandiging, waarbij door de overheid verrichte taken hetzij onder een minder directe vorm van overheidsinvloed worden gesteld, hetzij geheel aan die overheidsinvloed worden onttrokken.
Programmabegroting	Het overzicht van de geraamde (verwachte) baten en lasten in een bepaald jaar, opgesteld volgens het BBV. De begroting wordt door de raad vastgesteld. De programmabegroting geeft – op hoofdlijnen – inzicht in het door de raad voorgestane beleid ingedeeld in programma's en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en (indicatief) de daarop volgende drie jaren.
Programmaverantwoording	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Publiek-private samenwerking	Vormen van samenwerking tussen markt en overheid. Hierbij wordt gezocht naar een (PPS) institutionele vormgeving waarin het bereiken van synergie-effecten en een efficiënte allocatie van schaarse middelen centraal staan.
Rechten	Rechten worden geheven ter dekking van de kosten van de dienstverlening (bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en het rioolrecht). Rechten mogen maximaal kostendekkend zijn.
Rekenrente	Voorgecalculeerde rente voor het ter beschikking stellen van gelden (lang) aan de interne organisatie.
Rendabele investering	Een dergelijke investering wordt geheel gedekt door opbrengsten van derden, dan wel door verlaging van kosten (bijvoorbeeld energiebesparing).
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen ze behoren daarom tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserves en bestemmingsreserves.
Retributies	Zie rechten.
Risico's	Risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de jaarstukken.

Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten; deze laatste worden gedekt door de Algemene dekkingsreserve.
Specifieke uitkering	Zie: doeluitkering.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten moeten door structurele opbrengsten worden gedekt.
Subsidie	Overdrachten van gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen. Deze omvatten zowel de bijstandsuitgaven als subsidies in engere zin.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasuryparagraaf	De treasuryparagraaf is een onderdeel van de programmabegroting en de jaarstukken. In de begroting wordt ingegaan op de beleidsplannen voor de treasuryfunctie voor de komende jaren en in het bijzonder voor het eerst komende jaar. In de jaarstukken wordt door middel van een analyse ingegaan op de verschillen tussen de begroting en de realisatie daarvan.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat deze regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college.
Van derden verkregen middelen	De nog niet bestede middelen, die onder stringente condities zijn verkregen van derden, veelal de rijks- of provinciale overheid.
Verantwoording	Ook wel jaarstukken genoemd. De verantwoording wordt opgesteld conform het BBV en is opgebouwd uit het (eigenlijke) jaarverslag en de jaarrekening. De verantwoording is de tegenhanger van de programmabegroting.
Verplichting Voorzieningen	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij. Verplichtingen met een voorwaardelijk karakter. Deze worden op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze worden getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich reeds heeft voorgedaan. Voorzieningen moeten dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichtingen. Voorzieningen kunnen worden onderscheiden in risico- en kostenegalisatievoorzieningen.